Correspondentie Filmliga

Menno ter Braak

Editie: Stichting Menno ter Braak

bron
Menno ter Braak, *Correspondentie Filmliga*. 2012

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/braa002corr01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren i.s.m. Stichting Menno ter Braak

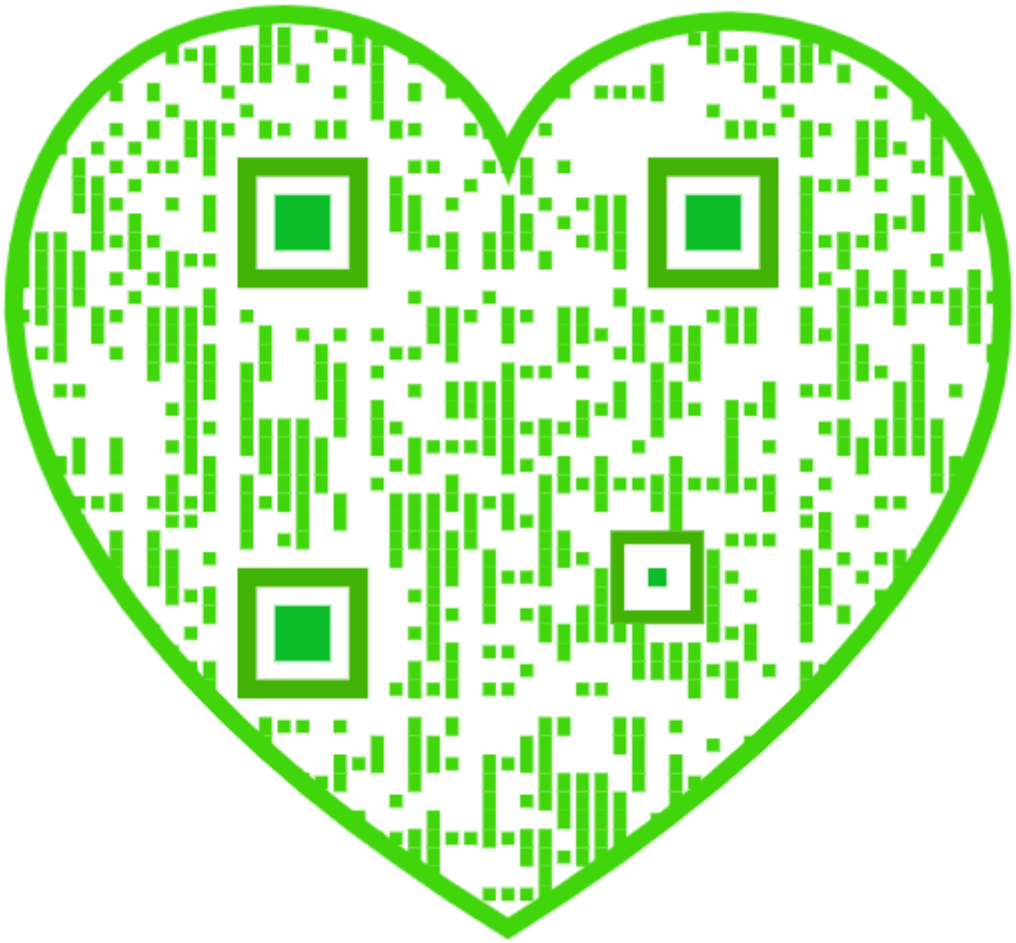

Briefwisseling Menno ter Braak - Gerrit Aalders

Gerrit Aalders
aan
Menno ter Braak

Blaricum, 23 april 1928

aant.

23 April 1928.

Geachte Heer ter Braak,

Vanaf 1 Mei a.s. wordt in *De Jonge Gids* (waarvan ik U bijgaande enige nummers ter kennismaking toezend) een rubriek 'Tooneel en Film' geplaatst. Het ligt in onze bedoeling alles wat er op filmgebied aan belangrijks voorvalt en gemaakt wordt te bespreken. Is het misschien mogelik dat ik te dien einde Uw blad *Filmliga* als ruilnummer ontvang? Kunt U mij misschien ook nog noteren als lid van de liga, voor de nog te geven voorstellingen?

Uw antwoord met belangstelling tegemoet ziende,
Hoogachtend,
Gerrit Aalders

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Frits van Alphen

Frits van Alphen
aan
Menno ter Braak

Huizen, 27 september 1927

aant.

aant.

Huizen 27 Sept 27

Mijnheer,

Gaarne zou ik de [onleesbaar] etc, brochures enz, van U tegemoet zien om als lid van de filmliga toe te treden.

Hoogachtend
Frits van Alphen
Driftweg 5
Huizen/Gooi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Saar van Alphen

Saar van Alphen
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

A'dam 28 Sept. 27.

Beste Menno,
Wil je me, al is het laat, nog even inschrijven als lid van de Liga?
Ik ben gisteren in de stad gekomen en hoorde net vandaag, dat de inschrijving morgen sluit. Ik hoop dat ik nog op tijd ben.
Een vast adres heb ik nog niet; zou je me daarom mijn eventueele toegangsbewijs voor de première op as. Zaterdag, naar onderstaand adres willen zenden?
Dag. Groeten van
Saar

Saar van Alphen
p/a. Den Heer en Mevr Havermans
Reinier Claeszenstraat 84 III
A'dam

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - F. Althoff

F. Althoff
aan
Menno ter Braak

Haarlem, 1 november 1927

aant.

Haarlem 1 November 1927

Weled.geboren Heer,
Door dezen deel ik U mede dat het bestuur der afdeeling Haarlem als volgt is samengesteld: J. Pfersich voorzitter, F. Althoff. Ged.Oude Gracht 148r. Haarlem, secretaris. F.J. vd Mersch, Raamsingel 36, penningmeester; verder zijn leden van het bestuur, de heeren Dr. G. Nolst Trenité, J.C. Moll, Chr. Pointl, Jan D. Voskuil. Waarschijnlijk zal dit bestuur nog met twee leden worden uitgebreid.

Jongstleden Zatermiddag werd voor een 250-tal belangstellenden de eerste voorstelling gegeven. Vertoond werden: *En rade*, *Le train sans Yeux*, *La petite Lilie*, en een wetenschappelijke film *Uit het Rijk der Kristallen* van den heer J.C. Mol.

Deze middag is geen succes geworden. Het publiek toonde zich al of niet terecht zeer critisch. Telefonisch had ik met den technischen leider den heer Pelster een onderhoud dat het voor het voortbestaan der Haarlemsche Liga noodzakelijk is dat deze afdeeling voordat zij het gewone programma van Cavalcanti, Clair, enz. afwerkt, een groote 'Schlager' vertoont, als bijvoorbeeld de *Moeder*film, om het vereischt aantal leden te halen.

Het Haarlemsche bestuur is van plan om coûte que coûte door te gaan, en wel in het vooruitzicht dat bij een handigen opzet van een tweede voorstelling genoeg leden gewonnen zullen worden. Van die tweede voorstelling zal 't echter afhangen of Haarlem al dan niet een krachtige afdeeling zal vormen. Wij - het bestuur - rekenen echter op de medewerking van het hoofdbestuur, voornamelijk in, wat betreft het samenstellen van het tweede programma.

Het Haarlemsche publiek vraagt klaarblijkelijk iets anders dan het Amsterdamsche. Het is niet zoo 'soepel' en moet overwonnen, overbluft worden. Wij stelden ons voor op Zaterdag 12 November een bijzondere matinee te geven met een groote bekende film. Zaterdag 19 November zouden wij dan bij gebleken succes het tweede Amsterdamsche programma willen draaien.

Met de meeste Hoogachting,
de secretaris der afdeeling
Haarlem:
F. Althoff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

F. Althoff
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 26 januari 1928

aant.

aant.

26 Januari 1928

Weled. Heer,

Onmiddellijk na ontvangst van Uw brief heeft het bestuur vergaderd en besloten de film *Streik* voor Donderdag 9 Februari te accepteeren. Wij waren in de veronderstelling dat de prijs gezien het feit dat hierover niet geschreven werd, voor dit programma ook *f* 60 bedroeg. Na een telefonisch onderhoud met de technische leiding vernamen wij echter dat voor *Streik f* 75 betaald moet worden, waarmee wij accoord gaan. Ik doe hier echter bij opmerken namens het bestuur, dat het programma *Gras* en *Emak Bakia* voor den 11den Februari was opgegeven. U zult begrijpen dat het onmogelijk is den 9den *en* den 11den een vertooning te geven. Wij verzoeken U dan ook vriendelijk de technische leiding te willen mededeelen, dat wij door de

vertooning op 9 Februari van *Streik* genoodzaakt zijn het *vijfde programma (Gras en E.B.)* nog eenigen *tijd uit te stellen.*

Op die voorwaarde kunnen wij dus *Streik* den negenden draaien. Wij waren genoodzaakt onmiddellijk een zaal te huren, daar de Donderdagen in den regel hier lang van te voren bezet zijn. In dat opzicht zijn wij dus reeds aan dien datum gebonden.

Wij hopen er dus op te kunnen rekenen dat de afspraak voor den 11den en het 5de programma voor eenigen tijd vervalt.

Uw bevestigend antwoord tegemoet ziende
Hoogachtend
F. Althoff
Secretaris afd. Haarlem

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

F. Althoff
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 29 januari 1928

aant.

Haarlem 29 Januari 1928

In een ledenvergadering gehouden Vrijdag 27 Januari j.l. heeft de voorzitter een uiteenzetting gegeven van den financieelen toestand waaruit bleek dat (als geen bijzondere maatregelen worden genomen) de afdeeling Haarlem nog één vertooning zal kunnen geven. (*Streik*) Daarop stelde één der leden voor, dat de leden zelf de vermakelijkheidsbelasting zullen betalen. (Indertijd is verklaard dat de kosten van het lidmaatschap den opgegeven prijs niet te boven zouden gaan) Dit voorstel werd met algemeene stemmen aangenomen.

Daardoor kunnen wij onze leden thans in totaal 8 vertooningen garandeeren. Voor een cyclus van 12 vertooningen ontbreekt een bedrag van rond *f.*750. Om dit alsnog bijeen te krijgen is ter vergadering een propaganda commissie benoemd (uit de leden), die pogingen in het werk zal stellen om een reservefonds te stichten en zich voorts zal toeleggen op het uitbreiden van het ledenaantal. De kans dat wij het volledige ligaprogramma vertoonen is dus nog niet heelemaal verdwenen.

Verder kan ik U mededeelen dat de heer Hans de Bock, de Heemsteedsche componist muziek zal componeeren bij *Gras.* Hij zal zich beperken tot het gebruik van piano, viool en fluit. Dit is wellicht een lezenswaardig berichtje voor het liga-blad. Van de technische leiding heb ik nog geen antwoord ontvangen op de mededeeling van het Haarlemsche bestuur, dat het niet mogelijk is den 11den *Gras* te vertoonen omdat wij den negenden *Streik* geven.

Wilt u mij liefst per omgaande even melden wanneer onze afgevaardigden *Streik* kunnen zien? Ons programma met verklarenden tekst moet namelijk deze week in zee. Is het mogelijk dat U mij een kort exposé van de film per omgaande doet toekomen?

Er is klaarblijkelijk een misverstand inzake ons gesprek met den heer Jordaan. Wij hebben ons niet beklaagd over de houding van het hoofdbestuur naar aanleiding

van onze financieele nooden, doch zouden alleen gaarne zien dat de afdeelingen uitnoodigingen kregen om bij het proefdraaien (dus niet bij de officieele Amsterdamsche vertooning) tegenwoordig te zijn. Wij begrijpen na Uw uiteenzetting dat het niet mogelijk is te rekenen op steun van het hoofdbestuur in den vorm van korting of iets van dien aard.

Inmiddels dank ik U voor te nemen moeite.

Hoogachtend

F. Althoff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

F. Althoff
aan
Menno ter Braak

Haarlem, 22 februari 1928

aant.

22 Februari 1928

Zeer geachte heer ter Braak,

Op onze laatste bestuursvergadering bracht de heer Pfersich verslag uit van de j.l. Zaterdag in Amsterdam gehouden besprekingen. De mededeeling dat ons één gratis programma is toegezegd heeft ons natuurlijk zeer verheugd. Te zijner tijd hopen wij van dat aanbod gebruik te maken.

Besloten werd het zesde programma (*Gras* en *Emak Bakia*) op 10 Maart des Zaterdags te draaien. Te dien aanzien heb ik reeds telefonisch een onderhoud met Mevr. Pelster gehad. Misschien wilt U haar dit 'officieele' bericht nog even doen toekomen. Op Zaterdag 24 Maart zouden wij het zevende programma willen vertoonen (*La coquille du clergyman*). Die Peruecke leek ons voor Haarlem niet geschikt, zoodat besloten werd deze film niet te draaien.

De heer Ivens had zich bereid verklaard in Haarlem een lezing ter propaganda te houden. Op het oogenblik is de tijd er echter niet rijp voor. De gelegenheid zal zich echter zeker voordoen om dit plan te verwezenlijken.

Voorts kan ik U mededeelen dat ik mij in verbinding heb gesteld met den heer Daudey van Cinema Palace in Haarlem teneinde te onderzoeken of het mogelijk is in samenwerking met de Liga een openbare vertooning van *Berlin* te geven. (Op Zondagmorgen 25 Maart.) Iets definitiefs kan ik hieromtrent nog niet mededeelen.

Voor de goede orde geef ik U ten slotte het adres van onzen penningmeester. Dan kunnen financieele aangelegenheden met hem geregeld worden. Het luidt: Ir. B.F. van Nievelt Wilhelminastraat 60 Haarlem.

De convocaties voor de halfjaarlijksche ledenvergadering der Nederlandsche Filmliga zijn bereids verzonden.

Vriendelijk groetend,

Hoogachtend,

A.A.F. Althoff

Secretaris

afd. Haarlem.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

F. Althoff
aan
Menno ter Braak

Haarlem, 15 april 1928

aant.

15.4.1928

Zeer geachte Heer,

Ik antwoord op Uw brief betreffende den financiëelen toestand der Nederlandsche Filmliga het volgende:

Het was niet goed mogelijk U onmiddellijk eenige definitieve mededeeling te doen, daar zooals U wellicht bekend zal zijn, de afdeeling Haarlem een propaganda commissie rijker is geworden die gedurende de maand April een steunactie in Haarlem op touw heeft gezet, om de afd. Haarlem in staat te stellen nog eenige vertooningen te geven.

Het resultaat dezer actie wordt deze dagen bekend gemaakt. Wij hebben de propaganda commissie namelijk tot den 15den dezer den tijd gegeven. Daar deze datum juist verstreken is zal zeer binnenkort een bestuursvergadering worden gehouden. Daarna hoop ik U onmiddellijk eenige gunstige berichten te doen geworden.

U houde mij echter ten goede, dat ik te dien aanzien nogal pessimistisch gestemd ben.

Met vriendelijke groeten

F. Althoff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

F. Althoff
aan
Menno ter Braak

Haarlem, 24 juni 1928

aant.

Haarlem 24 Juni

Zeer geachte Heer Ter Braak,

Ik heb Uw brief onmiddellijk nadat ik hem in handen kreeg, - ik was eenige dagen niet tehuis - doorgestuurd naar onzen vroegeren penningmeester den heer Ir. B.F. van Nievelt, Wilhelminastraat 60, die bij de liquidatie der afdeeling Haarlem alle financiëele belangen behartigd heeft.

Ik heb hem verzocht U zoo spoedig mogelijk van antwoord te dienen.

Heeft de heer Scholte U een résumé gegeven van de besprekingen gehouden op onze laatste ledenvergadering? Zoo niet dan zal ik den heer van Nievelt vragen of

hij U, nadat alle financieele gebeurlijkheden achter den rug zijn een overzicht van den toestand wil geven, benevens een opgave van de grootte van het eventueele saldo.

Wilt U verder de correspondentie over geldelijke aangelegenheden met den heer van Nievelt voeren? Ik zit er in 't geheel niet in, daar ik mij uitsluitend met het secretariaat heb belast.

Met vriendelijke groeten,
Hoogachtend,
F. Althoff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - L. Alting Mees

L. Alting Mees
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 18 september 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 18/9 '27.

Mijnheer,

Tot hun spijt zijn Mej. Riemersma en ondergeteekende genoodzaakt voor het lidmaatschap der Film-Liga te bedanken, daar zij wegens a.s. vertrek naar Parijs geen gelegenheid zullen hebben de voorstellingen der Film-Liga bij te wonen.

Hoogachtend
L. Alting Mees

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H.J. Ankersmit

H.J. Ankersmit
aan
Menno ter Braak

Parijs, 2 juni 1930

aant.

2 Juni 1930

Waarde Heer ter Braak,

Ik heb het bijzonder op prijs gesteld dat U de *Luxembourg* ook in Denemarken hebt laten zien.

Tot mijn spijt heb ik echter nooit iets gehoord of gelezen over de ontvangst door het Deensche publiek.

Ik zou U zeer dankbaar zijn als U mij eenige pers-uitknipsels zoudt willen toezenden.

U bij voorbaat dankend,
Na beste groet,
Hoogachtend,
H.J. Ankersmit

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - L.J.Th. Bakker

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 10 november 1927

aant.

10/11-1927

Weledele Heer,

Namens het voorloopig comité van de Haagsche Afdeeling Nederlandsche Filmliga heb ik de eer U te berichten dat de 1ste matinée gehouden zal worden op Zaterdag 12 November 1927 ten 14½ uur in het gebouw van de Haagsche Kunstkring Binnenhof No 8 alhier.

Hierbij ingesloten doe ik U circulaire toekomen en meld U hierbij dat Heeren van Eesteren, Huszar, Luc.Willink en Ondergeteekende het voorloopig comité gevormd hebben.

In vertrouwen op een goede samenwerking en welslagen van onze afdeeling verblijf ik,

Hoogachtend.
Uw dw.
L.J.Th. Bakker
Secr.-penningmeester.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 17 november 1927

aant.

17/11 - 1927

Weledele Heer,
Als secretaris der Liga afdeeling Den Haag bericht ik U dat nog toegetreden zijn tot ons bestuur Dr. J. Kalf, Mr. van Royen en Baron van Till alhier.
Gaarne zie ik van U tegemoet Uwe statuten en verdere bescheiden om in overeenstemming met U onze afdeeling definitief op te richten.
Inmiddels in afwachting.,
Hoogachtend.
Uw dw.
namens het voorloopig comité
L.J.Th. Bakker
Secr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 2 december 1927

aant.

2/12-1927

Weledele Heer,
Ingevolge onze afspraak zullen morgen 2 onzer aanwezig zijn ter vergadering om 11 uur v.m. in de Kring.
Inmiddels,
Hoogachtend.
Uw dw.
L.J.Th. Bakker
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 5 maart 1928

aant.

5 Maart 1928

Weledele heer,

Op onze bestuursvergadering is ondergeteekende afgevaardigd voor de Haagsche Afdeeling, voor het opnieuw samenstellen der Statuten met het oog op het besprokene ter Algemeene Vergadering.

Gaarne Uwe berichten hieromtrent tegemoetziende,
Hoogachtend
Uw dw.
L.J.Th. Bakker
secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 26 april 1928

aant.

26 April 1928

Mijne Heeren,

In de gehouden Bestuursvergadering van gisterenmiddag is gebleken dat wij ter nauwer nood nog slechts geld hebben voor één voorstelling.

Wij zullen de 10e programma nog vertoonen en daarna aan de leden mededeeling doen van den stand der kas. Ik vrees dus dat wij geen verdere programma's meer kunnen vertoonen.

Gaarne hoorde ik ook zoo spoedig mogelijk iets van U voor de plannen van het volgend jaar om dit met onze leden te bespreken.

Uw berichten hieromtrent ontving ik liefst vóór 5 Mei a.s. daar dan de leden bij elkaar zijn.

Inmiddels,
Hoogachtend
Uw dw.
namens Mr. L. Bakker
secretaris H.F.L.
[handtekening onleesbaar]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 5 september 1928

aant.

5 September 1928

Mijne Heeren,

Naar aanleiding van Uw laatste schrijven bericht ik U, dat niemand van ons beschikbaar was voor de gisteren gehouden vergadering. Veel animo schijnt hier niet meer te bestaan, hoewel ik ook eenige leden sprak, die wel gaarne wilden doorzetten.

In ieder geval zullen wij hier een bestuursvergadering houden, doch besprak gaarne op deze vergadering de besluiten, die gisterenavond zijn genomen. Ik verzoek U daarom mij p.o. hierover te berichten, dan kunnen wij ook nog vóór 15 September de ledenvergadering houden.

Aan de penningmeester gaf ik reeds herhaaldelijk het bericht door omtrent de nog te betalen *f* 75.-; volgens zijn laatste opgave moet dit bedrag nog aanwezig zijn, daar er op gerekend is. Ik zal hem heden nog trachten te spreken om de zaak spoedig af te wikkelen.

In afwachting Uwer berichten,
Hoogachtend.
Uw dw.
Secr. H.F.L.
L.J.Th. Bakker

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 18 oktober 1928

aant.

18 Oct. 1928

Mijne Heeren,

In antwoord op Uw schrijven 17 dezer diene, dat wij ons in verbinding zullen stellen met dhr. Pelster.

Wat betreft de *f.* 75.-, deze zijn niet meer in kas, maar zullen na voortzetting der afdeeling en bespreking met de propaganda commissie U worden toegezonden.

Mocht onverhoopt blijken, dat de Haagsche afdeeling geen levensvatbaarheid heeft, betwijfel ik niet, dat deze zaak wel zal geregeld worden.

Hoogachtend,
Uw dw.
L.J.Th. Bakker

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.J.Th. Bakker
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 18 oktober 1928

aant.

18 October 1928

Mijne Heeren,

Door uitstedigheid kon ik U niet eerder het verslag geven der gehouden vergadering der Haagsche Afdeeling dd. 12 dezer.

Door de verschillende afschrijvingen en enkele moet geacht worden, dat het ledenaantal niet meer bedraagt dan ± 120 à 130, zoodat de vergadering voor een zeer moeilijke vraag wordt gesteld. Echter werd besloten dat een propaganda commissie zou trachten meer leden te krijgen, waardoor ter vergadering een klein bedrag voor onkosten werd beschikbaar gesteld.

Van de propaganda commissie is voorzitter dhr. W.J. de Jong Klimopstraat 232 te 's-Gravenhage, die zich inmiddels wel met U in verbinding zal gesteld hebben.

Over een maand wordt weer een vergadering samengeroepen om de verdere mogelijkheden te bespreken.

Vertrouwende U van een en ander voorloopig te hebben ingelicht,

Hoogachtend,

Uw dw.

L.J.Th. Bakker

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - M. Bardach

M. Bardach
aan
Menno ter Braak

Berlijn, 4 november 1927

aant.

aant.

4. XI 27

Sehr geehrte Herren

Ich habe Ihre Zeitschrift erhalten und bin sehr erstaunt dass daselbst weder mein Ihnen eingeschickter Artikel noch Photos, die ich Herrn Ivens zugab enthalten war.

Ich erbitte mir Ihre Mitteilungen wann diese erscheinen werden.

Hochachtungsvoll,

Dr. Bardach

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A. Bickes

A. Bickes
aan

Menno ter Braak

Leiden, 3 mei 1928

aant.

Leiden, 3 Mei 1928

Weledele Heer,

Door ons a.s. vertrek naar Indië, zien wij ons, tot onzen grooten spijt, gedwongen, ons lidmaatschap van de Filmliga, voor het volgend seizoen te beëindigen. Ik verzoek U dus beleefd

Mej. W. Kroon, Keizersgracht 544, Amsterdam en A. Bickes, Haagweg 46, Leiden van Uwe ledenlijst te willen schrappen.

Het is ons een behoefte, aan het Liga-bestuur mede te deelen, dat, wat ons betreft, alle verwachtingen, door Uw manifest gewekt, geheel in vervulling zijn getreden. Wij hopen uit Indië alle daden van de Liga te kunnen volgen in het Ligablad en bij een terugkomst in Europa weer onder haar leden te worden opgenomen.

Wij eindigen, met de beste wenschen voor de volgende jaren,

hoogachtend

A. Bickes

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Hans de Bock

Hans de Bock
aan
Menno ter Braak

Hillegersberg, 6 december 1928

aant.

Hillegersberg 6 Dec '28

Zeer Geachte Heer Menno ter Braak.

Van den Heer Althof vernomen hebbende dat ik misschien in aanmerking zou kunnen komen om bij de filmvoorstellingen te Amsterdam van Uwe vereeniging muziek te componeeren, of wel daarbij zelf te spelen, ben ik zoo vrij mijzelf aan te bevelen.

Het vorige jaar heb ik te Haarlem alle voorstellingen muzikaal geïllustreerd en bij de film *Gras* heb ik muziek geschreven, hetgeen zeer in den smaak viel.

Gaarne U antwoord tegemoet ziende verblijf ik

Hoogachtend

Hans de Bock

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Albert Boeken

Albert Boeken
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 7 oktober 1927

aant.

7 Oct 1927

Zeer geachte Heer ter Braak,
Naar aanleiding van Uw schrijven dd 5 dezen bericht ik U, dat ik gaarne de zaak van het penningmeesterschap van de 'Filmliga Amsterdam' nader met U zou willen bespreken. Kunt U wellicht dezer dagen eens bij mij op mijn kantoor komen? Gaarne even telefonisch bericht vooraf.
Met de meeste hoogachting,
Boeken

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Albert Boeken
aan
Menno ter Braak

3 november 1927

aant.

3 Nov 1927

Waarde ter Braak
Gelieve bijgaand formulier te onderteekenen en het met de twee naamkaartjes op te zenden aan den Heer Scholte met verzoek het eveneens te onderteekenen en met de kaartjes aan 't Girokantoor te sturen.
Met beste groeten
A. Boeken.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Albert Boeken
aan
Menno ter Braak

8 december 1927

aant.

aant.

8-12-27

Waarde ter Braak

Daar het practisch is in de afrekening van ‘Ned Liga’ en ‘Amsterdam’ meteen de kosten van de 3e matinee en het extra aandeel voor Amsterdam op te nemen, is het beter deze afrekening morgen tegelijk met de bespreking met de technische leiding te doen plaats vinden. Wil mij even berichten waar deze bespreking gehouden wordt, (eventueel bij mij) en wil je aan de technische leiding vragen de kosten van de 3e matinee vast te stellen en zelf een nota maken van de posten op je postrekening van 31 Oct tot de verschijning van het saldo?

Met beste groeten

A. Boeken

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Albert Boeken
aan
Menno ter Braak

19 december 1927

aant.

aant.

19-12-27

Waarde ter Braak,

In antwoord op je schrijven 't volgende. Herman Kloppers heeft zich voor eenige weken bij mij opgegeven en heeft betaald. Indertijd heb ik dit ook aan jou doorgegeven.

De rekening van Capi berust op een abuis. Op de laatste bijeenkomst heb ik met Ivens uitgezocht welke posten door A'dam en welke door de Ned.Liga betaald moesten worden. Door een misverstand heb jij nu juist de Amsterdamsche rekening gekregen en ik de Nederlandsche. Ik heb reeds bij Capi gereclameerd. Deze zal je wel de goede zenden (plm. *f* 14.-)

Over het nieuwe postpapier ben ik al met Scholte bezig.

Beste groeten

A. Boeken

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Willem Bon

Willem Bon
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 20 mei 1930

aant.

aant.

20 Mei '30

Amice

Je bedoelde met ‘Chaplin’ natuurlijk die korte oude filmpjes dat was me even door mijn hoofd gegaan tijdens het schrijven van mijn antwoordbrief. Ik ben zoo edelmoedig (!) ook hierop de destructieve schaar en lijmpot los te laten, maar alleen als de liga er anders onaangenaamheden mee krijgt.

Groeten

tt

W Bon.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Willem Bon
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 20 mei 1930

aant.

20 Mei '30

Amice

Die Pelster is een idioot.

Ik heb, kort nadat wij overeengekomen waren dat ik ‘Parijs’ weer in zijn oude toestand zou brengen, gevraagd wanneer ik de film zou kunnen krijgen. Ik meen dat ik dit aan P. Jr. zelf gevraagd heb, in ieder geval niemand ging er op in. Herhaaldelijk heb ik P. nog gesproken nadien, maar nooit een kik van hem vernomen over deze kwestie.

Het is werkelijk meer dan bar, dat hij, nu hij blijkbaar geld noodig heeft, dit op deze wijze tracht los te krijgen.

Dat hij verder de Liga aansprakelijk stelt voor de titelcoupures van *The Pilgrim* is ook er naast, want *Franken* heeft dat gedaan, ik heb er geen hand aan gehad.

Hoewel ik van meening ben dat Pelster niet in zijn recht is en het bestuur der Liga zich niet zoo voor de mal moet laten houden, ben ik bereid ‘Parijs’ te ontdoen van mijn eigen stukken (die ik Pelster best in rekening zou kunnen brengen!) en hem in een soortgelijke rotte toestand te brengen als waar ik hem in vond, mits ik alles bij mij thuis gestuurd krijg.

m. vr. gr. tt.

Willem Bon

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Pim ter Braak

Pim ter Braak
aan
Menno ter Braak

Leiden, 10 oktober 1927

aant.

aant.

Beste Menno.

Ik kreeg een uitnodiging voor Cavalcanti, Amsterdam. Ben ik dan niet naar den Haag overgeschreven? Ik had graag dat dat gebeurde.

Er heelemaal af kan ik zeker niet? Ik heb nl. i.p.v. iedere Vrijdag, zooals ik had gedacht, meestal iederen Zaterdag vergadering. En kan er dus zelf nooit gebruik van maken.

Met hart gr. je
Pim

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - L.P.J. Braat

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 27 september 1928

aant.

Arnhem 27-9-28

Geachte Heer ter Braak.

Hierbij in sluit ik het door ons opgesteld en aan 8 couranten toegezonden stuk - hedenavond zal het opgenomen worden. Belangstelling is er voorlopig genoeg voor ons plan, alleen is er grote vraag naar lectuur. Ik doe de 6 in mijn bezit zijnde *Filmliga's* al rondgaan, benevens het U ook bekende boekje *Wij geloven in de Film* - maar dat is, naar U wel begrijpen zult, nog lang niet voldoende. Het kan zijn dat een brief van U naar mij met nadere mededeelingen en eventueel met propaganda onderweg is, maar indien dat niet het geval is, verzoeken wij U om zo spoedig mogelijk het een en ander te willen zenden. Wij zijn bereid indien dat nodig is, te betalen de onkosten die verstrekken van overvloedige (of néen! er mag geen sprake van overvloed zijn, overvloed hebben we niet nodig, maar *genoeg*) propagandamiddelen met zich mee brengen.

In het aanbevelingscomité vind U ook de naam van Ir. R. Franken, een broeder van de in Ligakringen welbekende heer M. Franken.

Hoogachtend
L. Braat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat en E. Heringa
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 2 oktober 1928

aant.

aant.

aant.

2 October 1928

Geachte heer Ter Braak,

Hierbij sluit ik in de brief welke ik van den heer Scholte ontving, benevens de proef van de prospectus. Het een en ander deed mij vermoeden dat er een misverstand plaats gehad heeft, in zooverre dat er toch nog geen sprake is van een *opgerichte,* maar wel van een *op te richten* afdeeling Arnhem is. Verder heb ik in den prospectus veranderd *voorloopig* secretaris i.p.v. secretaris, wat mij betreft; Arnhem is een *vermoedelijk op te richten* afdeeling.

Verder meen ik toch begrepen te hebben uit Uw brief van Zaterdag jl. dat wij 500 prospecti zouden krijgen met ingesloten inteekenkaart. Deze laatste is bovendien (zie veranderingen) niet geheel zooals hij is te gebruiken voor Arnhem. Ik schrijf U over een en ander omdat ik vrees dat er verwarring komt indien ik dit direct aan den uitgever zoude schrijven. Hopenlijk ben ik nog op tijd met mijn opmerkingen over den prospectus zoodat een en ander nog - althans voor Arnhem - veranderd kan worden.

Onze persoonlijke meening over den omslag van het prospectus is, dat wij hem... minder geslaagd vinden. Het is een kwestie van persoonlijken smaak natuurlijk, anderen vinden hem misschien goed geslaagd. Werkelijk, ik ben de laatste die me tegen iets moderns (goeds) zal verzetten, maar deze omslag komt me een weinig verward voor, ondanks enkele goede eigenschapen. De inhoud lijkt ons uitstekend en doelmatig. - Wat het aantal van de toekomstige leden betreft, dit gaat maar langzaam vooruit. Vooruit, dat is al iets, zult U zeggen, maar het gaat met zoo'n - echt Arnhemsche, denk ik er bij - tergende slakkengang. Het kost moeite om in den loggen en luien kolos, die Arnhem heet, beweging te krijgen.

Wij legden in drie zaken - een boekhandel (Hijman), een muziekhandel, en een kunsthandel - inteekenlijsten met lectuur neer, en zijn van plan indien de prospecti komen, deze ook in enkele groote restaurants neer te leggen.

Op hoop van zegen!

Met de meeste hoogachting,

L. Braat

E. Heringa

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan

Menno ter Braak

Arnhem, 9 oktober 1928

aant.

aant.

Arnhem 9-10-'28

Geachte heer ter Braak.

De jonggeborene heeft haar eerste kreet de wereld ingezonden en wacht lijdzaam af wie haar verlangen vervullen zal. Nadat de verschijnselen die aan de geboorte vooraf gingen, met belangstelling waren gadegeslagen door een groep belanghebbende - deels schuldbewust, daar zij zich schuldig voelden aan het ontstaan van dit jonge leven, waar ze nog niet goed raad mee wisten - en belangstellenden, volgde na de geboorte een onverwachte vlucht van al de omstanders en niemand stak de handen uit de mouwen om te helpen wat er te helpen viel en de minnaar stond met een enkele getrouwe alleen [onleesbaar] dan ook met de tederste zorgen - de jonge moeder bij te staan. Toen het kind levensvatbaarheid bleek te hebben, begon er allengs opnieuw belangstelling te ontstaan, degenen die op kraamvisite gegaan waren vertelden aan familieleden en vrienden van de mooie jonge baby - wie had 't ooit gedacht, van zo'n afkomst! - en eindelik was er een voldoende aantal opvoeders en [hartelik] toegenegen vrienden verzameld om te kunnen beraadslagen over de toekomst van het kind.

Deze beraadslaging zal plaats hebben Zaterdagavond 8 uur in de bovenzaal van ‘Riche’ te Arnhem. Gaarne [onleesbaar] een van de peetooms... enfin, [onleesbaar] genoeg met deze ‘symboliek’. Zou eén uwer deze vergadering bij kunnen wonen en het een en ander over de film in 't algemeen kunnen zeggen - [onleesbaar] dan de inleiding die naar wij hopen eén uwer bij de eerste voorstelling houden zal - van verschillende zijde werd hierom gevraagd.

Dr. C. van der Heide zal tijdelik voorzitter zijn, hij opent de oprichtingsvergadering.

U heeft vermoedelik wel begrepen dat ik vorige week voorzichtig wilde zijn, toen ik vroeg om in het manifest ‘vermoedelik’ voor de afdeling Arnhem te zetten. Er waren moeilikheden die dagen, waardoor ik een ogenblik aan de zekerheid van [onleesbaar] twijfelde.

Verder; zoudt U het vaststellen van de data aan ons over kunnen laten, of hangt dat van A'dam af? 't Is met het oog op de te drukken lidmaatschapskaarten.

Met bel.gr.

Hoogachtend

L. Braat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Arnhem, 9 oktober 1928

aant.

aant.

ZATERDAGAVOND OPRICHTINGSVERGADERING INDIEN MOGELYK ZEND AFGEVAARDIGDE VAN HOOFDBESTUUR EN ZOO SNEL MOGELYK STATUTEN BRAAT

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 14 oktober 1928

aant.

aant.

Arnhem 14-10-28

Geachte Heer ter Braak.

Wij zijn ons bewust het Hoofdbestuur niet erg met rust te laten de laatste tijd. Maar dit kan niet anders.

Op de vergadering van gisteren is besloten met algemene stemmen om de eerste voorstelling in plaats van op zo a.s. te verzetten op 27 a.s. Dat komt beter uit met alles en, nu het voornaamste, het is noodzakelik gebleken dat het bestuur eerst het programma - en liefst nog enkele volgende programma's - gezien heeft vóórdat wij deze aan onze leden laten zien. Het wordt van ons verwacht dat wij bekend zijn met wat wij vertonen laten. Nu wilden wij Zaterdag a.s. - ik zal den Heer van Pelster hierover schrijven - met het bestuur naar R'dam komen en die films trachten te zien. Wellicht kan dit geschieden ten huize van den Heer Ivens.

Wij hopen Uw administratie niet al te zeer in de war te sturen - in verband met voorstellingen in andere plaatsen.

Hieronder laat ik volgen de namen van het bestuur zoals dat nu definitief verkozen is.

z.o.z.
Voorzitter: Dr. [Leuven]
Sekretaris: L.P.J. Braat
Penningm: Mr. E. Heringa
2e sekr: F.L. van den [Haagen]
2e penningm: [Jouri Kist]
Hoogachtend
L. Braat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 17 oktober 1928

aant.

aant.

Arnhem 17-10-28.

Geachte Heer ter Braak.

Dank voor Uw schrijven van 16 dezer.- Wij zullen trachten de voorstelling in Rotterdam bij te wonen, al is er een mogelikheid dat wij vanwege het vroege uur (drie uur) gepaard met de vrij grote afstand van Arnhem uit, niet in de gelegenheid zullen zijn tijdig genoeg in R'dam aan te komen.

Ik schreef den Heer van Pelster om bij het programma dat hij ons opgaf, nog een speelfilm te willen voegen, een kleine Russiese of Oekraiense indien aanwezig. Hier wordt veel naar gevraagd. Het verdere programma lijkt ons zeer geschikt. Desnoods konden wij nadat wij de films hadden later proefdraaien, *Les miracles du Cinéma* [onleesbaar] laten vallen om tijd te winnen voor de eventueel (maar alstublieft!) te zenden andere film.

Hoogachtend
L. Braat

P.S. Zo gauw mogelik gaan wij contributies innen - we hebben 't waarachtig zelf ook nodig. Al onze [borrel-] en andere centen zijn omgezet in advertenties en postzegels, - hebben wij geld, dan zend ik het indien U wilt de volgende dag. Deze dag kan vallen medio volgende week.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 23 april 1928

Geachte Heer.

Persoonlijk voel ik alles voor Uw goed recht betreffende onze betaling - maar sinds gisteren zijn bij een konflikt met A'dam over de verantwoordelijkheden van de propagandavoorstelling. Ik zend Uw brief per ommegaande door naar A'dam, die moet voorloopig betalen totdat uitgemaakt is, wie in zijn recht is betreffende de verantwoordelikheid. Nogmaals, indien deze moeilijkheden niet gekomen waren, betaalden wij onmiddelik.

Hoogachtend
L. Braat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 22 januari 1930

aant.

22-1-'30

Amice,

Het schijnt een privilege geworden te zijn, dat steeds [onleesbaar] na een voorstelling in A'dam, er ook één in R'dam is. Wij vermoeden, eerlik gezegd, dat jouw aanwezigheid in Holland's grootste stad na de hoofdstad, aan deze gang van zaken niet vreemd is.

Maar kan daar nooit van afgeweken worden? Wij wilden graag eens wat opschieten. Bovendien beginnen onze leden te morren, schreef de krant iets van '[onleesbaar] armoede' (deze recensent is vrij goed ingelicht, leest o.a. de *Filmliga* geregeld). Gaarne zouden wij onze leden bij elkaar houden door ze zo spoedig mogelik wat goeds voor te zetten, vooral na nu weer dat fiasco met de komst van Eisenstein. Wanneer A'dam Zaterdag a.s. draait, zou het dan werkelik volkomen onmogelik zijn dat wij de films de volgende week krijgen? Natuurlik niet na de R'damse voorstelling, want wij draaien altijd proef - de voorstelling die jij bijwoonde en opluisterde bewees weer eens hoe nodig dat is. Zo nodig spreken wij er Zaterdag in A'dam nog wel over.

Met vr.gr.

L.P.J. Braat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

L.P.J. Braat
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 26 maart 1930

aant.

26-3-'30.

Amice

Zoals de afspraak is komt één [onleesbaar] de 12e a.s. in R'dam [onleesbaar] halen. Kunnen wij er op rekenen dat de voorstelling tijdig afgelopen is, zodat wij bijtijds in Arnhem kunnen zijn? *Want wij kunnen niet de minste risico meer dragen*, anders hebben jullie binnenkort een afdeling minder! - Kreeg je de recensie van de [N] *Arnh.Courant* door het pers bureau gestuurd? Zij is zeer de moeite van het lezen waard.

Vr.gr.

Braat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Hendrik Brugmans

Hendrik Brugmans
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 6 oktober 1927

aant.

Amsterdam 6 October

Amice,
Dank voor je brief; ik zal het natuurlijk met veel genoegen doen, alleen zul je me even tijd moeten laten, omdat ik het op het oogenblik onmatig druk heb vooral ook met P.C. werk. Het valt om de dood niet mee, het op den duur zonder collega als van Broekhuyzen te doen. We zoeken ijverig een nieuwe redacteur. Mocht jouw oog soms op iemand vallen, denk er dan eens aan.
tt
Hk. Brugmans.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Hendrik Brugmans
aan
Menno ter Braak

Montigny sur Loire, 24 juli 1928

aant.

Montigny sur Loire, 24.7'28

Amice,
Gisteravond ontving ik je brief, die mij begrijpelijkerwijs bijzonder veel genoegen deed, omdat de Liga, zooals je gissen kunt, mij sterk aan het hart gaat. Te meer spijt het mij dus, dat ik vooreerst het als een onmogelijkheid zie, aan je verzoek te voldoen. Ik ga in September mijn vierde studiejaar in, en voorzie, dat ik dan, als corpslid voor plichten kom te staan, waaraan ik mij onmogelijk onttrekken kan. Wanneer ik P.C. nog eenige tijd wil blijven aanhouden zooals mijn plan is, (en ik zie voorloopig dit nog als een noodzakelijkheid) kan ik mij niet met volle kracht wijden aan een uitgebreide functie als het secretariaat van de Liga, die als pas eenjarig gewas zooveel tijd en toewijding eischt. Ik hoop dat je deze overwegingen, waartoe ik mij met moeite moet dwingen, zult begrijpen en respecteeren.
Met beste groeten
H.K. Brugmans

Geluk gewenscht met je betrekking!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - F. Buchenbacher

F. Buchenbacher
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 31 september 1927

aant.

Amsterdam
September 31
1927

Hiermede verzoek ik U beleefd, mij eenige inlichtingen omtrent de ‘Filmliga A'dam’ te willen verstrekken.
U voor de te nemen moeite bij voorbaat beleefd dankend, inmiddels
Hoogachtend
F. Buchenbacher

F. Buchenbacher
J. Luykenstraat 68
Amsterdam

Origineel: Amsterdam EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.A. Cambier van Nooten

Johanna Cambier van Nooten
aan
Menno ter Braak

Amsterdam [1927]

aant.

Geachte Heer ter Braak.
Met veel genoegen las ik een tijd geleden de mededeeling in de courant van de oprichting der filmliga. Zoudt U zoo goed willen zijn mij eenige nadere inlichtingen daaromtrent te geven, o.a. of men als lid kan toetreden en wat de voorwaarden daar van zijn. Met dank voor de moeite.
Hoogachtend

Johanna Cambier van Nooten
Leerares solo Zang

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.A. Cambier van Nooten
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 18 september 1927

aant.

aant.

18 Sept.

M.
Gaarne zou ik voor dezen winter toetreden tot de film liga, zoodat ik de eerste film reeds zou kunnen zien. Zoudt U mij een abb. kaart kunnen doen zenden met opgaaf der kosten? Of mag ik van U, indien vooruitbetaling noodig is, 't adres van den penningmeester vernemen?
Hoogachtend
J.A. Cambier van Nooten

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W.C.J. Cambier van Nooten

W.C.J. Cambier van Nooten
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 18 september 1927

aant.

aant.

A'dam 18 September '27

WelEdele Heer,
Gaarne zou ik toetreden tot de film liga (afd. Amsterdam). Zoudt u s.v.p. zoo goed willen zijn mij een programma toe te zenden en ook te laten weten, waarheen ik de contributie (is het niet *f* 10?) zou moeten gireeren?
Hoogachtend,
(mej.) W.C.J. Cambier van Nooten

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Capi (Foto-, Projectie- en Kino-handel Capi)

Capi
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 12 maart 1928

aant.

aant.

12-3-28

Beste Menno,

In antwoord op je brief van 11 Maart, heb ik de brief van de I.T.F., gericht aan Scholte aan jouw adres, aan Scholte ter behandeling doorgezonden.

Ik ben het volkomen met je eens dat wij deze zaak moeten entameeren, maar niet dat wij geen financieele kosten kunnen dragen. Scholte moet dit maar verder in orde maken en er eens voor naar den Haag gaan. Zouden er toch kosten aan verbonden zijn dan moet Scholte zich dadelijk tot Ir. Kalff wenden of tot de Haagsche Liga, die zoo enthousiast zijn, en moet hij dan maar aan het Bestuur van de I.T.F. vragen hoe die man heet, die zich er zoo voor interesseert. Bij dien meneer zouden wij dan het geld voor een stand kunnen halen.

Hierbij zend ik je afschrift van den brief, welke Hans Richter ons schreef, en waarop ik reeds antwoordde, zooals je uit den doorslag bij mij voorigen brief zag. Wat de oorzaak van het conflict is weet ik ook niet.

Mejuffrouw Bettink zie ik dus 18 Maart verschijnen.

Zoojuist heb ik met Boeken getelefoneerd. Deze vindt je concept best. Er komt echter een kleine bemerking bij dat de project-prijs naar gelang van de keuze der film zal bedragen F.50.-- tot F.120.--

Mevrouw Ligting zal de brieven schrijven. De adressen van Kunstkringen zal Boeken vandaag zien te bemachtigen. Zoogauw je te Amsterdam bent bel Boeken dan even op. Ik ben zelf t/m Donderdag a.s. afwezig. Bel mij echter vrijdag-avond bij Capi op.

Pelster is momenteel weer te Parijs. Adres: Hotel des Ecoles, Rue Delambre 15.

Met hartelijke groeten,
bij afw. van den Heer G. Ivens,
H. van Dongen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 13 maart 1928

aant.

Beste Menno,

Zooals je uit bijgaande afschriften ziet moesten dus de Richter- en Eggeling-films terug. Ik heb ze nu na overleg met Pelster teruggezonden. Zend nu aan Hans Richter, Trabenerstrasse 25, Berlin-Grunewald *F.*50.--. Zet er vooral goed bij: Honorarbetrag für Eggeling- und Richterfilm. Bitte den Honorarbetrag, das Frau Erna Niemeyer in Berlin als Verwalterin des Eggelingsche Nachlasses nachkommt, zu überweisen.

Richter schijnt wel erg boos te zijn.

Met beste groeten,

Bij afw. van den Heer G. Ivens,

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 13 maart 1928

aant.

13-3-28.

Beste Menno,

Ik trek mijn brief van 12 Maart betreffende de I.T.F. in. Ik sprak Franken, die ten sterkste aanraadde eerst Pelster hierin te kennen. Dit is ook beter. De zaak I.T.F. dus laten rusten totdat ik terug ben eind van de week en wij bericht hebben van Pelster. Ik heb hem afschrift van den brief van de I.T.F. gezonden.

Met beste groeten,

bij afw. van den Heer G. Ivens,

H. van Dongen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 4 april 1928

aant.

4 April 1928

Hierbij doen wij U een maandrekening d.d. Maart toekomen voor de Ned.Film-Liga. De kwitantie's van de post d.d. 2 April, worden U later toegezonden.

Gaarne zien wij het bedrag der rekening F.31.78, plus de Vijftig Gulden, welke wij de Liga nog geleend hebben, spoedig op onze postgiro rekening 1368 bijgeschreven.

Hoogachtend,
[handtekening onleesbaar]
Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 2 november 1928

aant.

aant.

2 November 1928

Mijnheer,

Onlangs zonden wij U een rekening à F.49.10 en inliggend presenteeren wij U een rekening à F.8.38.

Daar deze rekeningen geen geleverde goederen betreffen, doch een zuiver voorschot zijn, moeten wij U zeer dringend verzoeken ons deze beide bedragen per omgaand te gireeren, zoodat deze gelden uiterlijk Woensdag a.s. in ons bezit zijn.

De firma Capi wil zeer gaarne zijn organisatie voor verzending, proefdraaien enz. in dienst der Filmliga stellen, maar kan dan niet bovendien voorschot-bedragen blijven fourneeren.

U voor een spoedige toezending der rekeningbedragen bij voorbaat dankzeggend,
Hoogachtend,
[handtekening onleesbaar]
Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Nijmegen, 21 november 1928

aant.

21 November 1928

Mijnheer,

Hierbij ingesloten hebben wij de eer, U de nota te zenden voor de film-projectie van de Filmliga op Zaterdag 17 November te Nijmegen.

Men gaf ons van Arnhem uit op, dat deze prijs aangegeven was. Dit is echter al reeds een gereduceerde prijs, die wij voor het goede doel nu maar zoo gelaten hebben, doch waarvan wij U verzoeken, ons het bedrag dan ook omgaand te willen inzenden, en wel aan ons adres:

van Berchenstr. 17, Nijmegen.

In afwachting verblijven wij,

Hoogachtend,

[handtekening onleesbaar]

Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak

28 november 1928

aant.

aant.

aant.

28 November 1928

Beste Menno,

Hierbij een brief van Braat te Nijmegen en het antwoord van Pelster daarop. Ik geef in deze zaak Pelster in alles gelijk. Afgezien van het conflict, dat hangende is tusschen de Nederlandsche Filmliga en de Arnhemsche Afd. moet Arnhem onmiddellijk F.68-- aan Pelster betalen. Wij kunnen dan later wel zien hoe het conflict afloopt. Wil je hun met klem hierop wijzen. Ik reken in deze geheel op je medewerking.

Verder de kwestie van het keuren der films. Scholte heeft aan Pelster toegezegd voor de helft der keuringskosten, zijnde F.23-- garant te staan. Pelster heeft dit indertijd al niet aangenomen en vraagt nu of de Nederlandsche Liga dit bedrag nu dadelijk aan hem betalen wil. Ik vindt dat dit Pelster zeker toekomt, gezien de buitengewone moeite die hij gedaan heeft voor een vlotte keuring der films voor Arnhem.

Het is je zeker wel mogelijk nu F.23-- aan Pelster te zenden. Over een en ander spreken wij Donderdag-avond op de vergadering van half tien wel.

Meldt mij tevens nog even hoe het staat met de voorstelling voor jou. Kunnen wij om kwart voor achten beginnen?

De voorstelling te Rotterdam is dus verschoven tot Donderdag 6 December a.s. in het Notarishuis, Wijnstraat 35.

Met beste groeten,

bij afw. v.d. Heer J. Ivens.

H. van Dongen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 4 december 1928

aant.

aant.

aant.

4 December 1928

Mijnheer,
Ingesloten zenden wij U een rekening à F67.88 over de maand November.
Hierop komt o.a. voor:

Reparatie kleed projectie zaal Capi	F7.50
Materiaal voor reparatie	F2.50

Hierover schreven wij U reeds in ons schrijven van 27 October j.l.
Tevens staat onder aan de rekening vermeld: *P.M. Drie maal proefdraaien bij de firma Capi ... onberekend.* Tot heden geschiedde dit proefdraaien ten onzent steeds onberekend. Wij verzoeken U echter beleefd er rekening mede te willen houden dat wij hiervoor in het vervolg moeten berekenen:

proefdraaien (onkosten voor licht, enz.)	F.5.--
loon operateur	F.1.--

Gaarne spoedige gireering van het bedrag tegemoetziend,
Hoogachtend,
[handtekening onleesbaar]
Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 17 april 1929

aant.

aant.

aant.

17 April 1929

Mijnheer,

Ingesloten doen wij U een gespecificeerde rekening toekomen van het tot op heden openstaande bedrag ten behoeve der Nederlandsche Filmliga

Daar ons hoofdkantoor op betaling van deze post heeft aangedrongen, verzoeken wij U beleefd ons het geld zoo spoedig mogelijk, liefst per omgaand, te willen gireeren.

U bij voorbaat dankzeggend,
Hoogachtend,
[handtekening onleesbaar]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 13 juni 1929

aant.

aant.

13 Juni 1929

Mijnheer,

Ingesloten zenden wij U een totaal-rekening van de thans nog openstaande posten ten behoeve van de Nederlandsche Filmliga. Daar ons kantoor te Nijmegen op betaling hiervan aandringt zouden wij het zeer op prijs stellen, indien U dit bedrag op onze girorekening zoudt willen overschrijven.

Bij voorbaat beleefd dankzeggend,
Hoogachtend,
[handtekening onleesbaar]
Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 27 maart 1930

aant.

aant.

27 Maart 1930

Mijnheer,

Wij hebben de eer U ingesloten een nieuwe rekening te doen toekomen van het nog openstaande bedrag voor de Nederlandsche Filmliga.

De op deze rekening voorkomende posten tot een totaal bedrag van F13,25, betreffen alléén de posten welke door U ten onzent werden goedgekeurd.

Daar deze bedragen reeds dateeren uit November en December 1929, zouden wij het zeer op prijs stellen indien U het bedrag per omgaand op onze postgiro rekening 1368, zoudt willen overschrijven.

Bij voorbaat beleefd dankzeggend,

Hoogachtend,

[handtekening onleesbaar]

Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Kopenhagen)

Amsterdam, 22 april 1930

aant.

aant.

22 April 1930.

Geachte Heer ter Braak,

Heden zonden wij vanuit Amsterdam per luchtpost aan U af de films:

Zuiderzeewerken in 4 acten

De Brug

Door de 'Uitkijk' werden U reeds toegezonden de films

Handelsblad Film

Regen

Tot onze grootste spijt was het ten eenen male onmogelijk ook de films *Jardin du Luxembourg* en *Stad* mede te zenden. De Heer Ivens had bij zijn vertrek uit Moskau uitdrukkelijke instructies betreffende de wijze van verzending der films gegeven.

Direct bij thuiskomst van Mr. Ivens in Amsterdam, toen hij vernam dat in Kopenhage een lezing zou worden gehouden, hebben wij nog eens extra getelegrafeerd de films direct per luchtpost af te zenden, waarop wij ten antwoord ontvingen, dat dit 9 April j.l. zou zijn geschied.

Toen wij dan ook na herhaalde telefonische gesprekken met Berlijn, en telegrammen na Moskau nog niets ontvingen, ontvingen wij j.l. Zaterdag een telegram, waarin de WOKS ons meldt, dat de film *Zuiderzee-werken* per expresse is afgezonden, en de andere films als vrachtgoed.

Wij kunnen ons zeer goed begrijpen dat U zeer gedisulussionneerd was de films niet in Kopenhage te vinden. Wij hebben echter alles gedaan wat in ons vermogen was om alles nog tijdig voor elkaar te krijgen.

Ook hebben wij Zaterdag j.l. onzen expediteur in Berlijn nog opdracht gegeven per telefoon om, wanneer de films eventueel nog in Berlijn zouden aankomen en wanneer eenigszins mogelijk was, dat ze nog tijdig in Kopenhagen zouden aankomen, de films nog op de snelste wijze te verzenden.

Inmiddels verblijven wij,

Hoogachtend,

J.W. van Dongen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 29 april 1930

aant.

29 April 1930.

Mijnheer,

Ingesloten doen wij U een kleine onkosten specificatie toekomen, welk bedrag werd uitgegeven voor de extra ligavoorstelling en lezing van den Heer J. Ivens, op Zondag 13 April j.l.

Deze post loopt niet via de Kas van de firma Capi, en is dus niet met een percentage verhoogd, maar werd persoonlijk voorgeschoten door den Heer Ivens. In verband hiermede zouden wij het zeer op prijs stellen indien U ons dit bedrag even wilt overmaken.

Bij voorbaat beleefd dankzeggend,
Hoogachtend,
J.W. van Dongen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 17 mei 1930

aant.

17 Mei 1930

Mijnheer,

Hiermede herinneren wij U aan ons schrijven dd. 29 April j.l., waarin wij U om overmaking van het bedrag der rekening van de Film-Liga groot Fl.20.91 verzochten.

Tot op heden mochten wij dit bedrag nog niet van U ontvangen en verzoeken U dus beleefd dit bedrag aan ons te doen toekomen.

Bij voorbaat beleefd dank zeggend,
Hoogachtend,
[handtekening onleesbaar]
Capi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi

aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Amsterdam, 28 mei 1930

aant.

aant.

aant.

aant.

28 Mei 1930.

Mijnheer,
Op verzoek van den Heer J. Ivens doe ik U hierbij een titellijst toekomen betreffende de film ZUIDERZEEWERKEN.
Verblijve inmiddels, met beleefde groeten,
Hoogachtend,
J.W. van Dongen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Capi
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Amsterdam, 17 oktober 1930

aant.

aant.

TELEFONEER VOOR 6 UUR CAPI AMSTERDAM = DONGEN

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Clausen

J. Clausen
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, [1927]

aant.

WelEdelgebHeer

Hierbij 20 ex van No 1 en No 4
10 ex van No 2 en No 3,

en 60 propagandacirculaires + inteekenkaart. Indien iemand abonné wordt bij U, kunt U ze de 4 nummers direct geven. De proef van Uw dissertatie is reeds door U zeker ontvangen. Ik wensch U een paar gezellige feestdagen en een flinke opkomst bij Uw lezing

Hoogachtend
J. Clausen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
J. Clausen

Amsterdam, 4 januari 1928

aant.

4 Jan. 1928

Zeer geachte Heer Clausen

Hierbij een critiek van den Heer Huijts voor *Filmliga* 14 Jan., waarom ik hem verzocht had; kan dus gezet worden, is in orde. Misschien wilt U hem zelf even proef zenden eerstdaags? Wilt U tevens aan de redactie meedeelen, als zij vergadert voor mijn terugkomst, dat de critiek er is?

Verder een aan mijn adres gezonden artikel uit Parijs. Wilt U het aan de redactie ter beoordeeling voorleggen? Is waarschijnlijk voor het zesde nummer. Zegt u aan de Redactie namens mij, dat het stuk van dezen Heer Silka, een vriend van Fritz Rosenfeld, mij voor *Filmliga* geknipt lijkt.

Proef van dissertatie heb ik in dank ontvangen. Proef Huijts zond ik hem zelf ter correctie. U ontvangt dus van mij deze of begin volgende week de repliek daarop.

Ik kom dus Zaterdagavond terug.

Ingesloten nog een concept convocatie, die ik *Maandagmorgen* kom corrigeeren en die dus in den loop van den dag moet worden afgedrukt. Verzending uiterlijk Dinsdagmorgen! Typografie: magere letter als vorige.

m.vr.gr., hoogachtend
Menno ter Braak

bijlage Tevens 3 nieuwe pag. diss.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Pedro Clignett

Pedro Clignett
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 18 oktober 1928

aant.

18 October 1928

Mijne Heeren,

Mijn vertegenwoordiger te Hilversum rapporteert mij, dat door Uwe Vereeniging in Nederland films vertoond worden, waarbij muziek gemaakt wordt. Beleefd breng ik U de Auteurswet in herinnering.

Ik verzoek U beleefd zoo mogelijk deze week te komen op het kantoor van de Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique, Nicolaas Witsenstraat 17, opdat ik U mededeelen kan op welke wijze U toestemming bekomen kunt tot het doen uitvoeren van de muziek der ruim 60.000 leden onzer 8 Genootschappen:

1. Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique
2. Performing Right Society
3. Sociedad de Autores Espanoles
4. Società Itialiana degli Autori
5. Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger in Wien
6. Poolsche Genootschap
7. Portugeesche Genootschap
8. Roemeensche Genootschap

Met meeste hoogachting,
Pedro Clignett

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Corninck Liefsting

J. Corninck Liefsting
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 2 december 1928

aant.

aant.

's-Gravenhage, 2 December 1928.

Zeer Geachte Heer.

In antwoord op uw brief d.d. 30 November j.l., gericht aan den Secretaris der Haagsche Filmliga, heb ik de eer U mede te deelen, dat ik morgen op Uw postrekening doe overschrijven een bedrag van *f*330.-, zijnde het bedrag voor programma 1, 2, 3 en 4 seizoen 1928/29 door de Haagsche Filmliga verschuldigd.

Wat de beide overige posten Uwer nota betreft moge ik het volgende opmerken. De Heer Mathon ontving uw brief op 1 December j.l. Juist den avond tevoren had ons bestuur vergaderd en besloten, met het oog op den nog niet zeer gunstigen toestand

van onze kasmiddelen - nog niet de helft van ons budget is bij de eerste voorstelling binnengekomen - van onze schulden aanvankelijk de helft te voldoen. Is na de tweede voorstelling het aspect gunstiger, dan zou in de tweede helft van deze maand de andere helft betaald kunnen worden. Gaarne zal ik intusschen, alvorens hiertoe het noodige te verrichten, vernemen of het Dagelijksch Bestuur zich met deze oplossing zou kunnen vereenigen. Ik moge hierbij nog opmerken, dat de Heer Scholte ons op dit punt onlangs zijn medewerking heeft toegezegd.

Bovendien heeft de Haagsche Liga nog een tegenvordering op U, groot *f*7.50. Blijkens mijn vertoond girobewijs toch heeft de Heer J.Th.S. Heskes alhier (gironummer 41762) op 3 November j.l. op Uw rekening doen overschrijven een bedrag van *f*7.50, zulks ter voldoening van de door hem verschuldigde contributie over het eerste halfjaar (hoofd- en bijkaart) der Haagsche Filmliga. Tenzij U er om administratieve redenen de voorkeur aan mocht geven dit bedrag afzonderlijk op mijn rekening (no.137318 ten name van Mr. J. Corninck Liefsting) te doen overschrijven, zou ik dus *f*7.50 op bovenbedoelde betaling van *f*37.50 in mindering willen brengen. Uw berichten ter zake zie ik gaarne tegemoet.

Tenslotte moge ik mijn verbazing uitspreken, dat ons een bedrag van *f*25.00 wordt in rekening gebracht voor ‘onkosten propectus’. Als lid der eerste propaganda-commissie is mij namelijk bekend, dat met het oog op het zeer geringe bedrag, dat ons destijds voor propaganda-doeleinden ter beschikking stond, besteld zijn zooveel circulaires als ons voor tien gulden geleverd konden worden. Wellicht is Dr. Jong, die destijds de correspondentie gevoerd heeft, nog wel in het bezit van een afschrift van zijn brief. Alvorens mij echter met hem in verbinding te stellen, zal ik gaarne Uw nader bericht afwachten, in de hoop alsnog te mogen vernemen, dat het door U opgegeven bedrag op een misverstand berust.

Hoogachtend
Uw dw.
J. Corninck Liefsting
Penningmeester der Haagsche Filmliga

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Aug. Cuypers

Aug. Cuypers
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

Amsterdam (Z.)
28 Sept. 1927

Amice,

Niet alleen mij, ook mijn broer (Hub. Cuypers Jr., hetzelfde adres) kun je als lid der Filmliga noteeren. Tenzij 'n andere verrekening gewenschter is, zal ik je de contributie (2 × fl9,60) dezer dagen per postwissel toezenden.

Blijft voor a.s. Zaterdag introductie onverbiddelijk uitgesloten? Zoo niet, dan zou ik één introductiebewijs zeer op prijs stellen!

Met beste groeten

Aug. Cuypers.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A.I. van Deinze

A.I. van Deinze
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 14 september 1927

aant.

aant.

Utrecht, 14 Sept '27.

Weledelgeboren Heer,

Van mijn collega Engelman heb ik al eenige maanden geleden vernomen dat men ook in Utrecht tot oprichting van een afdeeling der Ned. Filmliga wil overgaan.

Daar ik als bonafide journalist - correspondent v/h Alg. Handelsblad - veel vrijen tijd ter beschikking heb, bood ik aan het secretariaat waar te nemen, waarvoor hij iemand zocht. Hiermee ging hij accoord, maar tot dusver heeft nog geen oprichtingsvergadering of eenige andere bespreking plaats gevonden.

Nu is mijn vraag deze: Vormen alle plaatselijke afdeelingen een onderdeel der Ned. Liga of hebben zij eigen zelfstandigheid?

Bovendien zou ik graag van U vernemen of er voor dit secretariaat een vergoeding wordt toegekend en eventueel tot welk bedrag.

Mogelijk kunt U mij ook den weg aangeven om tot een spoedige oprichting in Utrecht te komen. Ik ben al eenmaal bij U aan huis geweest in Amsterdam, maar er bleek toen niemand aanwezig.

Gaarne Uw berichten tegemoet ziende, teeken ik

Hoogachtend

Uw dw.

A.I. van Deinze

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’
aan

Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 11 september 1927

aant.

aant.

Delft 11 Sept. 1927

Weledelgeboren Heer,

In verband met Uw schrijven van 1 Sept. j.l. kan ik U het volgende omtrent de Delftsche Filmligaplannen mededeelen.

Het oprichten van een aparte Delftsche Filmliga, waaraan dus ook de burgerij zou deelnemen, lijkt ons niet goed mogelijk, om de eenvoudige reden, dat van die zijde de belangstelling zeer gering is.

Onder de studenten en speciaal onder de leden van het Delftsch Studentencorps is evenwel zeer veel enthusiasme voor de goede film, en het plan die ook geregeld in Delft te vertoonen, aanwezig.

Er bestaat nu een vereeniging in het D.S.C., ongeveer 250 leden tellende, genaamd 'Vrije Studie', die steeds tot taak had de studenten op cultureel gebied voor te lichten en dit deed door het organiseeren van lezingen en voordrachten, waarvoor altijd autoriteiten op verschillend gebied als sprekers optraden.

Wij hebben nu het volgende plan. De vereeniging 'Vrije Studie' neemt de statuten van de Nederlandsche Filmliga over en wordt dus zoodoende tot Film-Liga gepromoveerd; voorts betaalt zij jaarlijks de vereischte contributie, voor het houden van een zeker aantal voorstellingen (dit jaar dus 12). Daarbij is het bestuur van 'Vrije Studie' gerechtigd schriftelijke introducties op aanvraag van particulieren, niet-leden van 'Vrije Studie', aan deze te verstrekken, zoodat ook de burgerij de voorstellingen kan bijwonen.

Voorts is in Delft een zeer geschikte gelegenheid, nl. de bioscoopzaal van Stads Doelen, waar de films onder leiding van vakkundig personeel en met een modern projectietoestel kunnen worden vertoond.

Zeer gaarne vernam ik van U, of de Nederlandsche Filmliga met dit plan accoord kan gaan, of indien dit niet het geval mocht zijn, mij dan Uw eventueele bezwaren te willen melden.

Ook zou ik gaarne een exemplaar van de Statuten van de Nederlandsche Filmliga van U ontvangen.

U bij voorbaat dankend voor de door U te nemen moeite heb ik de eer te zijn, met de meeste

hoogachting
Uw.dw.
J.P. Bourdrez

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie'

Eibergen, 12 september 1927

aant.

Eibergen 12 Sept. 1927

Weldegeb.Heer

In verband met Uwe oprichtingsplannen inzake een delftsche Filmliga, waarvan wij met groote belangstelling kennis genomen hebben, heb ik de eer U nog de volgende bijzonderheden mee te deelen. - 10 Sept. j.l. is de 'Nederlandsche Filmliga' definitief tot stand gekomen. Afdeelingen voorloopig: Amsterdam, Rotterdam, den Haag, Utrecht en Groningen. De Liga laat aan de afdeelingen de grootst mogelijke vrijheid van beweging; centralisatie is echter onvoorwaardelijk noodig voor de aankoop en huur van films, programmasamenstelling, optreden tegen de Bioscoopwet en tegenover de Bioscoopbond. De afdeelingen krijgen de Statuten toegezonden, waarmee hun reglement niet in strijd mag zijn: zij zijn automatisch door Voorzitter en Secretaris in het Hoofdbestuur de Nederlandsche Liga vertegenwoordigd. Verdere bijzonderheden worden U, mocht U tot oprichting overgaan, gaarne ten allen tijde door mij toegezonden. - De Liga geeft een officieel orgaan uit, *De Explicateur*, onder redactie van Joris Ivens, L.J. Jordaan, Henrik Scholte en Constant v. Wessem (Secr.redactie, Dalweg 15, Hilversum). Dit blad wordt echter *niet* op risico van de Liga uitgegeven, maar door een uitgever, die daarvoor 600 abonné's gegarandeerd wenscht; hij bekostigt echter een binnenkort te verschijnen Proefnummer. Wij bevelen de afdeelingen dus aan, indien mogelijk adreslijsten voor dit nummer gereed te maken en in ieder geval propaganda voor het eerste filmblad in Nederland te maken. De abonnementsprijs zal *f*2.50 bedragen; het blad bevat tevens paraphrase van het programma (losse inlage bij 16 pag. text) en verschijnt 12 maal per jaar. - Over een propaganda-matinee zoudt U in overleg kunnen treden met de technische leiding. Het verdient zeker aanbeveling deze matinee tevens als eerste matinee van de serie te doen gelden, ter vermijding van overbodige onkosten. Het propagandaprogramma bevat, dat 10 ct te A'dam draait, bevat een inleidend-documentaire film, een film d'avant guerre, een 'cinéma pur' van Henri Chomette en als hoofdnummer *Crainquebille* van Jacques Feyder. - Als gemiddelde prijs van een programma zal men ong. f.50 te rekenen hebben Het juiste verhoudingscijfer wordt echter na de eerste matinee vastgesteld, een reden temeer waarom wij U aanraden, spoedig tot formatie van een afdeeling over te gaan. - De afdeelingen worden geacht over een zaal met projectie-mogelijkheid en technische bediening zorg te kunnen dragen. Het muziekarrangement wordt van Amsterdam doorgezonden.

In het algemeen moeten wij U dus verzoeken tegen 1 Oct. met ledenminimum, zaalhuur en muzikale illustratie gereed te zijn. Voor de rest wordt dan door ons zorg gedragen.

Gaarne tot alle inlichtingen bereid
met de meeste hoogachting
voor het Dagelijksch Bestuur der Nederl. Filmliga
Secretaris-Penningmeester

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie' aan

Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 26 september 1927

aant.

aant.

Delft, 26 September 1927

Zeer Geachte Heer.

In verband met de correspondentie die U voerde met mijn broeder, is bij ons het volgende plan gevormd. Twee vereenigingen van het Delftsch Studenten Corps, met name ‘Vrije Studie’ en de D.S. Amateur Fotografen Vereeniging, zouden als lid der Nederlandsche Filmliga toetreden en zich daarmede verplichten tot vertooning van zes programma's. De vertooningen zouden dan plaats hebben in een der zalen der Studenten Societeit Phoenix met het toestel der Fotografen Vereeniging, alleen voor leden der bovengenoende twee vereenigingen. Om dit plan aan de ledenvergaderingen ter goedkeuring te kunnen voorleggen zou ik nog gaarne de volgende inlichtingen van U willen ontvangen:

1. Kunnen deze twee vereenigingen als lid toetreden van de Nederlandsche Filmliga met het oog op eventueele tegenstrijdigheid tusschen Uwe statuten en die der vereenigingen.
2. Hoe worden de vergoedingen voor de programma's berekend; naar het aantal leden of per afdeeling. Het aantal personen dat van een der beide vereenigingen lid is, zal ongeveer 250 bedragen.
3. Hoe is de regeling bij eventueele beschadiging of vernietiging der films.
4. Kunnen uit de door het dagelijksch bestuur samengestelde progamma's, er zes naar verkiezingen uitgekozen worden.
5. Is bij het programma de levering der muziek inbegrepen?

U zoudt ons zeer verplichten met toezending van een exemplaar der statuten van de Nederlandsche Filmliga.

Met gevoelens van de meeste hoogachting,
Uw H.H. Bourdrez
w.n. secretaris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

Amsterdam 28 Sept. 1927

Zeer geachte Heer

In antwoord op Uw schrijven van 26 dezer, waarvoor mijn dank, het volgende. Uw plan is natuurlijk in beginsel slechts toe te juichen. Het zal echter noodzakelijk zijn, dat de Statuten der betrokken vereenigingen niet met die der Nederlandsche Liga strijdig zijn. Ik kan natuurlijk moeilijk beoordeelen, in hoeverre daartoe wijzigingen noodig zouden zijn. De Statuten der Liga kan ik U waarschijnlijk morgen zenden, anders toch zeer binnenkort; maar om twee vereenigingen daaraan te assimileeren kon eventueel wel bezwaren met zich brengen. Is het niet mogelijk *één* Uwer vereenigingen te laten toetreden, terwijl een bepaling omtrent introductie der andere in het huishoudelijk Reglement wordt opgenomen? In ieder geval stellen wij de belangstelling van Delft te zeer op prijs, om die op een formeele zwarigheid te laten doodloopen. Vergelijkt U dus eens onze Statuten met de Uwe en schrijft U mij dan p.o. het resultaat van Uw bevindingen.

De vergoedingen der programma's zullen naar het aantal leden (natuurlijk met een minumumgarantie) worden berekend; wij kunnen dit verhoudingscijfer echter eerst vaststellen, nadat alle afdeelingen met een zeker aantal leden zijn geconstitueerd. Meer dan *f*50 zal die prijs echter niet bedragen. De afdeelingen regelen zelf onder toezicht van een adviseur uit het bedrijf de onkosten en organisatie der vertooning.

Beschadiging of vernietiging der films, die echter bij zakelijke behandeling vrijwel onmogelijk is, komt in het algemeen voor rekening van de afdeeling, waar de beschadiging etc. heeft plaatsgevonden. Ieder geval zal overigens, omdat het zeldzaam behoort te zijn, wel op zichzelf beoordeeld dienen te worden.

U kunt naar willekeur over een programma beschikken, tenzij de algemeene technische leiding vooraf voor een programma Uw steun heeft aangezocht en die door U beschikbaar is gesteld.

De muziekpartituren kunnen worden doorgezonden.

Als programma voor de Cavalcanti-matinee hebben wij een eerste nummer van ons orgaan ‘Filmliga’ uitgegeven, dat U eventueel kunt bestellen. Het abonnement bedraagt *f*2,50 voor 12 nummers; wij hopen ook op Uw steun en propaganda om voortzetting der uitgave mogelijk te maken. Geeft U ons desnoods een ledenlijst op, om proefnummers toe te zenden!

Vrijdagavond a.s. 9 uur, in de studio van ‘Capi’, Kalverstr.115, draaien wij Cavalcanti proef. De toegang is daarbij voor afgevaardigden der afdeelingen vrij.

met de meeste hoogachting

Uw dw.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’ aan Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 4 oktober 1927

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

4.10.27

Zeer Geachte Heer.

Nadat reeds door verscheidene particulieren tijdens de vacantie met het hoofdbestuur der Ned.Filmliga was gecorrespondeerd over plannen om ‘Vrije Studie’ met de Liga in verbinding te stellen, is het mij als President van ‘Vrije Studie’ een groot genoegen eindelijk definitieve voorstellen te kunnen doen teneinde ook in Delft de Filmkunst een onafhankelijk bestaan te kunnen verzekeren en een kring van toegewijden aan die kunst te kunnen scheppen.

Ik ontving van den Heer H.H. Bourdrez Uw schrijven van 28.9.27 benevens de Statuten der Ned. Filmliga en haast mij U, na de gisteren daarvoor gehouden Bestuursvergadering, hierop te antwoorden.

Ronduit gezegd is het ons onmogelijk om als vereeniging toe te treden als onderafdeeling van een buiten 't Corps staande burgervereeniging. Onze organisatie, finantieel zoowel als reglementair, en de ideëele opzet om voor alles als onderdeel van 't Corps te werken voor zijn welvaart in 't enge verband van dat Corps, maakt dat ons reglement op alle punten in strijd zou zijn met Uw Statuten. Daarenboven ligt 't in onze opzet dat het ons onmogelijk is onze vereeniging zelfs in de geringste mate afhankelijk te maken van een buiten het studentenleven en Corpsverband staande burgervereeniging. Mocht U dit argument niet zóó zeer na kunnen voelen, weest U er dan toch van verzekerd dat dit resultaat is van een ernstige bespreking onderzijds.

Daartegenover staat, dat ‘Vrije Studie’ de bevordering der ontwikkeling van zijn leden als eenige doelstelling heeft en dat het Bestuur meent dit doel ook te moeten bevorderen door op zoo innig mogelijke wijze mee te werken met de Nederlandsche Filmliga tot het bereiken van haar ons zoo buitengewoon sympathieke ideaal.

Welnu, wij meenen U derhalve te moeten voorstellen die samenwerking te baseeren op het in Uw statuten in art. 2 al [e] omschrevene: ‘of in samenwerking met andere vereenigingen binnen Nederland’.

Wij stellen Uw hoofdbestuur dan ook voor met het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ opgericht in 1867 en de D.S.A. Fotografen Vereeniging een schriftelijke overeenkomst te maken waarin die samenwerking geregeld worde.

Wij stellen Uw hoofdbestuur dientengevolge de volgende afspraak voor:

De Nederlandsche Filmliga gevestigd te Amsterdam en het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ opgericht 6 Februari 1867 gaan de volgende overeenkomst aan.

Art.1. De Ned. Filmliga verleent aan het DSDG ‘Vrije Studie’ het recht filmen en muziek haar toebehoorend voor zijn leden en die van de D.S.A.F. Vereeniging op te voeren.

Art.2. Het DSDG ‘Vrije Studie’ verbindt zich per jaar, te weten telkens van 1 November tot 31 October d.a.v. tenminste zes van de door de Ned. Filmliga te zijner keuze gestelde programma's met bjjbehoorende muziek op te voeren.

Art.3. Het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ betaalt daarvoor dezelfde bedragen per programma als voor de Afdeelingen der Filmliga gelden.

Art.4. Het DSDG ‘Vrije Studie’ heeft de keuze uit hetzelfde aantal en dezelfde programma's als de afdeelingen der Filmliga.

Art.5. Het DSDG ‘Vrije Studie’ heeft in de volgorde van keuze en in de keuze van de data van opvoering dezelfde rechten als de Afdeelingen der Nederlandsche Filmliga.

Art.6. Het DSDG ‘Vrije Studie’ verbindt zich geen winst te maken door middel van die opvoeringen en laat te dien aanzien contrôle, mits uitgeoefend door of vanwege het hoofdbestuur der Ned. Filmliga toe.

Art.7. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor den tijd van een jaar loopende van 1 November 1927 tot 31 October 1928 met dien verstande dat zij stilzwijgend geacht wordt voor dienzelfden tijdsduur verlengd te zijn indien niet voor 15 October daaraan voorafgaande voor 't eerst dus vóór 15 October 1928 door een der partijen het tegendeel is te kennen gegeven.

Dit lijkt het Bestuur de beste weg om een goede samenwerking mogelijk te maken. Namens het Bestuur ook dring ik er bij U op aan, dat de bespreking omtrent deze overeenkomst vóór Dinsdag a.s. beeindigd zij, opdat op dien datum de ledenvergadering van ‘Vrije Studie’ zich hierover zal kunnen uitspreken. Tot Dinsdagavond ben ik, uitgezonderd Donderdag en Maandagavond persoonlijk tot Uw beschikking om over dit voorstel mondeling met U of het hoofdbestuur van gedachten te wisselen. Indien U dit mocht wenschen wilt U mij wel tijd en plaats opgeven waar en wanneer het U 't beste schikt.

Zoodoende zou Dinsdag a.s. de definitieve beslissing kunnen vallen.

Ik kan echter niet nalaten er U op te wijzen dat het bericht in 't orgaan der Filmliga ‘Vrije Studie’ betreffende, op zijn minst voorbarig is te noemen en ook onjuist is, aangezien onze geldmiddelen niet toereikend zullen zijn de zaal der Stads Doelen te benutten en 't ons als Corpsvereeniging ten eenenmale onmogelijk is voor burgers een lidmaatschap ad hoc in te stellen.

Tevens moet ik U verzoeken te willen zorgen dat het in een brief aan den Heer J. Bourdrez beloofde Cavalcanti-programma ons niet voor Vrijdag 7 October a.s. wordt toegezonden omdat een behoorlijke opvoering nog eenige voorbereiding vereischt. Echter zouden wij het op hoogen prijs stellen indien wij dit programma Vrijdag 14.10 zouden kunnen opvoeren en reeds Maandag a.s. of zoo mogelijk eerder over de muziek zouden kunnen beschikken. Indien dit niet mogelijk is wilt U ons wel de lijst der beschikbare data doen toekomen.

Mochten deze voorstellen in goede aarde vallen zoo zouden wij zoo gauw mogelijk onze keus willen doen uit de eerdaags arriveerende collectie programma's en de data afspreken omdat, gezien vacanties, feestelijkheden en overlading met lezingen, het aantal mogelijke data in Delft zeer beperkt is.

Hopende dat dit alles de goedkeuring van Uw bestuur kan wegdragen heb ik de eer te zjjn, namens het Bestuur van ‘Vrije Studie’

Uw dw.
H.A. Stheeman
President

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Bijlage

contract met Vrije Studie Delft

1o. De Nederlandsche Filmliga verleent aan het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ het recht films en muziek haar toebehoorende voor zijn leden en die van het D.S.A.F.vereeniging op te voeren.

2o. Het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ verbindt zich per jaar, te weten telkens van 1 Nov. tot 31 Oct. d.o.v., tenminste zes van de door de Ned.Filmliga te zijner keuze gestelde programma's met bijbehoorende muziek op te voeren.
3o. Het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ betaalt daarvoor hetzelfde bedrag p. programma als voor de afdeelingen der Ned.Filmliga geldt.
4o. Het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ heeft in de volgorde van keuze en in de keuze van de data van opvoering dezelfde rechten als de afdeelingen der Ned-Filmliga.
5o. Het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ heeft de keuze uit hetzelfde aantal programma's van dezelfde samenstelling als de afdeelingen der Ned.Filmliga.
6o. Het D.S.D.G. ‘Vrije Studie’ verbindt zich geen winst te maken door middel van bovengenoemde opvoeringen en laat te dien aanzien controle, mits uitgeoefend door of vanwege het Hoofdbestuur der Ned.Filmliga toe.
7o. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor den tijd van een jaar, loopende van 1 November 1927 tot 31 October 1928, met dien verstande, dat zij stilzwijgend geacht wordt voor dienzelfden tijdsduur verlengd te zijn, indien niet voor 15 October daaraan voorafgaande voor het eerst dus vóór 15 October 1928 door één der partijen het tegendeel is te kennen gegeven.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’ aan Menno ter Braak

5 oktober 1927

aant.

aant.

Terbraak Texstraat 31B Amsterdam
Delft 5/10
Neen wordt nader besproken - Bourdrez

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’ aan Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 9 oktober 1927

aant.

den Haag 9 October 1927

WelEdelGeboren Heer.
Ingesloten doe ik U de statuten der Nederlandsche Filmliga en de instructie brief weer toekomen. Wat betreft de proefnummers van Uw orgaan verzoek ik U ons

daarvan een 160 exemplaren toe te zenden, daar dit het aantal te verwachten bezoekers is en voor uw orgaan in het Corpsorgaan *de Spiegel* propaganda is gemaakt.

Met de meeste hoogachting
namens het bestuur van 'Vrije Studie'
H.H. Bourdrez
w.n. secretaris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie' aan Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 12 oktober 1927

aant.

Delft 12 October 1927.

Zeer geachte Heer ter Braak.

Van Mr. Huyts ontving ik bericht dat hij het Cavalcantiprogramma weer naar Amsterdam had teruggezonden. Kunt u voor ons gedaan krijgen dat wij althans de muziek nog hedenavond in bezit hebben (adres Societeit Phoenix, Delft) en de films morgenochtend, opdat wij de noodige tijd hebben de voorstelling van Vrijdagavond voor te bereiden en goed te doen slagen.

Met gevoelens van de meeste hoogachting
Namens het Bestuur
H.H. Bourdrez
president.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie' aan Menno ter Braak

Delft, 19 oktober 1927

aant.

aant.

Delft, 19 october 1927

Weledelgeboren Heer.

In antwoord op Uw schrijven van 13 dezer kan ik U mededeelen, dat hiervan goede nota is genomen, zoodat in den vervolge de technische kwesties direct met de technische leiding zullen worden besproken. Wat betreft de verkoop van Uw orgaan kan ik U melden dat deze zeer voorspoedig is geweest. Alle toegezonden exemplaren zijn verkocht. De ontvangen gelden benevens de opgave van eenige abonnementen zal ik toesturen aan den uitgever J. Clausen. Ten slotte het verloop van de eerste

voorstelling. Door een bestuurswisseling ben ik laat - hoewel ik hoop niet *te* laat - met mijn bericht.

De eerste voorstelling kan een succes genoemd worden. Ze werd bijgewoond door ruim 200 belangstellenden. Technisch noch muzikaal waren er storingen. Dank zij de welwillendheid van den Burgemeester van Delft kan 'Vrije Studie' zijn traditie getrouw blijven en ook zijn gasten uit de Delftsche burgerij ontvangen - tenminste bij niet-politieke films (*De Moeder* zal hier b.v. niet onder vallen) - waardoor het groote voordeel is geschapen dat de propaganda voor de nieuwe film niet slechts tot onze studentenwereld beperkt blijft.

De algemeene indruk door de verschillende films gewekt kan in het kort aldus worden samengevat:

La petitie Lilie werd koel ontvangen. De oorzaak? Waarschijnlijk de in een totaal andere richting gespannen verwachtingen.

Le train sans yeux: algemeen gewaardeerd als voorbeeld van geweldige spanning, die door een film veroorzaakt kan worden.

En rade was het succes van den avond. Deze film heeft diepe indruk gemaakt en de groote bewondering der aanwezigen gewekt.

De ervaringen met de eerste voorstelling doen ons vol vertrouwen en vol verwachting de volgende tegemoet zien.

Inmiddels verblijf ik, met gevoelens van oprechte hoogachting,
Uw dw.
B.A. van Nes
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie'
aan
Menno ter Braak

Delft, 19 oktober 1927

aant.

Delft, 19 October 1927

Zeer geachte Heer ter Braak.

Bij het sluiten van deze brief bedenk ik, dat het U wellicht zou interesseeren de filmkritiek te lezen in *De Spiegel*, Orgaan van het Delftsch Studenten Corps. Het nummer dat a.s. Vrijdag uitkomt zal ik U doen opsturen.

Verder, om op Uw brief van 8 October '27 terug te komen, kan ik U melden dat in de ledenvergadering van Vrije Studie op 11 October j.l. het ontworpen contract is aangenomen.

Met de meeste hoogachting
Uw dw. B.A. van Nes.
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’
aan
Menno ter Braak

Delft, 25 november 1927

aant.

Delft, 25 November 1927

Zeer Geachte Heer ter Braak.

Volgens afspraak meld ik U even, dat ook de 2de filmavond in Delft goed geslaagd is. Meer uitvoerige beschouwingen zult U vinden in het *Spiegel*-nummer van 2 December, dat ik U zal opsturen. Evenals de eerste keer waren er ook nu ruim 200 aanwezigen, die behalve critisch herhaalde malen zeer enthousiast waren.

Als voornaamste resultaat is geloof ik wel te beschouwen het feit, dat de belangstelling die voor de eerste avond bestond als voor een nieuwigheid, zich gehandhaafd heeft en overgegaan is in werkelijke belangstelling.

De filmliga zit er ‘in’ in Delft, hetgeen natuurlijk een heugelijk verschijnsel is.

Met de meeste hoogachting,
Uw dw.
B.A. van Nes,
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 29 januari 1928

aant.

aant.

Delft, 29 Januari 1928

Weledelgeboren Heer.

Namens het bestuur van Vrije Studie kan ik U mededeelen, dat we zeer gaarne gebruik zullen maken van de gelegenheid *Streik* op 10 Februari a.s. te vertoonen. Er is voor ons slechts één moeilijkheid. ‘Vrije Studie’, met zijn vele introducé's uit professorale en notabele kringen van Delft is geen besloten gezelschap in den strikten zin des woords. Bij een bespreking in het begin van het seizoen heeft echter de burgemeester verklaard het gezelschap wel als zoodanig te willen beschouwen zoolang geen ‘politieke films’ (*Potemkin* e.d.) vertoond werden. We wachten nu op zijn beslissing in zake *Streik*. Ik zou U dus willen voorstellen het afnemen door Delft van deze film op 10 Februari tot Zaterdag 4 Februari als een los-vaste afspraak te willen beschouwen, die op dien dag als er geen tegenbericht komt, vast wordt. We hebben het volle vertrouwen onzen burgemeester te kunnen overtuigen dat de vrees ongegrond

is, dat het licht ontvlambare Hollandsche gemoed na de vertooning van deze film zijn revolutionaire hartstochten zal gaan uitleven.

Het 4de programma is vorige Vrijdag met matig succes gedraaid. De opinie over *Faits divers* was zeer verdeeld, echter meerendeels ongunstig. *Nosferatu* werd beter beoordeeld, doch algemeen als reeds zeer verouderd beschouwd.

Als *Streik* bepaalde muziek heeft, kan deze dan tijdig toegezonden worden?

Met de meeste hoogachting, heb ik de eer te zijn,
Uw dw.
B.A. van Nes.
Secretaris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie' aan Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 21 februari 1928

aant.

aant.

aant.

Delft, 21 Februari 1928.

Weledelgeboren Heer.

Namens het bestuur van Vrije Studie kom ik U hartelijk dankzeggen voor Uw waardeerende woorden betreffende onze samenwerking. Het is echter geheel aan ons om dankbaar te zijn voor alles wat door het initiatief van U en Uw medebestuurders tot stand is kunnen komen. Wij vinden het natuurlijk prettig uit Uw mond te hooren dat Delft niet teleurstellend heeft gewerkt, maar wij stellen er tevens prijs op te verklaren, dat ware er gebrek aan samenwerking geweest, de schuld hiervan geheel aan onze zijde zou zijn geweest. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat er één afdeeling zou zijn die niet vol waardeering was voor de werkzaamheden van het hoofdbestuur. Wij zijn er dan ook vast van overtuigd dat er genoeg belangstelling bestaat (en gekweekt is) om onze samenwerking voor het volgende seizoen te bestendigen.

Wat betreft het *5de* programma (*Gras*); zeer gaarne zullen we van Uw aanbod gebruik maken om dit te vervangen door een ander, daar ons als slotvoorstelling het *7de* programma interessanter lijkt. Het *5de* progr. was oorspronkelijk bepaald op 24 Februari a.s. Omstreeks 13 Februari heb ik aan den Heer Pelster geschreven, dat door onvoorziene omstandigheden wij niet de beschikking konden krijgen over onze zaal en vroeg als nieuwe datum 9 Maart. Wellicht is deze brief zoek geraakt, althans ik hoorde niets. Is het nu mogelijk op *9 Maart* programma *7* te krijgen?

Wellicht zal door ons als extra-voorstelling *De Moeder* worden afgenomen. Wilt U ons op de hoogte houden wanneer deze film komt?

Met de meeste hoogachting heb ik de eer te zijn, namens het bestuur,
Uw dw. B.A. van Nes
Secretaris.

Origineel: Amsterdam EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 2 april 1928

aant.

Delft, 2 April 1928

Weledelgeboren Heer.

Daar ik er op vertrouw dat sinds Uw laatste schrijven de financieele kwestie is geregeld, rest mij nog slechts excuses te maken dat ditmaal onze afrekening, die door buitengewone omstandigheden werd vertraagd, zoo laat is gekomen.

Wat de 9de voorstelling betreft: de algemeene toestand in Delft is - gezien naderende examens + voorbereiding lustrum - zoodanig, dat het ons beter lijkt, zelfs al zouden de financieele bezwaren tegen dit extra-programma vervallen, deze voorstelling niet te organiseeren.

Het volgende jaar hopen we echter de buitengewoon prettige wijze van samenwerken te kunnen hervatten.

Inmiddels verblijf ik, met de meeste hoogachting,

Uw dw. B.A. van Nes

Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club ‘Vrije Studie’
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Delft, 2 oktober 1928

aant.

aant.

aant.

Delft, 2 October 1928.

Hooggeachte Heer ter Braak.

Hoewel het me aan de eene kant aangenaam is de zorgen voor het secretariaat van Vrije Studie aan een ander te kunnen overdragen, spijt het me toch zeer, dat dit de laatste brief zal zijn, die ik in mijn kwaliteit van secretaris van Vrije Studie aan U kan richten, omdat onze correspondentie, evenals trouwens de geheele wijze van samenwerken tusschen Amsterdam en Delft, tot de prettigst denkbare heeft behoord. In deze afscheidsbrief wou ik nog eenige punten regelen, in de eerste plaats U de naam van mijn opvolger noemen, den Heer W.A. de Haas, Voorstraat 94, Delft.

Verder wilde ik even praten over het contract dat 11 Oct. '27 tusschen de Filmliga en V. St. is afgesloten, en dat wordt geacht telkens voor een jaar verlengd te zijn, tenzij het vóór 15 Oct. wordt opgezegd. Wij willen van onze kant dit contract geheel gelijkluidend laten bestaan, ook wat betreft Art.2:

'Het D.S.D.G. Vrije Studie verbindt zich per jaar, te weten telkens van 1 November tot 31 October d.o.v., *tenminste zes* van de door de Ned. Filmliga te zijner keuze gestelde programma's met bijbehoorende muziek op te voeren.'

Nu is het wel degelijk de bedoeling van Vrije Studie dit jaar al Uw programma's, dus 8 stuks, te draaien, maar *garandeeren* kunnen we dit niet, daar het zeer wel mogelijk zou kunnen zijn, dat gezien de korte omlooptijd van de films, die U uit financieele overwegingen hebt vastgesteld, geen der mogelijke data Vrije Studie zou convenieëren in verband met het speciale karakter van onze afdeeling.

En dan is er nog de financiëele kwestie. Het vorige jaar was onze begrooting opgezet op een basis van ± *f*50- filmhuur per keer. Het gemiddelde is toen ± *f*66.- geworden. Dit is natuurlijk niet als verwijt bedoeld, want het is practisch een onmogelijkheid voor de eerste keer de kosten met juistheid te schatten. Maar ik zou graag van U vernemen of we met onze nieuwe begrooting, à ± *f*85.- filmhuur per keer voldoende safe zijn. Heden kreeg ik van Uw President een brief betreffende circulaires. 'Volgens afspraak op de Jaarvergadering wilde ook Delft de beschikking hebben over eenige honderdtallen.' Ik hoop niemand te dupeeren als ik U vraag deze afspraak te annuleeren, daar Vrije Studie door *de Spiegel*, het corpusorgaan, over voldoende publicatiemiddelen beschikt. U zult er, hoop ik, niets op tegen hebben, dat we in dit blad Uw eigen circulaire geheel of gedeeltelijk citeeren.

Nogmaals U dankend voor de prettige samenwerking in het afgeloopen jaar, teeken ik, met de meeste hoogachting,

Uw dw. B.A. van Nes.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Delftsch Studentencorps Debating Club 'Vrije Studie'
aan
Menno ter Braak

Delft, 28 oktober 1928

aant.

Delft 28 October 1928

Weledelgeboren Heer,

Naar aanleiding van Uw beide brieven d.d. 17 en 25 october j.l. moet ik U tot mijn spijt mededeelen, dat het ons in Delft absoluut onmogelijk is deze week de bijdrage voor de eerste 4 voorstellingen aan U te gireeren. Dit bedrag kunnen wij eerst in de maand December op Uw rekening overschrijven. De Heer Bourdrez verzekerde mij, dat in dien zin ook reeds een afspraak gemaakt is, naar ik meen met den Heer Pelster.

Wat betreft Uw tweede verzoek in Uw schrijven van d.d. 25 Oct. j.l. kan ik U het volgende mededeelen:

De *Invitation* werd deze keer onverdeeld zeer geäpprecieerd; over de *Coquille* liepen echter de meeningen zoozeer uiteen, dat hierover geen bepaald oordeel is te vellen.

Tot mijn spijt was ik niet eerder in de gelegenheid U te schrijven, ik hoop dat deze brief U nog intijds bereikt.

Met gevoelens van de meeste Hoogachting
Uw dw.
W.A. de Haas
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Delmonte

J. Delmonte
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 15 januari 1928

aant.

Amsterdam, 15 Januarie 1928.

Zeer Geachte Heer,

Er is mij laatst gevraagd of het niet mogelik zou zijn voor de tweede helft der matinée's een lidmaatschap voor de helft van het seizoen beschikbaar te stellen, dus voor Fl.4.80.-

Natuurlik is dit niet geheel in de haak: men is lid en heeft o.a. recht op de matinée's, men betaalt niet zijn plaats, maar zijn lidmaatschap, onafhankelik hoeveel voorstellingen men wenst te bezoeken.

Aangezien er ongetwijfeld in dit éérste oprichtingsjaar meerdere mensen zullen zijn, die, nu de zaak eenmaal marcheert, ook nog wel zich zouden opgeven als het seizoen niet zo ver gevorderd was, geef ik U, het bovenstaande in overweging.

Heeft U echter een ander inzicht, dan leg ik mij daarbij volkomen neer, onenigheid lijkt mij in dit stadium funest. Ik deel U slechts mede wat mij ter ore kwam.

Met de meeste Hoogachting
J. Delmonte

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Ministerie van Justitie

Menno ter Braak
aan
Ministerie van Justitie

Amsterdam, 21 oktober 1927

aant.

Amsterdam 21 Oct. 1927

Weledgestr.Heeren

Den 13en October j.l. is door ons voor de ‘Nederlandsche Filmliga’ de aanvrage om de Koninklijke Goedkeuring verzonden. Door een vergissing aan ons bureau is deze aanvrage *niet* aangeteekend, gelijk de bedoeling was, verzonden. U zoudt ons daarom ten zeerste verplichten, door ons even omgaand te berichten of bovengenoemde stukken ter behandeling in Uw bezit zijn gekomen, voor welke moeite U bij voorbaat onze dank geworde. Porto voor antwoord sluiten wij hierbij in.

met de meeste hoogachting
voor het Dagelijksch Bestuur der Ned.Filmliga
Menno ter Braak
1e Secretaris Penningmeester

Doorslag: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ministerie van Justitie
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 25 oktober 1927

aant.

25 October 1927

In antwoord op bovenvermeld schrijven, heb ik de eer U mede te deelen, dat het verzoekschrift om erkenning van bovengenoemde vereeniging door goedkeuring harer statuten, mijn Departement heeft bereikt.

De Minister van Justitie,
Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
Van Blom

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ministerie van Justitie
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 1 mei 1928

aant.

's-Gravenhage, den 1 Mei 1928.

Gezien den op hem van wege de Koningin verstrekten last, betrekkelijk het verzoekschrift van het bestuur der vereeniging: ‘Nederlandsche Filmliga’, gevestigd

te Amsterdam, strekkende tot erkenning dier vereeniging, door goedkeuring van de daarbij overgelegde statuten;

Geeft den adressant te kennen:

dat in artikel 2, eersten regel, der overgelegde statuten tusschen de woorden: 'bereiken' en 'door' behoort te worden ingelascht: 'langs wettigen weg en wel';

dat alsnog in de statuten behoort te worden vermeld de wijze waarop het lidmaatschap der vereeniging wordt verloren;

dat de bovenaangegeven aanvullingen bij door alle bestuursleden geparafeerde renvooien kunnen geschieden;

En wordt de adressant mitsdien uitgenoodigd de hierbijgaande statuten - gewijzigd overeenkomstig het bovenstaande - weder aan het Departement van Justitie te doen toekomen, onder bijvoeging tevens van een tweede ongezegeld en ongeteekend exemplaar van de statuten.

De Minister voonoemd,
Namens den Minister,
De Secretaris-Generaal,
Van Blom

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Ministerie van Justitie (Den Haag)

Amsterdam, 14 mei 1928

Aan Z. Excellentie den Minister van Justitie

Ingevolg het schrijven van 1 Mei j.l., dat ons van het Departement van Justitie, 1e Afd.B., No.905 gewerd, doen wij Uwe Excellentie hierbij de veranderde en geparafeerde ontwerp-Statuten der Nederlandsche Filmliga toekomen, benevens een nieuw ongezegeld en ongeteekend exemplaar.

Hetwelk doende met verschuldige hoogachting
het Hoofdbestuur der Nederlandsche Filmliga
Menno ter Braak
1e Secretaris-Penningmeester

Origineel: Den Haag, Algemeen Rijksarchief, Tweede afdeling, V.41908. Brief. Machineschrift.

Briefwisseling Menno ter Braak - C.J.E. Dinaux

C.J.E. Dinaux
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Enschede, 16 januari 1928

aant.

aant.

aant.

aant.

Enschede, 26 januari 1928.

Geachte Heer Ter Braak,

De arbeid en het streven der ‘Filmliga’ heeft zoozeer mijn belangstelling gaande gemaakt, dat ik gaarne moeite zou aanwenden, in Enschede te komen tot het oprichten van een Afdeeling. Reeds besprak ik mijn plannen met den Secretaris der Volksuniversiteit, die in verband met zijn werkzaamheden een beter oordeel heeft over de mogelijkheid van slagen eener dergelijke onderneming dan ik en dienaangaande hoopvol gestemd was. Zelfs is het niet onmogelijk, dat de Volksuniversiteit, een lichaam, dat zich alhier op belangrijke deelname kan verheugen, haar medewerking zou willen verleenen, indien zich eenmaal een zelfstandige afdeeling der Liga alhier gevormd heeft, hetzij door beschikbaarstelling van zaal en filmapparaat, wellicht ook door eenige financieele steun. Deze zijde van de oprichtingsmogelijkheid zou echter eerst goed tot haar recht kunnen komen, zoodra gebleken is, dat het Hoofdbestuur met het plan van een Enschedeesche afdeeling instemt.

Het ligt in mijn bedoeling om, zoodra de toestemming van het Bestuur gekregen is, ten spoedigste over te gaan tot de samenstelling van een voorloopig bestuur, waarin o.m. de Secretaris der Volksuniversiteit zitting zou kunnen nemen als lid.

Alsdan zou overgegaan kunnen worden tot de samenstelling van een propaganda-manifest, waarvan ik U ingesloten een ontwerp doe toekomen.

Er bevinden zich in onze gemeenten wel eenige gefortuneerden, bij wie voldoende belangstelling voor moderne kunstuitingen te verwachten is, om op hun medewerking te mogen rekenen.

Zonder nadere gegevens kan ik mij echter geen beeld vormen van de financieele eischen, die de verwerkelijking van mijn plan eischen. Ik zou het ten zeerste op prijs stellen, indien U mij dienaangaande eenige cijfers zoudt kunnen noemen: o.m. den huurprijs der films, wat wel de grootste uitgave zal zijn. Natuurlijk zou daarbij de zaalhuur komen, maar indien het mij mocht gelukken, de Volksuniversiteit voor de Liga te interesseeren, is de mogelijkheid niet gering, dat tegen gereduceerden prijs de gehoorzaal der V.U. te onzer beschikking gesteld zou kunnen worden. Bovendien bevindt zich daar een apparaat, waarvan ik niet weet of het zich voor de vertooning van gewone films leent. Mogelijk - dienaangaande is U beter ingelicht dan ik - bestaan er van politiezijde bezwaren tegen het draaien van films buiten een cabine.

Gaarne zou ik van U de reeds verschenen nummers der *Filmliga* ontvangen, teneinde mij geheel te kunnen inwerken.

In de hoop, dat U bereid zult zijn, mijn voornamen bij Uw bestuur voor te dragen, verblijf ik,

Hoogachtend,

dw

C.J.E. Dinaux.

Inmiddels komt mij ter oore, dat dit alles uitmuntend in orde is. De Secr. der V.U. zegt definitief zijn medewerking toe en is zelfs bereid, het secretariaat der afdeeling op zich te nemen.

Bijlage bij de brief:

Manifest van de Nederlandsche Filmliga afdeeling Enschede.

L.S.

Nu alom in den lande het aantal afdeelingen der Nederlandsche Filmliga gestaag groeit en de reeds bestaande afdeelingen zich in een stijgende belangstelling mogen verheugen, dienen alle krachten ingespannen te worden om Enschede, als hoofdstad van Twente, haar eigen afdeeling te verzekeren.

Weliswaar zal de Liga uiteraard steeds een samenwerking blijven van weinigen, bij wie voldoende zin voor kunst en wetenschap mag worden verondersteld, om interesse te verwachten voor de toekomst der filmkunst. In die overtuiging meenen ondergeteekenden dan ook een beroep te mogen doen op Uw daadwerkelijke medewerking, waarop zij, na een wellicht overbodige uiteenzetting van het streven der Liga hopen te kunnen rekenen.

De Filmliga is te beschouwen als een coöperatie van filmbelangstellenden, wier trachten het is, films, die in de bestaande amusementstheaters geen plaats kunnen vinden, omdat zij... te goed zijn, te ver boven de smaak van het bioscooppubliek uitgaan, te vertoonen in besloten kring.

De massa immers wil het bioscoopvermaak, wil de filmvertooning enkel om de sensatie, wil, wat wij op het tooneel ‘de draak’ noemen. Een enkel maal mag eens een kunstwerk op het programma verdwalen, uit het oogpunt van winstkans blijft dit een onwelkome vergissing; het bioscoopbedrijf toch als commerciële onderneming dient zich begrijpelijkerwijs geheel en al op de rendabiliteit van het programma te richten, waardoor het helaas eenerzijds van het cinematografische schouwspel moest vervreemden, anderzijds talrijke filmwerken, welke boven het gangbare trachtten uit te streven, in binnen- en buitenlandsche studio's renteloos moest laten liggen. Een merkwaardig verschijnsel: de beste films zijn het goedkoopst - het publiek wil ze niet!

De Filmliga nu stelt zich ten doel, zich meester te maken van wat de huidige bioscoopbezoeker versmaadt, teneinde het voor een kunstzinnig publiek te vertoonen.

De wondertechniek der Rolprent, als nieuwe kunstmogelijkheid, dreigt in een vervlakking en vergroving te verzanden. Haar nieuwe perspectieven te openen, den weg harer schoonheidsuiting te effenen, een avant-garde te vormen, die de amusementsbioscoop tot filmschouwburg wil opvoeren door het smakelooze uit te bannen en het schoonheidszoekende binnen te halen, alvorens de film in colportageroman-prent ondergaat - dit is het doel der Ned. Filmliga.

Het spreekt wel van zelf, dat niet alles, waarop de Liga de hand legt, meesterwerken zijn, dat er zich films, hetzij kunstzinnige, hetzij wetenschappelijke onder bevinden, die U niet zullen weten te bevredigen. Maar wie beseft, dat de filmkunst een jonge kunst is, die haar bloei nog tegemoetgaan moet, zal, hoe dan ook, met vreugde het streven begroeten, de filmkunst ruimere kans op vervolmaking te helpen bieden.

U meedt wellicht de bioscoop - terecht! - de Filmliga wil u terugbrengen tot de film als schoonheidsuiting.

Indien ge gelooft in de film der toekomst, in een cinematografisch kunstwerk, dan zal de arbeid der filmliga uw instemming hebben en de definitieve vestiging van een afdeeling Enschede een voldongen feit zijn.

Wij willen U een bepaald aantal films indien de deelname voldoende is, over een twaalftal matinée's verdeeld die nu eenmaal niet voor het groote publiek bestemd zijn, doen vertoonen.

Dit alles kan - met behulp van Uw deelname. Het financiëele offer behoeft U niet te weerhouden:

Het lidmaatschap der Filmliga bedraagt F 's-jaars. Geeft u nog heden op en morgen heeft Enschede haar eigen afdeeling.

Het (voorloopig) bestuur:

C.J.E. Dinaux, voorzitter,
W.L.M.E. van Leeuwen, secretaris,
Ch. Glasz, penningmeester.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - G.H. Donner

G.H. Donner
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Blaricum, 27 september 1927

aant.

aant.

27 September 1927

Amice ter Braak,

Ik vernam zoojuist dat Zaterdag a.s. de eerste Film-Liga-voorstelling is. Ik gaf mij van de Zomer direct na ontvangst van de oprichtings-circulaire als lid op, maar ontving geen convocatie, zoodat ik ook geen toegangsbewijs heb. Kun je dit nog voor mij in orde maken? Als je het zoo wilt regelen, dat ik Zaterdag aan de zaal mijn kaart krijg, vind ik dat best; als ik niets meer van je hoor, reken ik daar op.

Vriendsch. groet
G.H. Donner

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - P. Dorenbosch

P. Dorenbosch
aan
Menno ter Braak

Den Bosch, 21 september 1927

aant.

aant.

21 September 1927

Mijnheer de Secretaris,

U zoudt mij ten zeerste verplichten met mij het eerste nummer van het door de Nederlandsche Filmliga uitgegeven orgaan *De Explicateur* - als het dan zoo heeten moet - als proef toe te zenden.

Bij voorbaat betuig ik U mijnen oprechten dank.

Hoogachtend,

P. Dorenbosch

den Bosch, Willemstr. 1.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. van Doveren

J. van Doveren
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Bosch, 27 november 1927

aant.

aant.

's-Hertogenbosch, 27 November 1927

Zeer geachte Heer!

Ook in onze grijze hertogstad is een kleine schare, die met groote belangstelling en enthusiasme Uw werk gadeslaat en medeleeft.

We verkeeren hier, behalve in de algemeene ongelukkige toestand op filmgebied, nog in de bijzonder fatale omstandigheid, dat films die nog eenigszins de moeite waard zijn, door de Brabantsche keuring zoo vergruizeld en verminkt worden, dat men de bioscoop altijd sterk onbevredigd verlaat.

Er is nu hier onder enkele groepen een streven, ook hier te trachten een onderafdeeling te stichten.

Gaarne vernam ik van U, hoeveel leden zulk een onderafdeeling zou moeten bevatten, om levensvatbaarheid te hebben, hoeveel het lidmaatschap per persoon zou moeten bedragen, tevens hoeveel matinees of soirées in een stad als 's-Hertogenbosch zouden gegeven kunnen worden.

Met de meeste hoogachting

teeken ik

J. van Doveren

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J. van Doveren
aan

Menno ter Braak

Den Bosch, 11 december 1927

aant.

aant.

aant.

aant.

's-Hertogenbosch, 11 December 1927

Zeer geachte Heer.

Aan Uw verzoek een artikel te willen schrijven over de Zuidelijke Bioscooptoestanden kon ik helaas niet eerder voldoen. Ik geef U nu echter eenige feiten, die, wanneer ze voor 't doel in aanmerking komen, in de Film Liga geplaatst kunnen worden.

Ik hoop, dat U mijn geschrift lezen kunt, vele menschen hebben er last mee, mooi kan ik m'n hand ook niet noemen. Ik denk, dat van een afdeeling hier ter stede niet veel zal komen, er zijn wel enthousiasten, maar ook vele, die wel lid willen worden, als ze veel ‘naakt’ zien kunnen en met dat soort menschen is 't natuurlijk geen prettig beginnen. Ook zijn er weer veel jonge intellectueelen, die de prijs van *f*8 onmogelijk besteden kunnen. Verder heb je hier in 't Zuiden natuurlijk altijd de geestelijkheid tegen.

Gaarne vernam ik van U of in Eindhoven al een afdeeling bestaat en of 't vierde nummer van de *Filmliga* al verschenen is, tot nu ontving ik 't nog niet.

Met verschuldigde hoogachting

J. van Doveren

Rooskleurig ziet 't er in geheel Nederland op bioscopisch gebied niet uit, in 't Zuiden echter belet de extra-keuring werkelijk iedere poging, iets goed te brengen, alhoewel de Direkties van de Bioscopen in 's-Hertogenbosch wel willen, ook wel moeite doen goede films te brengen, die dan echter door de karakterlooze keuring absoluut bedorven worden, zonder eenige piéteit voor regisseur of spelers. Ik wil U hiervan eenige staaltjes opnoemen.

Varieté, (voor mij nog altijd de beste film) dat ik onder de gunstigste omstandigheden in 't Apollo theater te Düsseldorf zag, is hier zoo verhaspeld, dat de film niet terug te kennen was. Jannings en Lya de Putti waren nota bene in hunne rollen broeder en zuster geworden, waardoor de gehele film haar aard verloor.

Wedekinds *Erdgeist* met Elisabeth Bergner en Paul Wegener, dat hier onder een andere naam liep, was zoo [verpruld] en verknipt, dat werkelijk ieder verband weg was, zoodat de Direktie zich genoodzaakt zag deze film door een andere te vervangen.

De Straat werd een onsamenhangend ding, met hier en daar wel goede losse momenten.

Madame Dubarry (een kranige prestatie voor een film van 8 jaar geleden) werd bij opening van 't Luxor Theater hierterstede eenige jaren geleden ongecoupeerd vertoond, wat tengevolge had, dat veel ‘fatsoenlijke menschen’ onder protest de bioscoop verlieten. Eenige weken geleden kwam de film doorknipt terug, nu verliet niemand de bioscoop, terwijl er toch veel meer reden voor was.

Metropolis kwam er nogal goed af, ik zag 't eerste deel in 't Rembrandtheater in Amsterdam, later nog eens in Breda, waar echter weer andere omstandigheden de film geheel vernielden.

De muzikale illustratie, ditmaal in slechte handen, verkrachtte de gehele *Metropolis*-muziek. Onder aanvoering van een violist, met een instrument, dat een [timbre] had van een mager kindertrompetje, werd deze muziek, die zoo nauw paralel gaat met ieder beeld op 't witte doek, door een kwintet zoo uitgevoerd, dat de muzikanten na elk deel of te vroeg of te laat klaar waren, kloppen deed 't echter nooit. Als bijzonderheid wil ik hierbij nog vermelden, dat in 't eerste beeld, als de sirene haar machtig geluid over de fabrieksstad uitgooit, dit in Breda door een schril politiefluitje nagebootst werd.

Als staaltje hoe onverschillig 't publiek een film bekijkt tot slot nog 't volgende: Deze week loopt als voor-film van Valentino's *Zoon van den Sheik*, een tiendeelig nietszeggend produkt van de [onleesbaar]-Nationaal-Film ‘Liefde-Oorlog-Leed’ geheeten. Door een of andere ondoorgrondelijke reden wordt hiervan 't zevende deel voor 't zesde afgedraaid, wat natuurlijk de zonderlinge situatie doet ontstaan, waardoor b.v. een violist die naar 't front getrokken is en vermist wordt (de film speelt gedeeltelijk in de laatste oorlog) in 't zesde deel al weer rustig bij zijn vrouw in Weenen is, terwijl hij in 't zevende deel pas gevonden wordt.

En 't publiek vindt 't al lang goed, merkt 't voor 't grootste gedeelte nog niet eens.

U begrij;pt, dat voor we ‘avant-garde’ films brengen kunnen, hier nog heel veel zal gedaan moeten worden.

Als we eerst die stomme, gewetenlooze extra-keuring maar eens de laan uit konden krijgen, want er zijn weer enkele goede films aangekondigd, zooals *Ivan de Verschrikkelijke*, *What price glory*, maar wat zal er na de bête knipperij nog van overblijven.

J.v.D

p.s. Hebt U de kritiek op *Symphonie der Großstadt* in de *Litarische Welt* gelezen? Gaarne zend ik U het blad toe.

J.v.D

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J. van Doveren
aan
Menno ter Braak

Den Bosch, 13 december 1927

aant.

aant.

's-Hertogenbosch, 13 December, 1927

Zeer geachte Heer!

In antwoord op Uw schrijven 12/11 '27 kan ik U nog het volgende melden: Inderdaad is de Vereeniging van Noordbrabantsche en Limburgsche Gemeenten voor Gemeenschappelijke Filmkeuring de gewetelooze knipper, die Uw blad *gratis* wenscht

toegezonden te hebben, om er venijn uit te kunnen halen en te kunnen gaan ageeren, veronderstel ik. Zou dit geen pracht reclamemiddel voor de Liga kunnen worden?

Van *Potemkin* in Maastricht weet ik niets meer, dan wat er over in de *N.R.C.* heeft gestaan. De verkrachting is natuurlijk door bovengenoemde schenders verricht, terwijl de verdere campagne er tegen wel van zuiver R.K. geestelijke zijde zal zijn uitgegaan.

Tegen verscherping van m'n artikel heb ik niets op tegen; ik heb U alleen maar gegevens verstrekt, daar ik niet wist, welke kleur het artikel moest hebben.

Vereenigingen, die hier in aanmerking zouden komen voor een aan te gaan contract, zijn er hier twee. I De Kunstkring, die nog slechts een vijftig leden telt en waar de fut geheel uit is en II Het Nut, maar U kent vermoedelijk de 'avant-garde' geest van Nuts bestuderen.

Zaterdagavond had ik een bespreking met den Direkteur van het Luxor-bioscooptheater, den Heer Martens, iemand die wel wil, maar niet kan. Hij voelt veel voor het 'Liga'-doel, heeft er ook *f*100 voor over en wil de zaal voor eventueele matinees gratis afstaan. Weet ik iets bepaalds, dan meld ik U meer.

De *Filmliga* IV heb ik nog niet ontvangen. Kunt U me soms ook een gelijksoortig Duitsch tijdschrift aanbevelen.

Met verschuldigde hoogachting
J. v. Doveren

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J. van Doveren
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Bosch, 24 december 1927

aant.

aant.

's-Hertogenbosch, 24 December 1927

Zeer geachte Heer!

Op de door mij uitgeschreven vergadering van gisteravond, waren tot mijn groote verwondering een groot aantal jonge Katholieken aanwezig, die zeer fanatiek gestemd waren om een afdeeling van de Ned. Filmliga in 's-Hertogenbosch te stichten. Er was zelfs een meerderheid Katholieken. We moeten nu een beetje voorzichtig worden, geloof ik, en ik zou 't zeer dienstig vinden, als we m'n stukje, wat ik U toezond, voorloopig binnenhielden, om wrijving te voorkomen.

Op 11 Januari is nu een algemeene ledenvergadering, slaagt deze, dan willen we op Zaterdag 28 Januari de eerste matinee houden.

Wat voor een programma zoudt U ons dan kunnen brengen, uit de aard der zaak moeten we rekening houden, dat we direct niet te krachtige 'avantgarde' films brengen kunnen; tevens moeten we ervoor zorgen, dat we de 'katholieke principes' niet beleedigen, want daar werd gisteren erg mee geschermd. Staan we eenmaal op stevige pooten, dan kunnen we natuurlijk den gewonen weg gaan.

Men sprak gisteren over de film *Jazz* met als voorfilm *Dr Caligari.* Zou dit nog zoo gecombineerd kunnen worden?

Anders had ik graag, dat U nog opgave van andere programma's deed en tevens de kosten vermeldde.
Uw antwoord spoedig tegemoet ziende
met verschuldigde hoogachting
J. v. Doveren

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J. van Doveren
aan
Menno ter Braak

Den Bosch, 23 januari 1928

aant.

aant.

's-Hertogenbosch 23/I '28

Zeer geachte Heer!
Hierbij zend ik U een verslag van de oprichtingsvergadering der ‘Liga’. Het is een hopelooze boel geworden. De Heer Hol Redakteur van het R.K. Huisgezin met aanhangers waren gekomen om de boel den kop in te drukken, wat hun vermoedelijk wel gelukt zal zijn. Men schermde met Katholieke moraal en het slot was dat velen verklaarden dat moraliteit boven de aesthetica ging, enz. enz. 't Is nu maar 't beste, dat U een flink stuk maakt, van de gegevens die ik U stuurde, waarbij U geweldig den nadruk legt op het immoreele van *Variété* zooals dit door de Wolf voorgesteld is geworden. Ik zie dus Uw proef tegemoet.
Met hoogachting
J. v. Doveren

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Jean Dréville

Jean Dréville
aan
Menno ter Braak

11 maart 1928

aant.

11-3-28

Mon cher confrère,
Je vous serais reconnaissant s'il vous était possible de mettre à ma disposition et de m' envoyer le ou les clichés que vous avez publiés dans l'article de M. Silka ‘Jeux

de Lumières et de couleurs réfléchies.’ Je vous ecris sur le conseil de M. Silka lui-meme et vous remercie d'avance de votre grande obligance.

Jean Dréville,
directeur de ‘cinégraphie’

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Germaine Dulac

Germaine Dulac
aan
Menno ter Braak

Nice, 21 maart 1928

aant.

Nice, le 21 Mars 1928

Monsieur,

J'ai été tres heureuse de recevoir la lettre dans laquelle vous m'annoncez le bon accueil fait à Amsterdam à mon film *L'Invitation au Voyage.*

J' aurais été heureuse de parler avec Mr Plester, mais malheureusement je suis à Nice en ce moment jusqu'au 15 Avril pour tourner les extérieurs de mon grand film *L'oublié.*

Dans la première quinzaine de Mai il me sera possible d'aller en Hollande, et si Mr Franken veut bien correspondre avec moi, nous pourrons nous entendre sur les détails pratiques.

Je vous remercier, Monsieur, et vous prie d'agreer l'expression de mon meilleur souvenir.

Germaine Dulac

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Germaine Dulac
aan
Menno ter Braak

Parijs, 24 oktober 1928

aant.

Paris, le 24 Octobre 1928.

Cher Monsieur,

Je vous suis infiniment reconnaissante de votre lettre mais, c'est à mois de vous remercier de la réception que vous m'avez faite, et de l'accueil que j'ai reçu.

Pour un artiste il est des impressions inoubliables ainsi pour moi celles rapportées d'Amsterdam.

Je vous remercier de votre préoccupation financière. Je n'ai pas encore reçu les 460 frs, en tout cas cette somme n'est majorée d'aucun frais extraordinaire. Je vous en accuserai réception dès que je l'aurai reçue.

Mon bon souvenir autour de vous. Et; très cordialement

Germaine Dulac

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - G. van Duyn

G. van Duyn
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 13 september 1927

aant.

's-Gravenhage, 13.9.1927

Waarde Secretaris,

Zoudt U mij wellicht p.o. kunnen mededeelen tegen welke prijs Den Haag het A'damsche programma zou kunnen draaien?

De diverse mededeelingen omtrent oprichting der Nederlandsche Filmliga werden door mij in dank ontvangen. In afwachting,

Hoogachtend,

G. van Duyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - F. van Eerd

F. van Eerd
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

's-Hertogenbosch, 4 oktober, 1927

aant.

aant.

's-Hertogenbosch 4 Oct. 1927

Geachte Heer Ter Braak,

Zoudt U zoo vriendelijk willen zijn aan ondergeteekende een vier à vijftal exemplaren van het 1e nummer van Filmliga te zenden ter kennismaking.

De bedoeling is om ook hier een poging tot 't stichten van een afdeeling der ‘Filmliga’ te wagen. Bij voorbaat U mijn dank verzekerende teeken ik
F. v. Eerd

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C.A. van Eesteren

C.A. van Eesteren
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 20 september 1927

aant.

aant.

den Haag 20/9 '27

Geachte Heer ter Braak,
Hedenmiddag had ik een onderhoud met mejuf. de Roos over de Haagsche Afd. der Filmliga.
Naar aanleiding daarvan zou ik a.s. Zaterdag gaarne de voorstelling te Amsterdam bijwonen. In de namiddag of 's avonds zou ik U dan graag spreken.
Zoudt U mij een bewijs van toegang willen zenden; ik hoor dan Zaterdagmiddag wel van U wanneer U een oogenblik heeft.
Met bel. groet,
C. van Eesteren

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

C.A. van Eesteren
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 8 mei 1928

aant.

aant.

den Haag 8/5 '28

Geachte Heer ter Braak,
U schreef mij 26/IV, dat voor programma: *Films Mol* en *Crainquebille fl.*75 in rekening gebracht wordt.

Mol geeft op *Films* een inleiding *fl.*25,00. Hoe moet ik nu met hem afrekenen? Wanneer hem de *fl.*25,00 betaald worden wat krijgt Amsterdam dan nog van ons? Wij zouden anders de film dubbel betalen.

Met vr.gr

C. van Eesteren

Jammer, dat het hier zoo slecht gaat met de Liga. Het Bestuur heeft al het mogelijke gedaan, zelfs pers. geldoffers gebracht. Er [onleesbaar] hier echter weinig [onleesbaar] ten gunste. Als ik in A'dam kom ben ik van plan er over te komen spreken.

Programma elf van hier [onleesbaar] goed. De pot is echter meer dan leeg.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

C.A. van Eesteren
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 10 augustus, 1928

aant.

den Haag 10-8-'28

Geachte Heer ter Braak!

Naar aanleiding van Uw brief van gister heb ik met den voorzitter en van Till getelefoneerd. Ik verwacht, dat het nu wel spoedig in orde zal zijn. Mocht het binnen een paar dagen niet zoo zijn, dan verzoek ik om bericht. Tevens zou ik in dat geval raden een briefje aan den voorzitter Dr Jan Kalf te zenden.

Wat zijn de definitieve plannen voor het komende seizoen? Is onze secretaris ingelicht? In sept. zal hier wel een bestuurs- en daarna een ledenvergadering gehouden worden, die voor het voortbestaan der afdeeling beslissend zal zijn.

Met vr. groeten

C. van Eesteren

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - P. Endt (= Ed Coenraads)

Pieter Endt
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Leiden, 30 oktober 1927

aant.

aant.

30/X '27

Zeer Geachte Heer ter Braak!

U nogmaals dankend voor Uw introduktie, dien ik even te verklaren waarom ik na afloop niet verschenen ben. Het was te laat geworden en ik moet in den loop van November toch nog wel eens in A'dam wezen en hoop dan even bij U aan te komen om inlichtingen.

In de pauze sprak ik den heer Hendr. Scholte die mij aanraadde na afloop even de vergadering bij te wonen, dan kon ik daar alle gegevens krijgen die ik voor Leiden meende noodig te hebben. Mijn verontschuldiging geldt dus vooral ook den heer Sch.: U wilt hem dit schrijven wel even laten lezen?

Het was een zeer gelukkig programma, een belangrijke middag. Veel genietbaars!

Met beleefden groet en hoogachting:

Dr. P. Endt

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.H. van Epen

J.H. van Epen
aan
Menno ter Braak

Delft, 3 oktober 1927

aant.

aant.

aant.

3 October 1927. Delft.

Zeer Geachte Heer ter Braak.

In de programma's, zoowel als op de convocaties van de A'damsche Film Liga verzoekt men ons de contributie geheel of gedeeltelijk vóór de komende voorstelling te voldoen. Edoch nergens vind ik een hernieuwde prijsopgave, terwijl de oudere berichten hun weg naar de vuilverbranding reeds aflegden. Kunt U mij uit die nood helpen?

Gaarne wil ik hieraan toevoegen dat de eerste matinee mij zeer heeft getroffen. Hoewel onmiskenbaar het werk En Rade de kenmerken van onze tijd draagt, en het verhaal zonder begin en ontknooping het vage-krachtelooze van zoveel modern werk in sterke mate vertoont, is toch hier iets bereikt dat de menschen laat zien wat een film wezen kan. Met Cavalcanti's enthusiasme voor de vrouwelijke vertolkster van de bakvisch rol kon ik het niet eens zijn. Voortdurend stoorde mij het masker, onwezenlijk als het was tegenover de meer realistische koppen van de tegenspelers, hoewel en profiel de kop wel het snibbig waanwijze en toch twijfelende vrouwkind weergaf. Bijzonder goed vond ik de Idioot, in bijna alle beelden, zeker niet het minst bij het wegduwen van de schuit. Het komt mij juist voor dat men als het ware verontschuldiging vroeg voor La petite Lily. Nog een enkele vraag: Is het niet verstandig dat de Liga een aanteekening maakt bij de recensie van deze eerste matinee in de Telegraaf (Zaterdagochtendblad 2 Oct)? De recensent heeft blijkbaar de

oogenscenes van En Rade niet begrepen. Zou de man wel Fransch kennen? Bij voorbaat dank ik U voor de te nemen moeite.
Gaarne Uwe
H. van Epen
bouwkundig student

Studieadres Oranje plantage 39 Delft
Vacantieadres Moreelsestraat 35 A'dam (Z)

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H.J. van Essen

H.J. van Essen
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 27 oktober 1927

aant.

Amsterdam, 27 October 1927

Geachte Heer,
Hiermede deel ik U mede, dat ik het zeer op prijs zou stellen, indien U onderstaande personen als lid der Film-Liga zoudt willen inschrijven, nl. Mej. B.A.K.F. Gemke, Zeilstraat 11 III, en den Heer H.J. van Essen, 1e J. v/d Heijdenstraat 98 III, beiden te Amsterdam.
Tevens zou ik gaarne zien, dat U het zoo zoudt willen schikken, dat de lidmaatschapskaarten, eventueel toegangskaarten, voor de voorstelling in het 'Centraal Theater' op Zaterdagmiddag 29 dezen, voor Zaterdag zouden worden bezorgd aan het adres: Zeilstraat 11 III, waarbij U dan de kwitanties voor de verschuldigde jaarcontributie voor beide personen gelieve te presenteeren, tenzij U de voorkeur mocht geven aan een andere wijze van verrekening, b.v. door storting op een Girorekening of anderszins.
Vertrouwende, dat U aan mijn verzoek zult willen voldoen.
Hoogachtend
Van Essen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H. Faber

H. Faber
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Nieuwendam, 6 september 1928

aant.

Z.G.H.

Tot de bewuste voorbespreking ben ik bereid, al ben ik op 't oogenblik met de stand van zaken niet geheel op de hoogte. Dit week-end en Maandagavond ben ik nog in de stad, dan eerst weer in ± 10 dagen. Als u schrijft; wanneer u mij b.v. zou kunnen ontvangen, zou ik kunnen probeeren te komen.

Met de meeste hoogachting
H. Faber
Herv. Pastorie

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

H. Faber
aan
Menno ter Braak

28 september 1928

aant.

28 Sept. 1928

Zeer Geachte Heer,

In antwoord op uw schrijven, dat ik mee naar Leiden nam, het volgende: ik heb overleg gepleegd met enkele leden van het Leidsch studenten corps, die zich, naar ik wist, voor deze zaak interesseerden. Het leek ons het beste, wanneer u, zooals u zelf voorstelde, eens een avond hier de beginselen en de organisatie der Film-Liga kwam uiteenzetten. Wij van onze kant zouden dan probeeren zoveel mogelijk menschen, die ervoor voelden en ook daad-werkelijk aan een oprichting zouden willen meewerken, bij elkaar te krijgen. Gaarne hoor ik van u, welke dagen geschikt zouden uitkomen, liefst zoo, dat wij het in de ‘Virtus’, ons weekblad, dat alleen Donderdagavond verschijnt, kunnen aankondigen. Over verdere plannen, kiezen van een voorloopig comité, of directe oprichting van een afdeeling, kan dan tevens dien avond beslist worden. Voorzover ons bekend, is Dr. Endt, geen rector van het gymnasium in Leiden, maar als u ons de juiste naam en het juiste adres geeft, zouden wij hem ook kunnen uitnoodigen.

Een moeilijkheid is hier wel het verkrijgen van een geschikte localiteit voor filmuitvoering. Wellicht hebt u connecties met de Leidsche bioscoop-wereld?

Ik hoop spoedig van u antwoord te krijgen; we wilden gaarne er deze winter nog iets aan hebben.

Met de meeste hoogachting
uw dw.
H. Faber

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Filmcentrale van den Bond van Nederlandsch-Indische Kunstkringen

Filmcentrale van den Bond van Nederlandsch-Indische Kunstkringen

aan
Menno ter Braak (Bestuur van de Filmliga Amsterdam)

Soerabaia, 20 augustus 1928

aant.

20 Augustus 1928

WelEdele Heeren,
Wij hebben de eer U mede te deelen, dat onze heer Verboom, Voorzitter van de Filmcentrale en Onder-Voorzitter van den Soerabaiaschen Kunstkring Woensdag j.l. 15 dezer per s.s. Slamet naar Patria is vertrokken en U spoedig hoopt te bezoeken, teneinde met U over filmzaken te spreken. Wij gaven ZEd. een introductiebrief voor U mede en bevelen ZEd. in Uw welwillendheid aan.
Hoogachtend,
FILMCENTRALE
van den Bond van N.I. Kunstkringen
Tobias
Hon. Secretaris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Verlag der Film-Fackel G.m.b.H.

Menno ter Braak
aan
Verlag der Film-Fackel G.m.b.H.

Amsterdam, 18 oktober 1927

aant.

Amsterdam 18 Okt. 1927

Sehr geehrter Herr
Der Vorstand der Niederländischen Filmliga hat sich sehr darüber gefreut dass Sie sich mit unserem technischen Leiter, Herrn Joris Ivens, in Verbindung gesetzt haben. Hoffentlich wird diese persönliche Zusammenkunft nicht die letzte gewesen sein und werden unsere Beziehungen auch in der Zukunft rege bleiben.

Ich schliesse einen kurzen Überblick und Adressenverzeichnis der Liga ein. Vielleicht wollen Sie diese Angaben für Ihre Zeitung benutzen. Eine Nummer (Tauschnummer) unserer Zeitschrift werden Sie bald erhalten.

Wir bitten gefälligst um einen kurzen pressfertigen Artikel für diese Zeitschrift Über Ihren Filmverein. (Redaktionssekr.: Constant van Wessem, Dalweg 15, Hilversum). Auch möchten wir wissen, ob in *Wien* ein derartige Verein existiert.

Hochachtungsvoll
Generalsekretär der Niederl.Filmliga

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Verlag der Film-Fackel G.m.b.H.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Berlijn, 20 oktober 1927

aant.

20. Oktober 1927

Sehr verehrter Herr ter Braak!

Ihr Schreiben vom 18. Oktober 1927 wurde uns von unserer Redaktion übergeben.

Wir haben uns über den Brief sehr gefreut und schliessen uns Ihren Wünschen an, dass unsere Beziehungen auch in Zukunft recht rege sein werden.

Unsere Zeitung wird warscheinlich am 15. nächsten Monats erscheinen. Selbstverständlich sind wir gerne bereit, mit Ihnen dauernd einige Exemplare auszutauschen und zwar möchten wir Ihnen vorschlagen, von jeder Nummer 10 Stück zu wechseln, die wir gegenseitig zur Propaganda weitergeben werden.

Wenn es Ihnen möglich wäre, irgendjemand für den Vertrieb unsrer Zeitung in Holland zu interessieren, so wären wir Ihnen für eine solche Adresse sehr dankbar. Selbstverständlich sind wir gerne bereit, dasselbe für Sie in Deutschland zu tun. Ebenso wären wir bereit, Inserate mit Ihnen auszutauschen. Wit würden dazu folgenden Text vorschlagen:

‘Mitglieder der Filmliga!
Lest auch Euer deutsches Bruderblatt, die
Film-Fackel
Zu beziehen durch: .....’

Es wäre wohl zweckmässig, wenn jemand von Ihnen die Uebersetzung ins Holländische und die Ausfüllung der fehlenden Angaben erledigen würde.

Vor Eingang Ihres Schreibens hatten wir bereits an Herrn Winkler von *Het Volk*, Amsterdam, geschrieben, dessen Adresse wir Herrn Fritz Rosenfeld, Wien, Gussenbauergasse 5/7, 5. Stiege, 4. Stock, Tür 14, verdanken, der in Wien in unserem Sinne arbeitet. Herr Rosenfeld würde sich sicher über eine Zuschrift von Ihnen freuen.

Wir bitten Sie, sich mit Herrn Winkler in Verbindung zu setzen, damit die Korrespondenz in einer Hand vereinigt bleibt.

In der hoffnung, recht bald wieder von Ihnen zu hören,
verbleiben wir,
hochachtungsvoll

Verlag der Film-fackel G.m.b.H

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Filmliga Arnhem

Filmliga Arnhem
aan
Menno ter Braak (Tiel)

Arnhem, 2 mei 1929

aant.

Arnhem 2 Mei 1929

Zeer geachte Heer Ter Braak!

Jammer dat U ook nu niet in Arnhem zult kunnen komen, vooral na de mislukking met de laatste voorstelling.

Over de financien kan ik U het een en ander meedeelen, dat ook in mijn jaarverslag ter vergadering op 11 Mei verteld zal worden. Na aftrek van de onkosten voor die jaarvergadering te maken, zal in kas overblijven een bedrag van ongeveer *f.*30.-. als eenig actief. Daartegenover bestaat het passief van dit jaar in: 1. de schuld aan de Ned. Filmliga voor filmhuur van *f.*96.30; 2. een schuld aan het gebouw 'Irene' voor zaalhuur en operateurkosten van *f.*80.-; en misschien 3. een schuld aan belasting van *f.*293.87. Wij betaalden tot nog toe belasting per oppervlakte, 2 gulden per voorstelling, omdat volgens de woorden der verordening wij geen entree heffen. Toen ik den belasting ambtenaar dit bij het begin van het jaar duidelijk had gemaakt - hij wilde ons toen al 25% op de contributies laten betalen,- heeft hij direct het plan gemaakt ons alsnog te pakken te nemen, heeft stikum de verordening doen veranderen, en wil ons door een listige redactie, over het afgeloopen jaar,- de wijziging is vlak voor de voorlaatste voorstelling in werking getreden,- ook nog laten betalen. Wij zullen ons tot den Raad van Beroep wenden, want de facto wordt zoo aan de verordening terugwerkende kracht verleend, wat nooit kan. Maar met belastingen kan men nooit weten hoe het afloopt, ook dit onheil hangt ons dus boven het hoofd, en maakt de strijd om het bestaan in de toekomst ook veel moeilijker. Een geweldige ledentoename alleen zal ons kunnen redden.

Maar ook voor het oogenblik is de toestand onaangenaam, want ook op de 'gewone dienst' is er reeds een tekort van bijna *f.*150.- zooals U ziet. Dit is deels veroorzaakt door een te groot optimisme wat ledental betreft, en een bij den aanvang van dit voor ons geheel nieuwe 'bedrijf' onbekend zijn met de grootte der onkosten en daardoor een te optimistische begrooting, en deels door het tekort van Nijmegen.

Voorloopig kan ik U dus niets beloven. Wij zullen zien of ter vergadering nog middelen kunnen gevonden worden om het tekort te dekken, hetzij door een hoofdelijke omslag, hetgeen echter, vooral daar er reeds enkele leden bedankten, wel bezwaarlijk is, hetzij door giften. Ik kan U verzekeren dat wij ons best zullen doen, om ook de Nederlandsche liga tevreden te stellen, en alleen in het alleruiterste geval

gebruik zullen maken van de ons gegeven gelegenheid tot overboeking op het volgende jaar.
m.vr.gr.
Uw dw.
[onleesbaar]

Origineel: Amsterdam,. EYE Film Instituut Nederland

Filmliga Arnhem
aan
Menno ter Braak

Arnhem, 3 juli 1930

aant.

aant.

Arnhem 3 Juli 1930.

Aan den heer Secretaris van de Filmliga te ... met verzoek dit te willen doorgeven aan de afgevaardigden v.d. vergadering van 5 Juli a.s. te Amsterdam.

Mijne Heeren;

Het bestuur van de Filmliga, Arnhem, acht het wenschelijk voor de vergadering van 5 Juli a.s. naar aanleiding van de voorstellen van de zijde van de heeren Scholte, Jordaan en ter Braak, de volgende opmerkingen te maken. Het ziet de noodzakelijkheid van een reorganisatie volkomen in, vindt ook in bovengenoemde vorstellen veel bruikbaars, maar acht eenige veranderingen noodzakelijk.

Ad voorstel 1 en 2: Het acht de nadeelen voor de afdeelingen in bovengenoemde voorstellen geuit n.l. groote risico in de artistieke en financieele gestie bij de door de afdeelingen te organiseeren voorstelling zeer groot. Uitgaande van 6 voorstellingen per seizoen waarbij dus door de afdeelingen 4 voorstellingen worden georganiseerd voorziet het dat de toestand aldus zal worden: 2 zeer goede voorstellingen, georganiseerd door de Ned. Liga en 4 middelmatige te organiseeren door de afdeelingen. Doordat de films niet meer centraal voor 8 afdeelingen tegelijk gehuurd kunnen worden, zal de post filmhuur belangrijk moeten stijgen en zullen zeer goede films spoedig buiten de draagkracht der afdeelingen vallen.

Een en ander zal ten gevolge hebben dat het peil der, door de afdeelingen te organiseeren voorstellingen terug zal loopen. Het bestuur juicht daarom een aantal door de Ned. Filmliga in alle onderdeelen verzorgde programma's ten zeerste toe, maar het oordeelt daartoe het voorgestelde aantal van 2 voorstellingen te weinig, aangezien een basis voor een vereenigingsjaar van 2 goede voorstellingen en 4 middelmatige onaannemelijk is, en stelt voor dit aantal uit te breiden tot 4, in de veronderstelling, dat de in de motiveering van den heer Scholte c.s genoemde bezwaren dit toelaten. Hiermede is dan een redelijke en degelijke basis voor een behoorlijk vereenigingsjaar geschapen en kunnen al naar gelang van de omstandigheden de afdeelingsbesturen voor verdere programma's zorgen.

Het bestuur stelt verder voor ieders afdeeling de vrijheid te laten de onkosten van de door de afdeeling zelf te organiseeren avonden, te dekken door de opbrengst van

een risquante kaartverkoop, dan wel uit de opbrengst van een van te voren vastgestelde extra contributie, die aan de plaatselijke omstandigheden kan worden aangepast.

Het bestuur is voorts van meening; dat de door alle leden te leveren bijdrage voor de 4 grondvoorstellingen slechts betrekking behoort te hebben op de filmhuur en niet op de overige exploitatiekosten, die natuurlijk plaatselijk varieeren. Zoo bedragen b.v. voor Arnhem de zaalhuur, muziek, convocaties enz. belangrijk minder dan resp. *f*70.- en *f*60.-, zooals geraamd in de voorstellen van den heer Scholte c.s-

Volgens deze voorstellen immers zouden de kleine afdeelingen moeten meebetalen aan de zaalhuur en de exploitatiekosten der grootere afdeelingen. Het bestuur doet daarom alternatief de volgende 2 voorstellen:

A. ter bestrijding van de onkosten van de filmhuur van de 4 grondvoorstellingen draagt elke afdeeling per lid aan het hoofdbestuur af *f* 3.25 netto indien het lid een jaarabonnement op het tijdschrift *Filmliga* neemt en netto *f*2.-, zoo hij dat abonnement niet wenscht;
B. het tijdschrift *Filmliga* geheel buiten beschouwing laten en te trachten dit blad op andere wijze (b. door advertenties) beter te fundeeren; in dit geval zal voor de 4 grondvoorstellingen per lid *f*1.60 netto aan de Ned. Filmliga worden afgedragen.

In het ongunstigste geval; als bij voorstel A. alle leden (2000) een abonnement op het blad wenschen; bedragen de netto inkomsten van de Ned. Liga dus 2000 × 1.25 = *f* 2500.- (immers per lid zou dan *f*2.- aan clausen worden afgedragen; volgens de begrooting van de voorstellen Scholte c.s. bedroeg de filmhuur tot nu toe per afdeeling per voorstelling gemiddeld *f*70.; dit maakt dus voor 4 voorstellingen in 8 afdeelingen 4×8×70= *f*2240, zoodat in dit ongunstigste geval nog *f*260. overblijft voor onvoorziene en administratiekosten.

Het bestuur van de liga te Arnhem
[handtekening onleesbaar]
voorz.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Filmliga Het Gooi

Filmliga Het Gooi
aan
Menno ter Braak

[1928]

aant.

Zeer geachte Heer ter Braak,

Heel graag zou ik de *prijs* vernemen van het nieuwe prospectus, alvorens te beslissen of en hoeveel ex. wij ervan nemen kunnen.

Er vallen heel veel leden af; heel gunstig staan we er op het oogenbllik niet voor; de uiterste zuinigheid moet dus worden betracht.

Hoogachtend,
O. Mühlenveld,
Secretaris

Zoodra ons ledenaantal vaststaat (er komen voortdurend bedankjes binnen), stuur ik den ledenlijst aan den heer Clausen.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Fox Film Corporation

Fox Film Corporation
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 17 november 1927

aant.

Mijne Heeren:
Ingevolge Uw uitnoodiging tot bijwoning van de derde matinee der Filmliga verzoeken wij U beleefd, ons daartoe twee invitatiekaarten, n.l. voor den Heer L. Groen, Manager, en Mevrouw B. Binger-Cantor, Publicity Manager, te willen doen toekomen.
U bij voorbaat beleefd dankend, verblijven wij,
Hoogachtend,
[handtekening]
Secretary.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - E. Franco Mendes-Boas

E. Franco Mendes-Boas
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 22 januari 1930

aant.

aant.

22/1/'30

Zeer Geachte Heer,

Uw brief d.d. 20 Januari is in mijn bezit. Het giroboekje vond ik eindelijk bij bescheiden van Ivens. Ik zal dus den heer Boeken vragen mij 't restantje te doen overschrijven. Een cheque van Kolkman ontving ik ook.

Echter, en dat is belangrijker: de *f.*400,- van de *Chien Andalou* heb ik niet. Hoe Pelster dat kan zeggen, begrijp ik niet; gezien 't schrijven van 8 December aan u, waarvan ik de copie hierbij insluit. De copie kreeg ik van den ouden heer Pelster.

Ik betaalde alleen destijds de helft van de lidmaatschappen. Hiervan moet ik nu nog iets betalen, maar dit alles heeft met de *f.*400,- niets te maken.

Misschien is het de bedoeling van den heer Pelster, dat ik de som van den 2de termijn kan afhouden. Dit was echter niet de afspraak. - Bewaart u s.v.p. de copie?

Met vriendelijke groeten

Uw

E. Franco Mendes-Boas

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Franken Pzn

J. Franken Pzn
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 16 november 1927

aant.

den Haag 16 nov. 1927

Weledelgel Heer

Op verzoek van eenige leden van de Haagsche Filmliga heb ik een ontwerp gemaakt voor een omslag van Filmliga.

Het leek me noodzakelijk, met het oog op den verkoop in de kiosken om een meer ‘sprekend’ omslag te hebben en ik geloof wel, dat ik daarin geslaagd ben. De achterzijde heb ik wit gelaten omdat die waarschijnlijk in de toekomst bedrukt zal moeten worden met advertenties. Zoolang dat niet het geval is zou eventueel de achterzijde door zetwerk zwart gemaakt kunnen worden met uitsparing voor de door mij met potlood aangegeven vakken waarin met eenvoudige blokletters dezelfde tekst zou kunnen staan die er in het laatste nummer in stond, hoewel dit zwart maken m.i. niet noodzakelijk is. Natuurlijk is het niet mijn bedoeling honorarium te ontvangen voor het ontwerp, alleen zou ik gaarne als tegenprestatie een gratis abonnement willen hebben op Filmliga. Daartegen zal wel geen bezwaar zijn. Daar het omslag in één kleur is, zijn ook de kosten voor cliché gering.

Gaarne hoor ik spoedig van U de beslissing van het Bestuur.

Hoogachtend

J. Franken Pzn.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Mannus H.K. Franken

Mannus Franken
aan
Menno ter Braak

Parijs, 8 februari 1928

aant.

aant.

8 Febr. 1928

Beste Menno

Aan den secretaris-generaal mijn hartelijken dank voor de goede wenschen op mijn verjaardag. Dat was kolen vuur op mijn hoofd stapelen, want ik vergat mijn verjaardagswensch aan den volijverigen Ligasecretaris af te maken. Het is wel laat, maar ze gaan hierbij toch nog toegevoegd. Alleen moet me een ding van het hart - en dit gaat op een schrijfmachine zoo gemakkelijk - ik protesteer tegen de bewering, als zou Parijs niet in staat zijn - ideeën geboren te doen worden. Integendeel - zelfs de meest sombere pessimist zal hier enkele lichtpunten ontdekken in deze verstandelijke wereld - enkele onverklaarbaarheden - wat een woord - die hem ineens het beroemde 'en toch' doet neerschrijven. Wat Holland niet geven kan, omdat het er te weldoorvoed is - te volgegeten - te zelfvoldaan - wat Holland onmogelijk maakt door godjes als Ed.Veterman, Willink en onze ruiters, door Doris-ter Hall-Rijkers en Viooltjes, die wat weten willen, door liefdadigheid en de dijken, waarachter het zoet vrijen is en die verder het werk doen, dat geeft de rarekiekkast Parijs - de oude gravin met allures - de kurketrekkers en de tierlantijnen - Gods mestvaalt. Ook ik ben hier gekomen met een gezicht van 'dat weet ik nu allemaal wel'. Ik ben begonnen met de Opera en de Comédie française en ik ben er luid lachend uitgeloopen - toen naar Montmartre - de voorstad van New-York en ik ben er beroerd - gewoon fisiek beroerd geworden - toen Montparnasse en ik heb er als een Hollander gezeten 'man, groei in je gezicht'. En toch - al is nu Picasso en Modigliani en Utrillo en Dufy alleen maar knap en ongeloofelijk kundig, na een paar keer ben je daar niet mee klaar. Zeker, Parijs is erger dan het meest funeste provinciedorp, maar het neemt je toch na een tijd te pakken. Het is er soms net een riool, die flink doorspoelt - je raakt een heeleboel overlast kwijt, die anders de idee deed verstikken. Nee, de stad geeft zelf niets, maar als er bij je een idee geboren kan worden, kom dan naar Parijs!

Voor de Liga wordt hard gewerkt, alleen men is in Holland niet gemakkelijk. We zullen zelf films moeten maken - het is een stokpaardje - maar ik krijg nog steeds gelijk door de feiten. Het is eigenlijk hier en ook in Duitschland zoo intens triest met de kinematografie gesteld, dat ik af en toe het gevoel wel eens krijg - dat is niet meer te redden. Joris was erg te spreken over *La glace à trois faces*. Er zitten wel grappige momenten in, maar ik ben nu eenmaal of een purist, of een romanticus (Ménilmontant). Alles wat hier tusschen ligt - de z.g. getemde artisticiteit - vind ik uit den booze.

Verder is er nog *Ballet Mécanique*, waarmee geen contact te krijgen is. Grémillon is een gewone apotheker - van het vak kent hij niets, dan een beetje techniek. Er ligt eigenlijk nog zoo'n uitgebreid veld te bewerken, maar het is bijna onmogelijk er een vinger tusschen te krijgen. Zeer veel hinder ondervind ik van het feit, dat ik niet in de allereerste plaats het finantieele voordeel eruit haal. Ze zetten dan gezichten, alsof ik werkelijk te beklagen ben - die filmboeren.

Af en toe zie ik er hetzelfde ras in als de werkelijke boer-stijfkoppig- dom-goedig en eigenwijs. Nu probeeren ze de Fransche film er bovenop te brengen, door de grenzen voor vreemde films te sluiten. Struisvogelpolitiek.

Eergisteren waren we in de Studio 28. De eerste werkelijke bioscoop, die ik in mijn leven zag - zuiver constructivisme, mechanisch orgel, geprojecteerde wandversiering en een achterwand, die geheel door de ecran wordt ingenomen. Ze geven als eerste programma o.a. *Bett und Sofa* en ik ben zeer benieuwd, wat het directe gevolg van deze Russische film op het Fransche publiek zal maken. Na die Russische films wordt alles vlak en kleurloos - ik heb tenminste na *de Moeder* geen film meer kunnen apprecieeren.

Men heeft verder mijn spel in Delft aangenomen - een machine-spel met moraal en happy-end. Daar gaat veel tijd in zitten, zoodat je voorloopig wel niet op copie zult kunnen rekenen. Erg zal dit wel niet zijn, want jullie schrijven in een kwartier, waar ik een halve dag over doe. Trouwens filmaesthetisch kan ik toch niets nieuws vertellen en voor smakelijke verhaaltjes heb ik geen pen.

Kom, Pelster zit met een kwaad gezicht te wachten in de Coupole. Als ik hem te lang alleen laat gaat hij zich aan Picon Citron te buiten en wil hij morgen ineens weer alles tegelijk afdoen. Het is zeer genoegelijk hem in de stad te hebben, want over het algemeen is de gelegenheid iemand te spreken in de woestijn Parijs zeer klein.

Nogmaals hartelijken dank voor de goede wenschen.

Met beste groeten ook aan de overige bestuurderen

Mannus Franken

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Mannus Franken

20 februari 1928

aant.

aant.

20 Febr. 1928

B.M.

Laat ik van het eerste ‘incident’, dat tusschen Liga en haar energieken vertegenwoordiger is ontstaan, ten spoedigste gebruik maken, om je gewaardeerde brief van 8 dezer ijlings te beantwoorden. Het was dezer dagen voortdurend zoo’n paniekstemming, dat van een uitvoeriger schrijven niets terecht kwam. We moesten bliksemsnel een ander programma samenstellen, en daarmee ook het geheele blad nog omgooien. In den nacht van Donderdag op Vrijdag heeft zich dat alles afgespeeld.

De zakelijke toedracht der dingen heb ik met dezelfde post aan Pelster bericht, die je daar dus wel van in kennis stellen. Ik geloof, dat je formeel in zooverre incorrect (excusez le mot, zake binne zake) gehandeld hebt, dat je ons Invitation zonder bericht voor Clergyman liet betalen, zoodat wij aanvankelijk meenden met een oplichterij van Germaine Dulac te doen te hebben. Dit bleek nu anders te zijn, zoodat we nu de consequentie van dezen koop hebben te aanvaarden, al zijn we er zeer op gesteld de film voor Clergyman, desnoods met een eenige bijbetaling, te verruilen. Ik zal me, hoewel Pelster me schrijft, dat wij allen bij elkaar niet zooveel kijk op film hebben als jij alleen, toch verstouten je te schrijven, waarom ik Invitation zeer, zeer middelmatig vind en zelfs als studiemateriaal weinig belangrijk. De vorm is inderdaad filmisch, maar de inhoud is zoo sentimenteel en bovendien zoo slecht gerealiseerd, dat ik geen andere indruk overhield dan: een compromis tussen En Rade en Fait Divers. Invitation mist de prachtige cerebrale scherpte van Fait Divers (hoe meer ik die zie, hoe beter ik hem vind!) en mist de sfeer en de oprechtheid van En Rade. Het is eigenlijk een echte bijeskaupfilm maar dan zonder de vereischte spanning. De Vrouw is nauwelijks een actrice; zij doet ongeveer niets dan rampzalig en ellendig kijken en verroert geen geestelijke vin. De Man is een kruising van Josephine Baker en den Prins van Wales, waaruit nu eenmaal niet veel goeds zou kunnen geboren worden. Met dat al: de film is voor ons wel bruikbaar, maar alleen, wanneer Germ. daarbij een gewichtige inleiding afsteekt, en wanneer wij Clergyman erbij kunnen geven. Ook hierover schreef ik reeds zakelijk aan Pelster. Een Dulac-matinee op 3 Maart zou prachtig zijn. Is het nu niet mogelijk, dat wij b.v. Clergyman koopen voor het geld, dat wij voor Invitation betaalden, en voor Invitation een huurprijs voor eenige afdeelingen geven (je weet, dat sommige 6 mat. afd. er nu uitscheiden!)? Daarin zou eventueel de meerwaarde van Clergyman verrekend kunnen worden. Je maakt je nog onsterfelijker verdienstelijk voor de Liga dan je al deed door je onbetaalbaar werk, wanneer je dit voor ons klaarspeelt.

Wij zullen inmiddels op de vergadering van 29 dezer de financieele toestand, die, nu de zes-progr.-afd. stoppen, kritiek wordt, zeer ernstig onder oogen hebben te zien. Het gaat me al ontzettend ter harte, dat ik je het verschuldigde geld voor Emak Bakia en Germ. nog niet heb kunnen overmaken. Maar als je wist, hoe het hier voortdurend donderen is om geld, zou je me dat niet kwalijk nemen. Wij leven deze laatste Ligamaanden onzakelijk, maar het moet. Ik laat er mijn dissertatie voor verloopen, maar ik wil dit wankele schip in behouden haven hebben. Van Pelster vind ik het daarom niet erg vriendelijk mij zulke verschrikkelijke dreigbrieven te sturen, ook al weet ik, dat hij het patent meent. We hebben Invitation heusch niet uit een soort leekenonwil laten schieten deze keer, we weten, hoe beroerd jullie werkomstandigheden zijn, en we apprecieeren des te meer jullie werk in Parijs. Maar het komt me voor, dat hij soms vergeet, voor welke organisatorische vragen wij hier ieder oogenblik weer staan. Het is soms om je hoofd bij te verliezen. De leden hebben we zelf veeleischend gemaakt; en het is zuur, om nu in het tweede half jaar, nu Amsterdam er een 70 tweede termijnleden bij gekregen heeft, te moeten zakken. Ik zou dat zooveel mogelijk willen voorkomen, ook en vooral met het oog op het komend jaar. Zal dan de zaak van de film er hier weer even beroerd voor staan als voor dit jaar, dan hebben we toch alleen een negatief pleizier. Want dat b.v. Tuschinski en Zondagvoorstelling met Berlin geeft, komt m.i. zuiver en alleen voort uit de pressie van de Liga; hij moèt. Maar als wij er niet meer zijn, zal de gansche bioscoop verlicht ade[m]halen en volgens het oude systeem voortprutsen. Ik prefereer echter boven het negatieve pleizier, dat wij dan uit de onbenulligheid der bioscoopprogramma's

kunnen putten, het positieve van een goedwerkend bureau. Het bleek me Vrijdag bij een voorstelling met Ligafilms voor de Amersfoortsche *Kunst*kring, wat er nog te doen is. De menschen lachten onder Fait Divers aan één stuk door; iedere close up had een daverende brulbui ten gevolge! Niets drong door van de filmische vormgeving! Onder Ruttmann liep de zaal leeg; alles woedende, bekochte lieden, die met deuren sloegen en scholden. Kunstkring! Een relletje! Ik stond er vrij vermakelijk bij!

Zoo zitten we nu op de wip. Het begin was dankbaar, nu komen de lasten. Natuurlijk is het voor ons nu het gemakkelijkst te abdiceeren; maar ik geloof, dat zoowel jij als de Ligamenschen als Joris, Pelster, Scholte en ik (om ook Boeken niet te vergeten, die zeer verdienstelijk werk doet!), daaraan niet denken. We moeten doorgaan, en zoo goed mogelijk.

In de groote vakantie geven we een enorme fuif als we er af zijn voorloopig; maar nu is het daarvoor nog geen tijd. Zooals ik al schreef één van de ergste dingen is, dat we de leden veeleischend hebben gemaakt; een Invitation zouden ze in den beginne alleen om de vorm en de ongetwijfeld filmische realiseering geapprecieerd hebben; nu al ziet men de vorm als symbool van den inhoud; men kan zien, dat Ruttmann goed is en Richter slecht; men kan scholen onderscheiden, richtingen waarnemen, terwijl er vroeger geen andere maatstaf was dan de bioscoop. Dat is een heugelijk ding, maar een ding, dat voor ons als ‘ondernemers’ op dit oogenblik gevaarlijk is. De zevende matinee, door elkaar een steekhoudend programma, viel bij de vorige af; dat was te merken.

Laten we den moed er maar in houden. Dat is voor het oogenblik het eenige.

Nog eens hartelijk dank voor alles, wat je in Parijs doet.

met hart.gr.

tt. Menno ter Braak

Origineel: Den Haag, Literatuurmuseum

Mannus Franken
aan
Menno ter Braak

Parijs, 21 februari 1928

aant.

aant.

aant.

21 Februari, 28.

B.M.

Op mijn schrijfmachine bevindt zich slechts zwart lint. Wanneer ik roode letters schrijven kon, ik zou het niet alleen doen, om met smaak dit blad te vullen. Een boekdeel valt er te schrijven over alles, wat de laatste dagen de Liga beroerde. Ik zal me bepalen tot een stukje slechte literatuur.

Elke stok heeft twee einden, zegt Dos. Zoo ook hier. Pelster en ik hebben getracht de *Coquille* voor de Liga op de bekende voorwaarden los te krijgen. De morgen van het telegram spraken we de eigenaar van deze film, een zekere meneer Ronjat- een

net jongetje met opgeplakte haren, zoo van een slechte film weggeloopen. We hadden hem zoover, dat hij op alles ja- en amen knikte, nadat hij verzocht had, of ik mijn redevoering niet liever in het Duitsch af wilde steken. Wij stuurden verheugd het telegram, dat alles in orde was, naar Amsterdam en spraken met Germaine Dulac af, dat we de film plus foto's den volgenden dag bij haar zouden halen, om er tenminste zeker van te zijn, dat jullie in A'dam Zaterdag draaien kon. Komt me daar 's middags meneer Ronjat aan de telefoon met de mededeeling, dat we ons voor de condities te wenden hadden tot Tallier, waarmee we net een beetje wrijving hadden over *la Glace a trois Faces*. Oogenblikkelijk belde ik Tallier op, maar deze gaf niet thuis. Den heelen volgenden dag hebben we om het kwartier aan de telefoon gehangen, beurtelings meneer Ronjat, Tallier en Germaine (om voorspraak bij de andere twee) en eerst om kwart voor vier kreeg ik Tallier aan het lijntje, die zooals te voorzien was, geen bezwaren had, maar ons meedeelde, dat hijzelf de copie noodig had twee dagen later. Daar zaten we. De matinée was uitgeschreven, alles voorbereid, maar geen *Coquille.* Toen heb ik Pelster geadviseerd: laten we tenminste hen niet in de steek laten. We zijn naar Billancourt gebaggerd, waar Germaine zoo bereidwillig was ons dadelijk te helpen, zoodat we tenslotte om zeven uur met een zucht van verlichting het onzalige geval bij de K.L.M. konden loozen. Wanneer men echter in A'dam deze wijze van handelen niet geheel en al - zooals je het noemde Correct vindt - dan moet ik me helaas achter Pelster verschuilen, omdat ik deze film adviseerde aan de technische afdeeling der Liga. Blijft over het *geleverde advies.*

Het spijt me - maar ik kan de roofbouw, die de Liga op het oogenblik pleegt, niet goedkeuren. Met permissie - jullie jagen het materiaal over de balk als een dronken matroos. Laat ik een enkel voorbeeld noemen. Men is in Amsterdam verzot op ‘abstracte films’. Over de geheele wereld zijn er van dit soort aanwezig: enkele honderden meters van Ruttman, enkele honderden meters van Richter en enkele kleine grapjes, die eigenlijk de naam van experiment moeilijk kunnen dragen. Ruttman is doorgedraaid. Goed - de films zijn terug te brengen, maar ik geloof, dat het beter geweest was, wanneer dit het volgend seizoen gebeurd was. Enfin - ieder zijn opinie. Maar wie doet nu zoo roekeloos, dat hij in een keer al zijn lekkers, zijnde 600 meter abstracte film van de combinatie Eggeling, Richter in een sceance doordraait!

Afgescheiden van het feit, dat het arme publiek vermoord wordt met 600 meter abstract - hebben jullie in Amsterdam in een keer letterlijk alles opgesoupeerd. En zooals ik zei - van dit soort is er niets meer en ook voorloopig niets meer te verwachten. Welnu - ik weet, dat de film *L'Invitation* geen geweldige openbaringen brengen kan - (de opmerking van Pelster, dat jullie minder verstand van films zou hebben, onderschrijf ik niet - hij deed dit alleen om het moeilijk te maken), maar ik beweer toch wel, dat gezien de voorraad nieuwe experimenten en de geringe belangstelling in Amsterdam gegeven aan een richting, die met de bij elkaar gegapte (zij het dan ook met kennis van zaken) *Fait Divers*, de grandiooze Russen en Calvalcanti niet opweegt tegen de batterij a-logisch, of abstracte films---ik herzeg, dat gelet de bedroevend kleine voorraad goede films- gelet de onderdrukking in Amsterdam van een richting, die niet direct schoone resultaten opgebracht heeft, maar waarvoor het noodzakelijk is met filmoogen te kijken, gelet het succes van *Streik* en de onmogelijkheid een climax op deze wijze in de laatste zes voorstellingen te brengen - (excusez le peu, - heb je de zin nog vast, - ik ben hem allang kwijt) - ik het voor mijn geweten zeer goed verantwoorden kan, deze film-deze sof-film, slecht van spel en slecht van mentaliteit maar merkwaardig om de wijze-hoe- te hebben geadviseerd. Programma 7 was overladen, het voorgestelde programma 8 idem. Ik

zou nog slechts in Ligazaken een advies willen geven: laat iemand uit Amsterdam naar Parijs komen. Ik zal hem brengen naar Tallier, naar de Colombier, naar Ciné Latin, naar de regisseurs, die hier werken - ik zal een stukje papier nemen en hem voorcijferen, hoe veel we verbruiken en hoe weinig er nog te consumeeren valt - ik zal hem afvragen op eer en geweten, of het er in de kern niet een klein beetje op lijkt, alsof thans de Liga pronken wil met een kleed, dat ook nog een beetje gedragen moet worden door andere jaren - of in Amsterdam het Après moi le déluge - niet wat al te veel tot een soort fatumswoord wordt aangewend en of men - gezien de zakelijke feiten, waarin de verwachtingen voor 1928-29 zijn vercalculeerd, inplaats van het publiek een stap omhoog te brengen, bederft voor elke verdere voortzetting van onze onvergetelijke Liga. Ziehier het ander eind van de stok-genaamd *Invitation au Voyage.*

Voorloopig kan ik hier, wat de Liga betreft, op mijn lauweren rusten. - De questie Germaine laat ik heelemaal aan jullie beoordeeling over. Alleen zal dit misschien nog eenige verheldering in de toestand brengen, door te schrijven, dat *Coquille* het eigendom is van meneer Ronjat met de geplakte haren en dat *Invitation* een prive-genoegen is van Germaine. Van een uitruilen is geen sprake. Het eenige wat er opzit is dit; dat ik naar Germaine ga met de mededeeling, dat ze in A'dan niet van de film gediend zijn, maar dan kan ik hier, gezien de belangrijkheid van Germaine er voorloopig wel het bijltje bij neerleggen. Alles, wat voor de Liga van eenig belang kan zijn is thans aangeboord. Pelster heeft alle gegevens en Uw dw. zal de orders uit Amsterdam stipt uitvoeren. Ik kom niet naar Amsterdam, omdat ik toch niets anders te zeggen heb, als bovenstaande filipica, maar wanneer het noodig moet zijn, zal ik gaarne mijn incorrecte houding voor het tribunaal der Liga verdedigen. In Parijs ben ik over de geheele loop volkomen moedeloos geworden, doch dit zal met een Pernod wel weer overgaan. En avant quand même. Met hartelijke groeten aan de bekenden

tt

Mannus Franken

B.M.

Ik heb nog drie minuten en een vodje papier om nog eens op de geschiedenis terug te komen. Die moedeloosheid - die ditmaal geen literatuur is - komt voort uit het feit, dat ik de toekomst van de Liga in gevaar zie. Waarom niet de eerstvolgende zes programma's rustig in te zetten met een enkele reprise - een tweehonderd meter abstracte film en een goeie oude speelfilm. Waarom het publiek te verwennen - trouwens ik geloof, dat er van de vijfhonderd Ligaleden maar een zeer klein percentage is, dat al die abstracte kost verdragen kan en alles wat erbuiten valt (Groningen-Utrecht-Amersfoort etc.) is gedwongen zich naar deze in de grond toch altijd min of meer impotente richting te schikken. Bijna had ik er plezier in toen je me schreef, dat men in Amersfoort onder Ruttmann was weggeloopen. Luc. Willink - onzaliger gedachtenis- heeft mij eens het verwijt gemaakt, dat ik met mijn opvattingen de menschen tegen de film maakte - maar wat zijn mijn aartsvaderlijke opvattingen vergeleken met het tempo, waarmee thans in Holland de meest buitennissige experimenten ingegoten wordt aan een publiek, dat nu eenmaal betaald heeft en het zonde vindt om weg te blijven. En wat doet het er toe - of we nu al die abstracten in vakjes kunnen zetten - iets wat geen zin heeft, omdat de Russen toch al die muurtjes openbreken. Wanneer je naar Amersfoort was gegaan met *Ménilmontan*t - *Visages d' Enfants* - een fragment van *Nibelungen* - ja van *Nibelungen*, waarbij je dan de nodige restricties had kunnen maken - dan had je een geweldig succes gehad. Werkelijk in mijn hart ben ik niet zoo'n bourgeois, dat ik de gulden

middenweg prefereer - dat hoop ik je in Delft te kunnen toonen, maar zoo kan het niet doorgaan. Goed we zullen honderd leden verliezen, wanneer we wat tammer worden -noodgedwongen moeten worden- maar ik weet niet, of de kinematografie er in Holland niet meer bij gebaat zou zijn.

Alleen krijg jij op het oogenblik van alle kanten de moeilijkheden. Ik zal dus een eind maken -Pelster zit op me te wachten- hij bereidt zijn terugtocht voor en van hem zul je waarschijnlijk wel uitvoeriger ingelicht worden, hoe de situatie is. Denk niet, dat ik persoonlijk me gegriefd voel -daar is niet de minste reden voor- alleen is het niet prettig nu proefondervindelijjk bewezen te zien, waar ik van de eerste voorstelling al tegen waarschuwde: De roofbouw van de Liga. Amerikanen, zijn jullie, gewone Amerikanen, die zonder liefde voor het materiaal maar exploiteeren, alsof het petroleum was. Goed jullie zijn verantwoordelijk voor je leden, maar en nu zal ik het eens mooi zeggen - ik voel me verantwoordelijk voor de geheele kinematografische beweging, zoowel voor de nood in de geestelijke bordeelen, genaamd bioscoop, als het wanhopig vechten van de enkele, die weet, dat de wereld op zijn werk wacht. En dat zit op het oogenblik een nieuwe lettercombinatie op mijn machine: Pieteit! Maar dat is een ander hoofdstuk.

Ik heb het op het oogenblik razend druk met de voorbereiding van Delft en het schrijven van een tooneelstuk Inventaris. Ik kijk de brief dan ook niet meer door en je zult alle tikfouten wel over het hoofd willen zien. Dit is een persoonlijk schrijven aan jou, die bij toeval ook bent de secretaris van de Liga en heb hiermee het zwaarbeladen hart geleegd.

Houdt je goed en als je tijd hebt, schrijf dan nog eens. Op de machine is dit zoo gebeurd en ik houd weer wat meer contact met jullie plannen.

Mannus Franken

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Mannus Franken

23 februari 1928

aant.

aant.

23 Febr. 1928

Beste Mannus

Hartelijk dank voor je persoonlijke brief, waarmee ik het eigenlijk van a tot z eens ben. Maar in de eerste plaats moet ik me nòg excuseeren, dat ik me blijkbaar nóg te zakelijk uitdrukte, terwijl ik alleen onze houding tegenover de Invitation wilde verklaren. Incorrect, nou ja! Jij maakt er uit, dat we je voor een Ligatribunaal zouden willen zien! Neem eens voor altijd van me aan, dat je ons alles kunt zenden, zonder ooit een spoor van rechterschap bij één onzer te verwachten; daarvoor waardeeren we teveel je werk voor ons, zonder hetwelk de Liga wel kon inpakken, en je oordeel. Richt liever over onze ‘roofbouw’: je hebt in zekeren zin gelijk, en ik wil

daartegenover nu alleen eenige dingen stellen, die aan het feit zelf niets veranderen, maar het wel in een ander licht stellen, wellicht.

Ik ben evenzeer overtuigd van den nood van de cinegrafie als jij. Je weet, dat ik geen filmenthousiast in den 'materieelen' zin ben. Als ik een film zie, ben ik nog niet verrukt, omdat het een film is. Misschien sta ik zelfs wel te problemerig tegenover de film. Als het aan mij lag, richtte ik tot het Ligapubliek eenige hartige woorden, met den inhoud, die jij in je brief vervat hebt. Maar: wij hebben tegenover een volgend jaar, dat anders en zakelijker beter georganiseerd moet worden, en tegelijkertijd *minder*, veel minder, moet brengen, omdat men zich dit jaar 'overwerkt' heeft, een plicht. Wij mogen dit seizoen, dat, ik geef het je alles toe, te veelzijdig, te abstract, te overladen begonnen is, niet schraler (voor het oog van het publiek dan) doen eindigen! Wij moeten het publiek van de 12e matinee naar huis laten gaan met de gedachte, dat dit jaar een verdomd goed jaar is geweest. Van de malaise in de bordeelen der filmindustrie weten zij niet, maar zij zullen die het volgend jaar merken! Materieel wil ik, voorzoover ik daar iets aan kan bijdragen dit jaar mijn beste krachten geven, om deze après nous le déluge-politiek, als je wilt, vol te houden. Afgezien een oogenblik van de financiën. Intusschen zoeken wij naar een basis voor het volgend seizoen; wil echter de film in Holland een toekomst blijven houden, dan dienen wij geen teleurgesteld publiek achter te laten, maar een publiek, dat na de ingeloste belofte bereid is een ander systeem te steunen. Nà de ingeloste belofte: zoo is de Hollander nu eenmaal. Ik merk het nu al aan de oordeelen hier en daar; als wij onze 12 matinees niet prompt uit dienen, zijn wij in het oog van den Hollander, van den Telegraaflezer, oplichters. Het volgend jaar is een blanco stuk papier; alles, wat ze krijgen, is toegift, gunst, gratie, genade etc. Dat is nu nog niet het geval.

Beschouw de roofbouw, die we plegen, dus niet als een verraad aan de weinigen, die waarachtig iets willen. Roofbouw hebben we ons zelf opgelegd door een wat groote belofte in een manifest, dat anders weer geen leden zou hebben getrokken. Zoo sluit zich de vicieuze cirkel, en bijt de realiteit de belofte in den staart. Vergeet ook niet, dat een goed beëindigd seizoen (ik spreek door den mond van ons publiek!) dit land soepel zal houden voor de toekomst, terwijl het anders weer aan de bioscoop zijn hart zal verpanden.

Met je beschouwing over de abstracte film ben ik het oneens, radicaal. Je vereering voor de Russen gaat te ver. Impotent acht ik de abstractie niet, alleen cerebraal; ook mij ligt het genre niet. Maar ik weet ook bliksems goed, waarom de russenmode heerscht; zij vertegenwoordigen een bepaald gevoel, dat iedereen goed ligt, dat gemakkelijk aanslaat en, dit merkt een zéér kleine schare, bovendien nog film is ook. Amersfoort zou de Moeder wel geadoreerd hebben, dat geloof ik graag; maar over Ruttmann één oogenblik nadenken…ho maar! Daarvoor geeft Jan Publiek niet thuis! Het is juist daarom zoo interessant den menschen Ruttmann en niet de Moeder voor te zetten, omdat de algeheele ongevoeligheid voor de verrassing van den vorm voor de helft plus één dan zoo prachtig aan het licht komt. In de Russen vindt men de beweging van de revolutie prachtig; van de beweging van de ziel neemt men evenmin notitie als bij Fait Divers, dat dan bij elkaar gegapt mag zijn, maar ongetwijfeld een mentaliteit uitbeeldt, een andere, maar geen geringere (er is hier geen geringer of beter) dan die der Russen. Waarom toch altijd de afkeer van de cerebraliteit? Als die maar goed is! Als er maar structuur in zit!

Wat ik je nu nog in concreto wil vragen, is dit: schrijf als je bij je werk daartoe eenigszins tijd kunt vinden, voor 'Filmliga' een artikel over de malaise in de filmwereld! Ik zelf heb de gegevens niet; bovendien kan ik moeilijk aankomen met

de bewering, dat onze programma's te overladen en te goed zijn geweest, aangezien onze onvolprezen leden dan onmiddellijk zullen denken, dat ik de vermindering der programma's wil sauveeren. Maar het lijkt me absoluut noodzakelijk, dat de verduwende lieden hier eens iets te hooren krijgen van de strijd die zij eigenlijk al als gewonnen zijn gaan beschouwen. Dit stuk van jouw hand is noodzakelijk, we zetten het als hoofdartikel. Dit lijkt me een beter methode, om het publiek wegwijs te maken, dan om nu plotseling van vertooningstactiek te gaan veranderen. Je kunt er alles in zetten, wat je wilt. Helaas ben ik financieel geheel in discrediet, ook al door de Liga, anders zou ik graag aan je invitatie gehoor geven, en zelf naar Parijs komen en zièn. Ik kan onmogelijk. Maar hoewel ik je tegenzin tegen artikelen van vluggen adem ken: dit zakelijk stuk kan je toch niet lang ophouden, dunkt me! Het moet een philippica zijn. Als je het voor a.s. Woensdag stuurt, kan het er nog in. Bericht me anders even, dat het niet gaat. Maar liever het stuk!!

Ik hoop, dat je iets voor mijn argumenten voelt. Heusch, ik ben het in zake de roofbouw met je eens. Maar de hollandsche mentaliteit van zich bedonderd achten door achteruitgang is veel funester voor de toekomst dan welke vermindering in het volgend seizoen ook!

3 Maart draaien we dus maar weer.
Morgen stuur ik je f.60.
Met hart.gr., en beste wenschen voor je werk
tt. Menno ter Braak

Dit alles in vliegende haast. Ik voel, dat ik eenige uren met je over abstractie, vorm, leven etc. zou moeten debatteeren.

Origineel: Den Haag, Literatuurmuseum

Menno ter Braak
aan
Mannus Franken

Amsterdam, 3 maart 1928

aant.

B.M.

Het is me een behoefte je ijlings mee te deelen, dat dank zij je assistentie de 8ste matinee dè succesvoorstelling is geworden! *Brasier ardent* ging er geweldig in; is ook een hier en daar voortreffelijk stuk film. *Invitation* deed het bijna nog beter; hetgeen natuurlijk mijn oordeel daarover niet wijzigt, maar me desalniettemin verheugt om je uitstekende kijk op het publiek. Men had inderdaad wat te veel abstractie geslikt hier; daarom is deze reactie net op tijd gekomen.

Ik sluit hierbij in een brief van het Ligabestuur aan Germaine Dulac, die ik je vraag aan haar te willen overhandigen, als je de inkleeding goed en tactisch lijkt. Ik weet niet, of het eventueel mogelijk zal zijn, dat zij *Clergyman* nog meesmokkelt; maar ander werk, desnoods fragmentarisch, is ook uitstekend. Alleen: helaas, veel kosten mag het niet! Wij komen te kort, maar gaan so wie so door. Liefst dus voor reiskosten en een kleine vergoeding voor het draaien in twee of drie afdeelingen.

De reorganisatieplannen zijn opgezet. Er zal een bureau komen onder directie van Pelster, waarvan de Liga de hoofdafnemer zal zijn, met een artistieke adviesraad uit

het Ligabestuur. Als wij dit seizoen afgewerkt hebben, moet er direct aangepakt worden.

Die *Brasier Ardent* is iets merkwaardigs: een film, die geweldig bij een tweede visie wint.

Hart. gr., en nogmaals dank voor activiteit

tt. Menno ter Braak

Origineel: Den Haag, Letterkundig Museum (B 802 B1). Briefpapier Filmliga.

Mannus Franken
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 7 oktober 1928

aant.

7-10-'28

Beste Menno,

Vanmorgen kreeg ik je brief en daar het Zondag is en ik dus geen expresse kan versturen, zal ik niet aan je verzoek kunnen voldoen, dat de inlichtingen je Maandag per eerste post zullen bereiken.

Ingesloten in de eerste plaats een foto. Verder een artikeltje waarin de werken van Germaine Dulac vermeld staan. Over de film zelf kan ik je het volgende meedeelen.

Germaine Dulac ziet in deze film de mogelijkheid van een nieuwe toekomst. Het zijn subjectieve beelden en het was niet haar doel in de eerste plaats te worden begrepen. ‘Laat je volgen door de beelden in plaats van te trachten ze te begrijpen. Bekijk ze niet, maar laat ze op je inwerken’. Aan elke gebeurtenis is een voorstelling verbonden, die meestal niet eens direct verband houdt met het gebeurde. Elk woord roept een bepaald beeld op, b.v. het woord ‘oorlog’, dat voor iedereen een ander beeld op roept. *Clergyman* is een abstracte film. Germ. Dulac hoort tot de school (?) van Rutmann, Man Ray, etc. Ze zegt ervan: ‘We worden door beelden omringt, door images intérieurs. Er is verder in de film een uitwendige en een inwendige psychologische visualiteit. De *Clergyman* propageert de inwendige visualiteit.’

Dit is zoo ongeveer het voornaamste. Joris zag de film ook en kan dus nadere explicaties geven. Nu wat de film betreft. Het is nog zeer dubieus, of ik de film krijgen kan. Maak je echter niet eerder ongerust voor het noodig is. Doe alsof we de film wel krijgen. Ik heb nog goede hoop. Wat de lezing betreft: die kun je vinden in een boek *Cinéma*, dat in Pelster's bezit is. Ze zal hieruit een uittreksel maken.

Ik schrijf Pelster met dezelfde post.

Nieuws is er dit: Mauclaire zal in begin '29 een Studio 29 openen op Montparnasse en Tallier denkt over een cinema op de Rive Droit; men mompelt over een avant garde-schouwburgje. (Theatre de l'Oeuvre) maar noem die naam nog niet). Voor het volgend nummer zal ik een artikeltje schrijven.

Binnenkort meer. Hart. gr. ook aan de bekenden

t.t.

Mannus

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Mannus Franken
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 2 november 1928

aant.

2-11-'28.

Beste Menno,

Even in haast je brief van vanmorgen beantwoord. Tot mijn spijt kan ik je niet aan de gevraagde foto's helpen, want Germaine is de heele week uit de stad en komt eerst Woensdag of Donderdag terug. Je zult het dus zonder foto's moeten doen.

Ik ben over de schrik van *Feu Mattias Pascal* nog steeds niet heen. Het geeft natuurlijk niets er nog op terug te komen, maar je zou me een plezier doen aan Joris het boekje van Pudowkin over filmregie te leen te vragen. Daar staat een beschouwing in over enkele fragmenten. Het spreekt vanzelf, dat ik geen wijziging van oordeel verwacht, maar de Liga is een studieclub en ik blijf erbij, dat in groote lijnen een *Coquille* verder in de toekomst ziet - maar dat Feu Matthias als studiemateriaal een beter lot verdiend, dan te worden aangeduid als rot.

Ik kreeg den indruk ook door de verhalen van Joris en Jordaan, dat er moeilijkheden waren. Dit vindt dadelijk hier zijn terugslag en ik heb het gevoel, dat alles nu minstens over zeven schijven loopt.

Zonder twijfel zijn al die toornen gerechtvaardigd. Ik zou alleen echter dit in overweging willen geven. Zie de Liga niet alleen van Holland uit. Haar taak is veel grooter dan jullie in A'dam beseffen. Jordaan heeft het hier nu een klein beetje door gekregen. Zet alle persoonlijke moeilijkheden opzij voor het werk van de Liga zelf. Ook ik heb het hier niet gemakkelijk. Ik kan er moeilijk over schrijven - je moet het zien als je hier in Parijs komt. Dan zul je ook erkennen, dat mijn geloof in de taak van de Liga niet overdreven was.

Programma 2 ziet er wel een beetje mager uit voor de pauze, want het fragment van *La Folie des Vaillants* is een 100 meter. Nemen jullie *Visages d' Enfant*s om de kinderen en de begrafenis?

Ik hoop er binnenkort toe te kunnen komen een artikel over de toestand hier te schrijven, maar had tot nu toe geen tijd.

Doe mijn beste groeten aan de bekenden en vraag aan Jordaan als je wilt, of hij in December nog hier komt. Als hij het me even laat weten, arrangeer ik voor hem enkele rendez-vous.

t.t.

Mannus

Het fragment van *La Folie* stuur ik Maandag per K.L.M., zoodat deze Dinsdagmiddag in A'dam is.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - René van Frankendael

René van Frankendael
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 2 januari 1928

aant.

Amsterdam, 2 Jan. 1928

Weledelgeboren Heer!
In het laatst uitgekomen nummer v/h orgaan der Ned. Filmliga werd ik - naar aanleiding van een artikeltje in 'Catern Zondagavond' - beschuldigd, den Heer Tuschinsky lof toegezwaaid te hebben. Daar lof in dit verband wel allerminst in mijnen bedoeling lag, neem ik de vrijheid U hierbij enkele regels te doen toekomen ter verduidelijking mijner gevoelens.
Misschien kunt U ze in een volgend nummer plaatsen.
Hoogachtend,
René van Frankendael

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Gemeente Eibergen

Gemeente Eibergen
aan
Menno ter Braak

Eibergen, 22 december 1927

aant.

22/12/27

Namens den Burgemeester wordt beleefd verzocht mede te willen deelen, welke films of gedeelten van films 30 Dec. a.s. vertoond zullen worden.
Secretaris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W. Gorter

W. Gorter

aan
Menno ter Braak

Groningen, 27 februari 1928

aant.

Groningen, 27 Februari, 1928

Zeer geachte Heer,

De Heer Poort zal U inmiddels van de secretariaatswijziging op de hoogte hebben gebracht. Men heeft mij tevens afgevaardigd naar de algemeene vergadering van Woensdag as. Ik kan echter tot mijn spijt pas om 8.12 in Amsterdam zijn, zoodat U mij te ca. half negen in Americain zult zien.

De situatie is hier op 't moment nog verre van schitterend. De finantiën laten in ieder geval nog één voorstelling toe, waarvoor wij inderdaad graag *Streik* zouden nemen. De datum kan in Amsterdam besproken worden.

Met de meeste hoogachting,

W. Gorter

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

W. Gorter
aan
Menno ter Braak

Groningen, 14 maart 1928

aant.

aant.

14/3 - 28

Zeer Geachte Heer ter Braak.

Uw verzoek betreffende het gireeren van *f*75- heb ik aan den Heer Weyl overgebracht en ik vertrouw dat dit dan ook spoedig zal geschieden. U zit om contanten verlegen, onze contanten zijn reeds op. Er blijft niets over voor een volgende voorstelling. Dat wordt dus verschoven naar het najaar.

En toch is de situatie hier vrij hoopvol. De ontvangst van *Streik* was goed. Het publiek niet enthusiast, zooals trouwens te verwachten, maar zeer voldaan. Al liepen bij de eindscene, waar die arme koe het leven moet laten, eenige algemeen geachte en beschaafde dames van middelbare leeftijd, demonstratief weg. Ook de pers was eveneens niet onvoldaan. De kritieken waren niet zoo dwaas, al heeft natuurlijk geen een zich aan een bespreking van het filmische karakter gewaagd. Men was zeer verstoord over het gebruiken van een Duitsche titel in plaats van een Hollandsche en de kritikaster van het blad met de grootste oplaag en het meest op *de Telegraaf* gelijkend, vroeg zich waarom niet genoemd was ‘Staking’ in plaats van ‘Streik’.

Blijkbaar leven krantenzetters nog steeds onder hypnose van the world's biggest - lover.

Misschien is hier met eenige journalistieke listigheid een bericht uit te draaien. Maar liefst zonder de koe en Valentino. Die hebben met de zaak niets uit staan. Want ik geloof zeker dat er ook hier in Groningen, voor het komend jaar, wel reden van bestaan voor een afdeeling is. Mits met een behoorlijke financieele basis. En dat lukt waarschijnlijk ook wel.

De herinnering die bij de menschen is blijven hangen, is goed, ze moeten dus in het najaar weer opgetrommeld worden.

Intusschen zal er niet veel te doen zijn. Ik hoor echter graag hoe men dat Filmbureau denkt in te richten en wat er voor verdere plannen mochten bestaan.

Kom bovendien nog wel eens over.

Voorloopig, met vr. groeten

W. Gorter

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

W. Gorter
aan
Menno ter Braak

Groningen, 5 augustus 1928

aant.

aant.

Groningen, 5 Augustus 1928

Geachte Heer ter Braak,

Hierbij kom ik U dan toch officieel meedeelen, dat de afdeeling Groningen van de Ned. Filmliga bij besluit eener ledenvergadering opgehouden heeft te bestaan. Deze vergadering was overigens niet ongeslaagd. Er waren aanwezig:

1 voorzitter
1 penningmeester
1 secretaris, benevens de vertegenwoordigers van de 3 plaatselijke bladen. Meer niet. Het enthusiasme van vele lieden bij de oprichting schijnt dus wel afgekoeld te zijn.

Financieel was de zaak precies aan de grond. De laatste schulden voor de convocatie en zaalhuur hebben de 3 aanwezigen samen gedelgd.

En daarmee is de poging voor Groningen afgeloopen.

Ik neem aan, dat de vergadering v/d afdeelingen nog niet heeft plaatsgehad, wat trouwens weinig aan de zaak verandert.

Wel is te hopen, dat het elders, althans in Amsterdam, beter gaat.

Inmiddels, met de meeste hoogachting

W. Gorter

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Chris de Graaff

Chris de Graaff
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 31 oktober 1927

aant.

aant.

31. Oct 1927

BM.

Hierbij een berichtje uit *Comoedia* dat je misschien interesseert. Ik wil met genoegen, zooals ik reeds eerder deed, dergelijke berichten aan het bestuur van de Filmliga blijven zenden.

Aan de andere kant zou ik graag in de gelegenheid worden gesteld bij het proefdraaien voor de Liga-matinée's tegenwoordig te zijn (H.S. had mij dit reeds de voorige maal beloofd): ik heb gewoonlijk 's Zaterdagsavonds een première en ben dan erg gehaast met mijn verslag van de film. Zoo is in mijn bespreking gisteren een nogal hinderlijke verschrijving beland, die ik inmiddels heb verbeterd, zooals uit bijgaand proefje blijkt.

Met groeten
tt.
Chr. de Graaff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Chris de Graaff
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 16 november 1927

aant.

16 nov. 1927

B.M.

Ik bedenk: als 't interview met Ruttmann vóór Zaterdagmiddag moet verschijnen, zal het noodzakelijk zijn dat ik hem vroeger dan Vrijdagavond spreek, dwz. uiterlijk Vrijdagnamiddag. Ik onderstel dat hij Vrijdag ± 4.30 aankomt? Dan zou ik hem graag dadelijk even spreken.

Daarbij komt dat 't niet heelemaal zeker is, dat ik den Vrijdagavond voor de Filmliga beschikbaar heb.

Als je me morgen tusschen 10 en 3 u. even op de krant wilt opbellen kunnen we nader afspreken.

tt.
Chr. de Graaff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Chris de Graaff
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 22 oktober 1928

aant.

aant.

22 Oct 1928

Beste Menno,
Zooals je misschien weet ben ik een dag of tien ziek geweest. Vandaag, weer op de krant gekomen, hoorde ik dat in mijn afwezigheid, de heer H.S. Gratama, bankier (!) te Zwolle, er geweest is en inlichtingen heeft gevraagd over de Filmliga met het oog op eventueele oprichting van een afdeeling te Zwolle. Hij wilde, zoo werd mij door den waarnemenden hoofdredacteur den heer J. Bruna (blijkbaar een persoonlijke relatie) verteld, materiaal om te beoordeelen 'of het iets voor Zwolle is'.
Doe me het genoegen je in elk geval even met hem in verbinding te stellen.
Nader adres is ons niet bekend, maar schijnt niet noodig te zijn.
Doodjammer dat ik de *Coquille* niet kon zien. Mag ik op je medewerking rekenen voor een reprise in besloten Capi-kring?
Hartelijke groeten
tt
Chr. de Graaff

Wanneer loop je nog eens aan?

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H. Graanboom

H. Graanboom
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 25 oktober 1927

aant.

aant.

M.

Niet er aan denkende dat de lidmaatsch.kaart als toegangskaart ook in den toekomst zou worden gebezigd ben ik er zorgeloos mede geweest en is deze verscheurd. Zoudt u zoo goed willen zijn mij [onleesbaar] te willen zenden.
Hoogachtend
H. Graanboom

De voorletter is H. niet A.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Haagsch Persbureau

Haagsch Persbureau
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 3 september 1927

aant.

3 September 1927

Weledele Heer,
Wij verzoeken U beleefd, ons regelmatig op de hoogte te willen houden, van alle gebeurtenissen betreffende de Amsterdamsche Film-Liga, zooals: data en namen der te houden filmvertooningen, mogelijke toekomst plannen, enz. eventueel verdere bijzonderheden.
Een en ander verzoeken wij U ter publicatie in de Nederlandsche Pers.
Met belangstelling Uwe geëerde berichten omtrent een en ander tegemoet ziende, en U bij voorbaat beleefd dankzeggend, teekenen wij inmiddels met de meeste
Hoogachting,
Haagsch Persbureau.
J. Matla.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Albert Helman

Albert Helman
aan
Menno ter Braak

1927

aant.

Amice,

De heer S. van Ravesteyn zou je gaarne spreken over de oprichting van een filmliga te Utrecht, waarmee hij reeds bezig is geweest. Tusschen 6 en 7 uur is hij bij mij. Zou je dan misschien even kunnen aanloopen, of anders laten weten waar en om hoe laat hij je vanavond treffen kan?

Met vr. gr.

tt.

Lou Lichtveld

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Sara Heyblom

Sara Heyblom
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 7 november 1927

aant.

aant.

Zeer geachte Heer ter Braak.

Hierbij deel ik u mede dat ik gaarne lid wensch te worden van de Filmliga en liefst het verschuldigde bedrag ineens betaal. Met de meeste hoogachting

Sara Heyblom

Hendrik Jacobsstr 8

Amsterdam

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Ludwig Hirschfeld-Mack

Ludwig Hirschfeld-Mack
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Wickersdorf bei Saalfeld S., 13 februari 1928

aant.

13.II.1928.

Sehr geehrter Herr,

Ich danke Ihnen sehr für Ihre freundliche Einladung meine refl. Farbenspiele in Holland aufzuführen und bin gern dazu bereit. Von Herrn Ruttmann habe ich einen sehr erfreulichen, anerkennenden Bericht über Ihr tatkräftiges Unternehmen erhalten. In Betracht der finanziellen Lage der Liga bin ich auch bereit ohne Honoraransprüche

die Vorführung zu veranstalten, da ja ohnehin die Unkosten für eine Reise nach Holland für meine drei Mitwirkenden und mich und der Transport des Apparates ziemlich hoch sein werden. Doch darf ich wohl voraussetzen, dass bei evt. Überschüssen auch meine Arbeit in Betracht gezogen wird.

Die Unkosten für Reise (4 Personen) dritter Klasse von Saalfeld S. nach Amsterdam, die Unterbringung und Verpflegung dort, kann ich von hier aus leider nicht genau feststellen. Wir benötigen zum Aufbauen der Apparate und zum Proben mit einem Klavierspieler 1-1½ Tag. Der Gesamtaufenthalt in einer Stadt würde demnach etwa 3 Tage und 3 Nächte dauern. Vielleicht ist es möglich die Mitwirkenden, z.T. aus Schülern der Freien Schulgemeinde z.T. aus Bauhausangehörigen bestehend, privat bei Mitgliedern der Liga unterzubringen und zu verpflegen, da das die Unkosten wesentlich vermindern würde. Einen Klavierspieler, der sehr leicht abspielbare Noten zu spielen hat, könnten Sie wohl auch aus Ihrem Kreis auffordern?

Nähere Einzelheiten über die Farbenspiele selbst finden Sie in der beigefügten Werbeschrift, die zu Ihrer Verfügung steht. Mit herzlichem Dank für Ihr freundliches Interesse und die mir zugesandten Zeitschriften Ihrer Liga, bin ich mit

vorzüglicher Hochachtung
Ludwig Hirschfeld Mack

Anlage:
Werbeschrift
Programm
Aufnahme

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ludwig Hirschfeld-Mack
aan
Menno ter Braak

Wickersdorf bei Saalfeld S., 23 februari 1928

aant.

23.2.28

Ich danke Inhnen für Ihren Brief vom 19.2. und teile Ihnen nur in aller Kürze mit, dass mir der 7 od. 14. April als Termin für die [onleesbaar] der Lichtspiele [onleesbaar]. Sobald ich Erkundigungen über die Kosten v. Reise u. Transport eingezogen habe erhalsten Sie nähere Nachrichten über alle Einzelheiten. Darf ich Sie bitten mir noch acht Exempl. Der *Filmliga* 7 zuzusenden?

Mit bestem Dank!
i.V.
L. Hirschfeld-Mack

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ludwig Hirschfeld-Mack
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Wickersdorf bei Saalfeld S., 27 februari 1928

aant.

27.II.1928.

Sehr geehrter Herr,

Nach mehrfachen Anvragen ist es mir nun gelungen genauere Unterlagen für die Unkosten des Transports und der Reis nach Amsterdam zu erhalten.

Die Reise Saalfeld-Amsterdam und zurück kostet ungefähr pro Person M. 80,

vier Personen	M. 320
Transtort des Apparates	M. 30
	———
	M. 350

Hierzu kommen die Auslagen für Unterkunft und Verpflegung in Amsterdam, die Sie besser beurteilen können, sebstverständlich eine einfache, nicht luxuriöse Unterbringing.

Über den Artikel von Silka in Ihrer Zeitschrift, den Sie die Freundlichkeit hatten, mir zuzusenden, habe ich mich sehr gefreut. Er enhält ja das Wesentliche über meine Farbenspiele und leider bin ich augenblicklich noch nicht in der Lage Ihnen einen neuen Artikel über die weiteren Pläne, an denen ich seit einem Jahr mit einem hervorragenden Lichttechniker arbeite, zum Bau einer ‘Farbenorgel’ zu zusenden.

Als Termin für die Vorführung wäre mir der 14. April sehr angenehm.

Mit vorzüglicher Hochachtung

i.V.

L. Hirschfeld-Mack

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ludwig Hirschfeld-Mack
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Wickersdorf bei Saalfeld S., 24 augustus 1928

aant.

24.VIII.1928.

Sehr geehrter Herr,

Unter Bezugnahme auf Ihren letzten Brief vom 6. März, möchte ich Sie fragen, ob Ihr freundliches Interesse für eine Aufführung meiner Lichtspiele im kommenden

Winterspielplan noch besteht, und ob dafür ein Termin in Aussicht genommen werden kann?

Es würde mich sehr freuen den dortigen Kreis kennen zu lernen und Ihnen meine Arbeit zu zeigen.

Mit vorzüglicher Hochachtung
i.V.
L. Hirschfeld-Mack

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ludwig Hirschfeld-Mack
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Wickersdorf bei Saalfeld S., 17 oktober 1928

aant.

aant.

17.X.1928

Sehr geehrter Herr,

Da ich auf meinen Brief vom 24.VIII. bis jetzt ohne Nachricht geblieben bin, erlaube ich mir nochmals die höfliche Anfrage, ob dort noch ein Interesse für die Aufführung meiner Lichtspiele besteht?

Mit vorzüglicher Hochachtung
i.V.
Hirschfeld-Mack

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C. Hooykaas

C. Hooykaas
aan
Menno ter Braak

Leiden, 6 november 1927

aant.

aant.

Leiden. 6 november.

Amice

Van de Filmliga hoor ik graag wat nader, als daar één of ander drukwerkje voor bestaat. In Leiden is immers tot dusverre nog géén afdeeling opgericht? Als 't kan word ik graag lid van de Liga; wat ik er tot dusverre van hoorde was me sympathiek.

Beste groeten

C. Hooykaas.
litt. orient. cand.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

C. Hooykaas
aan
Menno ter Braak

11 november 1927

aant.

11 November

Amice,
Indien er te Leiden een afd. van de Film-Liga *is* of *komt*, word ik graag lid. In dat geval verkeert ook mijn neef Dr. Jan H. Oort, Plantsoen 35, Leiden. Verder woont uitg. J. Clausen blijkbaar in de St. Janstr. 38, maar *waar*? den Bosch of zoo? Dat hoorde ik ook gaarne.
Beste gr.
C. Hooykaas

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland. Prentbriefkaart. Indische tentoonstelling West Oost Zijpendaal Arnhem juni-juli 1928.

Briefwisseling Menno ter Braak - C. Höweler

C. Höweler
aan
Menno ter Braak

Huizen, 20 september 1927

aant.

aant.

Ondergeteekende verzoekt ingeschreven te worden als Lid der Film Liga.
Hoogachtend
C. Höweler
Patrijslaan 6.
Huizen (N.H.).

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.W.B. Hoyer

J.W.B. Hoyer

aan
Menno ter Braak

Leiden, 24 oktober 1928

aant.

aant.

Leiden, 24/10/28

Amice,

Gaarne wilde ik nog even terugkomen op ons onderhoud van ll. Maandag. Wij spraken toen af, het volgende openingsprogramma voor Leiden samen te stellen:

Miracle du Cinéma
Rien que les Heures
Handelsblad-film
Fait Divers

Bij nadere overweging vind ik deze samenstelling, althans voor een openingsprogramma, juist iets te brokkelig, er zit net niet voldoende verhaal in. Beter zou het mij lijken, voor de *Rien que les Heures* de *Invitation au voyage* in de plaats te nemen, het onwennig publiek heeft dan iets meer houvast; en immers hebben jullie bedoelde films ook in voorraad. Dat er nu geen speciale Germaine Dulac-voorstelling gegeven kan worden lijkt mij van minder belang, vooral in een afdeeling als Leiden, waar het publiek zich nog moet oriënteeren.

Gaarne kreeg ik ook nog een opgaaf van je over de lengte van de films met vermoedelijke tijdsduur.

En in de derde plaats had ik - althans voor deze voorstelling - graag de films zoo vroeg mogelijk in verband met het proefdraaien, o.m. voor eenige toonaangevende leden der vrouwelijke studenten Vereeniging enz.

Hopende, dat een en ander aldus geschikt zal kunnen worden, je bij voorbaat dankzeggend

tt
J.W.B. Hoyer

P.S. Bestaat de mogelijkheid, dat ik een volledige jaargang van het vorig jaar van het blad *Film Liga* krijg, natuurlijk tegen betaling? - dit mede in verband met de samenstelling van een kleine gedrukte inleiding voor de verschillende voorstellingen.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.W.B. Hoyer
aan
Menno ter Braak

Leiden, 2 november 1928

aant.

2/11/28

Amice,

Gaarne zou ik één of meer van de bestuursleden der Liga nog eens raadplegen over het tweede Liga-programma te Leiden, dat vóór het Amsterdamsche programma gegeven wordt. Er is voor het streven te Leiden zeer zeker belangstelling, maar bepaald plaatselijk georiënteerd, zoodat de keuze van het programma eenigszins voorzichtig dient te geschieden. Indien dit mogelijk is, zou ik - eventueel met enkele andere bestuursleden- gaarne nog eenige films zien proefdraaien. Kan dit [*onleesbaar*] in het begin van de komende week? - wij zouden het ten zeerste op prijs stellen.

Wil je antwoord naar mijn Leidsche adres richten: Rapenburg 93. Daar de quaestie zoowel van ideëele als technische aard is, zend ik een copy naar Joris Ivens.

Bij voorbaat je dank zeggend voor te nemen moeite

tt

J.W.B. Hoyer

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - E. Huender

E. Huender
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Heemstede, 16 november 1927

aant.

aant.

Heemstede 16 Nov. '27

Weledele Heer.-

Heden ontving ik de convocatie voor a.s. matinee van den Filmliga Amsterdam. Het toegangsbewijs daarvoor heb ik echter nog niet ontvangen en verzoek ik U beleefd het mij voor Zaterdag nog te doen toekomen. 11 Nov. j.l. stortte ik op Uw gironummer 131747, den somma van f 9.60. - Zijnde contributie + belasting.

Hoogachtend,

E. Huender

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - I. Huender

I. Huender
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 30 september 1927

aant.

aant.

30 Sept 1927

Beste Menno
Morgen wou ik graag naar meneer Cavalcanti gaan, maar liet de kaart in Bilthoven liggen. Bestaat de mogelijkheid dat je me nog een nieuwe kaart stuurt? 88 Van Eeghenstraat Amsterdam p/a fam. Overhoff.
Het spijt mij heel erg je lastig te vallen, maar zou het kunnen?
Met vr gr.
Ien Huender

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

I. Huender
aan
Menno ter Braak

Bilthoven, 3 oktober 1927

aant.

aant.

3 October 1927

Heel veel dank voor de moeite.
Deze middag zeer gewaardeerd.
I.H.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - V. Huszar

V. Huszar
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 18 april 1928

aant.

aant.

den Haag, 18 April 1928.

In gesloten schrijven van den secretaris der Haarlemsche Filmliga heb ik heden ontvangen in verband waarmede ik mij met den voorzitter der internationale Tentoonstelling op filmgebied, den heer L. Willink, in verbinding heb gesteld. Door genoemde voorzitter werd mij mede gedeeld, dat het Bestuur der I.T.F. genegen is de toegangsprijs voor leden der bestaande Filmliga's te reduceeren met 30%, waardoor

de entrée's tot 40 ct. de persoon worden teruggebracht en tevens zorg te dragen voor deskundige leiding bij bezichtiging van de tentoonstelling, bij een deelname van *25 leden minstens* tegelijk, van een der Liga's [onleesbaar] zou op vooruit vastgestelden datum moeten geschieden.

Zooals de secretaris v/d Haarl. Filmliga in zijn brief opmerkt, vindt deze idee van hem misschien bijval in de overige Filmliga's, hetgeen de reden is dat ik U zijn schrijven opzend en tevens het resultaat mededeel in zake [onleesbaar] [onleesbaar] bij event. [onleesbaar] van leden der overige liga's naar de I.T.F., aangezien bij U te Amsterdam, de centrale der liga's zetelt.

Met vr groeten
V. Huszar

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Johan Huijts

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 3 september 1927

aant.

3 Sept. 1927

Zeer geachte heer Ter Braak!

Nadat ik het manifest aan u verzond, bemerkte ik met iets van ontzetting dat de naam van een van de bestuursleden is uitgevallen, nl

J.E. van der Pot, vice voorzitter

Ik zal morgen duizend excuses moeten maken. Doordat de onderhandelingen over het manifest in het bestuur ontzaglijk veel tijd gekost hebben, is het erg laat geworden en moest deze week alles haast je, rep je gebeuren. Vluchtig corrigeerend moet ik toen over den ontbrekenden naam zijn heengegleden.

Van Scholte hoorde ik nog niets. Voor nader nieuws houd ik mij aanbevolen.

Het beste dunkt me dat wij nu 1 September uw proefvoorstelling hier herhalen.

Met vr gr Uw Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 22 september 1927

aant.

aant.

22 Sept. 1927

Waarde heer ter Braak!

Nog een paar dingen, die ik gisteren nog vergat. Kan ik nu reeds een voorloopig bericht in de kranten zetten, dat we op 8 October de eerste middagvoorstelling geven met een programma, dat geheel aan Cavalcanti gewijd is? Ik bedoel: blijft het in elk geval een Cavalcanti-program, ook al mocht hij zelf niet komen?

Wilt u voorts aan den man in Delft schrijven dat hij mij zoo spoedig mogelijk m'n eersten instructiebrief terugzendt? Scholte heeft den mijne voor hem meegenomen. Ik weet naam noch adres; anders had ik zelf wel geschreven.

Dan: wilt u mij de concrete bijzonderheden over het Filmliga-blad sturen, die ik noodig hebben zal, om op de convocaties een opwekking tot het zich abonneren te kunnen plaatsen: naam, redactie, uitgever, prijs? Zoo gauw mogelijk, gaarne.

Tenslotte: ik ben er niet heelemaal gerust op, dat als Delft 7 October 's avonds het programma afdraait, het werkelijk 's-Zaterdagsochtends 8 October zóó vroeg bij ons is, dat wij behoorlijk kunnen proefdraaien. Wil aan dit punt nog eens alle aandacht geven en het met Pelster bespreken. Natuurlijk gáát het, als in Delft ieder zijn plicht doet, maar mogen we daar op rekenen?

Dat is, geloof ik, op het oogenblik alles
met beste groeten
Uw
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 25 september 1927

aant.

25 Sept. 1927

Waarde heer ter Braak!

Het Amsterdamsche communiqué heb ik om journalistiek-technische redenen niet in dien vorm in de krant gezet. Ik zou dan den wind uit de zeilen van ons eigen bericht genomen hebben, dat in geen geval den volledigen inhoud van het uwe nog eens had kunnen herhalen. Vandaar dat ik de beide stukken gecombineerd heb.

Met de beste gr.
Uw
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 26 september 1927

aant.

26 Sept. 1927

Waarde heer ter Braak!

Nog eens een verzoek. Wilt u mij, zoo gauw het programma gedrukt is (de inleg van het blad), mij daarvan een exemplaar sturen? Ik heb het noodig voor de belastingautoriteiten, die mede op grond daarvan zullen beslissen over onze belastingschuldigheid. Tegen het eind van de week heb ik het noodig. Mag ik er op rekenen?

Met vr. gr.
Uw
Johan Huijts.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 4 oktober 1927

aant.

aant.

4 October 1927

Waarde heer ter Braak!

Vanochtend zag ik pas, in het verslag van Binnendijk, dat *Rien que les heures* in Amsterdam niet vertoond is. Indien de bedoeling is, dat het ook in de andere afdeelingen weg zal vallen, moet ik dat ernstig betreuren. We moeten er ons van het eerste oogenblik af voor hoeden niet dingen te beloven, die tenslotte weer achterwege blijven. En voor de eerste voorstelling had dit wel het allermeest gegolden. Het lijkt me trouwens onjuist, dat het dagelijksch bestuur van de Nederl. liga (tenslotte de afdeeling Amsterdam), nadat het program vastgesteld en aan de afdeelingen meegedeeld is, daarin zonder overleg, zonder eenig bericht zelfs, nog aanzienlijke veranderingen aanbrengt. Een ander desideratum is, dat voortaan het programma zóó zal zijn ingericht, dat daarin eventueele extra's, voor welke afdeeling ook, als zoodanig worden aangeduid. Het geval ligt nu zoo, dat wanneer *Rien que les heures* ook niet komt, ik moet meedeelen dat twee van de vijf nummers vervallen. Wilt met Pelster de mogelijkheid overwegen *Rien que les heures* alsnog te handhaven en in elk geval motiveeren, waarom dat eventueel niet kan. Want de plaatselijke besturen hebben een verantwoordelijkheid jegens hun leden.

Vergeef me dit gestreng, maar noodzakelijk requisitoir
Met vr. gr.
Uw
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 5 oktober 1927

aant.

5 October 1927

Waarde heer ter Braak!

In het licht van uw toelichting heb ik geen bezwaar *Rien que les heures* ook hier uit te stellen. Natuurlijk besef ik (aan den lijve!) de drukte, die u aanvankelijk belet heeft de andere afdeelingen met de programmawijziging in kennis te stellen. Met dat al is de wetenschap van de redenen nu eenmaal noodig om niet zelf Zaterdag met den mond vol tanden te staan. Ook uw kwalificatie van het Cavalcanti-nummer aanvaard ik gansch: maar de bezoekers, die in hun programma lezen: 1. conférence van enz., zullen het nummer allicht hooger aanslaan in hun verwachtingen. Kortom: wat mij zelf betreft, voel ik mij niet zoo erg bezwaard en ben ik ook niet zoo gretig naar het volle pond. Maar het monster publiek heeft recht op tekst en uitleg. Nu ik die zelf verkregen heb, is 'het incident gesloten'!

Met vr. gr.
Uw
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

9 oktober 1927

aant.

aant.

6-10-27

Zeer geachte Heer Huijts,

Uit het manifest der Film-Liga bemerkte ik dat U voor deze beweging te Rotterdam als secretaris optreedt, en ben ik derhalve zoo vrij U om volgende inlichtingen te verzoeken.

Hier in Eindhoven is vrij veel animo voor een dergelijk streven, speciaal onder de beter-geemployeerden der Philips fabrieken. Daar hier zoojuist een societeit is opgericht wordt er overwogen, dit eventueel met een film liga te combineeren en zouden wij derhalve gaarne vernemen of de mogelijkheid bestaat, de bewuste films ook in Eindhoven te krijgen.

Zoo ja, wat is de prijs, en hoe heeft U o.a. de begeleidings-vraag opgelost.
U bij voorbaat voor de moeite dankend,
inmiddels
Hoogachtend
Brandel

[Op de achterzijde schrijft Johan Huijts aan Menno ter Braak]:

9 October

Waarde heer ter Braak!

De vragen, in dezen brief vervat, wilt U als secretaris van de Nederlandsche Liga, wel ter harte nemen!

Ik heb een beetje het gevoel Scholte en Pelster wat verwaarloosd te hebben, toen zij Zaterdag onze eerste voorstelling bijwoonden. Dat was geenszins opzettelijk. Maar ik had het een paar dagen meer dan druk gehad en was erg moe. Na afloop ontbrak mij weer de tijd, omdat ik nog een stuk moest schrijven over de voorstelling en buitendien nachtdienst had. Wil hun zeggen dat de woorden van erkentelijkheid voor hun overkomst, die ongesproken bleven, léefden in het hart!

Met vr.gr.
Uw Johan Huijts

Of zullen we elkaar maar gaan tutoyeeren?

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Johan Huijts

Amsterdam, 21 oktober 1927

aant.

Amsterdam 21 Oct. 27

Amice

Namens het D.B. van de Liga antwoord ik je nog even principieel en afgescheiden van alle persoonlijke dingen op je laatste brief. Inderdaad schijnt er een verschil in mentaliteit tusschen A- en Rotterdam te bestaan, waarmee wij natuurlijk ook alleszins rekening wenschen te houden. Maar het zou jammer zijn o.i., wanneer er dientengevolge niets meer dan een nuchtere en zakelijke verhouding tusschen beide steden, uitsluitend berustend op programmalevering en financieel verhoudingscijfer, zou gaan bestaan.

Wij hebben nu eenmaal, omdat wij hier met de ongelooflijke moeilijkheid van filmlevering, organisatie en tijdschriftredactie zitten, een ervaring die allicht in de afdeelingen niet aanwezig is. Op de premières zien we het eerste effect en trachten in aansluiting daarop ongeveer vast te stellen, hoe de programma's het best door het land worden geëxploiteerd. Dat de afdeelingen zulks als autokratische inmenging beschouwen, is misschien niet heelemaal onverklaarbaar, maar toch voor ons, die met de risico hebben te rekenen, onaangenaam! Je zult bovendien hebben opgemerkt,

dat Scholte en Pelster zich expres, om geen inbreuk te maken op de zelfstandigheid der afdeelingen, van alle inmenging onthouden hebben, en dat pas later S. per brief eenige adviezen heeft gestuurd, die je werkelijk te zwaar opneemt. Wij noodigen jullie dringend uit, om op de tweede matinee in A'dam te komen kijken; hier zijn jullie altijd welkom.

Intusschen moet ik toch nog opmerken, dat er in de bijzondere mentaliteit van R'dam toch dit gevaar schuilt, dat de afdeeling gebrek aan enthousiasme vertoont. Vgl. het aantal leden in Utrecht en in Delft! Vgl. het aantal verkochte tiidschriften in Utrecht (80) en Delft (160)! In het vervolg zullen wij rekening houden, zooals S. je al schreef, met de programmaindeeling en -vertooningstijd der afdeelingen.

Wat je verzoek om inlichtingen betreft: de convocatie met namen bereikt je morgen. Van het proefdraaien krijg je bericht; maar ook hier hangt alles af van de aankomst der films.

Een week na de tweede mat. in A'dam zal het H.B. (waarmee je zeker wel in zult stemmen) een alg. Vergadering bijeenroepen van de afdeelingsbesturen waarop de stand van zaken uitvoerig kan worden behandeld.

Het spijt ons, dat de ex. *Filmliga* niet in de boekhandel gaan. De gewone korting kan daarvoor worden gegeven.

Laat in ieder geval de samenwerking niet op kleine verschilpunten stranden!

met beste groeten

Doorslag: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 21 oktober 1927

aant.

aant.

aant.

21 October 1927

Beste ter Braak!

De kool is heusch het sop niet waard. Hoe had Scholte nu kunnen denken, dat wij, die onze voorstelling toch met alle zorg hadden voorbereid, nu à l'improviste een inleider en een uitlegger zouden hebben noodig gehad. Indien het onze bedoeling was geweest het een of (en) het ander te doen, zouden we het of zelf gedaan hebben of er met jullie over gecorrespondeerd hebben. Wij hadden besloten de inleiding zoo sober mogelijk te maken en alle uitleg (althans bij déze films: een cinéma pure is nóg wat anders) achterwege te laten. En hebben dat Scholte gezegd, toen hij naar onze plannen vroeg. Wat wil hij nu nog meer? Een groot deel van het publiek *wil* geen uitleggingen: althans hier niet. En ik zelf vind ze meestal indiscreet. Dat is een standpunt, waarover nog wel eens te praten valt, maar dat principieel of opportuun het beste kan zijn. De opportuniteit allermeest zullen we heusch zelf moeten beoordeelen. (Dat ook in Amsterdam niet iedereen graag een uitlegging hoort, bleek

me nog onlangs uit de klacht van iemand die naar het dansen van Jodjana was wezen kijken en de explicaties van diens vrouw daarenboven gekregen had).

Wat ons getal leden betreft: vergelijkingen gaan mank. Utrecht en Delft zijn beide steden met een talrijk intellect en betrekkelijk weinig vermakelijkheid. In Rotterdam is dat omgekeerd. Amsterdam doet *in verhouding* ook niet wat Delft en Utrecht doen. Er is heel weinig vooruit te zeggen. Ieder zou ons voorspeld hebben, dat de eerste voorstelling een sterken toeloop van nieuwe leden gebracht zou hebben. Welnu, zelfs dat is niet het geval, hoewel de kranten er veel en aanbevelend werk van hebben gemaakt en hoewel de menschen die er geweest zijn, voor zoover ik ze gesproken heb, uiterst tevreden waren. En ten aanzien van het blad herhaal ik nog eens: ik laat geen gelegenheid voorbij gaan om op het bestaan ervan en de wenschelijkheid van een abonnement te wijzen: maar tenslotte hangt het van de leden af, òf zij zich abonneeren.

Als het me eenigszins mogelijk is, zal ik of bij het proefdraaien of bij de voorstelling aanwezig zijn. Maar helaas ben ik niet onbeperkt meester van mijn tijd.

Met beste groeten
je
Johan Huijts

Jammer genoeg wist ik niet van je lezing af; tenminste van den datum ervan. Anders was ik zeker gekomen, al had ik het geval voor Hopman wel ietwat pijnlijk gevonden. En voor mezelf ook: tusschen den collega in en den man die gelijk heeft!

JH

Nog eens p.s.: natuurlijk wensch ik ook een sterker band dan de materieele!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 22 oktober 1927

aant.

aant.

aant.

22 October 1927

Beste ter Braak!

De circulaires van *Filmliga* heb ik ontvangen. Op het eind van de week zal ik ze op jullie manier tegelijk met de convocaties versturen. Ik zal m'n boekhandelaar zeggen dat hij het blad op de gewone condities leveren kan. In dat geval zal hij gaarne meewerken (is trouwens lid van de liga). Ook de anderen zullen het wel doen. Laat Clausen exemplaren sturen aan:

Voorhoeve en Dietrich, Schiedamsche singel 16A (die het zeker doen)
Kramers en Zoon's boekhandel, Beursplein 2b
W.J. van Hengel, Hoogstraat 385

Hector's boekhandel en Bazendijk, Noordblaak 59
Dat zijn de voornaamste.

Als het kan, stel dan het proefdraaien zoo vroeg mogelijk in den avond. De volgende week moet ik half elf, uiterlijk elf uur in Rotterdam terug zijn. Toch kom ik graag zelf over. Om dezelfde reden zou ik de gecombineerde bestuursvergadering graag in de week, die met 31 October begint, gehouden zien. Ik heb dan over m'n avonden de volle beschikking. Een vervanger sturen is moeilijk, omdat er nog niemand is, die er heelemaal inzit.

Dinsdag zal ik niet op de bijeenkomst zijn die V.O.O.F bijeengeroepen heeft. Mees en mej. Liefrinck zullen gaan. Ik had gaarne zelf een overzicht gegeven van onze vrijwel mislukte pogingen om tot samenwerking met andere organisaties te komen. Maar ik kan onmogelijk. Er zijn nu weer besprekingen begonnen met de secretaresse van de Volksuniversiteit. Zij schermt erg met 'neutraliteit' van de Volksuniversiteit en haar laatste voorstel was dat wij voor leden van de V.U. tegen zeer matigen prijs natuurlijk toegangsbewijzen voor de helft van het aantal voorstellingen beschikbaar zouden stellen. De V.U. zouden dan telkens van te voren willen beslissen of zij een programma al dan niet geschikt vond. Mij staat dat plan niet aan. Die 'neutraliteit' is in de eerste plaats verkapte afschrik van de Russische film. Maar bovendien: wij kunnen toch op eventueel 'afgekeurde' voorstellingen niet het stigma van onneutraliteit laten drukken! Ik denk er hard over dezer dagen te adverteeren dat wij voor leden van de V.U. en van het Instituut voor arbeidersontwikkeling tot een beperkt getal lidmaatschapsbewijzen tegen gereduceerden prijs beschikbaar stellen. Dan hebben we met de angstvallige en wantrouwige besturen zelf niets te maken.

Ik hoop dat het jullie niet moeilijk valt m'n overkomst beide keeren mogelijk te maken!

Hart.groet,
je
Johan Huijts.

0 ja, Oud wou Cavalcanti eenige vriendelijkheden schrijven, maar weet zijn adres niet. Wil je het even opgeven?
JH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 27 oktober 1927

aant.

27 October 1927

Beste ter Braak!

Het spijt me allerzeerst, maar m'n baan belet me zoowel de proefvoorstelling als de matinée van jullie bij te wonen. Ik had anders graag jullie practijk eens aanschouwd, maar het gaat niet. Een doorloopende enquête versterkt trouwens m'n

aanvankelijke indruk, dat onze voorstelling naar ieders genoegen geweest is. Ik heb nog niemand gevonden die het voor inleidingen en toelichtingen heeft opgenomen. In dit opzicht gaan onze wegen dus klaarblijkelijk terecht uiteen. Ik hoop zeer op de interbestuursvergadering; laat zij of op Dinsdag of op Donderdag vallen; dat schikt mij het beste. Woensdag: desnoods.

Met beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 6 november 1927

aant.

aant.

6 November 1927

Beste ter Braak!

In de eerste plaats hierbij een knipsel uit *Comoedia* voor het archief. Misschien heeft Cavalcanti het zelf wel aan je gestuurd, maar dat deert niet. Ik heb een gedeelte eruit vertaald voor de krant, terwille van de reclame...

De tweede voorstelling heeft gisteren veel belangstelling en verschillend oordeel gevonden. Er zijn nu een kleine 200 leden (wie heeft Clausen wijs gemaakt, dat we er 300 hadden?) En bovendien hadden we een aantal menschen uitgenoodigd kennis te komen maken. Misschien levert het wat op. Van het programma hebben vooral *Rien que les heures* en de *Wonderen* het gedaan. De vooroorlogsche filmpjes vielen tegen, voordat ze tenslotte meevielen. De *Kipho*film vond men ‘interessant’. Van *Entr'acte* is men geschrokken. We hadden die, geloof ik, niet aan het eind moeten zetten. Men was toen al te moe om mee te kunnen. Een enkeling schijnt aanstoot genomen te hebben aan de dessous van de danseres; niet al te zeer nochtans. Den vorigen keer hield men zich aan de Rotterdamsche zede niet te klappen in de bioscoop. Nadat ik ditmaal eenige woorden aan de ‘organisatie van het applaus’ gewijd had, is nu wel geklapt. 't Is wel een nuttige registratie van de stemming gebleken. De verkoop van *Filmliga* is nu beter gegaan. Er waren nu 44 abonnés en in de zaal zijn nog 59 exemplaren verkocht; ik geloof niet dat op het aantal leden het gezamenlijke resultaat veel grooter kan zijn. Er zijn vaak twee en meer leden uit hetzelfde gezin. De *Miracles* zijn uit Utrecht zoo beklagenswaard overgekomen dat zij bij het proefdraaien herhaaldelijk braken. We hebben toen opdracht gegeven, voorloopig voor onze rekening, de film geheel na te zien en te repareeren, wat inderdaad zoo goed gebeurd is, dat de voorstelling niet gestoord is. Bij *Entr'acte* hebben we een gedeeltelijk geslaagde proeve met muziek genomen. De Ultrafoon-mij heeft ons welwillend een apparaat en bij uitstek geschikte jazzplaten geleend; speciaal toen de begrafenis begon, liep het een oogenblik prachtig samen.

Hiermee is geloof ik het voornaamste gezegd.

Hart. gr. en tot Vrijdag
je
Johan H

P.S. Wanneer de volgende voorstelling?

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 16 november 1927

aant.

16 Nov. 1927

Beste ter Braak!

Kun je me na Zaterdag een excerpt of zoo van de inleiding van Ruttmann doen toekomen. In dit speciale geval zou ik daarvan ook in onze voorstelling voorlezing willen doen; indien hij tenminste over zijn films spreekt.

En een verzoek nog: krijg ik bij volgende voorstellingen even bericht zoodra de datum en het program zijn vastgesteld? Ik heb nu, voor de verzorging van ons drukwerk, af moeten gaan op het communiqué van Vaz Dias!

Mees gaat accoord met de financieele regeling. Mej. Liefrinck zal onze officieele instemming nog wel melden.

Met beste groet
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 27 november 1927

aant.

aant.

27 Nov. 1927

Beste ter Braak!

De derde voorstelling schijnt vrijwel naar aller tevredenheid geweest te zijn. Al is er bij de films van Ruttmann althans één man vertrokken met de opmerking: *Ik* ga naar Pschorr. Over het geheel vond men Ruttmann wel merkwaardig, en heeft zich naar mijn smaak *al* te enthousiast getoond over *Jazz.* M'n persoonlijke meening is

vrij nauwkeurig in m'n kritiek in de *NR.Ct.* uitgedrukt (al was ik dit keer te moe om er veel van te maken).

We zijn een beetje in ongelegenheid gebracht door het feit dat elke aanwijzing omtrent de muziek ontbrak; ook de negatieve, dat we geen aanwijzing te verwachten hadden. Niet alleen is het nu pure improvisatie geworden, omdat we den kapelmeester niet meer van te voren konden bereiken, maar bovendien krijg ik last met den man, die zich teveel ‘redder uit den nood’ gaat voelen. Daarbij kwam nog dat in de programma's van Clausen nog de briefjes over de muzikale begeleiding van jullie voorstelling lagen, waardoor 's mans stemming er niet op verbeterde. Mag ik erop rekenen, dat we in den vervolge zoo nauwkeurig en vlug mogelijk ingelicht worden?

Wil Clausen zeggen dat er 40 programma's verkocht zijn. Drie zijn hier gebleven voor propaganda. De rest krijgt hij terug. Het geld is hem opgezonden.

Met beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 8 december 1927

aant.

aant.

8 December 1927

Beste ter Braak!

Hierbij het program onzer bioscopen: gaarne bericht of en van welke films je een verslag wenscht.

Zou het mogelijk zijn in de gevallen dat de muziek door de Vries gearrangeerd wordt (en er dus geen partituur wordt opgezonden) het arrangement zoo spoedig mogelijk, dus voordat de films ons bereiken, aan ons wordt opgestuurd? (De opgave dus van de muzieknummers en de gedeelten daarvan die gespeeld moeten worden). Dan kan de kapelmeester hier bijtijds de muziek bijeenzoeken en hoeft dat niet op den laatsten dag te gebeuren.

Zaterdag zal er niemand van ons in Amsterdam zijn; we denken over de aanstelling van ook een ‘consul’. Misschien zou mej. de Roos dien post willen waarnemen?

Met beste groeten
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 12 december 1927

aant.

12 Dec. 1927

Beste ter Braak!
Hierbij een beschouwing over de film als gemeenschapskunst voor het volgende nummer van *Filmliga.* Omdat zij zich tegen de jouwe keert, stuur ik ze maar niet eerst naar den secretaris der redactie. Wil je mij de drukproef laten sturen?
En hoor ik spoedigst iets over de muziek voor de volgende voorstelling?
Met beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 14 december 1927

aant.

14 Dec. 1927

Beste!
Clausen zal zijn administratie nog eens na moeten zien. Op 27 November heb ik hem een postcheque toegezonden door bemiddeling van een vriend van mij, die een gironummer heeft (J.T. Schadelee). Waarschijnlijk zal hij daardoor in de war zijn geraakt.
Is er nog een bijzondere noodzaak om ‘toelichtend’ te spreken bij *Faits Divers*, nu in het programma er niets over gezegd kon worden?
Hart. gr.
je
J. Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 19 december 1927

aant.

aant.

19 Dec. 1927

Beste ter Braak!

De vierde voorstelling is bij gelijk blijvende belangstelling zonder nieuws van belang verloopen. De menschen bleken *Faits-divers* met meer belangstelling te zien dan *Nosferatu* zonder dat er ernstige bezwaren waren. Een van m'n collega's, een warm aanhanger van de liga, had echter die bezwaren wel en steunde daarbij op meer vergelijkingsmateriaal dan waarop ik mij beroemen kon. Om elken schijn van byzantinisme uit den weg te gaan heb ik hem daarom het gedeelte van ons verslag over *Nosferatu* laten schrijven. Ik zelf stond er onverschillig tegenover, zou een paar vage vriendelijkheden gezegd hebben, zonder bezieling. *Faits-divers* heb ik, gelijk ik schreef, zeer gewaardeerd.

Ditmaal heb ik de voorstelling doen voorafgaan door een paar woorden meer dan gebruikelijk, om nog eens het positieve doel der liga's uiteen te zetten en het misverstand, dat ook hier voorkomt, dat we een ‘betere bioscoop’ zijn uit den weg te ruimen. Ik denk dat dat een goedkeurend knikje van Scholte beteekent!

Wat film-gemeenschapskunst betreft. Partij zijnde, houd ik me maar buiten een beoordeeling van de vraag of dat punt nog uitvoeriger bespreking verdient. Alleen: ik heb hier den stoot tot de oprichting van de F.R. gegeven uit overweging van het sociale belang van de film als kunst voor het volk; als zoodanig kan zij alleen bloeien en beteekenis hebben als gemeenschapskunst in den zin, dien ik aan de woorden hecht. Het is voor mijzelf dus wel een heel belangrijk punt. Ik wil desnoods wel probeeren of ik het stuk wat bekorten kan.

beste groeten
je
JH

Wil Clausen zeggen dat er dit keer maar 19 filmliga's (meer abonnés? ijsvermaak?) verkocht zijn. Het geld maak ik zoo spoedig mogelijk over. De overgeschoten exemplaren komen ook gauw weerom.

JH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 5 januari 1928

aant.

5 Januari 1928

Beste!

De drukproeven ontvangen en doorgezien! Mocht je de gezuiverde proef niet meer zien, wil je dan bij je repliek - voor zoover noodig- bedenken dat ik uit mijn definitie van gemeenschapskunst het woord ‘heele’ weggeslagen heb (dus niet meer ‘den heelen mensch’, maar ‘den mensch’: pricipieel maakt het geen verschil). In de krant hebben we van 0.00 een onbenullig plaatje gehad; ik zou zeggen, vraag rechtstreeks

aan van der Lugt om een foto of cliché. Ik heb niets bij hem in te brengen, voor zoover ik weet.-

De misdaad van Donald Westhof, wil je daar iets van hebben voor *Filmliga* VI? Ik herinner me dat Jacob Mees erg van deze film verrukt was.

Een hand
je
Johan H

Zaterdag 14 kan ik niet; als jullie den avond tevoren proefdraaien, waarschijnlijk dan wel!
JH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 7 januari 1928

aant.

7 Januari 1928

Beste!

De eenige foto die ik op de krant zou kunnen krijgen stelt Koster c.s. voor tijdens de verfilming van een krant. Maar - zij zou niet eerder gepubliceerd mogen worden, dan nadat zij bij ons in de krant heeft gestaan. Zij komt bij ons in de krant ter gelegenheid van de première van 0.00. Die première valt zoover ik weet op 15 Januari. Maw. het wordt voor *Filmliga* te laat. Probeer het nog eens rechtsreeks bij van der Lugt: misschien heeft die nog iets.

met beste gr.
je
JohanH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 10 januari 1928

aant.

aant.

10 Januari 1928

Beste!

Het bezwaar van de redactie begrijp ik - ten deele. Ik schreef je al dat ik prima vista geen detailkritiek leveren kon. Een andere reden is dat 0.00 detailkritiek niet al te best verdraagt. Omdat ik in de verdediging van 0.00 zwak zou staan heb ik de *richting* verdedigd; m'n kracht gezocht in den aanval op onbenullig tooneel. Met een enkel voorbeeld heb ik de mogelijkheid van kritiek aangeduid. Intrigue te vertellen was er niet omdat er geen intrigue was. Ik heb kortom alles gedaan om den terugtocht na een zeer ongelukkig debuut te dekken; je begrijpt dat ik, om de speciale diensten die Koster ons in Berlijn bewijst, deze dingen niet in *Filmliga* schrijven wil. Hoe dan ook: ik verzet me niet tegen jullie uitspraak, maar weet niet of ik na het ding nog eens gezien te hebben ertoe kan besluiten een meer [over]dreven meening in het blad te geven.

Voor Prikkeldraad helaas geen tijd!

Schrijf me nog even of en hoe laat Vrijdagavond generale repetitie. Dan kom ik even!

hart.gr
je
JohanH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 13 januari 1928

aant.

13 Jan 1928

Beste!

Ziehier een nieuw verhaal over 0.00 dat hopelijk beter in de smaak valt. Er is meer kritiek, maar geschreven met een beteren indruk van het geheel. Apart zend ik je een foto van Koster c.s. na gebruik (of niet gebruik) aan Koster te retourneeren.

Een raad aan de redactie van *Filmliga.* Laat het uit zijn met het twistgeschrijf tegen Tuschinski en *Telegraaf.* Geloof me, op den duur halen we er niets mee uit en zullen er dus mee verliezen. Als we het bij het goede eind hebben, zullen we door positieve werkzaamheid méér bereiken, dan met deze uiteenzettingen, die vrijwel niemand met belangstelling leest.

Letten jullie op de organisatie die in communistenkring in het belang van de Russische film voorbereid wordt?

Vele gr.
je
JohanH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan

Menno ter Braak

Rotterdam, 23 januari 1928

aant.

aant.

23 Januari 1928

Beste!

Vijfde voorstelling naar wensch verloopen. Algemeene indruk zeer gunstig. Alleen Oud is steeds ontevredener. Hij had voor dit programma maar één woord: vervelend! Ik hoef niet te zeggen dat ik dit standpunt niet deel. Ik zal nu binnenkort een bestuursvergadering beleggen om Oud gelegenheid te geven zijn kritiek toe te lichten en positieve voorstellen te doen. Van de beteekenis daarvan zal ik laten afhangen, of ik voor zal stellen nog eens in Amsterdam een uitgebreide bespreking te houden.

M'n opmerking over den pennestrijd met *Telegraaf* en Tuschinski was vooral van tactischen en practischen aard. Met een krant bereik je op deze wijze toch niets. Tuschinski's animositeit tegen ons is irrationeel: hij heeft niets tegen ons, behalve de kwetsuur die zijn eigenliefde gekregen heeft, door onze pretentie dat er mooie dingen op filmgebied zouden zijn, behalve wat hij brengt. Op den duur draait hij, als we niet al te hardhandig blijken, wel bij, dunkt me.

Schrijf me dadelijk als je zekerheid hebt omtrent het nieuwe program. Het drukwerk kost nogal veel tijd hier.

beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 26 januari 1928

aant.

aant.

26 Januari 1928

Beste!

1o. je schrijft me te verwachten dat we *Streik* 21 Januari draaien (!). Je bedoelt waarschijnlijk 11 Februari? Wil me daaromtrent ten snelste inlichten, zoo noodig telefonisch (NRC 7500 tot ± 3 uur; thuis 43605).

2o. de bezwaren van Oud. Hij moest erkennen ten aanzien van *Emak-Bakia* voorbarig te zijn geweest, in zijn veroordeelende oordeel. Verder heeft hij zijn wenschen nog eens geformuleerd en ter informatie geloof ik dat het goed is, ze ook voor jullie nog eens op te schrijven. Zijn voorkeur voor speelfilms is bekend: hij noemde *Die Strasse*, van Klopfer, *Der müde Tod* (maar wist niet meer van wien die

was), Asta Nielsenfilms en verdere goede reprises (*Variété*, *Ménilmontant*, *L'Inhumaine*, *Caligari*: met *al* zijn wenschen daaromtrent ga ik niet geheel mee) verder: lachfilms, Amerikaansche, Prince, Max Linder. Aan Moholy Nagy zal hij zelf schrijven om ingelicht te worden over meer experimenten. Verder vroeg hij of het niet wenschelijk was connecties te hebben met tenminste een lid van de keuringscommissie, die ons bij het passeeren van belangrijke films zou kunnen waarschuwen.(Ev. zou dat lid hier te vinden zijn, daar de vrouw van een onze leden in de commissie zit). Dat is het voornaamste. Voor zoover er constructieve denkbeelden inzitten, halen jullie die er wel uit!

Met beste gr.
je
Johan H.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

26 januari 1928

aant.

Rotterdam 26/1 13-52 = Voorgestelde datum 21 Januari behoort tot verleden 28 Januari natuurlijk ondoenlijk indien vier of elf Februari niet mogelijk verzet ik mij tegen de vertooning te Amsterdam als inbreuk op afspraak sein of telefoneer uitsluitsel = Huijts.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

26 Januari 1928

aant.

aant.

Donderdag 26 Januari

Beste!

Een telegram klinkt nu eenmaal gauw een beetje dictatoriaal. Uit den brief dien je voor dezen ontvangen hebt, zul je gezien hebben dat ik de zaak nog al laconiek heb opgevat. Maar toen ik Ivens niet thuis trof, toen ik hem opbelde, en later Pelster opbelde, die zooals je weet ook niet te bereiken was, zeide mevrouw Pelster te meenen te weten dat wij as. Zaterdag moesten draaien. Hoewel ik indachtig gebleven ben dat zij niet noodzakelijk op de hoogte hoefde te zijn, moest ik rekening houden met de mogelijkheid, dat ze het inderdaad was - en daarnaar handelen. Ik begrijp dat je het niet prettig vond zoo aangeblaft te worden, terwijl je je niets meer te verwijten

had dan een schrijffout, maar je moet ook bedenken dat wij hier alleen maar door den dunnen draad van onze correspondentie op de hoogte zijn van wat er gebeurt. En als je bedenkt dat 11 Februari voorbij den termijn van 14 dagen ligt, dien je me schrijft dat we *Streik* mogen houden, zul je wel willen erkennen dat ik met de ongunstigste mogelijkheden rekening houden moest. Als ik bedenk hoe ik jullie en de samenstelling van de programma's steeds verdedig tegen op- en aanmerkingen, die soms een schijn van gegrondheid hebben, eenvoudig omdat ik steeds bereid ben rekening te houden met jullie moeilijkheden en moeiten, geloof ik niet me iets te verwijten te hebben, als ik op een oogenblik dat mij geen andere weg meer openstaat, in een telegram met alle mogelijkheden rekening houd. Geloof me, dat ik geen onheusche bedoelingen had.

Steeds je
Johan H.

Een schandelijk stijltje, deze brief: ik merk dat ik kans gezien heb vier of vijf maal ergens rekening mee te houden!

JH.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 31 januari 1928

aant.

aant.

31 Januari 1928

Beste!

Mees had me op de hoogte gehouden van de briefwisseling met jou over de gevraagde leening. Ik heb niet getracht invloed op hem te oefenen, maar het idee geopperd, dat ik zie dat hij nu jou als oplossing heeft voorgesteld. Ik hoop dat het practisch bruikbaar is.

Het halve lidmaatschap was hier al in de pen, toen jij er mij over schreef. Ik vergat er nog op te antwoorden. Hoop, dat het ook hier resultaten heeft.

We kunnen toch op het eind van de week onze convocaties veiliglijk verzenden? (dit omdat je schreef nog niets te publiceeren) Met de politie heb ik (zonder moeite trouwens) volledige samenwerking verkregen. Schrijf me svp. nog hoe de muziek moeilijkheid in dit geval wordt opgelost.

beste gr.
je
Johan H.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts

aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 1 februari 1928

aant.

1 Februari 1928

Beste!

Uit de leden is iemand op komen dagen, die de muzikale illustratie van onze voorstellingen verzorgen wil: de pianist Teun Don. Hij stelt er prijs op ter voorbereiding de Amsterdamsche voorstellingen bij te wonen. Wil je hem dus daarvoor geregeld uitnoodigen; in het bijzonder voor de eerstvolgende, daar jullie waarschijnlijk ook strenge controle zult moeten oefenen. Zijn adres is: *Teun Don, Palmweg 5, Tuinstad Schiebroek.*

Hij vraagt of het in de meeste gevallen niet mogelijk zou zijn van de vertoonde films vooraf scenario's, waarin de tijdsduur der scènes is aangegeven, te verkrijgen. Weet je daar iets van?

Met beste gr.
je
Johan H.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 8 februari 1928

aant.

8 Februari 1928

Beste!

Ivens schrijft me dat jij een korten inhoud van *Staking* gezonden hebt. Ik ontving nog niets. Houd me zeer aanbevolen, daar ik er niet in slagen zal de film geheel van te voren te zien en deswege op jouw overzicht aangewezen ben, om de aanwezigen de noodige voorlichting te geven!

Met vr.gr,
je
Johan H

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 10 februari 1928

aant.

aant.

10 Febr. 1928

Beste!

Laat je me het programma voor de eerste voorstelling eens weten? Misschien kunnen jullie er *eenigszins* rekening mee houden, dat wij hier graag zorgen dat de leden 's maandags weten dat er den Zaterdag daarop een voorstelling is?

Vanmorgen heb ik met het toezicht op de vermakelijkheden het as. seizoen besproken. Men heeft bij voorbaat de vertooning van ongekeurde films toegestaan, met uitzondering van Russische, waarvoor we een speciale toestemming van den burgemeester moeten vragen. Zoodra er dus sprake is van de vertooning van een Russische film, vraag ik je dubbel dringend mij onmiddellijk in te lichten. Waar trouwens deze winter wel twintig Russische films in de bioscoop komen, geloof ik niet, dat wij er haast mee hoeven te maken.

Met beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 15 februari 1928

aant.

15 Februari 1928

Beste!

We zullen dus 21 Februari de 7e matinée geven. Zeg je dat even aan Pelster of Ivens?

Ik weet niet of het niet al te laat is voor *Filmliga* VII. Maar er moet nog mededeeling gedaan worden van een mutatie in het bestuur. Nico Rost is nl. als tweede secretaris vervangen door mr. C.J. Graadt van Roggen.

Statsjka heeft ook hier succes gehad. Het aantal nieuwe leden is niet overweldigend, maar er zijn er toch nog wat bijgekomen.

Ik heb vandaag zooveel moeten schrijven, dat ik er beu van ben.

Een andermaal meer.
hart.gr. je
Johan H.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 18 februari 1928

aant.

18 Februari 1928

Beste!
In het blad zag ik de wijziging van het programma. Jammer, dat je me niet even gewaarschuwd hebt. Nu is het te laat om onze convocaties nog te verbeteren.
Verder: ik hoorde, dat jullie met een der volgende voorstellingen rekening houdt met den datums van de voorstelling van Rutten. Wil zoo mogelijk deze rekening zoo opstellen dat die voorstelling evenmin samenvalt met een voorstelling van ons, omdat [onleesbaar] van [onleesbaar] [onleesbaar] naar Amsterdam willen. Gaarne!
Met beste gr.
je
johanH

Schrijf me s.v.p. even of we *La Coquille* nog krijgen en wanneer!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 27 februari 1928

aant.

27 Febr. 1928

Beste!
Meld je me even omgaand het program voor de 8ste voorstelling? Ik moet nl. voor m'n convocaties zorgen, als we 10 maart weer draaien.
dank en groeten
je
Johan Huijts

Als je Clausen ziet: van *Filmliga* VII zijn 33 ex verkocht. Ik zend hem postcheque als naar gewoonte.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan

Menno ter Braak

Rotterdam, [22 maart 1928]

aant.

aant.

[22] Maart 1928

Beste!

Ik heb hier een gesprek gehad met den inspecteur van politie, die het toezicht op de vermakelijkheden heeft, over den status der filmliga. Op zichzelf heeft hij geen bezwaar het besloten karakter van onze voorstellingen te erkennen (als puntje bij paaltje kwam zou de rechter er hem trouwens wel toe dwingen), maar zijn moeilijkheid is, dat organisaties als de Vereeniging voor Volkscultuur ook op beslotenheid aanspraak maken en hij meent dat daarmee de grens overschreden wordt. Om nu verwijten van klassebevoorrechting te ontgaan, had hij maar het liefst dat wij van het prerogatief van beslotenheid afstand deden - wat natuurlijk niet gaat. Hij vroeg of wij er bezwaar tegen hadden alleen gekeurde films te draaien, waarop ik geantwoord heb dat onze manier van werken op het oogenblik inderdaad daartegen groote bezwaren laat bestaan, 1e voor de kosten 2e vanwege het gebrek aan tijd, daar de films meestal op het laatste nippertje in ons land komen, terwijl we tenslotte ook niet zouden kunnen afzien van het vertoonen van eventueel voor openbare voorstellingen niet toegelaten films, indien hun artistieke waarde dat wenschelijk maakte. (Het laatste heb ik nog niet gezegd, om den man niet kopschuw te maken). Ik heb er echter aan toegevoegd, dat tegen het volgende jaar een reorganisatie voorbereid werd, die waarschijnlijk tot gevolg zou hebben dat practisch alleen gekeurde films zouden draaien, zoodat we tegen dien tijd onze verhouding tot de bioscoopwet toch opnieuw moeten overwegen. Naar aanleiding daarvan heeft hij verklaard ons voor de nog resteerende voorstellingen in dit seizoen in elk geval met rust te zullen laten, maar hij wou graag de statuten ter inzage. Mag ik daarom mijn exemplaar, of anders een afschrift, spoedig terug?

En krijg ik, zoo gauw dat mogelijk is, opgave van het volgende programma, om eventueel tijd te hebben overleg te plegen (je weet, dat de burgemeester zich hier op het standpunt stelt dat ook in besloten vereenigingen geen ‘verboden’ films vertoond mogen worden, tenzij daarvoor ontheffing is verleend).

Met beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 25 maart 1928

aant.

25 Maart 1928

Beste!

Gezien het feit dat de 9e voorstelling in Adam op 7, hier op 14 April valt, stel ik me voor: aan de leden der afdeelingen in[onleesbaar] te vragen om dit jaar geen twaalf, maar tien voorstellingen te hoeven geven. Wij kunnen aan de eerstvolgende voorstelling een ledenvergadering laten voorafgaan om dit punt af te doen. De reden is dat we anders nog voorstellingen moeten geven in een tijd van het jaar, waarin niemand er meer op gesteld is. Voor arme afdeelingen als Rotterdam er een is, is het wel zuur het grootste deel van het tekort te maken met voorstellingen, die slecht bezocht zullen zijn - en ik twijfel er niet aan, niet buitengewoon goed. Wanneer we nu met de drie [onleesbaar] kunnen *is* dat al weer een rond program. Dat Germaine Dulac de [onleesbaar] wordt, lijkt me ook artistiek meer dan gewenscht. Van de laatste voorstellingen verwacht ik qua kwaliteit niet veel. Dat is geen kritiek op jullie beleid maar een voorgevoel van onafwendbaarheden, die nu het 9e program ook al blijken te beheerschen.

Wil het voorstel in ernstige overweging nemen. Het is nu nog tijd het met onze leden op een accoordje te gooien!

Met vr gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 29 maart 1928

aant.

29 Maart 1928

Beste!

Het is niet onze bedoeling, als jullie meent de 12 voorstellingen [uit] moeten geven (en het argument lijkt me inderdaad nogal klemmend), jullie in den steek te laten.

Krijg ik voortaan de opgaven der programma's wat vroeger, als het kan, en vollediger? Ik heb nu *het Handelsblad* moeten raadplegen. Het is niet erg, maar het drukwerk kost ons altijd meer tijd dan jullie!

Tot ziens
je
Johan H.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 4 april 1928

aant.

aant.

4 April 1928

Beste!

Gerard Rutten heeft nog eens m'n aandacht op de films [onleesbaar] gevestigd, waarvan ik de vertooning van den beginne af bepleit heb. Hij heeft me een prospectus gegeven, welke ik je afzonderlijk toe zal sturen. Het lijkt me ook nu nog van belang deze films te laten zien.

Wanneer krijg ik een afschrift van de statuten? Ik moet m'n belofte aan de politie dezer dagen eens inlossen, vooral omdat ik de medewerking noodig heb voor onze voorstellingen. Ik twijfel er niet aan of in een eventueel conflict zouden wij in het gelijk gesteld worden, maar meen tevens dat een dergelijk conflict als het eenigszins kan uit den weg gegaan moet worden. Wij hebben thans 'vrijstelling' om in dit seizoen ongekeurde films te draaien, met het voorbehoud, dat indien het [onleesbaar] geldt, ik opnieuw overleg zal plegen. Ik heb nl. eens gepolst, wat de houding van de autoriteiten zou zijn als wij *Bett und Sofa* zouden willen vertoonen (geheel academisch, heb ik erbij gezegd, omdat de zaak bij ons nog niet ter sprake is gekomen). Erg ermee in haar schik zou de politie niet zijn, maar ik werd uitgenoodigd over dat geval nadere besprekingen te willen voeren. Zoodat ik maar zeggen wil, dat ik ze een beetje tevriend moet houden.

Wil je Pelster vragen de films voor Zaterdag spoedigst te zenden?

vr gr.

je

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 16 april 1928

aant.

aant.

16 April 1928

Beste!

Het bestuur van de F.R. heeft besloten bijgaande enquête onder haar leden in te stellen. Maar vóór dat te doen, wenscht zij zich ervan te vergewissen, dat jullie er niet de voorkeur aangeeft het onderzoek mutatis mutandis tot alle leden der N.L. uit te breiden. Krijg ik daarvan spoedig bericht?

Hoe gaat het met de reorganisatie? In de volgende maand moeten de verschillende ledenvergaderingen daar besluiten over nemen!

Ook wat de programma's betreft is dit een vermaning tot spoed. Het is toch zeker wel wenschelijk, dat we in Mei klaar komen. En voor April wordt nu veel tijd verloren!

Moskou heeft hier in tegenstelling met het oordeel der kranten een groot succes gehad.

Met hart gr
je
Johan H
Zoz

PS. Wat *Bett und Sofa* betreft: de politie stelt zich op het ietwat apocriefe standpunt dat zij zich zal verzetten tegen een vertooning in een bioscoop (omdat zij daarvoor 'vergunning' moet geven), maar dat wij onzen gang kunnen gaan, als we een andere gelegenheid kiezen. Daar dat niet mogelijk is, zou ik zeggen: laat de film dit seizoen rusten. Over een poos is de algemeene stemming misschien wat rustiger!

JH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 19 april 1928

aant.

19 April 1928

Beste!

Natuurlijk kunnen jullie de enquete overnemen en in de formuleering wijzigen wat je wilt. Kun je de vragen over het uur der voorstellingen niet met een sterretje (alleen voor de Rotterdamsche leden) handhaven? Zoo mogelijk graag! En krijg ik spoedig opgaaf van ons program?

Met hart. gr.
je
Johan H

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 29 april 1928

aant.

aant.

29 April 1928

Beste!

Hoe vergevingsgezind ik ook als mensch ben, als voorzitter moet ik de ergste verwijtingen doen. De F.R. heeft nl. gister slechts een rompprogramma kunnen vertoonen. Vrijdag bleek dat Mol er absoluut niets van wist, dat Rotterdam op 28 April draaide en nu zijn films zelf elders noodig had. Ik heb Pelster opgebeld (hij was ziek, maar zijn vrouw bemiddelde) om over de vervanging te praten: o.a. heb ik hem om de Handelsbladfilm gevraagd (dat we die nog niet eerder vertoond hebben, is eigenlijk ook een grief aan de leiding, die ervoor hoorde te zorgen, dat wat de een heeft den ander niet onthouden blijft) en deze is ons beloofd. Toen schijnt Metro-Goldwyn in gebreke te zijn gebleven, want we hebben niets meer ontvangen. Het is een samenloop van ongelukkige omstandigheden, die zelfs niet allen als delicta [onleesbaar] te contrueeren te zijn, maar ik moet er wel zeer op aan dringen, dat er steeds acht gegeven wordt op de tijdige verzending van films, ook door derden, enz.

En dan nog een verzoek aan jou: herstel de oude gewoonte het programma ineens aan mij op te geven; nu stuurde je het aan mej. Liefrinck, bij wie het gestrand is, wijl zij erop mocht rekenen dat ik [onleesbaar] [onleesbaar] ook ingelicht was. Het heeft een heele vertraging met ons drukwerk gegeven. Ik zelf voel een zekere inzinking, maar we moeten nog even standhouden!

Hart.gr
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 30 april 1928

aant.

30 April 1928

Beste!

Zaak is, gezien je drukke bezigheden, niet op elk rumoer antwoorden. Zóó belangrijk is het ook niet. Trouwens, ik heb dadelijk geschreven dat ik ambtsplichtelijk optrad en als mensch bij voorbaat vergeven en vergeten had...

De laatste dagen van St. Petersburg is loos alarm: anders had ik met genoegen geschreven!

Nu het beste met je werk!
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan

Menno ter Braak

Rotterdam, 10 mei 1928

aant.

10 Mei 1928

Beste!

Hoe staat het met de reorganisatie? Ter besparing wou ik de convocatie voor de algemeene vergadering hier stellen op de convocatie voor de twaalfde voorstelling. Maar zou dan tenminste in staat moeten zijn om de adviseerende meening der vergadering over de reorganisatie voorstellen in te winnen.

Gaarne nog even bericht, gelijk met het programma van XII, dat zeker al zoowat in elkaar zit?

Met vrgr.

je

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 22 mei 1928

aant.

22 Mei 1928

Beste!

Wil je mij m'n exemplaar van de statuten, zij het alleen maar voor een paar dagen, terugsturen, daar we de volgende week onze algemeene vergadering houden? En wil je mij eens schrijven (of vragen of Scholte het doet, als je het zelf te druk hebt) hoever het nu met de reorganisatie staat, opdat ik niet met den mond vol tanden kom te staan? Gaarne deze week antwoord.

Het laatste program was een groot succes: ook *Entr'acte* leek nu veel gewilder dan toen ze op het tweede program stond. Wil dit ook aan Ivens zeggen, die mij erom vroeg.

Tot ziens, hart.gr.

je

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 20 juni 1928

aant.

20 juni 1928

Beste!

Mees verontrust zich zeer over het hoofdartikel van *De Tijd*, waarin naar aanleiding van Nederland-Nieuw Rusland [onleesbaar] verdacht gemaakt wordt. Willen jullie tot zijn geruststelling in het komende nummer van *Filmliga* een noot plaatsen, dat te [onleesbaar] oprichting van het genootschap Nederland-Nieuw Rusland, de Filmliga daarmee niets uitstaande heeft en zich slechts beperkt tot haar [onleesbaar] taak?

Zouden jullie voor het komende nummer nog nadere bijzonderheden hebben [over] onze [onleesbaar] vergadering?

Is je promotie al achter den rug?

vr gr. tot ziens

JohanH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 1 september 1928

aant.

aant.

1 Sept. 1928

Beste!

Hoe het me spijt: Dinsdagavond kan ik onmogelijk. 1e is het een avond, waarop ik nachtdienst heb en nu de vacanties nog aan den gang zijn, is het moeilijk ruilen. 2e ben ik dinsdag jarig en dus [onleesbaar] aan huis gebonden, omdat de belangstelling op zoo'n dag nooit heelemaal te elimineeren is. - Ik zal probeeren of juffr. Liefrinck kan; maar als ik het goed heb, is zij juist met vacantie gegaan. Is dat zoo, dan zullen we onze belangen geheel in jullie handen moeten stellen: er is hier niemand anders voldoende van de dingen op de hoogte. Denken jullie even aan dat voorstelletje van mij voor rekening van de Nedliga een circulaire te laten drukken, waarmee in de verschillende afdeelingen gewerkt kan worden: een paar bijzonderheden, zoomogelijk ook over de plannen voor het nieuwe jaar en de dagelijksche besturen. Als er niemand van ons verschijnen kan, hoor ik zeker wel spoedig wat er besloten en gedaan is.

Hart.gr.

Tot spoedig ziens

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 10 september 1928

aant.

10 Sept. 1928

Beste!

Als het nog mogelijk is, wil je dan in de algemeene circulaire er op letten, dat het adres van Ida Liefrinck is: Westnieuwland 17 en de contributie *f*8 voor het eerste lid en *f*5 voor volgende leden uit hetzelfde gezin?

Tot Zaterdag

je

JH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 18 oktober 1928

aant.

18 October '28

Beste!

Juffrouw Liefrinck heeft nog geen antwoord op haar vraag of jullie pianist Zaterdag voor ons kan en wil spelen. Wil je me morgen (Vrijdag) ochtend even telegrafeeren, hoe dat zit, omdat we anders andere maatregelen moeten nemen.

Wat het programma betreft, wilde ik nog eens een oud verzoek herhalen: er nl. rekening mee te houden, dat zij niet alleen voor Amsterdam geschreven zijn. De [onleesbaar] van Germaine Dulac staat nu zoo maar in het program en in het begin van de beschrijving wordt er dadelijk naar verwezen. Zelfs al zouden er geen andere moeilijkheden zijn, dan zouden we hier dergelijke dingen toch niet kunnen doen, omdat de [onleesbaar] vrijwel niet [onleesbaar] is. Maar het programma kan toch wel zoo ingericht worden, dat er uit blijkt, waar dergelijke extra's te gebruiken zijn, zoodat ik niet hoef te excuseeren.

Het maken van opmerkingen aan jullie is ondankbaar, maar het is het eenige wat we in onze lijdelijke positie kunnen!

Beste gr.

je

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 10 november 1928

aant.

aant.

10 Nov. 1928

Beste!

Ik ben een beetje geschrokken van jullie motiveering, waarom we *Bett und Sofa* op het programma zetten. Ik geloof dat het niet op den weg van het hoofdbestuur der filmliga ligt, een oordeel te uiten over uitspraken van de filmkeuringscommissie. We kunnen dat aan de redactie of aan individueele schrijvers in *Filmliga* overlaten. De maatstaven van de keuringscommissie gaan ten deele buiten de kunst om - zoo niet geheel - en op dat terrein kan de filmliga zich niet begeven zonder inbreuk te maken op hare statuten. M.I. hadden we alleen kunnen zeggen, dat we, afgezien van de redenen, welke [onleesbaar] het [onleesbaar][onleesbaar]hadden, van meening waren, dat om de waarde als kunstwerk deze film op ons programma niet achterwege mocht blijven. Ik ben het daar niet zoo vreeselijk mee eens (toen we als hoofdbestuur de film verleden jaar zagen, vóórdat er van keuring of afkeuring sprake was, was de geestdrift geenszins zoo groot), maar het zou de eenige motiveering geweest zijn, welke van ons verwacht had kunnen worden.

Er is trouwens meer aan vast, dan het op het oog lijkt. Dit geldt niet zoo zeer voor jullie, als voor de afdeelingen die in bioscopen draaien. Het lijkt nl. in de macht der keuringscommissie het ons onmogelijk te maken überhaupt ongekeurde films enz. te vertoonen, door den bioscoophouder te dreigen met het afnemen van zijn vergunning, als hij zijn bioscoop daarvoor verhuurt. Als de keuringscommissie dus zwaartillend is, zouden er ook wat dat betreft ongelukken kunnen gebeuren.

Neem me deze recidive van bedilzucht niet kwalijk: het is nu eenmaal een materie, waarin we wel moeten weten wat we schrijven en doen!

Als je Scholte ziet: wensch hem van mij geluk met zijn behaalde doctoraal, waarvan ik pas hoorde - ik weet zijn adres niet.

Beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 13 november 1928

aant.

13 Nov. 1928

Beste!

Wat bedoel je, dat wij ons kunnen houden voor den ‘shop’ met de Lapland film? In het Volk zag ik dat jullie hem zelf niet kende en dat hij erg langdradig was. Gaarne daaromtrent uitsluitsel.

Bett und Sofa wordt door de politie overwogen. De matige ontvangst van *Visage d'enfants* verbaast me niet zoo (ik zag de film hier in een huisbioscoop). Maar het is mogelijk, dat Rotterdam hartelijker is.

Beste gr.

je

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 16 november 1928

aant.

aant.

aant.

16 Nov. 1928

Beste!

Inderdaad gaat het met de vertooning van *Bett und Sofa* niet zoo maar. De betrokken inspecteur van politie heeft me naar den burgemeester verwezen en hoewel ik wel vertrouw, dat deze ons terwille zal zijn, blijft natuurlijk het gevaar bestaan, dat hij niet wil. En al is het [onleesbaar]standpunt in dat geval nu honderdmaal onhoudbaar, je ziet zelf wel in, dat de liga het niet op een proces kan laten aankomen. In de eerste plaats vind ik geen bioscoop, die mee wil werken, omdat deze op goede voet met de politie moet blijven, en bovendien zou het een exodus van leden betekenen, die niet in een dergelijke gezagskwestie gemengd willen worden. Laat Pelster in elk geval zorgen, dat in het geval alles verkeerd loopt, Rotterdam een gelijkwaardig programma vertoonen kan.

Ik moet nu toch het algemeene verband tusschen dagelijksch bestuur en afdeelingsbestuur nog eens ter sprake brengen. Zoo gauw ik op de hoogte was van het standpunt, dat hier de politie op het punt van afgekeurde films inneemt, heb ik jullie gevraagd de vertooning van *Bett und Sofa*, indien beoogd, zooveel mogelijk op te schorten en me in elk geval zoo lang moglijk van te voren te waarschuwen. Er wordt geen nader overleg met me gepleegd, ik moet ook maar in *Filmliga* lezen, dat tot de vertooning besloten is. Dat gáát niet. Je zult me wel verwijzen naar de besprekingen te Amsterdam na afloop van jullie voorstellingen, maar het feit dat we daar niet altijd een vertegenwoordiger heen kunnen sturen, ontslaat jullie niet van de verplichting, aan ev. verzoeken van de afdeelingsbesturen te voldoen.

Ik zou dit werkelijk niet zoo hardvochtig zeggen, als ik niet den indruk had, dat jullie in de meeste gevallen vindt ‘dat we wel wachten kunnen’. Als ik vraag de

samenstelling van de programma's even te melden, zoodra zij vaststaat, gebeurt dit toch niet: het eerste wat we hooren, is jullie convocatie. Het gebeurde, dat ik de samenstelling uit Amsterdamsche kranten las, nog vóór zij mij officieel is meegedeeld. Dat kan toch wel anders. Zeker, het kost allemaal veel tijd. Maar daarvoor zitten we er nu eenmaal tusschen.

What about de Lapland-film? Want daaromtrent hoorde ik nog niets, dan dat er een ‘shop’ was, ‘waarvoor wij ons konden [onleesbaar]’.

Ik verwensch mezelf om deze boude predicaties. Heel veel hoef je er dus niet bij te doen!

Beste gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 17 november 1928

aant.

17 Nov. 1928

Beste!

Ik geloof niet dat *Visages d'Enfants* hier veel aanhang verworven heeft. M'n eigen oordeel vind je in het ochtendblad van de *NRC.* Bij ontstentenis van Elias schreef ik de bespreking. Je hebt waarschijnlijk al gehoord, dat Germaine Dulac zoek was. We hebben nu van Transfilm Rotterdam ter leen gekregen (wil daarvan een eervolle vermelding maken in het volgende nummer van *Filmliga*). Het nadeel was, dat nu het programma te lang was.

Met hart. gr.
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 24 november 1928

aant.

24 Nov. 1928

Beste!

Nu de moeilijkheden er inderdaad zijn en naar aanleiding daarvan Scholte alle mogelijke argumenten op grond van de statuten op me geprobeerd heeft, is het toch wel tijd, dat ik het exemplaar van de statuten terugkrijg, dat ik destijds aan je geleend heb. In de algemeene vergadering was besloten dat je de statuten zou laten vermenigvuldigen of afdrukken aan de staatsdrukkerij vragen. Dat is klaarblijkelijk niet gebeurd, zoodat ik nog altijd zonder zit. Ik *moet* ze echter Maandagmorgen in m'n huis hebben. Ik verwacht dus dat je me m'n *geleende* exemplaar p.o. terugzendt. Maandag houd ik hier een bestuursvergadering om me voor alle gevallen te wapenen. Het zou wat mal zijn, als ik de Amsterdamsche bedreigingen (al zijn ze later wat verzacht) over moest brengen, zonder de statuten bij de hand te hebben.

Ik reken dus op je

Beste gr.

je

Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

27 november 1928

aant.

aant.

aant.

27 Nov. 1928

Beste!

Van Joris Ivens heb je al gehoord, dat we na veel vijven en zessen toch nog aan een voorstelling toekomen. Ondanks alle heftige beweringen van Scholte stond de burgemeester in zijn houding sterk. Hij grondde deze op een bepaling in de verordening op den verkoop van eet- en drinkwaren, volgens welke houders van vergunning- of [verlofs]gelegenheden, indien zij hun gelegenheid voor *vertooningen* o.a. verhuren, telkens den toestemming van den burgemeester noodig hebben. Waar de burgemeester besloten had die vergunning te weigeren in geval van vertooning van afgekeurde films, geloof ik dat zijn -al of niet toe te juichen- houding te handhaven was.

Ne eenig zoeken heb ik nu een lokaliteit gevonden, waar noch vergunning, noch verlof is, maar natuurlijk ook geen accommodatie, zoodat we in elk geval een primitieve voorstelling geven. Het heeft nog eenige uiteenzettingen - nu speciaal over de vraag of we al of niet als besloten vereeniging konden gelden - gekost, vóór ik ook hier met rust gelaten werd, maar nu is het zoo ver.

Ik hoop werkelijk, dat het dagelijksch bestuur hieruit de leering trekt, dat de mededeelingen van plaatselijke besturen er niet zijn om ze naast zich neer te leggen. Ik heb het in [onleesbaar] nog eens tegen Scholte c.s. gezegd: dat wij deze kwestie in tijdnood moesten uitvechten, was het gevolg van onzorgvuldigheid van het DB. Ik heb je direct na de algemeene vergadering en een daarop gevolgde algemeene

orientatie bij de politie gewaarschuwd, dat het hier waarschijnlijk niet van een leien dakje zou gaan, als we een ‘afgekeurde’ film op het programma plaatsten. Op dien brief heb ik boe noch ba ten antwoord gekregen, tot de feiten er waren.

Deze week is je houding precies eender: ik vraag je dringend om een exemplaar van de statuten, die je bovendien van mij te leen hebt. Je voldoet niet aan m'n verzoek en vindt het niet eens noodig te antwoorden.

Ik waarschuw je in gemoede, dat je met dergelijke passiviteit op gevaarlijk terrein bent. Een dergelijke aantoonbare veronachtzaming van de belangen van de afdeelingen stelt je, als het erop aankomt, [onleesbaar] aan de persoonlijke aansprakelijkheid voor de gevolgen daarvan. Ik houd er niet van groote woorden te gebruiken, maar nu het blijkt, dat het DB, althans jij als secretaris geen prijs meer stelt op behoorlijke afdoening van de aangelegenheden met afdeelingsbesturen, ook als zij schriftelijk worden aangebracht, moet ik je erop wijzen dat ook in het niet-doen een vergrijp kan liggen.

Mijn (en ons) vertrouwen in jullie deskundigheid bij de samenstelling van de programma's is groot genoeg, dat wij, waar wij nu eenmaal heel moeilijk Zaterdagmiddags te Amsterdam kunnen komen, jullie op dit punt gaarne plein pouvoir geven. Maar wij hebben er recht op en moeten dat recht handhaven, dat met de belangen van de afdeelingen voldoende gerekend wordt in al die gevallen, waarin de afdeelingen voor behoorlijke en tijdige inlichting zorgdragen.

Ik hoop dat je ditmaal m'n brief de lezing waard zult achten en bij volgende gelegenheden daarvan in daden blijk zult geven.

Met beste gr
je
Johan Huijts

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Johan Huijts
aan
Menno ter Braak

27 november 1928

aant.

27 Nov. 1928

Beste!

Ik kan den brief, dien ik vanmiddag schreef, niet meer inslikken; slechts hopen, dat deze je tegelijk bereikt. Als je rekening houdt met de onkundigheid met je ziekte, waarin ik verkeerde, zul je den inhoud in zijn algemeenheid willen vergeten. Er blijft nu alleen den niet-beantwoorde brief in September, die alleen dit requisitoir niet wettigt. Ik neem het dus terug en alleen de eerste bladzij van m'n brief ongeveer blijft geschreven.

Spoedige beterschap
je
JH

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Hans Ivens

Menno ter Braak
aan
H.G.J. Ivens, Mr. J. Huijts en ir. S. van Ravesteyn

Amsterdam, 10 oktober 1927

aant.

Amsterdam 10 Oct. 1927

Aan de Heeren Ivens, Huyts en van Ravesteyn.

Hierbij gaat een aanvrage om de Kon.Goedkeuring der Ned.Filmliga, die ik U verzoek *omgaand* te teekenen en in volgorde als ondervermeld door te zenden. Met den juridischen adviseur der Liga hebben wij uitgemaakt, dat het om verschillende redenen de voorkeur verdient, het Hoofdbestuur der Liga tot 5 personen te beperken. Dit is ook, gezien de verdere onafhankelijkheid der afdeelingen, geen bezwaar, zoodat wij in de bijgevoegde notulen deze aangelegenheid zoo hebben opgelost, dat de beide oudste afdeelingen door hun secretaris (subs. voorzitter) vertegenwoordigd zijn. Een volgend jaar kan altljd nog anders besloten worden.

Mag ik U dus verzoeken, om zoo spoedig mogelijk met de K.G. te kunnen opereeren, bijgaand verzoek met fabelachtige snelheid rond te laten gaan?

m.vr.gr.
Uw dw.
Menno ter Braak

Volgorde:

H.G.J. Ivens, v.Berchemstr. 19, Nijmegen.
Mr. J. Huyts, Bergsingel 119B, Rotterdam.
ir. S. van Ravesteyn, Adm.v.Gentstr. 33, Utrecht.
terug aan Menno ter Braak, den Texstr. 31b, Amaterdam

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Joris Ivens

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 16 september 1927

aant.

16 September '27

Mijnheer,
Hierbij heb ik het genoegen U op te geven als lid van de Film Liga Amsterdam:
Den Heer J.C. Holtzappel,
1ste Sweelinckstraat 2,
Amsterdam.
Hoogachtend,
J. Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

27 September '27

Beste Menno,
Ik gaf dus als Lid van de Film Liga aan je op:
A. van de Feer, Albert Cuypstraat 158, Atelier.
Erich Wichman, Govert Flinckstraat 359 II
Mevrouw Ivens-Pauw, Joh.Vermeerplein 18.

Met beste groeten,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Dresden, [oktober 1927]

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

Donderdag
Dresden
In haast

Te Berlijn sprak ik na de Sowjet-Handelsvertretung, waarover ik Pelster berichtte, met een man die de Ukraïnsche films exporteert, daarover nader mondeling.

Sprak verder over Liga met Verlag Lichtbild Bühne, met Ruttmann ook alles in orde betr. z'n absolute films - film: Berlijn zag ik bij Fox, jelui zeker ook al, probeer in *elk* geval de Liga de persvoorstelling te laten geven, zou uitstekend zijn ook voor Liga prestige in Berlijn. Mondeling over Ruttmann meer, ook hij is bereid in de loop van het seizoen n. A'dam te komen, zelfde voorwaarde als Cavalcanti.

Verder bespreking gehad met een heer Hochbaum, redacteur van *Filmfackel*. Deze stichten met Ruttmann, Einstein en geschikte andere menschen 'n soort Liga, maar iets meer in den geest van de Berlijnsche Volksbühne. Vertel jelui daar ook wel van.

Nu 't voornaamste: ik sprak met Richter over z-N film en die van Eggeling, deze kunnen we beide krijgen. Is dus ook in orde, als we zooiets van *f* 25 a *f* 50 geven, ik vertelde hem wat we Calvanti gaven. Richter komt *Zaterdag* naar Holland, op doorreis naar Engeland, spreekt voor Liga in Londen (ik heb adres daarvan, ook van 'n Liga in New York.) Richter wil in Berlijn ook 'n Liga oprichten. Heeft geen contact met genoemde Hochbaum, hierover hoorde ik pas later. Zoowel Richter als Hochbaum zeide ik onze steun toe. Met Richter moeten we echter zeer oppassen, Ruttmann e.a. waarschuwden mij er voor. Richter liegt alles bij elkaar. De Liga van Richter wordt ook geheel kaufmännisch opgezet, en heeft verdachte steun van de Ufa enzoo. Beloof Richter dus niet te veel, in elk geval geen enkel alleenrecht voor onze Holl. Ligaprogr., wel contact houden. Liga van Hochbaum (Filmfackel) is zuiverder, vrijer van snobisme enzoo.

Richter is redacteur van het Blad G, breng hem ook met Müller-Lehning K. du Jardinstr.11 (i10) in contact.

Van Heesteren was in Berlijn bij Richter en verwees hem naar het Ned. Liga bestuur.

Verder wil hij opsomming v.d. films v. Tailler, kun je hem natuurlijk geven.

Hoofdzaak is maak geen definitieve, en geef zeker geen monopolie v. Liga progr. aan hem. Wij moeten onze handen geheel vrij hebben om in Berlijn vruchtbaar te kunnen werken. Pas op dat Richter mij niet uitspeelt tegen jelui, ik liet alles in de ruimte, alleen over Cavalc. progr. sprak ik met hem, dat als Cav. het goed vindt hij dat progr. n. Duitschland kan krijgen.

Ik hoorde nog een en ander van hem over oude films enzoo. Hoor hem daarover maar wat uit, ik noteerde alles.

Pas dus werkelijk op, Richter is gevaarlijk, staat niet gunstig bekend bij de goede regisseurs - is een uiterst handig journalist. Tijdelijke, dadelijk herroepbare en niet-mononolistische afspraken zijn natuurlijk wel te maken.

Enfin, Pelster kent de filmmenschen. Vanavond ga ik weer n. Berlijn: Napoleon, Bett-Sofa - 't celluloid bad.

Tot ziens
Joris Ivens

Maandag terug in A'dam.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan

Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 3 oktober 1927

aant.

3 October '27

Mijnheer,
Hiermede berichten wij U dat ons Post giro-nummer is 1368.
In aansluiting op de bespreking met den Heer G. Ivens verzoeken wij U beleefd ons de F.190.- per giro te doen toekomen.
Gaarne bevestiging van dit schrijven van U tegemoetziend,
Hoogachtend,
J. Ivens.

B. Menno
De andere kosten krijg je spoedig op.
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Berlijn, 16 oktober 1927

aant.

aant.

Berlin

In haast (als gewoonlijk).
Natuurlijk de groeten, gewichter is dat ik je *zeker* Maandagavond moet spreken. Er is erg veel en goeds te bespreken. Scharrel Scholte ook op. 11 uur Americain Maandagavond
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 20 oktober 1927

aant.

20 October '27

Beste Menno,
Je gelieve nog als lid voor de Film Liga te noteeren:
Mejuffrouw J. de Ruiter, Daniël de Langestraat 2 huis, A'dam.
Tevens Mejuffrouw de Ruiter opgeven aan Clausen als abonnée voor het Film Liga Blad.
beste gr.
Joris Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 12 december 1927

aant.

12 December '27

Mijnheer,
Gaarne zouden wij van U ontvangen:
50 Vel Liga papier en 50 bijbehoorende couverts.
J. Ivens.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 13 december 1927

aant.

13 December '27

Mijnheer,
Van Mejuffrouw J. de Vries, Nassaukade 52, lid der Film Liga, kregen wij opgave dat deze de convocatie-kaarten voor de Film Liga niet regelmatig ontving. Mogelijk dat U dit even na wilt zien.
Hoogachtend,
J. Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan

Menno ter Braak

Amsterdam, 13 december 1927

aant.

13 December '27

Mijnheer,
Voor eenigen tijd werd ondergeteekende aangenaam verrast door een geschenk tot dank voor de gastvrijheid die mijn firma aan de Nederlandsche Film Liga verleende. Voor dit geschenk zeg ik U mijn hartelijken dank.
Met de meeste hoogachting,
J. Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 15 december 1927

aant.

15 December '27

Beste Menno,
Eenige dagen geleden had ik bezoek van een Benedictijner Pater, *den Heer Hin*, Adres: *Priorij Schotenhof, Antwerpen.*
Deze Heer interesseerde zich zeer voor de Film Liga. Hij heeft het 4de matinee meegemaakt. Ik heb hem verschillende inlichtingen gegeven en de verschillende Liga bladen.
Hij zal trachten te Antwerpen over te gaan tot stichting van een Film Liga.
Met beste groeten,
Joris Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 15 december 1927

aant.

15 December '27

Beste Menno,

Achtereenvolgens ontving ik je expressebrief en telegram. Het blijft dus 30 December. Ik zal er in elk geval voor zorgen dat er op 30 December een Kofferkino ter jouwer beschikking in Eibergen komt met bediening. Hopelijk zal ik dit zelf kunnen doen. Het zal echter kunnen zijn dat ik dan naar het buitenland moet en helaas niet aanwezig ben, maar daar hoor je dan nog wel van.

Met Pelster zal ik hedenavond telefoneeren. Deze zal je over de verschillende films wel berichten. Ik denk wel dat je die kunt krijgen. Alleen zijn er eenige moeilijkheden met de *Kipho* en Ruttmann-film, die tegen het einde van deze maand naar Duitschland zijn opgevraagd. Wij zullen echter zien ze nog eenige tijd hier te houden.

Met beste groeten.

Joris Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 21 december 1927

aant.

21 December '27

Beste Menno,

Naar aanleiding van bijgaand schrijven en je brief van 19 December, nog het volgende:

Dat de Bioscoop-man *f* 20.- voor zijn apparaat vraagt als huur is niet zoo erg veel. Wanneer wij van hieruit een koffer zouden moeten medebrengen, zou er aan vracht en kosten voor operateur toch ook wel bijna een dergelijk bedrag mede gemoeid gaan. *F*20.- die de man vraagt is dus inderdaad niet zoo erg veel.

Het doek 2.6oc2.70 M. is heel goed te gebruiken.

Je bericht over de pers onzer afdeeling te Haarlem is zeer vermakelijk.

Van de Kon. Goedkeuring is nog niets bekend.

Gisteren-avond had de filmvoorstelling in Architectura plaats. Was echter niet erg animeerend. Van film begrepen deze menschen niet veel.

Intusschen is Franken uit Parijs te Amsterdam aangekomen.

Het schijnt dat Tjeenk Willink met de Redactie van het Film Liga blad een onderhoud heeft aangevraagd teneinde de inhoud van het laatste blad te bespreken, o.a. over de Aanval op van Staveren.

Nu jij weer.

beste gr.

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan

Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 21 december 1927

aant.

21 December '27

Beste Menno,

In antwoord op je beide brieven van 13 en 16 December nog het volgende:

De voorstelling heeft dus op 30 December plaats. De verschillende films: *Miracles du Cinema*, *Entr'acte*, *Kipho*, Ruttmann, en *Faits Divers* heb ik aan Pelster opgegeven te reserveeren. De *Kipho* en Ruttmann films zullen wij dus op onze risico nog in Holland houden.

Wil je Scholte nog eens aansporen toch vooral voor postpapier te zorgen.

De kwestie van de handteekening voor de Koninlijke Goedkeuring van Hans Ivens is in orde. Door de Politie te A'dam werd mij gezegd dat de Kon. Goedkeuring in de 3de week van Januari zou uitkomen. Dit is in elk geval toch lastig met het matinée op 10 Januari a.s. met de Russische film. Maar wij zullen in elk geval zien.

Betreft Film toestel:-

Spreek met de Bioscoopman het volgende af:

Als hij garandeert, dat het Ica apparaat goed draait en hij er elke week geregeld een voorstelling mee geeft, dan kunnen wij er deze voorstelling best mee wagen. Wij behoeven dan geen koffer mede te brengen. Dit is in elk geval veel eenvoudiger en gemakkelijker.

Bericht mij hier dus nog eens over of de man volkomen voor zijn toestel instaat.

Verder vandaag geen nieuws.

Met hartelijke groeten,

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 23 december 1927

aant.

23 December '27

Beste Menno,

Ik ontving je brief van 22 December. Tjeenk Willink is een tikfout en moest zijn Luc Willink.

Ik denk toch niet dat *De Moeder*-film 14 Februari a.s. in de Liga vertoond zal kunnen worden, want niet alléén de uitspraak van de Hoogen Raad heeft ermee te maken maar ook allerlei andere dingen, waarmede wij ons maar niet in de vingers moeten snijden.

Zeg den man van wien je het Ica toestel gehuurd hebt dat hij deze ook zelf moet bedienen, want ik weet nog niet of ik in Lochem zal zijn. Het is beter dat hij het toestel zelf bedient omdat hij het apparaat waarschijnlijk in directe behandeling beter kent dan ik.

Wat je over den Burgervader van Eibergen vertelt is prachtig.

Ik zal je nog berichten wanneer ik kom.

Franken logeerde eenige dagen bij mij. Ik hoop ook dat hij te Lochem zal komen.

Het artikel in de Eibergsche courant zie ik gaarne van je tegemoet.

Met beste groeten,

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 24 december 1927

aant.

24 December '27

Beste Menno,

Hierbij zend ik je doorslag van een schrijven aan den Heer Kalf te den Haag. Wil je hem dus even per omgaand de datum van de aanvraag der Kon. Goedkeuring en eventueele dossier-nummers melden. Het is erg noodig dat de Kon. Goedkeuring thans spoedig afkomt.

Met beste groeten,

J. Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 29 december 1927

aant.

29 December '27

Beste Menno,

Ik heb nog een brief van je van 24 December. De Eibergsche courant heb ik met interesse gelezen.

Helaas kan ik 30 December onmogelijk in Eibergen komen. De eigenaar van het Ica apparaat zal dus het toestel zelf moeten bedienen. Bovendien komt Pelster met de films en weet hij wel het noodige van de apparaten af. Pelster komt dan met den trein, welke je in je brief genoemd hebt.

Gisteren was Scholte bij mij en zeide dat hij je intusschen bericht hadt. Ook voor Liga papier was gezorgd.

Je zeer veel succes met je lezing wenschende,

t.à.t.

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Parijs, 31 december 1927

aant.

Paris 31/12 '27

B. Menno-

Alles liep zeker goed in Eibergen. Waren Dick en Franken er? Veel succes?

Ik leef hier in de Kino's, dat doet goed. We moeten werken voor een goed Liga-jaar (1928). Kom in elk geval woensdag a.s. n. A'dam (zeer gewichtig).

Beste groeten

Joris Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 9 februari 1928

aant.

aant.

9/2 1928

B. Menno-

Het is *absoluut noodzakelijk* dat je Zaterdag hier bent. Dat kan toch. De 7e Matinée staat of valt met je komst. We moeten alles even uitpluizen o.a. wat we van de leden nog kunnen vorderen, de afd, enz. Moeten tot leening bij God weet wie besluiten.

Pelster kan in Parijs zonder 'n cent, of direct uitzicht op centen niets doen. Epstein vraagt erg veel v. *La face à 3 glaces*.

Enfin - kom zeker. Laten we zeggen 11 uur bij Capi. Ik waarschuw de anderen.

Tot ziens

beste gr

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 15 februari 1928

aant.

15-2-28

Beste Menno,

Wil je aan de Groningsche Film Liga, aan de Heeren Poort en Wiegers, melden dat de film *Streik* in de week na 18 Februari eventueel voor Groningen beschikbaar is, wanneer zij bijtijds mededeelen op welken datum precies zij den film willen vertoonen.

Ik heb dit met den Heer de Wind besproken.

De Wind verzocht mij je te vragen of je van alle persberichten die er over *Streik* geweest zijn, hem even opgave wilde doen van datum en naam van de betreffende couranten. Doe dit liefst zoo uitvoerig mogelijk, want wij hebben de man later nog wel eens noodig.

Met beste groeten,

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 10 april 1928

aant.

10 April '28

Beste Menno,

In dank ontving ik je schrijven dd. 5 April. De financiele zaak heb ik aan Capi doorgegeven.

De laatsten brief van Suikerman zond ik door aan Pelster, die weer uit Parijs terug is. Vanavond bespreek ik met hem de Liga stand op de I.T.F. en het 10^{e} programma.

Liga-postpapier zal ik nog wel zien bij Clausen of Scholte machtig te worden.

Van programma's beoordeelen weet het Liga-publiek weinig af. Ook het Liga-programma No.9 mocht er toch wel degelijk wezen. De Bioscoop bond misdraagt zich wel heel erg. Wij moeten dit maar eens in het Liga-blad opvatten, maar bespreek dit even vóór de publicatie met Pelster.

De Brugfilm schiet goed op, maar daar vertel ik je wel meer van als je weer terug bent.

Met hartelijke groeten,

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 19 mei 1928

aant.

aant.

aant.

19 Mei 1928

Beste Menno,
Hierbij zend ik je ter behandeling afschrift van een brief, welke ik van den Heer Mol ontving, alsmede doorslag van mijn antwoord aan hem. Inderdaad komt den man F,10.-- per voorstelling toe.
Met beste groeten,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 12 juli 1928

aant.

12-7-28.

Mijnheer,
Vrijdag-avond a.s. te 9 uur is ten huize van den Heer E. Pelster, Ceintuurbaan 187, Amsterdam een Vergadering van het Bestuur der Nederlandsche Filmliga. Daar er zeer gewichtige zaken besproken zullen worden, o.a. de wijze van werken in het seizoen 1928/29, is Uw komst dringend gewenscht.
Hoogachtend,
Joris Ivens
Techn. leider Nederl. Filmliga

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 17 augustus 1928

aant.

17 Augustus 1928

Beste Menno,

Mij kwam ter oore dat in het Duitsche Tijdschrift *Der Kinomatograph* (Scherl) eenige tijd geleden een bericht gestaan heeft, dat de Nederlandsche Filmliga geheel op de flesch zou zijn.

Wij vermoeden als oorzaak hiervan, het artikel dat eenige tijd terug door de Afd. Rotterdam helaas geplaatst is, over een Kastekort van deze afdeeling. Het is wel noodzakelijk dat er een tegenbericht in *Der Kinomatograph*, uberhaupt in Duitschland, geplaatst wordt.

Groetend,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 28 september 1928

aant.

aant.

aant.

28 September 1928

Beste Menno,

Hierbij zend ik je afschrift van het reglement van mijn film-bibliotheek. Het beste is dat je hierover nog eens een persberichtje plaatst, ongeveer als hierbij gaat. Misschien dat je er nog iets over het reglement in wilt zetten, maar dat behoeft niet. Het lanceeren van dit persberichtje is wel goed. De menschen zien weer eens iets van ons en bemerken dat er aan het lidmaatschap van de Filmliga nog meer voordeelen verbonden zijn.

Met beste groeten,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 27 oktober 1928

aant.

27-10-28.

Beste Menno,

Je laatste schrijven ontvangen. Inderdaad was er bij de laatste zending films aan Arnhem niet *Fait Divers* bij, deze film is echter hedenmorgen nog naar Arnhem verzonden. Een en ander was ook met Scholte besproken.

Daar het de eerste keer is, zullen wij dus voor Leiden *Invitation au Voyage* reserveeren in plaats van *Rien que les Heures.*

Je vroeg mij voor het eerstvolgende Liga nummer een kollommetje te schrijven over *Aafjes.* Nu *Mathias Pascal* niet vertoond zal worden, en dus het tweede Liga Matinée ook een week verschoven wordt, verschijnt *Filmliga* ook een week later. Misschien dat je nu zelf nog voor een stukje over Aafjes kunt zorgen, daar ik deze week zeer weinig tijd heb.

Tevens sluit ik hierbij in de rekening van de Filmliga. Ik heb de verschillende posten genoteerd met 'N' en 'A'. Ik denk dat het het beste is wanneer je de betaling zelf met Boeken regelt.

Op de rekening komt ook voor een post: 'Kruierskosten voor brengen van boeken Bibliotheek' F.7. - Ik had graag dat de Liga deze kosten betaald, daar ik zelf aan de inrichting verschillende onkosten gehad heb.

Verder zal op de eerstvolgende rekening vermeld staan een postje: 'Reparatie-onkosten voor scheur in kleed v.d. projectie-zaal'. Bij het proefdraaien 21/10 j.l. is in ons kleed een scheur gekomen, die thans gerepareerd zal worden.

Met beste groeten,

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 2 november 1928

aant.

2-11-28.

Beste Menno,

Hiermede bericht ik je even dat hoogstwaarschijnlijk door Mevrouw Pelster bij de FIM-film gereserveerd is voor de 3de Liga voorstelling *Bett und Sofa.*

Zij bedongen hierbij echter dat bij de voorstelling en in het Ligablad melding gemaakt moest worden dat *de FIM-film, Importeur der Russische films, deze film ter beschikking gesteld heeft voor eenige Liga-voorstellingen.*

Ik ontving van Pelster de films:

The Kid en

Stervend Weenen

Dinsdag-avond om 8 uur worden deze films proefgedraaid bij Capi. De andere menschen heb ik al gewaarschuwd.
Met beste groeten,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 4 december 1928

aant.

4 December 1928

Mijnheer,
Om in het vervolg moeilijkheden met extra voorstellingen te voorkomen, zooals onlangs met de Arnhemsche Afdeeling der Nederl. Filmliga geschied is, stellen wij U voor steeds bij het organiseeren van een extra voorstelling ook de technische leiding hierin te kennen.
Hoogachtend,
namens de Techn. Leiding,
Joris Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 29 december 1928

aant.

29 December 1928.

Beste Menno,
Het is absoluut noodig dat je 2 Januari a.s. 's avonds te half acht bij Capi bent. Wij moeten dan spreken over Pudowkin (Pelster en Franken komen ook) en het 4de nummer van het Ligablad. Mogelijk dat je dit dan 3 en 4 januari in orde kunt maken. Mogelijk dat je dan ook meteen de Katwijk-film kunt zien.
Met beste groeten,
Joris Ivens

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens

aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 30 juli 1929

aant.

30 Juli 1929

Beste Menno,
Wil je nog noteeren als lid van de Liga:
Mej. Ermi Cijfer, Kerkstraat 235 V, Amsterdam.

Met beste groeten,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 10 augustus 1929

aant.

10 Augustus 1929

Beste Menno,
Mr. Valkhoff van de Hilversumsche Liga afdeeling was hier en zeide dat hij niets gehoord had betreffende de jaarvergadering. Tevens zeide hij dat er groote vraag was naar het manifest voor de Liga-leden, in den geest zooals vorig jaar uitgegeven is. Wil je je met hem in verbinding stellen?.
Met beste groeten,
Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Amsterdam, 12 april 1930

aant.

12 April 1930.

Beste Menno,

Dank voor je brief van 9 April. Maak je geen zorg over de verzending van *Zuiderzee* naar Kopenhage. Het geschiedt niet vanuit Moskau, maar door een vertrouwden expediteur in Berlijn, welke ons telegrafisch van verzending in kennis zal stellen. Mochten wij onverhoopt niet tijdig bericht hebben, dan wordt in elk geval de copie, die wij te Amsterdam hebben, naar Kopenhage gezonden, zoodat je niet zonder zult zitten.

met beste groeten.

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Amsterdam, 23 juni 1930

aant.

23 Juni 1930.

Beste Menno,

Je introductie voor Dowsjeno in dank ontvangen, ik heb die aan hem doorgezonden. Helaas vergat ik je te zeggen dat ook zijn vrouw Sonzewa* in Berlijn is. Ik zond hem nu een voorloopige introductie voor haar. Wil je mij echter een geheel nieuwe introductiebrief zenden in den vorm van den eersten, maar dan voor beiden tegelijk. Bij voorbaat dank, en beste groeten,

Joris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joris Ivens
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Amsterdam, 7 juli 1930

aant.

7 Juli 1930.

Beste Menno,

Ik kon Zondag helaas niet komen. Ben je nog in Americain geweest? Ik schrijf je nu maar even wat wij Zaterdag haastig op het eind van de vergadering hebben besproken.

J.F. Boer zeide aan Mathon dat het noodig was dat het Filmliga Bestuur nog even aan den Referendaris J.F. Boer, Ministerie Buitenlandsche zaken, schreef, dat wij De Heer Dowsjenko, en zijn vrouw Sonzewa, die in Berlijn vertoeven, schriftelijk hebben uitgenoodigd voor het houden van een lezing voor de Nederlandsche Filmliga,

* Is beroemde Russ. filmspeelster en een van de pioniersters (speelt ook in Aelita).

en een kort verblijf in Holland; dat wij hopen, dat, wanneer er te Den Haag een verzoek binnenkomt voor het verleenen van een visum, dit toegestaan wordt; en dat de Nederlandsche en de Haagsche Filmliga er voor in kunnen staan dat er door den Heer Dowsjenko geen politieke propaganda gevoerd wordt; dat wij hen tevens verzoeken om, wanneer er vanuit Berlijn het verzoek om visum doorkomt, dit te Den Haag met de *meest mogelijke spoed* zal worden behandeld, dit in verband met een lezing en het reeds zeer ver gevorderde seizoen.

Met dank voor de moeite, en beste groeten,
Joris Ivens

De vergadering liep tot tevredenheid af. Ik geloof dat we nu wel een goed 1930-'31 seizoen kunnen maken met de Liga in 't belang van de goede film.

Ga je eind v.d. week n. Londen. Doe Beb m'n groeten als je gaat.

'n Goede vacantie.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Bernard IJzerdraat

Bernard IJzerdraat
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Apeldoorn, 28 november 1928

aant.

28 November 1928

M.H.

Van den Heer J. v. Kasteel te Rotterdam kregen wij Uw adres. We wilden gaarne het volgende vragen:

De Vereeniging Tot de Kunst, alhier, met het doel tentoonstellingen e.d. te organiseeren, zou gaarne in plaats van een tentoonstelling een filmvoorstelling aan haar leden willen geven en meent daartoe de Filmliga om advies te moeten vragen. Is het mogelijk, dat door de Filmliga zelf een voorstelling wordt georganiseerd? En komt er dan iemand bij als inleider? Welke soort films kunnen eventueel worden vertoond? Het zou ons zeer aangenaam zijn, als we naar aanleiding van dezen, op de hoogte konden worden gesteld, mede omdat het mij persoonlijk niet onmogelijk lijkt, ook hier te Apeldoorn, eventueel in combinatie met Tot de Kunst een orgaan van de Filmliga te vestigen.

Gaarne Uw antwoord afwachtend (mogelijk kunnen wij er bij de eerstdaags te verschijnen convocatie voor een kunstnijverheidstentoonstelling onze leden reeds opmerkzaam op maken, dat een dergelijke voorstelling wordt georganiseerd),

Hoogachtend:
Bernard IJzerdraat

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - P.B.J IJzerman

P.B.J. IJzerman
aan
Menno ter Braak

10 december 1927

aant.

10/12/27

Geachte Heer,
Door toedoen van vrienden uit Delft, ontving ik Uw adres. Ik wenschte n.l. eenige inlichtingen betreffende de Filmliga. In de eerste plaats dan:
Wat voor soort films zijn te huur?
Ik bedoel hiermee: Films van kunstwaarde of van commercieele waarde?
In de 2e plaats:
Wat zijn de kosten voor 't huren der films en hoe worden verzendingskosten berekend?
Het betreft hier 't vertoonen van films voor de leerlingen der Koloniale Landbouwschool te Deventer.
U zoudt mij zeer verplichten per omgaande hierover inlichtingen te verstrekken.
Inmiddels verblijf ik,
Hoogachtend,
IJzerman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Jacob Jacobs

Jacob Jacobs
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 24 september 1928

aant.

24 September 1928

WelEdelZeergeleerde Heer,
Beleefd brengen wij onder Uw aandacht, dat door uitbreiding van *De Tribune*, het ons mogelijk is gemaakt een filmrubriek in te lasschen. Behalve de wekelijksche filmbespreking bestaat ook de gelegenheid eerst een propaganda-artikeltje over de

Amsterdamsche Filmliga te schrijven, b.v. om onze lezers te animeeren als lid toe te treden, om daarna maandelijks - na een uitnoodiging te hebben ontvangen - de matinee's te recenseeren.

In de hoop een gunstig antwoord van U te mogen ontvangen, verblijven wij met de meeste hoogachting,

Namens de redactie,
Jacob Jacobs
Filmmedewerker.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Jacob Jacobs
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 6 oktober 1928

aant.

6 October 1928

WelEd. Zeer Gel. Heer!

Naar aanleiding van Uw schrijven van 30 Sept. deel ik U mede, dat ik gaarne bereid ben een inlichtend artikel betreffende de Filmliga te schrijven, mits U mij van voldoende materiaal voorziet om dit tot een artikel te kunnen omwerken.

Indien mogelijk zou ik dit vóór a.s. Donderdag willen ontvangen, zoodat het in het Zaterdagavond-blad kan geplaatst worden. Voor de goede gang van zaken is het wenschelijk, dat U het materiaal naar mijn privé-adres, Holendrechtstraat 36, stuurt.

Bij plaatsing van het artikel, zal ik U *De Tribune* doen toekomen.

Namens de redactie
J. Jacobs
Filmmedewerker.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W.J. Jong

W.J. Jong
aan
Menno ter Braak

Den Haag, [13 oktober 1928]

aant.

den Haag, 1[3]-10-28

Zeer Geachte Heer,

Zooals U waarschijnlijk reeds zult hebben vernomen van Mr. Bakker, werd op de gister gehouden ledenvergadering der Haagsche F.L. na ampele bespreking een propagada-commissie gekozen, van wier resultaten het al of niet voortbestaan dier afdeeling zou afhangen.

Ondergeteekende werd tot secr. van die commissie gekozen.

Wij ontvingen gaarne alsnog 1000-1500 ex van de circulaire met kaart, de proef van de laatste zenden wij per zelfde post aan 't adres van den uitgever.

We kunnen echter uit hoofde van ons zeer beperkt, staande de vergadering door collectie bijeengebracht, budget een bedrag van *f*10 - *f*12,00 voor de circulaires niet overschrijden, en moeten U dan ook verzoeken, indien de kosten van het bovengenoemde aantal circulaires dit bedrag mochten overschrijden, het aantal te reduceeren.

Wij ontvingen de circulaires gaarne zoo spoedig mogelijk.

Inmiddels, met de meeste hoogachting

Namens de Prop. Comm. Filmliga den Haag

W.J. Jong

L.t. secr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.A. Jongenelen

J.A. Jongenelen
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Oegstgeest, 10 september 1927

aant.

10 September 1927

Mijne Heeren,

Het is mij bekend dat Uwe vereeniging een orgaan voor zelfstandige filmkunst gaat uitgeven onder den titel *De Explicateur.*

Ik weet niet of het nog zin heeft, als acquisiteur naar Uw orgaan te solliciteeren. Mocht evenwel de advertentie-acquisitie haar man nog niet gevonden hebben, zoo zou ik het bijzonder op prijs stellen voor dit doel een onderhoud met U te mogen hebben.

Bewijzen van succesvol optreden onder industrieelen en kunstenaars, kunnen worden overgelegd.

Uwe geeerde berichten gaarne tegemoet ziende,

Hoogachtend

J.A. Jongenelen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Kalff Jr.

J. Kalff Jr.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 13 januari 1928

aant.

13 Januari 1928

Mijne Heeren,
Onder vriendelijke dankbetuiging voor uw uitnoodiging voor morgen deel ik u mede, dat ik daarvan zeer gaarne gebruik zal maken voor mijzelf en voor mevrouw A.E. Kalff.
Hoogachtend
Mr. J. Kalff Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - De Groene Amsterdammer

De Groene Amsterdammer
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 5 juni 1930

aant.

5 Juni '30

Amice,
Ik sluit hierbij een afdruk in van de critiek die ik in *de Groene* schreef. Het behelst ongeveer wat we bespraken en datgene waaruit ge ook uw eigen conclusies trok ten opzichte van de toekomstige medewerking in ons weekblad.
Verder hield ik de kerk in 't midden: de technische verzorging van het boek deprimeerde me werkelijk zwaar.
Tevens sluit ik hierbij uw proef in van de eerste ‘Opbouwende Critiek’. Is de eerste zin niet ietwat misplaatst? Ik ben bang dat de lezer dat als tactelоosheid opvat en zich ergert.
Bij den invoeghaak zou ik iets zeggen als ‘bij het lezen van zijn zalvend zondagochtend artikel’, of zoo iets. Vide de opmerking in de carnavalscritiek over toepasselijk maken aan ‘*een klein, levend, liefst actueel voorbeeld.*’ Dat kleurt de heele zaak òp. Overigens behoeft de heer Casimir zèlf natuurlijk niet genoemd te worden.

Tenslotte: het lijkt mij beter uw art. over eenige weken te plaatsen.
Met dank en vr.gr
M. Kann

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

De Groene Amsterdammer
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Amsterdam, 23 juni 1930

aant.

23 Juni 1930.

Zeer Geachte Heer ter Braak,

Dank voor het terugzenden van de gecorrigeerde proef en Uw brief met bedenkingen. U hebt van Uw kant volkomen gelijk - wat niet weg neemt dat ik nu eenmaal een ervaren wantrouwen koester in het begripsvermogen van het publiek. Laten wij het er echter op aan laten komen. Uw stukje wordt dus afgedrukt, zooals U het mij nu hebt gestuurd.

Ik ben het met U eens dat in het algemeen het kortwieken niet mag indruischen tegen den zin van het geschrevene en zulks bepaaldelijk niet zonder voorkennis van den auteur behoort te geschieden. In de practijk zal dit echter allemaal hoogst zelden voorkomen en tot verschil van meening aanleiding geven.

Iets anders is het afkorten wegens gering plaatsgebrek bij den opmaak van een pagina. De staf van *de Groene Amsterdammer* heeft hierin een erkende virtuositeit verworven.

Ik stel het buitengewoon op prijs dat U de medewerking aan *De Groene Amst*erdammer wilt probeeren - uit het bovenstaande mag blijken dat wij alles doen om U tegemoet te komen. Voor de goede orde verzoek ik U bijdragen te zenden aan den redactie-secretaris.

Met vriendelijke groeten,
Uwe
M. Kann

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Th.J. van Kasteel

Th.J. van Kasteel
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 14 september 1927

aant.

aant.

R., 14.9.'27

Zeer geachte Heer,

Met veel belangstelling las ik in de bladen het geboortebericht van de 'Nederlandsche Filmliga' en de aankondiging van *de Explicateur*. Graag zou ik voor mezelf èn voor het 'Weekblad' - het eerste nummer ter kennismaking ontvangen; wilt U mij daarvoor noteeren?

Verder zoudt U mij een groot genoegen kunnen doen, door mij Uw opinie over het volgende kenbaar te maken.

Mijn filmrubriekje in het 'Weekblad' begon ik met acht algemeene artikelen, waarbij ik mij als doel voor oogen stelde, om bij menschen, die niets van film weten en er a priori wat afwerend tegenover staan, interesse te wekken. Nu zou naar mijn inzicht een dergelijke taak op veel ruimer schaal vervuld kunnen worden door een klein boekje over film, dat niet (gelijk alle mij bekende, niet talrijke, Nederlandsche werkjes op filmgebied.) voor de enthousiasten òf voor de hautaine outsiders zou zijn geschreven, maar een pleidooi voor de film zou leveren, eenvoudig door de voornaamste factoren van de kwestie in een zuiver licht te laten zien. En de gedachte is bij mij opgekomen, of mijn artikelen, hier en daar gewijzigd en aangevuld, en voorzien van een stel goede illustraties, een dergelijke boekje zouden kunnen opleveren. Zoudt U ze eens willen doorlezen en mij Uw opinie willen meedeelen? C.q. ook over den weg, dien ik het best zou kunnen inslaan om tot uitgave te geraken.

Voor Uw antwoord en de terugzending der 'Weekbladen' sluit ik porto bij.

Hoogachtend:
Uw d.w.,
Jan van Kasteel

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Th.J. van Kasteel
aan
Menno ter Braak

Rotterdam, 10 oktober 1927

aant.

R., 10.10.'27.

Zeer geachte Heer,

Het plan van het boekje gaat inderdaad door; de Heer Sijsling (N.V. 'de Tijdshoorn') zal het uitgeven, en als het goed is, komt het al eind November uit.

Ten behoeve van dit boekje wilde ik nu graag een beroep doen op het archief van de Filmliga, en wel wat de illustraties betreft. Kunt U mij misschien helpen aan:

1.) een filmfoto uit *Potemkin.* Voor een artikel in het 'Weekblad' wendde ik mij hiervoor tot het verhuurkantoor (Cinema-Palace, Kalverstraat, Amsterdam) - doch dit antwoordde zelfs niet. Hebt U misschien iets? Mijn bedoeling is: een foto, typeerend voor den stijl, voor de manier van camera-aanwending. Bij

voorbeeld: het gevecht aan boord weergegeven door de voeten van de worstelende massa.

2.) een filmfoto uit één van de avant-garde-films, eigenlijk wel het liefst van Cavalcanti, wiens portret ik ook opneem. Ik heb b.v. gedacht aan een verwerking van onvermijdelijke woorden tot beelden (zooals de titel van *Rien que les Heures*, in *Filmliga* gereproduceerd.), òf aan een sprekend beeld uit een meditatief gedeelte (de belletjes in het water, als de tros losgegooid is, uit *En Rade.*), òf een suggestieve combinatie van beelden (als in *Le Train sans Yeux.*).

Ik hoop, dat mijn bedoeling U duidelijk is - en dat U mij helpen kunt. U bij voorbaat dankend voor Uw bemoeiing en met beleefde groeten:

Uw dw.,
Th.J. v. Kasteel

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W.J.J. Kehlenbrink

W.J.J. Kehlenbrink
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 26 september 1927

aant.

Amsterdam 26/9 1927

Mijnheer,

naar aanleiding van uw kennisgeving in zake de voorstelling Filmliga op 1 october as verzoek ik U nog mede te deelen welk bedrag aan contributie op uwe girorekening moet worden gestort. Is U of de Filmliga telefonisch aangesloten?

Hoogachtend
W.J.J. Kehlenbrink

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

W.J.J. Kehlenbrink
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 14 november 1927

aant.

Amsterdam 14 November 1927

WelEd.Geboren Heer,

Hedenmorgen las ik in het *Handelsblad* dat binnenkort de derde voorstelling zal worden gegeven voor leden der Liga.

In verband hiermede veroorloof ik mij eenige opmerkingen te maken omtrent de tweede voorstelling; allicht kunnen deze opmerkingen leiden tot verbeteringen ten bate der leden.

1. Toen ik mij op het uur, waarop gelegenheid geboden werd plaatsen te bespreken voor de voorstelling op den volgenden dag, aanmeldde aan het Centraal Theater, bleken de beste plaatsen reeds gereserveerd te zijn. Dit acht ik onbillijk. Allen leden dient gelijke kans geboden te worden en er mogen vóór de officieele plaatsbespreking geen series plaatsen door insiders worden gereserveerd.
2. Bij het innemen der plaatsen bleken verschillende dubbel te zijn uitgegeven. Dit geeft onnoodige verwarring en veelal onaangenaamheden. Waarom kunnen de plaatsen die niet vooraf zijn besproken, zonder meer ter beschikking worden gesteld voor de leden zonder het tijdroovende uitreiken van een genummerd biljet voor aanvang der voorstelling? Of zijn hieraan bezwaren verbonden tegenover de fiscus?
3. De voorstelling dient aan te vangen op het vastgestelde uur. Het een half uur te laat beginnen acht ik eene beleediging tegenover de leden die op tijd aanwezig zijn. Indien er een gewoonte van wordt gemaakt te laat te beginnen, kunt U er zeker van zijn dat het publiek bij volgende voorstellingen zeker veel te laat zal komen, wat op den duur zeer storend zal werken op den goeden gang van zaken.

Bovenstaande punten zijn m.i. een gevolg van een gebrek in de organisatie en kunnen dus worden vermeden.

Tenslotte zou ik nog willen wijzen op het feit dat de ‘explicateur’, die waarschijnlijk heel belangrijke dingen heeft verteld, achter in de zaal onverstaanbaar was. Indien U het dus noodig acht niettegenstaande de uitvoerige uiteenzettingen in het programma een mondelinge toelichting te geven, dan zal het in het belang van de voorstelling wenschelijk zijn dat de ‘explicateur’ rekening houdt met de eischen die aan het spreken in een schouwburgzaal verbonden zijn.

Ik vertrouw dat U bovenstaande opmerkingen zult willen beschouwen zooals ze zijn bedoeld, nam. in het belang van het slagen van den opzet uwer liga, waarmede ik sympathiseer.

Hoogachtend
W.J.J. Kehlenbrink

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A. Kloppers

A. Kloppers
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 15 december 1927

aant.

Amsterdam 15 December 1927

Weledelgeboren Heer,

Men heeft, na mijn opgave voor het lidmaatschap der Liga, van bestuurszijde groot interesse getoond in de afwikkeling van het finantieele en zich schielijk en met fanatischen ijver verzekerd van mijne contributie penningen, - maar met suave tolerantie goed gevonden dat ik mijnerzijds geen interesse zou toonen bij de daarna gevolgde afwikkeling van filmbeelden: ik kreeg van de voorgenomen, thans gepasseerde vertooning geen bericht.

U als secretaris vraag ik in gemoede 'Wie reimt sich Das?' Ik vraag 't U als secretaris, want als Dichter zult gij met mij eens zijn dat rolprenten rijmt met tolcenten. - De tweevoudige passage kan ik niet zoomaar laten passeeren, 'k had die keer juist gelegenheid gehad de voorstelling te zien en had er nu ook wel ingewild. - Zijn secretaris en penningmeester der Liga niet onderling al te nauw gelieerd?

Ik ben gaarne de Uwe,
weest gij ook voor mij
[onleesbaar] Kloppers

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C.P.J. Koekebakker

C.P.J. Koekebakker
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 29 september 1927

aant.

aant.

A'dam/West/ 29.9.27

Beste Menno,

Als ik goed ben ingelicht, ben je Penningmeester van de 'Film Liga'. Gaarne zou ik daarvan lid worden, met het oog op mijn viermaandsch verblijf te Adam voorloopig alleen voor dit seizoen. Aannemende, dat daartegen geen bezwaren bestaan, zal ik, behoudens tegenbericht, de conferentie van de Cavalcanti in het Centraal-Theater op a.s. Zaterdag bij te wonen.

Met groeten
Je nicht
Charlotte Koekebakker

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - S. Koning

S. Koning

aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 27 Sept. '27

WelEdele Heer,
Onder terugzending der convocatie voor de eerste matinée, verzoek ik U beleefd mij niet als lid der Filmliga te willen inschrijven, daar ik wegens plotselinge omstandigheden de voorstellingen niet kan bijwonen. Ik hoop later tot de Filmliga te kunnen toetreden.
U beleefd dankend voor de te nemen moeite, verblijf ik met de meeste
Hoogachting,
S. Koning [onleesbaar]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Halbo Christiaan Kool

Halbo C. Kool
aan
Menno ter Braak

1927

aant.

aant.

Amice,
Ik antwoordde tot nog toe niet op wat ik ontving. Het comité was nog niet voor elkaar, het bestuur meen ik. Juist echter ontvang ik toestemmend antwoord van het 7de bestuurslid, zoodat ik hierbij opgave doe:

Herman Poort praeses
Halbo C. Kool, Stoeldraaierstraat 2, ab actis
Mr. W.H. Dommering, HW Mesdagplein 3, fiscus
Mejuffr. G.Meursinge Reynders
D. Verèl
A.J. van Leusen
Jan Wiegers

Vergeef deze late opgave. Geloof me, het is buiten mijn schuld. Die juffrouw was de laatste. Ik heb zeker l0 keer getracht haar te spreken te krijgen.
Nog is mij verzocht te informeeren door wie eigenlijk de samenstelling der programma's geschiedt, of het niet wenschelijk zou zijn ook de hoofdbestuursleden

der zusterliga's hierin althans theoretisch stem te geven, evenals hun ook eens een landelijke première toe te staan. Dit laatste is natuurlijk door de opzet der *Explicateur* moeilijker gemaakt maar toch nog niet onmogelijk z.i. Let wel deze opmerkingen gaan niet van mij uit al zie ik er wel gedeeltelijk de billijkheid van in. Ancienniteit geeft jullie, d.w.z. Amsterdam zeker de voorkeur en wat mij betreft de leiding maar door deze punten zou het animo in de 'provincie' zeker versterkt worden en dit is toch ook geenszins te versmaden. Uit de tot nu toe ontvangen mededeelingen bleek niet dat jullie deze dingen eventueel voorzien hadden. Al is het wel mogelijk dat hiermee al rekening is gehouden (immers Statuten en Huish. Regl. mocht ik nog niet ontvangen, komt dit spoedig? We zien er verlangend naar uit. Alles moet zoo nog op zulke losse schroeven blijven!) moest ik het dus toch wel even schrijven.

Had je een prettige vacantie? Ik was voor 't eerst buitenslands: Auvergne - verrukkelijk, Parijs - beroerd in dezen tijd (Studio des Ursulines gesloten, één van mijn pech-nummers, soit!)

Nu hart. gr. ook aan anderen (Scholte)
tt
Halbo C. Kool

P.S. Wat loopt via 'Technische Leiding' HK

Wat ontvangen jullie voor film- huur en -verzendkosten zoowat vermoedelijk per persoon per keer?

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Halbo C. Kool
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Groningen, 24 september 1927

aant.

aant.

Amice

Wij hopen Dinsdag 18 Oct. en voorts van elke maand de 3de Dinsdag te draaien. Is voor de eerste keer wellicht 25 Oct. geschikter? Zooals je weet zullen we 6 keer draaien. We rekenen op minimaal 100 leden, hebben 60. Groningsche mentaliteit: de kat uit den boom kijken.

Aanvulling lijst.
Muziek-adviseur: Kor Kuiler
film techn. adviseur A.R. de Boer
directeur Luxortheater
of Thie
directeur Capi

Dit in antwoord op je brief. Wij verwachten binnenkort wel aanmerkelijk meer leden, maar: dit jaar of een volgend?

Welnu hart. gr.

tt
Halbo C. Kool

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - S. Koppelman Jr

S. Koppelman Jr.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 7 oktober 1927

aant.

aant.

7-10-27

Geachte Heer!
Hiermede heb ik de eer U mede te deelen dat mijn vrouw en ik besloten hebben vooreerst nog niet tot de filmliga toe te treden.
Gelieve mij mede te deelen hoeveel wij voor het bijwonen der matinée schuldig zijn en zal ik het U gireeren.
Hoogachtend
S. Koppelman Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W.C. Koppenberg Jr.

W.C. Koppenberg Jr.
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 7 december 1927

aant.

7 December 1927

WelEd.Heer,
Gaarne zou ik van u vernemen of voor de a.s. filmmatinee der liga op a.s. Zaterdag introductie is toegestaan.
In dat geval zou ik gaarne eens een kennis van mij met het werk onzer vereeniging willen bekend maken.

Uw antwoord, eventueel met introductiebewijs, tegemoetziend, blijf ik,
Hoogachtend,
W.C. Koppenberg Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Simon Koster

Simon Koster
aan
Menno ter Braak

Berlijn, 2 september 1927

aant.

Berlin W 30, 2 September 1927
Eisenacherstrasse 103

Zeer geachte Heer,

Tot mijn spijt was ik niet eerder in de gelegenheid, U te antwoorden op Uw vraag inzake Filmliga-samenwerking A'dam-Berlijn.

Tot mijn nog grootere spijt moet ik U nu een teleurstellend antwoord geven. Ik heb hier wekenlang geconfereerd, aan lof voor het plan en beloften tot 'geestelijke steun' ontbreekt het niet, maar iets definitiefs, waarop voort is te bouwen, is niet te bereiken. Wat in Holland mogelijk is: een neutrale filmliga, is hier onmogelijk. Als men zich wenscht aan te sluiten bij, of ondergeschikt te maken aan een politieke partij, komt men een heel eind verder. Maar 1e is dat natuurlijk de bedoeling niet, en 2e worden de films dan uit een gezichtshoek bekeken die niet de onze is. Ons beider mooie plan lijkt mij daarom op het oogenblik niet te verwezenlijken. Maar dat belet natuurlijk niet, dat ik de gedachte vasthoudt. Ik ben daarom ook gaarne bereid, de filmliga hier te vertegenwoordigen. Zoolang uitwisseling een utopie blijft, kan ik U misschien van dienst zijn door te waarschuwen bij het verschijnen van een film, die voor de Liga in aanmerking komt; misschien ook door te onderhandelen over condities. Ik elk geval zal ik hier steeds met genoegen Uw belangen behartigen.

Kunt U mij al precies opgeven, welke films U in de loop van het seizoen denkt uit te brengen? Dat is natuurlijk een belangrijk ding bij eventueele voorbereidingen hier. En hoe hoog zouden de vertooningsrechten van die films voor Duitschland zijn, als men ze hier eventueel zou willen draaien? (Een kultureel genootschap hier heeft er belangstelling voor.)

Met de meeste hoogachting,
Simon Koster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Leo R. Krijn

Leo R. Krijn

aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 15 november 1927

aant.

Amsterdam 15 11 27

WelEdHeer,
Beleefd maak ik u er op attent dat mijn vrouw Alice Krijn-Spier en ik Leo R Krijn lid van de Liga zijn en ieder *f* 9.75 betaalden.
Indien mijn meening juist is, dat echtgenooten reductie genieten dan zou ik gaarne restitutie van het teveel betaalde ontvangen.
Hoogachtend
Leo R Krijn

Giro 56626

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Leo R. Krijn
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 8 januari 1928

aant.

8 jan 28

Mijne Heeren,
Woensdagavond 11 Jan e.k. zal in onze vereeniging vertoond worden de door den Heer Dick Laan vervaardigde films:
De Zwitsersche Rhône van Montreux tot haar oorsprong
en
De zonnekuren in de klinieken van Dr. Rollier te Leysin.
Ik heb de eer U hierbij eene introductie voor dien avond te doen toekomen en ik hoop, dat het onderwerp Uwe belangstelling heeft.
Voor het geval dat het u niet bekend is, diene dat de heer Dick Laan er zich reeds jaren op toelegt als amateur Filmopnames te maken en de verdere werkzaamheden zelf te doen.
Het zal me aangenaam zijn U Woensdag te mogen begroeten en verblijf,
Hoogachtend,
Uw dw,
Leo R. Krijn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Dick Laan

Dick Laan
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Wormerveer, 8 oktober 1928

aant.

aant.

WelEd. Heer.
Gaarne ontving ik weder mijn diploma als lid van de Amsterdamsche Filmliga voor 13 October a.s.
Hopende dat dit nog in orde zal komen
teeken ik,
Hoogachtend,
D. Laan

Crok & Laan
Wormerveer

Origineel: Particuliere collectie

Dick Laan
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Wormerveer, 16 november 1928

aant.

aant.

Wormerveer 16/11/'28

Mijnheer
Op de laatste filmliga middag hoorde ik zoo terloops van den Heer J.C. Mol dat U nog zocht natuuropnames voor de volgende programma's.
Daar ik reeds een tien tal jaren film, en het streven der Liga mij zeer sympathiek is zou ik U misschien met enkele natuurfilms van dienst kunnen zijn.
Ondermeer is goed een film over Davos, hoofdzakelijk gezien als wintersportplaats. Ik dacht misschien een film over de zonnekuren in de klinieken van Dr. Mollier te Leysin (iets byzonders) en dat nog nooit is gemaakt, iets voor U kon wezen.
In het geheel maakte ik een 30.000 Meter doch kom er wijnig mee uit. Ze zijn ongekeurd wat U evenwel niet zal hinderen. Ik geloof wel dat ik de meeste films heb gemaakt van alle Nederlandsche amateurs.
Mocht ik U dus van dienst kunnen wezen komt U dan de films eens doorzien bij mij in Bloemendaal in mijn eigen klein theatertje.
Met beleefde groeten.

Hoogachtend.
Dick Laan

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C.E. La Lau-Meeter

C.E. La Lau-Meeter
aan
Menno ter Braak

Huizen, 1 oktober 1927

aant.

1 October 1927

Geachte Heer
Zoudt U mij eenige inlichtingen willen verstrekken omtrent lidmaatschap van de film-liga en de voorstellingen, die gegeven worden? Gaat het daarbij als met tooneeluitvoeringen waar b.v. niet gerookt wordt? Door vriendelijke tusschenkomst van den eigenaar van het Centraaladres en den bureaulist kreeg ik Uw adres.
Bij voorbaat dankend, na beleefde groeten
Hoogachtend
C.E. La Lau Meeter

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

C.E. La Lau-Meeter
aan
Menno ter Braak

Huizen, 6 oktober 1927

aant.

Huizen 6 October '27

Zeer geachte Heer ter Braak
Wilt U mij als lid van de filmliga inschrijven tegen een contributie van *f*8.- (acht gulden)? Daar ik op Uw schrijven geen gironummer aantrof, lijkt het mij het beste, dat ik bij de e.v. voorstelling het verschuldigde meebreng, want een chèque moet U weer gaan innen.
Met beleefde groeten
Hoogachtend
C.E. La Lau-Meeter

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Jef Last

Jef Last
aan
Menno ter Braak (Redactie Filmliga)

Rotterdam, 27 februari 1930

aant.

R'dam 27.2.30

Hooggeachte Redactie.

Gaarne zag ik bygaand artikel in het volgende nummer van *Filmliga* opgenomen, terwyl ik tevens gaarne even van u zou vernemen wat er met myn vorige ingezonden stukje (over vreemde woorden) gebeurd is en daarom hierby postzegels voor antwoord insluit.

(Ik mis 2 nummers van FL zoodat het mooglyk is dat het stukje geplaatst werd zonder dat ik het zag.) Misschien interesseert het de redactie dat de oorspronkelyke novelle *Branding* in het Februarinummer van *de Stem* gepubliceerd is.

Hoogachtend
Jef Last
Bestuurder Filmliga afd R'dam.

Toevoeging van Ter Braak:

1. Antwoord Last
2. Melodie der Welt
   Strasse der Verlorenen Seele
   Yoshiwara
   Levende lijve
3. Delft
4. Journaal Real. Film

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Last-ter Haar

J. Last-ter Haar
aan
Menno ter Braak

[Amsterdam, 3 oktober 1927]

aant.

aant.

G.H.
Hierbij bedank ik voor het lidmaatschap vd Filmliga.
I. Last ter Haar

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Henri Ledeboer

J. Henri Ledeboer
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 24 maart 1928

aant.

24 Maart 1928

Geachte Heer ter Braak,
Verleden week had ik een keuring in den Haag, bij welke gelegenheid ik een onderhoud had met den Heer D. Van Staveren, Voorzitter van de Centrale Commissie voor de filmkeuring. Ik richtte toen tot hem de vraag waarom ook niet vertegenwoordigers van de filmliga als leden der Rijkskeuringscommissie waren benoemd. Het antwoord luidde dat men van dien kant geen bericht had gekregen dat een dergelijke benoeming op prijs zou worden gesteld. Ik noemde toen Uw naam, waarop dhr. Van Staveren mij antwoordde dat het 't beste was dat gij U rechtstreeks tot hem wendde, U bereid verklarende een eventueele benoeming te aanvaarden. Bij een voorkomende vacature zou hier dan rekening mee kunnen worden gehouden.
Ik adviseer U derhalve in dezen geest te handelen.
Met Hoogachting,
Uw dw.,
[handtekening onleesbaar]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.A. Leerink

J.A. Leerink
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 8 september 1927

aant.

8-9-'27.

Geachte Heer.
Gaarne vernam ik van u, welke voordeelen en lasten verbonden zijn aan het lidmaatschap van de Amsterdamsche film-liga, zulks in verband met mijn voornemen om eventueel tot deze liga toe te treden.
U bij voorbaat dankend voor de moeite
J.A. Leerink

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.A. Leerink
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 12 september 1927

aant.

aant.

A'dam, 12-9-'27.

Geachte Heer.
Ondergeteekende verklaart zich bereid, tegen de bij het door U gestuurde manifest en aanvullend schrijven genoemde voorwaarden tot wederopzeggings toe als lid toe te treden tot de Filmliga A'dam. In afwachting van een bewijs van lidmaatschap benevens mededeeling, wààr de voorstellingen zullen geschieden
gaarne
J.A. Leerink.
jur. cand.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A. de Leeuw

A. de Leeuw
aan
Menno ter Braak

[1927]

aant.

GH.
Als lid van de Film Liga geven zich op:
H. de Leeuw en André de Leeuw, Keizersgracht 690.
Hoogachtend
André de Leeuw

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Ida Liefrinck

Ida Liefrinck
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

16 november 1927

aant.

aant.

16-11-27.

Geachte Heer ter Braak,
De Rotterdamsche afdeeling van de liga gaat accoord met de finantieele regeling, zooals op de laatste vergadering te Amsterdam besproken is.
Hoogachtend
Ida Liefrinck.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C. van Lier

C.van Lier
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 21 november 1927

aant.

21-11-'27.

L.S.
Gaarne zou ik als lid der Film Liga Amsterdam toetreden. Mag ik bij event. bericht van aanneming, ook een prospectus ontvangen waarin ik mogelijk kan zien of ik, als lid dan alleen, of met m'n echtgenoote de voorstellingen kan bijwonen.
In afwachting van Uwe berichten
Hoogachtend,
C. van Lier.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

C. van Lier
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 28 november 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 28-11-'27.

Zeer geachte Heer,
Tot m'n genoegen kan ik U mededeelen dat den Heer H. van de Velde, Luijenkampweg te Laren (N.H.) ook tot de Filmliga als lid wenscht toe te treden.
Ik verzoek U daarom genoemde Heer bericht van inschrijving wel te willen doen toekomen.
Met de meeste hoogachting
C. van Lier.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - G.J. Ligthart

G.J. Ligthart
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Soerabaja, 5 september 1927

aant.

Soerabaja, 5 September 1927

WelEd.Heer,
Ik ontving Uw schrijven dd 1 pto met bijgesloten manifest.
Per volgende mail zend ik U een postwissel groot Fl.15.- met het beleefde verzoek mij als lid te willen inschrijven (contributie Fl.8.-) en de resteerende Fl.7.- te willen beschouwen als kleine bijdrage voor het mooie doel.
Hoogachtend
G.J. Ligthart

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Ligue Internationale du Film Indépendant

Ligue Internationale du Film Indépendant
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Genève, 13 maart 1930

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

Genève, le 13 mars 1930.

Monsieur le Secrétaire Général,

Je prends la liberté de vous écrire directement, car voici quelque temps déjà que je n'entends plus parler de M. Franken, par l'intermédiaire duquel s'étaient poursuivies jusqu'à présent les relations entre la Film-Liga et la Ligue Internationale du Film Indépendant. - La dernière lettre de M. Franken, datée de Paris, le 23 février, m'annonçait qu'il quittait cette ville, sans me donner sa nouvelle adresse et qu'à son grand regret il ne pouvait plus s'occuper des affaires de la Ligue: depuis, malgré une lettre assez pressante de ma part pour obtenir certains renseignements, je n'ai plus eu de nouvelles.

J'ai reçu en effet une offre ferme du directeur de l'Institut international du Cinéma éducatif, à Rome, un organisme de la Société des Nations, comme vous le savez, pour un article sur le mouvement des Ciné-Clubs et la Ligue internationale du Film indépendant, dans la revue de l'Institut qui paraît en 5 langues et qui est distribuée très largement dans le monde entier. - Vous comprendez sans peine que c'est là une offre très intéressante pour nous de faire connaître dans tous les millieux qui s'intéressent d'une façon intelligente au cinéma l'effort que nous avons poursuivi jusqu'à présent, et préparer ainsi son extension. Car, malgré les difficultés que nous traversons actuellement (celles du Ciné-Club de Genève sont, je crois, les mêmes que celles de la Film Liga), je crois au développement du mouvement des Ciné-Clubs si nous savons nous organiser, et si nous lui donnons peut-être une orientation un peu plus large que jusqu'à présent.

Il me serait donc très nécessaire pour la rédaction de cet aticle d'être exactement renseigné sur la Film Liga. Dans une circulaire adressée il y a un mois à Franken, ainsi qu'aux autres membres de la Ligue, je lui demandais ces renseignements. Je me permets donc de vous en remettre ci-joint un exemplaire, en espérant que vous pourrez me faire parvenir rapidement les renseignements que je demande. Au besoin, le compte-rendu financier et les exemplaires de prospectus, etc, pourraient attendre à plus tard afin de ne pas retarder l'envoi des renseigenements qui me sont nécessaires pour cet article.

En outre, je vous serais obligé de bien vouloir me comfirmer officiellement la décision de l'adhésion de la Film-Liga à la Ligue internationale, dont Mr Franken m'avait fait part officieusement, car je ne voudrais pas parler de cette adhésion dans mon article si ce n'est pas une chose absolument faite.

Je m'excuse de vous presser ainsi, mais je me trouve assez limité par le temps, étant donné que l'article demandé doit être livré pour *la fin du mois de mars*.

Je me permets d'espérer recevoir prochainement des nouvelles de votre part, et, dans cette attente, je vous prie de croire, Monsieur le Secrétaire Général, à ma considération très distinguée.

Robert Guye
secrétaire général

Annexe: une circulaire
Statuts de la Ligue Internationale du Film Indépendant

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ligue Internationale du Film Indépendant
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Genève, 15 mei 1930

aant.

aant.

Genève, le 15 mai 1930.

Monsieur le Secrétaire général,

Je vous remercie de votre aimable lettre du 13 mai. Je suis très heureux de voir les relations entre nos deux organisations se renouer après ce long silence que je n'arrivais pas à m'expliquer. J'espère que nous allons pouvoir dorénavant rester en contact étroit car j'entrevois pour ces mois d'été une activité assez intense pour mettre sur pied une action internationale vraiment effective.

Je comprends très bien les difficultés qui vous ont fait tarder à m'écrire car je connais moi-même avec le Ciné-Club de Genève ces périodes de presse où l'on n'arrive pas à faire face à toutes ses obligations. Je pense cependant que vous alles entrer maintenant dans une période plus calme qui nous permettra, comme je vous le disais, de prendre des mesures effectives en vue de renforcer notre groupement pour la saison prochaine.

Je suis très heureux d'avoir l'assurance formelle de votre part de la sympathie de la Ligue hollandaise du Film vis-à-vis de la Ligue internationale et je me permets d'espérer très fermement que celle-ci se tranformera en une adhésion formelle dès le mois de juin prochain.

Sans vouloir m'ingérer dans les affaires intérieurs de la Ligue hollandaise du film, me permettez-vous d'insister un peu pour cette décision ne soit pas déférée à une date ultérieure; il est en effet d'une très grosse importance pour notre groupement que nous sachions le plus rapidement possible d'une façon certaine sur qui nous pouvons compter si nous voulons tirer tous les avantages des circonstances extrêmement favorables pour notre mouvement qui s'offrent à l'heure actuelle.

Je prends bonne note des différents renseignements que vous voulez bien me communiquer sur l'organisation et l'activité de votre Ligue.

Je note spécialement que vous envisagez pour l'hiver prochain la sortie de nouveaux films. Permettez-moi à ce sujet d'attirer votre attention sur l'éventualité envisagée dans ma Circulaire No 3 (incluse dans ma lettre du 3 mai) au sujet de la constitution

des programmes pour toutes les sections affiliées à la Ligue internationale. Ceci est d'une importance spéciale pour les nouveaux films et il serait grandement à souhaiter que les auteurs de ces nouveaux films veuillent bien traiter d'abord avec la Ligue internationale en vue de leur exploitation dans les différentes ligues locale avant de se lier avec des firmes commerciales. Je crois que ceci serait tout à l'avantage des auteurs car vraisemblablement la Ligue internationale sera à même de leur faire des propositions tout aussi avantageuses, si ce n'est plus, que les maisons d'édition commerciales; et cela du même coup renforcerait le mouvement du film indépendant.

Je vous remercie également de me signaler l'adresse de la Société de Copenhague avec laquelle je vais me mettre immédiatement en rapport.

J'espère que le fait que je vous écris en français ne vous crée pas de difficulté; cela simplifie pour moi considérablement mon travail, mais il est bien entendu que vous pouvez très bien m'écrire en allemand, car cela ne me gêne en aucune façon.

Dans l'attente de vos prochaines nouvelles je vous prie d'agréer, Monsieur le Secrétaire général, l'assurance de mes sentiments très distingués

Robert Guye
secrétaire général

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.R.A. Loman

J.R.A. Loman
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 25 september 1927

aant.

25 September 1927

Geachte Heer,

Naar ik heb gehoord, is bij U 't secretariaat gevestigd van de Amsterdamsche Filmliga. U zou mij een groot genoegen doen, als U me den prijs van 't lidmaatschap wilde melden, daar ik graag lid wil worden van deze filmliga. Hopende U niet te veel last te veroorzaken met m'n verzoek,

Hoogachtend
J.R.A. Loman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.R.A. Loman
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

27 September 1927

Geachte Heer,
Bij dezen bericht ik U, dat ik lid wensch te worden van de Amsterdamsche filmliga. Gaarne zou ik de contributie in 2 termijnen betalen. Ik hoop vòòr Zaterdag m'n kaart van U te ontvangen, opdat ik dan de voorstelling van dien dag kan bijwonen.
Hoogachtend,
J.R.A. Loman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Tr. Louman

Tr. Louman
aan
Menno ter Braak

[1927]

aant.

Ondergeteekende geeft zich op als lid van de Filmliga afd A'dam.
Tr.Louman
van Eeghenlaan 5

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - G.E. Mathon

G.E. Mathon
aan
Menno ter Braak (Bestuur)

Den Haag, 9 november 1928

aant.

's-Gravenhage, 9 November 1928

WelEdelgeboren Heeren:
Ter bevestiging van het U reeds mondeling door ons lid den Heer PELSTER medegedeelde heb ik de eer U te berichten, dat in onze vergadering van Maandag j.l. den 5en November een nieuw bestuur is gekozen, bestaande uit de Heeren:

Dr. W.J. JONG, Voorzitter,
Mr. G.E. MATHON, Heuhuijskade 81, Secretaris,
Mr. J. CONINCK LIEFSTING, Penningmeester,
Ed. PELSTER, Technisch lid,
C. van EESTEREN, Commissaris.

Wij doen een beroep op Uwe medewerking en voorlichting, opdat een even aangename samenwerking moge worden verkregen als met ons vorig bestuur het geval was, en opdat wij voor de Filmliga nuttig werk kunnen verrichten.

Ik moge voorloopig volstaan met de mededeeling, dat het voortbestaan van de Haagsche afdeeling voor dit jaar verzekerd is, doch stel mij voor, na onze eerste bestuursvergadering U nader omtrent de positie van onze afdeeling te berichten.

Inmiddels met de meeste hoogachting
Uw. dw.,
G.E. Mathon
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Jacob Mees P.Rzn.

Jacob Mees P.Rzn.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Rotterdam, 30 September 1927

aant.

30 September 1927

Mijne Heeren,

Naar aanleiding van Uw schrijven van 26 September heb ik het genoegen U bijgaand te overhandigen een schuldbekentenis van een bedrag van Fl. 800.--, welke ik U was overeengekomen te leenen tegen een rente van 4%. U gelieve mij dit document geteekend in te zenden, waarna ik U remise zal maken.

Hoogachtend,
Jacob Mees

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Jacob Mees P.Rzn.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Rotterdam, 3 december 1927

aant.

3 December 1927

Mijne Heeren,

Ik ontving Uw schrijven van 2 December naar aanleiding waarvan ik U mededeel dat het mij aangenaam zou zijn wanneer U de mij toekomende F.800.- per 5 of 6 December wilt storten ten gunste van mijn postgiro 3136. Voorschotrente wensch ik U niet te berekenen. De schuldbekentenis zend ik U bijgaand terug in afwachting van Uwe remise.

Zou ik nog eenige opmerkingen mogen maken?

1o. Hebben alle afdeelingen van de Filmliga een giro rekening? Zoo niet, dan lijkt het mij noodzakelijk dat deze geopend worden.
2o. Het tweede programma (*Kiopho*, *Rien que les Heures* etc.) heb ik niet gezien. (Het 1e en 3e trouwens ook slechts gedeeltelijk). Intusschen schrijft mij een vriend over het 2e programma volgens bijgaanden brief. Wat vindt U van dit oordeel? Is er iets tegenover te stellen waardoor de mogelijkheid zou ontstaan van een wijziging van dit oordeel?

Hoogachtend,
Jacob Mees.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Jacob Mees P.Rzn.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Rotterdam, 26 januari 1928

aant.

26 Januari 1928

WelEdelgeboren Heer,

In het bezit van Uw schrijven van 23 Januari bericht ik U, dat ik ingevolge Uw verzoek, het bedrag van F-72.50 op Uw postrekening liet overschrijven.

In verband met den verderen inhoud van Uw schrijven zou ik U willen vragen hoeveel afdeelingen de Liga thans telt en hoeveel leden iedere afdeeling heeft. Daar de leden vooraf betalen weet men toch precies over welk totaal bedrag men de beschikking heeft en welke uitgaven daartegenover staan. In ieder geval is een begrooting gewenscht. Ik verzoek U dan ook een dergelijk stuk voor het loopende jaar te willen opmaken.

Wat betreft Uw vraag U opnieuw een bedrag van F.800.- te leenen, moet ik U mededeelen, dat daartegen bij mij eenige bezwaren bestaan. Wel zou ik willen overwegen één vierde van dit bedrag, dus F.200.-, voor te schieten en zullen er eenige andere personen bereid gevonden moeten worden die de overige 3/4 willen leenen. Ik begrijp dat deze mededeeling een teleurstelling voor U is, doch het is wel gewenscht dat ook anderen zich eens financieel voor de Film-Liga interesseeren.

Hoogachtend,
Jacob Mees

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Jacob Mees P.Rzn.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Rotterdam, 30 januari 1928

aant.

30 Januari 1928

Zeer geachte Heer,
Ik ontving Uw schrijven van 27 Januari en nam nota van Uw uiteenzetting inzake het verantwoorden der programma's.
Zooals U reeds schreef, betreft de door U ter leen gevraagde F.800.- alleen een questie van contant kasgeld. Om nu aan deze behoefte te kunnen voldoen, zou ik U willen voorstellen, met de afdeelingen een overeenkomst te sluiten, dat voor ieder programma een grondbedrag van b.v. F.50.- vooruitbetaald moet worden. Het verschil met de werkelijke kosten van het programma kan dan naderhand aangezuiverd worden.
Hoogachtend,
Jacob Mees

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W. Meijer

W. Meijer
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 11 december 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 11.12.27.

Geachte heer,
Ik zou u willen vragen, of de mogelijkheid bestaat, dat we nog in dèze reeks programma's der Liga de film *De Moeder* te zien krijgen? Misschien is het onnoodig hierop de aandacht te vestigen, maar ik stel me voor, dat er tal van Ligaleden zijn, die de film nog niet gezien hebben en de kans, dat we haar in een gewone bioscoop vertoond krijgen, vrijwel nul is. Ik persoonlijk zou gaarne *alles* wat uit Rusland komt willen zien, sedert *Iwan de Verschrikkelijke* hier vertoond is. Misschien stelt u prijs op een oordeel van een lid?: Ik ben zeer tevreden over hetgeen tot nu toe is gegeven en ga volkomen accoord met het experimenteele karakter der Liga: we houden immers allen wel zooveel van de film, dat we niet al 1 een oog hebben voor de bereiktheden, maar niet minder voor de mogelijkheden ervan. - Zou het verder niet mogelijk zijn, eens een stuk film achteruit te draaien? Het zou m.i. zeer interessant zijn den tijd

eens in omgekeerden zin te doen verloopen, wat nu niet juist een alledaagsch verschijnsel voor ons is. Misschien kunt u deze opmerkingen eens in gedachte houden?

Hoogachtend,
W. Meijer
(wisk.stud.)

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.C. Mol

J.C. Mol
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 3 oktober 1927

aant.

3 Oct. 1927

Weled.Heer,

Zoudt U zoo vriendelijk willen zijn schrijver dezes J.C. Mol Directeur der Filmfabriek Multifilm Spaarne 59 Haarlem op te geven als lid der Filmliga te Amsterdam?

Bij voorbaat dankend,
Hoogachtend,
J.C. Mol

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.C. Mol
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 6 augustus 1928

aant.

6 Augustus 1928

Zeer geachte Heer,

In aansluiting op Uw schrijven van 25 mei heb ik mij met den heer Pelster in verbinding gesteld over de betaling van de door mij vertoonde films. Het bedrag is, met inbegrip van de vertooning voor Den Haag, die niet zelf afrekende: Vertooning Amsterdam met documentaire films F.25.-. Idem te Den Haag F. 25.-., 3 vertooningen met de Kristallenfilm F.30.-., totaal F.80.-.

Van den heer Pelster ontving ik echter geen remise. Wilt U niet zoo vriendelijk zijn mij het bedrag te doen toekomen, het liefst op mijn postrekening 6985, of den heer Pelster opdracht te geven voor afrekening te zorgen.

Bij voorbaat dankend,
Hoogachtend,
J.C. Mol

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W. Mooij

W. Mooij
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Alkmaar, 18 september 1928

aant.

18 September 1928

Weled.Zeergel.Heer,
Blijkens een verslag in de bladen over de gehouden jaarvergadering van de Ned. Filmliga, zijn in meerdere plaatsen des lands afdeelingen opgericht, terwijl in andere plaatsen daartoe voorbereidingen worden getroffen.
Gaarne zouden wij nu in verband met bovenstaande van U vernemen, of de mogelijkheid bestaat, dat ook te Alkmaar zulk een afdeeling opgericht kan worden.
Wij zouden het dan ook ten zeerste op prijs stellen, indien U zoo vriendelijk zoudt willen zijn ons eenige inlichtingen daaromtrent te willen verstrekken, terwijl wij desgewenscht gaarne bereid zijn ten Uwent te komen ten einde een en ander te bespreken.
Mogelijk kunnen wij wel eens een bijeenkomst bijwonen, waardoor wij ons een idee kunnen vormen van het werken en streven van den bond.
Uw verdere inlichtingen met zeer veel belangstelling tegemoet ziende, teekenen wij
Met de meeste hoogachting,
W. Mooij

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Ph. Müller

Ph. Müller
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

aant.

A'dam 27-9-1927

WelEd.Geb Heer,
Gaarne wenschte ik lid te worden der Film Liga en in twee termijnen de contributie te betalen,
Hoogachtend
Ph. Müller
jur.cand.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Munka

Munka
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Budapest, 28 oktober 1928

aant.

budapest den 28.-X, 1928.

Sehr geehrter Herr Doktor!

Wir erlauben uns Ihnen, als Gruppe der ungarischen Avantgardisten, die erste und zweite Nummer unserer Zeitschrift *Munka* /die Arbeit/ mit dem höfl, Ersuchen einzusenden, uns gegen Zusendung der weiteren Nummern unseres Blattes, als Tauschexemplare Ihre Zeitschrift, 'Hollandische Filmliga', gefl. Anhersenden zu wollen.

Unsere seinerzeit erscheinende Zeitschrift *Ma* deren Redakteur ebenfalls Ludwig Kassák war, ist Ihnen wohl bekannt. Ausserdem berufen wir uns auf Herrn Ernst Kállai, Redakteur des deutschen *Bauhaus* wie auch auf Herrn Moholy-Nagy, die auch Mitarbeiter unseres Blattes sind.

Wit stehen z.B, auch mit der hollandischen Zeitschrift *i 10* im Austauschverhältnis und hoffen dass Sie unsere diesbezüglichen Bitte ebenfalls nachkommen werden.

In Erwartung Ihrer gefl. Ehebaldigen Erledigung, verbleiben wir mit Freundschaft:
Redaktion der
Munka
[onleesbare ondertekening]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H. Naeff

H. Naeff
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Utrecht, 25 september 1927

aant.

aant.

Geachte Heer,

Ik las in 't *Handelsblad* van de eerste matinee v.d. Filmliga.

Wilt U mij even schrijven 1e of de oprichting van een liga in Utrecht door is gegaan, zo niet, of ik, als stiefbroer van M. Franken te Parijs, deze matinee bij mag wonen, al word ik geen lid van de Filmliga, en 2e op welke voorwaarden ik lid kan worden v.d. liga-Amsterdam en 3e hoeveel voorstellingen U verwacht.

Bij voorbaat mijn welgemeende dank
u.d.w. H. Naeff
Oude Gracht 327
Utrecht

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Nederlandsche Bioscoop-Bond

Menno ter Braak
aan
Nederlandsche Bioscoop-Bond

Tiel, 2 juli 1929

aant.

Tiel, Korenmarkt 59
2 Juli 1929

Mijne Heeren

In verband met het hangende bioscoopconflict in het Zuiden des lands hebben wij de eer U mede te deelen, dat wij voornemens zijn voor onze afdeeling EINDHOVEN een buitengewone voorstelling (als gewoonlijk in besloten kring) te organiseeren.

Wij nemen de vrijheid U van deze voorstelling, waarvan de datum nog niet is bepaald, in kennis te stellen, ten einde den indruk te vermijden, dat wij in deze materie partij zouden kiezen. Niets is minder het geval, daar de Nederlandsche Filmliga geen commercieele interesses bezit. Zij meent echter aan de gerechtvaardigde wenschen harer Eindhovensche leden gehoor te moeten geven door het initiatief te nemen tot deze opvoering.

Voor Uw commentaren staan wij echter te allen tijde open.
met de meeste hoogachting
voor het D.B. der Nederlandsche Filmliga
Secr.

Doorslag: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Nederlandsche Bioscoop-Bond

aan
Menno ter Braak (Tiel)

Amsterdam, 12 juli 1929

aant.

12 Juli 1929

WelEdele Heer,

Naar aanleiding van Uw brief van 2 Juli j.l. meent het Hoofdbestuur van den Nederlandsche Bioscoop-Bond U in dringende overweging te mogen geven de door U te organiseeren buitengewone voorstelling te Eindhoven niet tijdens het bioscoop-conflict in het Zuiden te doen houden.

Het zal U vermoedelijk bekend zijn, dat bij het uitbreken van het bioscoop-conflict besloten is, dat de leden voor de toekomst elke zakelijke relatie zullen verbreken met hen, die in de bij het conflict betrokken gemeenten films vertoonen of doen vertoonen.

Stelt Gij er dus prijs op, met de leden van den Nederlandschen Bioscoop-Bond in de toekomst relaties te onderhouden, dan gelieve U het vorenbedoeld besluit te willen respecteeren en de aangekondigde voorstelling te Eindhoven te willen uitstellen tot na beeindiging van het U bekende conflict.-

Hoogachtend,
Namens het Hoofdbestuur,
[onleesbaar]
Administrateur

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Nederlandse Vereeniging voor Onderwijs- en Ontwikkelingsfilms

Nederlandse Vereniging voor Onderwijs- en Ontwikkelingsfilms
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, [vóór 25 oktober 1927]

aant.

Wij hebben de eer U uit te noodigen om U te doen vertegenwoordigen op eene bijeenkomst op Dinsdag 25 October a.s., des namiddags 2 uur, in het gebouw der Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten te 's-Gravenhage, Laan Copes van Cattenburch 23, ter bespreking van de mogelijkheden tot samenwerking van Volksuniversiteiten, Filmliga's en V.O.O.F. bij de vertooning van films met cultureele waarde.

Tot deze bijeenkomst zijn uitgenoodigd de besturen der Volksuniversiteiten en Filmliga's in Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht.

vdB/M. Het Bestuur der V.O.O.F.,
[onleesbaar] Voorzitter,
[onleesbaar] Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Nederlandse Vereniging voor Onderwijs- en Ontwikkelingsfilms aan Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 28 oktober 1927

aant.

28 October 1927

Voor zooveel noodig veroorloven wij ons hierbij te herinneren aan de tweede bijeenkomst van vertegenwoordigers van Volksuniversiteiten en Filmliga's en onze vereeniging, die zal worden gehouden op Vrijdag 4 November a.s. des nam. 2 uur in het gebouw der Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten, Laan Copes van Cattenburch 23, alhier.
Namens het bestuur der V.O.O.F.
vdB/P
[onleesbaar]
Secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - P.J. Nolte

P.J. Nolte aan Menno ter Braak

Amsterdam, 3 oktober 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 3 Octob. '27

Hooggeachte Heer ter Braak
Met instemming begroet ondergeteekende de pogingen, die, naar het eerste nummer van *Filmliga* vermeldt, in het werk gesteld worden, om tot de vorming eener filmbibliotheek te geraken. Voor genoemd doel sluit ik hierbij een kleine bijdrage in. Het komt mij inderdaad voor, dat een dergelijke boekerij van onberekenbaar groot nut kan zijn. Tevens bied ik U, daar ik ten zeerste sympathiseer met het streven der liga, mijn diensten voor de toekomst aan, hetzij als bibliothecaris, hetzij voor het vertalen of omwerken van buitenlandsche artikelen. Ondergeteekende is met 't

Fransch, Duitsch, Engelsch, Italiaansch, Spaansch en in mindere mate ook met de Scandinavische talen en het Russisch bekend.

Hopende, dat U eventueel van mijn diensten gebruik zoudt willen maken, teeken ik met de meeste hoogachting

P.J. Nolte

cand. w. en n.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W. Noordhoff

W. Noordhoff
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Lochem, 19 september 1927

aant.

Lochem, 19 Sept. 1927

Zeer geachte Heer,

In Uw hoedanigheid van secretaris-penningmeester van het voorloopig Bestuur van de Film-Liga Amsterdam kom ik tot U met een vraag. Wat ik U te vragen heb raakt niet rechtstreeks het belang van de film als kunst; het is me slechts om enkele inlichtingen te doen.

De pas opgerichte afdeeling Lochem van de vereeniging ‘Kerk en Vrede’ zou dezen winter graag de film *The Big Parade* te Lochem gegeven willen zien. Geen der bestuursleden weet echter, hoe we het moeten aanleggen, de film, die naar de bladen meldden, dezen winter opnieuw in de groote steden gaat draaien, hier te krijgen. Ook het adres van de Metro Goldwyn Mayer Production, of eventueel van de firma die de film in Nederland voor deze onderneming exploiteert, is ons niet bekend. Op film-gebied was ons alleen, naast die van M.H.K. Franken, Uw naam bekend in connectie met de A'damsche Filmliga. Vandaar dat ik nu zoo vrij ben me tot U te wenden. Waarschijnlijk kunt U ons wel verder op weg helpen, althans een adres verschaffen, waartoe we ons voor *The Big Parade* kunnen wenden.

Postzegel voor Uw antwoord, dat ik hoop spoedig te ontvangen, sluit ik hierbij in.

U bij voorbaat zeer dankend voor uw hulp,

Hoogachtend,

W. Noordhoff

voorz. afd. Lochem van ‘Kerk en Vrede’

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Ons Eigen Tijdschrift

Ons Eigen Tijdschrift

aan
Menno ter Braak

Den Haag, 26 juni 1930

aant.

26 juni 1930.

Hooggeachte Heer,

Wij hopen in het Augustus-nummer van ons blad een bijdrage op te nemen over de ‘Avantgarde cinéma's’ te Parijs. Zeer zouden wij het op prijs stellen, indien wij daarbij zouden kunnen beschikken over eenig illustratie-materiaal uit de afbeeldingen, die in verschillende nummers van *Filmliga* zijn opgenomen. Wij denken bijv. aan de reproducties:

Ivens aan den arbeid	April '28	bl. 5
Trappenhuis - Germaine Krul	April '28	bl. 9
Bijlage Ivens ‘de Brug’	Mei 28	bl. 9
Affiche Studio 28	Mei 28	bl. 5
Ivens Heien	III, 1 omslag	
Ivens Regen	III, 1	bl. 4
Eissenstein's Generallinie	III, 7	bl. 96
Eissenstein's Generallinie	III, 7	bl. 102

Zoudt U willen overwegen of de foto's dan wel de cliché's daarvan ons in bruikleen kunnen worden afgestaan en indien ja, op welke voorwaarden?

Met een toestemmend antwoord op ons verzoek zoudt U ons zeer verplichten.

Hoogachtend verblijve,

Uw zeer dienstw.

Gerh. van Dijk

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Eduard Pelster

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

8 September 1927

aant.

8 September 1927

Amice,

Het laatste nieuws is, dat we gisteren middag met van Wessem weer tamelijk lang vergaderd hebben over het blad. Dat loopt wel en zal ook wel ongeveer vol zijn.

Juist gisteren middag kreeg ik eindelijk een brief van Franken, dat hij te Parijs weer ziek was geworden, doch nu 7 dezer vol moed aan het werk zou gaan. Ik had hem reeds genoeg opgegeven en om hem nog meer aan te porren heb ik er hem gisteren nog maar een flinke portie bij gegeven. Als hij dat allemaal 'voor elkaar krijgt' hebben we voorloopig geen tekort aan films.

Over een zaal is nog geen decisie genomen, omdat er nog verschillende problemen aan vast zitten en Sluizer waarschijnljjk wel veel geld zal willen hebben. Dat komt echter ook wel.

Juist heden morgen heb ik met Scholte besproken om, ten einde allerlei complicaties en ook onnoodige kosten te voorkomen, geen propaganda-voorstelling te geven op 24 September a.s. doch deze ineens als eerste Liga-voorstelling te doen gelden. Dat voorkomt een heele hoop last en moeilijkheden en heeft voor niet-leden toch hetzelfde nut. Hij zou je er ook nog nader over schrijven. Het programma blijft dan zooals we het de vorige maal hebben vastgesteld, dus *Crainquebille* enz.

De conferentie met het Hoofdbestuur van den Ned. Bioscoop Bond zal ook wel nabij zijn. Juist dezer dagen heb ik vernomen dat die heeren zeer verontwaardigd waren over ons manifest, dat ze een aanval en miskenning achten van hun prestaties en dat mij vooral kwalijk nemen, omdat ik als vakman de technische adviseur ben en dus een dergelijke aanval had moeten voorkomen. Voornamelijk gaat het over dat 'bij vergissing vertoonen' doch heb ik hun onmiddellijk bewezen, dat ze inderdaad verschillende belangrijke films bij vergissing hebben vertoond, zonder dat ze zelf wisten wat ze wel in handen hadden.

Zaterdagmiddag om 4 uur is in 'De Kring' de oprichtingsvergadering der Nederlandsche Film Liga.

Rotterdam gaf een buitengewoon goed manifest uit, waarvan je misschien wel een exemplaar gekregen hebt. Huijts stuurde mij er een doch dat heeft Scholte me weer afhandig gemaakt voor het blad, dat *De Explicateur* heet. Dat is toch zeker leuk...? 'n Beetje ironie behoort er nu eenmaal bij, vooral tegenover de gewichtig doende bedrijfsmenschen.

Verder geen nieuws.

Beste groeten en tot ziens.

t.t.

Ed. Pelster.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 14 september 1927

aant.

aant.

14 September 1927

Amice,

Ik zal je nieuwsgierigheid naar het resultaat der Bondsbesprekingen maar niet op de proef stellen tot Zaterdag. Er komt tegenwoordig bijna niets meer als Liga uit mijn machine dus zeer zeker hoort dat rapport aan jou er ook bij.

Maandag 1.1. te 4.15 verschenen Scholte, Laseur en ik voor het Hoofdbestuur van den Bond, dat nader slechts uit het Dagelijksch Bestuur bleek te bestaan; n.l. Hamburger (Utrecht) (voorzitter) E. de Hoop (Amsterdam) Hoogenstraaten (Utrecht) en ons aller vriend Tony du Mee (Amsterdam), ridder in de orde van de heilige Krokodil en Groot meester van de Broederschap der Hypocrieten, eerelid van het Verbond der Tong-Kameleonnen.

De ontvangst was werkelijk heel hartelijk en vriendelijk, ze hadden prima Bonds sigaren en waar ik voor gevreesd had, n.l. dat de Bond een hautain standpunt zou willen innemen, is absoluut niet gebeurd. Scholte heeft heel rustig en duidelijk (natuurlijk met de noodige dikke en zware woorden) uiteengezet wat onze plannen zijn en dat we er op uit zijn om practisch het bedrijf te steunen en men van ons geen enkele concurrentie te wachten heeft. Integendeel zijn wij een avant garde, die waarschijnlijk wel mogelijk zal maken voor de theater-exploitanten wat zij natuurlijk ook graag zouden willen doch nu nog niet kunnen door gebrek aan belangstelling van de zijde van het publiek.

De gezichten verhelderden merkbaar en daarop antwoordde Hamburger dat het bedrijf zelf ook steeds al had gedaan wat wij nu ook wilden doen. Namelijk verheffing en het brengen van kunstfilms. Ieder groot werk, dat er was uitgekomen, dat gemaakt was naar het werk van een kunstenaar, was door het bedrijf steeds op het programma gebracht, ook al was men te voren niet zeker dat het zakelijk gunstige resultaten zou hebben. Slechts dan had men werken van groote kunstenaars niet in de bioscoop gebracht indien deze op zoo'n slechte wijze waren verfilmd, dat ze uit technisch oogpunt te minderwaardig waren en dus de intellectueelen, die er naar zouden zijn komen zien, teleur zouden hebben gesteld. Ook had men wel aangedurfd om wetenschappelijke films te brengen, waardoor dan het karakter van amusement van de bioscoop af was geweest en toch had men daar goede resultaten mee bereikt.

Eerst dacht ik dat Hamburger een heel handigen draai wilde nemen en uit de praktijk wilde bewijzen dat de Liga geheel en al overbodig was maar toen drong tot mij en de anderen door wat de Bond eigenlijk als ‘filmkunst’ beschouwde. De bedrijfskunstfilms beschouwen zij als filmkunst. 't Is wel vermakelijk, doch tegelijk diep-tragisch, maar van den anderen kant geeft dat ons zooveel kracht en sterkte als het ooit tot een conflict mocht komen, daar ze overduidelijk bewezen niets, maar dan ook absoluut niets te begrijpen van wat we eigenlijk zouden willen brengen. Hun eenige en enkele criterium is: een film is een kunstfilm wanneer deze gemaakt is naar het werk van een of anderen kunstenaar. Dus bijv. iedere film gemaakt naar een werk van Zola is een kunstwerk. enz.enz. Enfin, je bent spoedig genoeg weer in Amsterdam en is het onderwerp interessant genoeg om nog eens over te praten.

Toen de theaterkwestie ter sprake kwam en wij zeiden zoo veel mogelijk de voorstellingen te willen geven in de bestaande bioscooptheaters, dit door Scholte ook als antwoord op een desbetreffende opmerking van du Mee, maar dat het voor ons in Amsterdam moeilijk was daarvoor een bestaand theater te krijgen nam du Mee het woord. Woordelijk begon hij weer de inleiding af te draaien die hij den bewusten middag in American tegen ons heeft gehouden en hoopte daarna te kunnen

constateeren, dat deze middag voor hem de gelukkigste van zijn leven zou zijn. Want hij was alsnog bereid nu zijn theater aan de heeren af te staan voor de door hun aangeboden prijs van *fl.*50-, zij het dan ook dat hij daardoor groot nadeel had. Maar... dan wilde hij niet optreden alleen als zaalverhuurder, doch wilde ook practisch deelnemen in de Liga en dan in het bestuur zitten en ook medezeggingschap hebben over de samenstelling der programma's. Hij vond het wel goed dat hij dan aan de Liga zou worden toegevoegd als vertegenwoordiger van het bedrijf. Commentaar wil ik er hier niet op geven, anders wordt de brief te lang en zelf kan je wel een conclusie trekken.

15/9/27. Gisteren avond hebben we nog lang vergaderd met Jordaan en van Wessem. Met het blad zijn ook nog allerlei problemen die echter in orde komen. Liga in den Haag is een ‘sof’ wordt ook wel beter. Franken werkt hard in Parijs en zal er wel veel goeds van komen. Verder zijn we het allen en vooral Jordaan het roerend eens, dat du Mee zeer zeker niet voor Liga in aanmerking komt aangezien hij te ‘vies’ is.

Mondeling over alles aan het einde der week meer. Dan schieten we gauwer op.

Met de beste groeten en tot ziens t.t.

Ed. Pelster.

P.S. De meneer in Geldermalsen wil ieder volledig Liga-programma van ons vertoonen tegen een huur van *fl* 5.- (niet *fl* 50.-!)

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 23 november 1927

aant.

23 November 1927

Amice,

Hierbij nog een document dat bij de afrekening behoort en dat ik eerst heden middag kreeg.

Als je eenigszins kunt zal je me zeer verplichten met Donderdag die zaak met Boeken in orde te maken en mij zoo mogelijk dien dag nog cheque voor het bedrag te bezorgen.

Laat hij tegelijk dan opgeven voor welke bedragen hij quitanties wil hebben ter dekking der Liga-verantwoordelijkheid.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan

Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 30 november 1927

aant.

aant.

aant.

30 November 1927

Amice,

Ik had je in Eibergen in zalige rust willen laten met alle Liga-problemen en eventueele misères, doch waar je er nu zelf over begint wil ik er toch even op antwoorden en je van alle gemier op de hoogte stellen.

Utrecht's houding was me Maandagavond reeds bekend door een briefkaart, die me door mijn vrouw werd nagetelefoneerd, en waarop van Ravesteyn kort en goed mededeelde, dat men dat programma maar niet zou draaien en het ook reeds had teruggezonden. (Tot op heden heb ik de films echter nog niet ontvangen). Toevallig ontmoette ik Maandagavond Scholte en Ivens nog, die ik van de zaak op de hoogte stelde. Ook zij waren het er natuurlijk allesbehalve mee eens. Joris ging Dinsdag naar Utrecht en zou met van Ravesteyn gaan praten. Ook Scholte was gisteren avond naar Utrecht voor een critiek, doch weet ik niet of hij kans zou hebben van R. te treffen. Nu is het nog te vroeg om hem te bereiken en ook Joris is nog onbereikbaar zoodat ik geen definitief resultaat van hun pogingen weet. Het is anders een funest optreden op deze wijze, dat een eenigszins redelijke exploitatiemogelijkheid van de afdeelingen ineens radicaal zou kunnen nekken. Terwijl ik bovendien tegenover Paramount een figuur sla, die volgens recht en billijkheid toch het programma zouden mogen berekenen, omdat men het nu eenmaal gereserveerd en verzonden had. Gelukkig heb ik met hen nog geen ‘endgültige’ conditie's gemaakt, om de eenvoudige reden, dat ik persoonlijk de afdeelingen allerminst vertrouw, doch is dit zeer late afbestellen wel zeer in ons nadeel. Films zijn geen speelgoed of een boek, dat even geleend wordt. Weet ik meer over Utrecht dan schrijf ik het nog even. Ik voor mij neem aan, dat ze schichtig geworden zijn door de minder gunstige critieken over *Jazz*.

Haarlem schrijft ook weer groote jammerbrieven en wil weer beslist een ‘schlager’ hebben. Natuurlijk grienen ze weer om *De Moeder*. Ik zal ze nu echter eens en vooral aan hun verstand zien te brengen, dat ze die niet krijgen en zeker niet voordat Amsterdam die film heeft gehad en wij onze Kon. goedkeuring hebben.

Delft heeft over de eerste helft van de Kipho-film een merkwaardig dikke ‘kabel’ geconstrueerd. In gewone taal is dat een vervaarlijke kras over het geheele filmbeeld, zoodat het er gemeen door uitziet en ons in moeilijkheden brengt als de film naar Seeber terug moet. Ik heb hen er over geschreven, maar tot nu toe er niets naders over gehoord. Ik zag het in den Haag en was al doodsbenauwd dat de andere films op dezelfde wijze zouden zijn toegetakeld, doch gelukkig schijnt men de fout zelf nog eenigszins tijdig te hebben bemerkt.

Groningen bewaart een diepzinnig stilzwijgen. Ik heb Kool al tweemaal gevraagd of en wanneer men het derde programma wenscht, maar men schijnt daar overleden te zijn.

Den Haag. Zaterdag was ik bij de voorstelling. Er waren ruim 350 menschen, veel invitie's. Men heeft nu ongeveer 140 leden. Veel chique met heel mooie auto's waren

er, maar stijf Haagsch. Men durft de menschen niet voldoende aan te pakken om lid te worden. Huszar meent het goed doch weet het ook niet practisch ten uitvoer te brengen. Met advertenties en slappe manifesten krijgt men de menschen niet. Zie ingesloten modellen. Willink heeft weer een Willink-inleidinkje gehouden maar er heelemaal niet in aangespoord om lid te worden en gewezen op de noodzakelijkheid ervan om het bestaan der Liga daardoor te verzekeren.

Gisteren belde Mr. Bakker me op dat het voorloopige Haagsche Bestuur nog deze week een conferentie wenscht met het A'damsche teneinde alvorens tot definitieve oprichting over te gaan nog verschillende kwesties te bespreken. Zouden we dat op Zaterdag kunnen doen? Dan zou jij er misschien ook kunnen zijn. Ik wacht op Scholte alvorens hierover te beslissen. Practisch en doortastend zijn ze in den Haag allerminst.

Rotterdam blijkt achteraf het geheele programma en dus ook *Jazz* geheel zonder muziek te hebben vertoond. Wel gezellig voor de leden en zeker bij die film. Ze leeren het daar ook nooit. Ik was er 's morgens nog en had het met ‘Lange Ida’ nog over de muziek, n.l. dat die film door willekeurige moderne jazz muziek kon worden geïllustreerd en dat er geen vaste partituur voor bestond. Niet in het minst kon ik toen vermoeden dat ze er in het geheel niets bij zouden spelen.

Tuschinski in het programma van het pas geopende Paramount Palace in Parijs staat T. onder de geinviteerden vermeld als ‘M de baron de Tuschinsky’. Ik heb het met eigen oogen gezien anders zou ik het niet gelooven. Laatste pagina, links boven aan.

Jordaan heeft tegen Scholte dikke bezwaren gemaakt om *Nosferatu* op het volgende programma te brengen. Hij wilde de menschen nu eens een heel gewone tamme film geven en wel *Crainquebille.* Waarom weet ik niet. Hij zou er nog met me over in verbinding treden, maar tot nu toe hoorde ik niets van hem. Zoo laten gaan, *Nosferatu* heb ik vastgelegd voor 10 dezer en is in ieder geval zeer geschikt, temeer waar het een zuiver Duitsche Murnau is.

Kring de nachtvoorstelling is uitgesteld tot Vrijdagavond 12 uur. Men wilde eerst weer 2 voorstellingen, n.l. ook een voor de ‘burgerlijke’ kringleden, maar dat doen we niet. We zijn niet gek.

Fait divers komt. Dat is ten minste in orde. Als er nu maar genoeg afdeelingen dat programma overnemen anders loopt de zaak weer scheef.

Zooals je ziet is er tamelijk veel gemier ofschoon alles wel weer in orde zal komen. We krijgen echter van de afdeelingen hoe langer hoe meer verdriet in plaats van steun. Des te urgenter wordt de kwestie van een eigen theater, dan kunnen we ten minste in Amsterdam zelfstandig zijn en veel vrijer staan tegenover afdeelingen, die eventueel ons programma willen overnemen. Als we het door laten gaan zooals het nu gaat, maken de afdeelingen Amsterdam kapot.

Komt er verder nieuws dan laat ik het je nog even weten. Misschien ben je nu Vrijdagavond ook wel op de Kring en anders Zaterdag eventueel bij de conferentie met de Hageneezen.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 30 november 1927

aant.

30 November 1927

Amice,

In aansluiting op mijn brief van hedenochtend het volgende: Zaterdagochtend om 11 uur is er in De Kring conferentie met de Haagsche menschen.

Voorstelling Vrijdag op Kring gaat waarschijnlijk niet door. Men wil met alle geweld ook een ‘burger voorstelling’ en dat gaat rechtstreeks tegen onze principen in.

Verder heb ik juist met Scholte getelefoneerd naar aanleiding der verschillende moeilijkheden met de afdeelingen en hebben wij besloten om Zaterdag om 12 uur in De Kring de secretarissen enz. der afdeelingen te ontbieden. We zullen ze dan alles nog eens aan het verstand brengen en dan doodgooien met bindende besluiten. 't Zou dus zeer goed zijn als je er ook aanwezig zoudt kunnen zijn. We rekenen er op en in ieder geval hoor ik nog wel iets naders van je.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 15 december 1927

aant.

15 December 1927

Beste Menno,

Besten dank voor je cheque ad *fl* 204.80, het restant wacht ik graag zoo gauw mogelijk, daar jou ook wel bekend zal zijn dat de laatste veertien dagen van een jaar gewoonlijk akelig duur zijn. Terwijl er ook al weer heel gauw geld voor *Nosferatu* en het vijfde programma noodig zal zijn.

Joris belde me vanochtend op over je Eibergsche voorstellingsplannen en hoor ik daar morgen wel meer over van hem.

Komt er verder nieuws, dan laat ik het je wel weten.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

19 december 1927

aant.

19 December 1927

Beste Menno,

Naar aanleiding van je verzoek aan Joris heb ik voor 30 December a.s. het volgende Programma voor Eibergen gereserveerd:

Miracles du cinéma	550 meter.
Kipho-film	150
Fait divers	500
Ruttmann-films	200

Totaal dus: 1400 meter. Dit is een heel mooi en interessant programma, maar zou het voor de Eibergenaren niet te zwaar zijn? Er is geen enkel lichtpuntje of lach in. Ik zit nog altijd te denken aan *Crainquebille*, die zeker voor daar een groot succes zou zijn en die ik voor een dag misschien wel voor *fl* 25.- los zou kunnen krijgen. Die zou dan bijv. na de pauze kunnen gaan en zouden we het voorprogramma wat kunnen inkorten. Wat denk je er van? Anders een goed komisch teekenfilmpje? Laat me er nog maar eens wat over hooren, daar ik in ieder geval wil, dat je er een 'knalsucces' zult hebben.

Zaterdag was een vertegenwoordiger van de Internationale Arbeiders Hulp bij me, die op allerlei manieren probeerde *De Moeder* van me los te zeuren voor een congres-voorstelling in Amsterdam. Hun beweging is dezelfde als de 'Meschrabpom Russ'. En daarom was dat volgens hem natuurlijk van het hoogste belang om de film onder de aandacht van hun intellectueelen te brengen. Hun beweging werd gesteund door verschillende vooraanstaande mannen zooals Menno ter Braak en Professor Manoury. Ik heb dat maar rustig zoo gelaten en me er in het geheel niet over verbaasd, dat je tegenwoordig zwaar bij de Bolsjewisten bent geinteresseerd. Een mensch kan nu eenmaal overal toe komen!

Verder wacht ik gaarne deze week nog je cheque ad *fl* 211.47; betalen de afdeelingen je niet gauw genoeg, zorg dan maar dat Boeken het uit de A'damsche kas aan me voorschiet, want ik heb ook weer een heele reeks nieuwe uitgaven voor de Liga te doen. Hoe eerder ik bijv. 'Nosferatu' geld kan laten zien des te voordeeliger is dat, terwijl ik verder een dezer dagen aan Man Ray *fl* 160.- moet sturen voor *Emak Bakia*, die we zoo gauw mogelijk moeten brengen. Wat ik verder prive te betalen heb behoeft je niet te interesseeren tenzij de telefoon, die voor de Liga van het hoogste belang is.

Hierbij verder nog een telefoon-rekening voor de Liga ad *fl* 7.60.

Ander nieuws is er voor het oogenblik nog niet.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster

aan
Menno ter Braak (Eibergen)

20 december 1927

aant.

20 December 1927

Beste Menno,

Mijn brief aan jou was gisteren net weg toen de jouwe ‘introf’.

Besten dank voor je cheque en de goede zorgen er aan besteed. Ik kon het niet beter wenschen.

Morgen kweek ik me een giro nummer; zoodra ik het weet stuur ik het je. Misschien is dat een middel om me het land uit te helpen. Ik hoop dat het waar is. De liga kan wel op andere benen blijven loopen.

Ik ben benieuwd om alle persknipsels eens door te lezen en zou je in dit verband een technischen raad willen geven. Je hebt ettelijke zusters. Zou je die nu niet kunnen bewerken zoodat zij al die recensies netjes voor je op losse bladen plakken, zooals ik mijn eigen persberichten bewaar. Probeer het maar eens, ze zullen het graag voor je over hebben.

Programma IV werd tot nu pas gedraaid door A'dam, R'dam en Utrecht. Van alle andere plaatsen hoorde ik nog niets er over en zal hen morgen weer eens aanschrijven om datums. 't Mag wel iets vlotter gaan.

Gegevens over je programma vondt je in mijn vorigen brief. Met Joris sprak ik er gisteren nog over en uit jouw brief aan hem bleek er zelfs een apparaat in Eibergen te zijn. Als dat bruikbaar is, des te beter. Joris zou je er nog nader over schrijven. Zoo noodig wil ik graag zelf komen draaien.

Zelf meekomen zal ik heel graag doen daar een dergelijke voorstelling me natuurlijk zeer interesseert. Als ik echter overbodig ben zou ik het verkwisting van tijd enz. vinden. Ik bespreek nog wel nader met Joris of hij of ik gaat.

Verder veel succes en beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 28 december 1927

aant.

28 December 1927

Beste Menno,

Besten dank voor je brief van 25 dezer met bijlagen.

Haarlem is gek. Ik zal hun weer schrijven doch zeker met *De Moeder* beginnen ze mijn keel uit te komen. Heb ik die film soms om hen de kans te geven om Liga-tje te spelen? Ik denk er niet aan en maak er nog net zoo lief de kachel mee aan.

Man Ray. Dank voor den brief. Dankzij ons onpractische postpapier ging die natuurlijk eerst weer naar jou. Dat is allemaal tijdsbesparing en komt doordat ik op verzoek van Franken op officieel Liga-papier geschreven heb. Franken is ook een zakenman, die zoo nu en dan moet worden opgezet. Overigens een prima kerel.

Ik maak die zaak verder in orde en zal het zeer op prijs stellen als je me *fl*160.- wilt sturen, daar ik die ook vooruit aan Man Ray betalen moet en we deze film in ieder geval voor 14 Januari noodig hebben. Nu hebben we kans hem vroeg te hebben en dus goed te kunnen 'beschrijven'. Waar je het geld vandaan haalt zal je zelf wel het beste weten.

Huijts Tuschinski. Is zeer belangrijk. Ik ga straks op onderzoek uit bij Fox. 't Is best mogelijk, dat het zoo is, maar in dat geval hebben wij Tuschinski mooi bij een zeker lichaamsdeel te pakken met Max Tax incluis. Dan is hij tot tegenover de groote pers toe geblameerd. Later meer er over.

Cheques. Allemaal in Dank ontvangen. Is al lang weer op. Zonder kerstgans. Zijn te taai en te sterk.

Voorstelling Eibergen. Joris sprak ik gisteren avond. Had een brief van jou. Gaat 30 dezer naar Parijs; komt dus niet in Eibergen. Ik wil je echter niet aan je lot overlaten en zal nu komen. Ik arriveer dus Vrijdagmiddag om 14.15 en breng de films zelf mee. Dan kunnen we rustig proefdraaien en eventueel veranderen als er iets veranderd moet worden. Teekenfilmpje zal ik meebrengen.

Verder geen nieuws. Ik heb nog een bende te schrijven.

Beste groeten en tot Vrijdag t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 3 januari 1928

aant.

3 Januari 1928.

B.M.

Gisteren avond belde Scholte me op om te hooren of je morgen op de vergadering zoudt zijn. Ik heb hem toen medegedeeld, dat je nog minstens een week zoudt wegblijven, hetgeen hij vreeselijk vond. De reden blijkt te zijn dat alles voor de voorstelling op 14 dezer moet worden voorbereid, convocaties enz. en vindt Scholte dat hij den laatsten tijd al zoo veel gedaan heeft, dat jij dat nu moet doen. Hij heeft nu de vergadering uitgesteld tot Vrijdag a.s. en zou je zelf nog schrijven om dan dien dag in Amsterdam te zijn. Ik houd me er verder buiten en zal wel zien waar het op uitdraait. Mijn persoonlijke overtuiging is anders dat juist Scholte den laatsten tijd heelemaal niets heeft uitgevoerd, terwijl hij met heel weinig moeite heel veel had

kunnen doen. Ik spreek hem vanmiddag nog wel en zal hem dan eens rustig en kalm bewerken.

Hierbij verder nog eenige gegevens over de kwestie de Keukelaire te Brussel; misschien heb je er nog wat aan voor het blad.

De kwestie Tuschinski-Ruttmann heb ik nog niet heelemaal kunnen uitzoeken; ik wacht een uiterst gunstige gelegenheid af om niet kans te loopen een handige zakenleugen van Tuschinski als antwoord te krijgen. Hopelijk is die kans er deze week zoodat er mogelijk ook nog iets over in het volgende nummer kan komen.

Hierbij een plaatje uit *De Telegraaf*, misschien heb je het al gezien, misschien ook wel niet. Scholte had het niet gezien en was zalig dol toen ik hem vertelde, dat zijn portret in *De Telegraaf* stond. Hoe ik het vind, zou ik alleen met een leelijk woord kunnen aanduiden. Ik hoop Arntzenius dezer dagen nog eens onder een borrel te spreken, al zou het maar zijn om desnoods in een vertrouwelijk gesprek nog eens wat dieper op alles in te gaan. In de Schillerbar kan hij niet de houding aannemen, die hij op zijn courant hebben kan.

Met beste groeten en wenschen voor 1928 t.t.

Ed. Pelster

's Bosch zou 14 Januari een propaganda-middag willen geven. Ik sprak gisteren hun ‘technisch adviseur’, die voor dien middag *Twee menschen* wilde kiezen. Verder zeg ik niets.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 18 januari 1928

aant.

aant.

A'dam 18-I-28

B.M.

Doe me een groot plezier en kom Donderdag in de loop van den ochtend even bij me aan. Ik *moet* morgenavond verdwijnen en zou toch eerst nog graag verschillende zaken met je willen bespreken.

Met beste groeten

tt

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 19 januari 1928

aant.

19 Januari 1928.

B.M.

Zoo juist belt van Eesteren, den Haag, me op met het verzoek of Brandts Buijs op 28 dezer het 5e programma in den Haag zou willen illustreeren, tegen vergoeding van *fl* 25.- benevens reiskosten. Ik weet zijn adres niet, dus kan hem niet rechtstreeks bereiken. Wil jij het hem even laten weten. Hij heeft zich dan in verbinding te stellen met C. van Eesteren, Nieuwe Parklaan 69, den Haag.

Bij deze zaak moet onder de oogen worden gezien de kwestie der slagwerkinstrumenten (misschien kan Scholte ze met een reeks taxi's naar den Haag brengen) en het feit of de A'damsche Liga Buijs op 28 dezer niet noodig heeft.

Hierbij verder nog eenige gegevens over den man van Amersfoort.

Dit is voor het oogenblik mijn laatste Hollandsche Liga-brief.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Parijs, 24 januari 1928

aant.

Paris 24 Januari 1928.

Beste Menno!

Van uit Parijs mijn hartelijke gelukwenschen met je verjaardag en kun je er zeker van zijn dat Franken en ik er Donderdag a.s. een ‘apéritif spécial’ op zullen drinken of 's avonds misschien wel een ‘gin fizz’.

Alles gaat hier goed tot nu toe en zal je nadere berichten wel van mijn vrouw hooren.

Franken zit vandaag bij Cavalcanti de Hollandsche recensies in het Engelsch te vertalen voor Amerika, maar ik zal hem opdragen nog een afzonderlijke brief aan je te richten.

Veel succes met *Streik* en beste groeten voor jou en alle bekenden.

tt

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Parijs, 28 januari 1928

aant.

aant.

aant.

Parijs 14me. 28 januari 1928.

Beste Menno,

Besten dank voor je brief en maak je niet ongerust dat je me te laat iets hebt laten hooren. De Wind is nu eenmaal een vreemd en zeer gevaarlijk mensch. Heb je eenmaal de copie in handen dan komt echter de rest wel in orde, want redeneer dan maar zoo: een knap man, die hem weer uit je handen krijgt! Dat zou mijn absoluut standpunt zijn in dit geval. Jullie hebben hem anders voor een akelig koopje los gekregen en waar je de afdeelingen nu *fl* 75.- per stuk berekent zou ik je willen voorstellen om die groote winst maar naar mij te sturen als vergoeding voor de kosten, die ik hier heb voor de Liga. Je moet maar zoo rekenen hoe meer geld ik hier heb, des te meer kan ik ook doen!

Waarom mag er vanwege Tuschinski niet mee geannonceerd worden? Wat heeft die er in 's hemelsnaam nu weer mee te maken. Er is toch geen enkele Russische film, tenzij natuurlijk *De Moeder*, die hij ooit zal kunnen of willen draaien?

Ik ben blij, dat je nu zelf eens voelt wat het een gedonder met de afdeelingen is om datums voor elkaar te krijgen. 't Is wel eens goed, dat ik er niet ben, dan krijg jij ook een beetje zakenroutine en leert meteen je pessimisme af. Als de afdeelingen Amsterdam nu niet eeuwig dankbaar zijn, dan zal ik ze van hieruit vervloeken en ze desnoods ieder van hieruit een brandbrief sturen. Ik zou graag bij de voorstelling zijn op 4 Februari, doch weet er nog niets met zekerheid van. Als de Liga mij en Franken een retourtje Parijs-Amsterdam geeft, komen we er voor over, wat onzerzijds inderdaad heel veel is, want je weet zelf wel hoe moeilijk het is uit Parijs weg te gaan als je er eenmaal zit. Interesseert je het bedrag: dat zou *fl* 100.- zijn, want we moeten onderweg natuurlijk eten om de stand van de Liga op te houden.

Ik neem er goede nota van dat de 7e matinee (wat schieten we al op!) op 17 Februari is en bericht je er de volgende week nog nader over. Germaine Dulac spreek ik in het begin der volgende week. Deze week was ze er niet.

Hulde voor je besprekingen met Boeken en vind ik zijn voorstel voor een bureau met gesalarieerde directie werkelijk schitterend en in zekeren zin ook nog bijna beter dan een theater omdat het minder risico geeft en je in ieder geval ‘standing’ op de heele beweging houden kunt. Het avantgarde-idee zouden we dan ook kunnen uitbreiden tot buitengewoon goede ‘cultuur-films’, waardoor commercieele basis nog vaster zou komen te staan en de zaak zich in ieder geval zou kunnen bedruipen. Als ze mij dan als directeur zouden willen hebben, zou ik meteen nog veel meer kunnen doen, omdat ik nu altijd nog zorgen moet om zelf in het leven te blijven en dit door de Liga zooals zij nu is natuurlijk niet mogelijk is. Er zijn nog zoo veel mogelijkheden, maar je moet je er heelemaal aan kunnen geven en niet verdeeld moeten zijn en bovendien moet er geld zijn om iets aan te kunnen koopen of vast te kunnen leggen. Juist in dezen geest had ik gisteren met Franken nog een lang gesprek en vond hij ook, dat het toch best mogelijk was om er in Holland geld voor te krijgen. Als er maar eenmaal een begin is, en dat is er nu door de Liga. Er wordt in Holland

zooveel geld en zelfs tonnen, voor veel onbelangrijker dingen los gekregen, dat voor een dergelijke instelling zeer zeker finantieele deelname te vinden is.

Zorg maar dat de zaak in orde is, vóór ik uit Parijs terug ben. 't Geeft altijd wel cachet als je ze eventueel naar mij in Parijs verwijzen kunt en mogen de geldmenschen voor mijn part hier komen vergaderen. Dan zullen Franken en ik ze wel eens keurig bewerken en zoo veel laten zien, dat ze verstomd staan! Voor mijn Parijsche impressies is me al een zeer hoog auteursrecht geboden en als ik die schrijf zijn ze in ieder geval zoo, dat ze in een gedegen blad als *Filmliga* misstaan zouden. Ze zijn beter voor *De Telegraaf*!

Stuur me vooral veel nummers van het nieuw te verschijnen nummer van *Filmliga*: Franken krijgt er altijd maar één wat veel te weinig is en heeft hij je vroeger al om meer gevraagd. Van 5 heb ik hier ook geen enkel exemplaar. En de Franschen vreten ze hier! Je kunt een foto van Franken en van mij krijgen ter publicatie, dat is beter dan een artikel. Schrijf nog even tegen welken achtergrond. Ik denk aan de Ursilines en laat die beslist maken, waarbij ik mijn 'bonnet basque' zal opzetten. Ik zie er hier verder uit zooals ik me in Amsterdam niet zou durven vertoonen, maar voor hier zeer normaal. Als je in Amsterdam in een leeren jas loopt kan je de tweede dag niet meer op straat komen of ze zeggen 'daar heb je hem weer'.

Arntzenius 'Vader' heb ik gelezen. Wij loven en prijzen U, o Heer, maar denk er om, dat je een viool moet weten vast te houden. Ernest Torrence kan het beter. Ik zag deze week in Gaumont Palace *Le maitre du bord* van hem. Volgens Cavalcanti persoonlijk: 'dix mille fois mieux que *En Rade*' en het is inderdaad zoo. Franken was er den heelen avond kapot van. Die voelt een film nog aan!

Als er persmateriaal is stuur ik wel weer. Veel bijzonders is er op het oogenblik anders hier niet. De groeten aan allen en ik zal het zeer op prijs stellen als je me van alles op de hoogte blijft houden.

Hartelijke groeten, ook van Franken, al is hij op het oogenblik alweer in Holland en al bijna in Delft,

t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 1 februari 1928

aant.

Paris 14me. 1 Februari 1928.

Beste Menno,

In *de Telegraaf* lees ik het berichtje over het 'Anti-Nu' nummer. Hulde aan alle bekenden voor de heerlijke revolutionaire daad. Hier in Parijs zouden ze het niet beter kunnen doen! Franken en ik houden ons voor allerspoedigste toezending van een exemplaar aanbevolen en is er in Parijs ook wel sensatie mee te verwekken. Hier zag ik tot nu toe nog geen enkel *Nu*-nummer gelukkig. In ieder opzicht is het een fenomenale reclame. Als het kan zet er dan een advertentie voor de Filmliga in om

lid te worden, want ik maak me sterk, dat het nummer als water zal worden gekocht. Maar dan beschouwen de brave keurige Hollanders de Liga ook al weer als revolutionair. Ik krijg hier veel te Parijsche ideeen en zal maar gauw zorgen weer in Amsterdam te zijn. Heel eerlijk echter hoop ik, dat de zaken zoo zullen loonen, dat ik hier nog lang vast moet blijven zitten en zou liefst alleen nog maar als ‘gast’ naar Holland willen komen. Bereid je maar voor op een demissie van de halve technische leiding. Maar de zaak laat ik dan toch niet in den steek, integendeel zal ik er veel meer voor kunnen doen. Maar allereerst moet de Liga een finantieele basis krijgen dan zijn er wonderen te doen. Hier is genoeg te doen, maar direct moet je er telkens bij denken: er is geen geld voor en hoe zou 't bij elkaar te krijgen zijn?

Verder veel succes met de ‘Streik-voorstellingen’. Wie weet wat voor politieverrassingen jullie daar nog mee wachten. Onder ons gezegd ben ik overtuigd, dat jij er de inleiding beter van zult afbrengen dan Scholte in den Haag. Je ziet wel, dat ik zelfs hier akelig goed op de hoogte blijf.

De groeten aan alle bekenden en laat me gauw iets hooren hoe de voorstelling verloopen is. Met toezending der recensies uit de voornaamste bladen zal je me een ontzettend plezier doen.

Beste groeten en tot ziens in Amsterdam en anders in Parijs, waar ik je dan wel heen zal lokken.

t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 3 februari 1928

aant.

Paris 14me. 3 Februari 1928.

Beste Menno,

Dank voor je brief van 31 Jan.

Wat Nunspeet betreft zou ik je willen aanraden, dit te behandelen met mijn nobele plaatsvervangster te Amsterdam, daar ik er van hieruit toch niets aan doen kan.

Amersfoortsche Kunstkring. Prijs is goed. Wie krijgt dat geld? Of vast afschrijven op *Miracles du cinéma*? Dat zou ook een idee zijn. Je ziet wel dat dergelijke voorstellingen een goed gefundeerd bureau eigenlijk dringend noodig maken. Ook al in verband met het feit dat je me adviseert voor het tweede programma *Rien que les heures* aan te smeren. Want op zoo'n manier zou ik me zelf met de Liga nog gaan beconcurreeren en zoo een hongerdood en jammerend huishouden nog bespoedigen. 't lijkt jouw pessimisme wel!

Houdt je geldmenschen maar in Amsterdam en meld me alleen maar over welke bedragen ik beschikken kan, dat is ook goed!

Dank zij jou ben ik gisteren onmiddellijk naar de Sainte Chapelle gesneld en heb daar een wonderlijke kleurenemotie ondergaan. Afgezien van alle historie is dat geweldig! Juist omdat het je ineens overvalt als je een akelig wenteltrapje bent

opgesloft! Ik was er nog nooit voor geweest, omdat ik in Parijs altijd zaken- en geen kunst-mensch zijn mocht! Echter hartelijk dank voor je advies!

Franken is woedend op je om er in Parijs geen ‘idee’ te vinden zou zijn! Je zult er wel wat over hooren. A bas les bourgeois!

Hartelijke groeten aan jou en alle bekenden en veel succes!

t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Parijs, 7 februari 1928

aant.

Paris 14me 7 Februari 1928.

B.M.

Besten dank voor je brief van 5 dezer. Hulde voor het slagen van de zesde matinee en zou ik er dolgraag bij geweest zijn al was het maar om *Streik* te zien. *Filmliga's* heb ik in dank ontvangen en komen hier te pas.

Wat *Miracles du cinema* betreft hoop ik dat gauw op een of andere wijze er de *fl* 300.- uitkomt, want met de Liga is het ook al als met zooveel zaken, beter vlug wat geld, dan veel over langen tijd. Hier kan ik er helaas niets voor doen, maar misschien weet je mijn vrouw wel aan te porren, dat ze hem op een gegeven oogenblik aan een bioscoopboer in zijn maag duwt.

Groningen is triest. In heilige verontwaardiging schreef Franken er vanmiddag direct een brief heen, misschien dat dat nog helpt. Ik twijfel erg aan hun levensgeesten tot aan het volgende jaar. Dan gaan we alles anders aanpakken en door mijn verblijf hier begin ik er hoe langer hoe meer de weg toe te zien. Rekenen jullie er echter allemaal op, dat je heel wat te hooren zult krijgen als ik terug ben. Holland is in alles ver en ver voor en eigenlijk zijn de avantgarde theaters hier niet eens dergelijke theaters, maar ze verdienen dik en dik geld met heel weinig moeite en zorgen. Maar voilà Paris! Dat moet in Holland ook komen en het komt het volgende jaar. Mijn Liga-rekening laat ik wel in jouw veilige handen en in die van mijn vrouw over. Joris vraagt me om diverse films voor het 7e programma. Maar hebben jullie geld? Want ze kraaien er hier allemaal om en anders is er niets mee te beginnen. Het idealisme is hier zeer egoistisch commercieel geworden en jullie zien het allemaal nog veel mooier aan dan ik nu, die er hier de barre praktijk van meemaak. Joris schrijf ik dadelijk ook, zoodat hij geheel op de hoogte is.

Ik heb vanmiddag hier iets heel goeds in handen gekregen: heb Franken eindelijk meegesleurd naar de ‘Studio 28’, die op openen staat. Daar komt iets geweldigs uit voor Holland: triple écran en nog veel meer. Maar betalen zullen de belangstellenden dat ze er blauw van worden en de Liga en wij allemaal er rijk van worden. Ik ben hier ook Liga-commercant geworden en dat is heusch zoo'n kwaad idee nog niet, want hoe idealistischer je in Holland werkt, des te minder het door de massa

geapprecieerd wordt en daarom... Als in Holland iets duur is, dan is het goed, dus wederom... en daarom!!!

Verder het beste. Ik zie telkens minder kans hier gauw weg te komen, omdat er telkens nieuwe mogelijkheden opduiken en ik niet meer thuis mag komen voor ik iets goeds te pakken heb.

Hartelijke groeten tt.

Ed. Pelster.

Geef me je privé opinie eens over een cinematografisch zeer goede film *Le docteur Knock* naar het tooneelstuk van Jules Romains. Ik zal die zeer apprecieeren.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 18 februari 1928

aant.

Parijs 18 Februari 1928.

B.M.

Hedenmorgen kreeg ik een brief van mijn vrouw, waarin ze mij mededeelde dat zij je Donderdag verzocht had de rekening van hetgeen ik voor de Liga bij Paramount en Barnstijn voorschoot, aan haar te willen betalen. Je hebt haar toen geantwoord dat dit niet ging, omdat de *fl* 300.- van *Miracles du cinéma* er nog tusschen zat en dat die 'verantwoord' moest worden.

Met die houding kan ik het heelemaal niet eens zijn. Want over *Miracles* is het volgende overeen gekomen, dat die *fl* 300.- geamortiseerd zouden worden uit opbrengst van die film door eventueele exploitatie er van in gewone bioscopen. Was dat niet het geval, dan zou de Liga die *fl* 300.- dragen. Tot nu toe is die film nog niet verhuurd kunnen worden, doch zijn er nog altijd alle mogelijkheden voor.

Nu gaat het absoluut niet aan dat daarom bedragen, die ik persoonlijk heb uitgelegd voor de Liga, en waarvoor het geld al lang is binnen gekomen en of minstens binnen had moeten komen, achter gesteld worden ter wille van die *fl* 300.-, hetgeen dus practisch hierop neer zou komen, dat ik verantwoordelijk gesteld zou worden voor die *fl* 300.-. Van het allereerste oogenblik heb ik steeds gezegd, dat ik dit nooit zou willen en is dit bij aankoop van die film ook nooit vastgesteld. Het zou nu toch al te gek zijn dat de reputatie van mijn vrouw en van mij door schulden van de Liga bij bedrijfsmenschen in het gedrang zou komen en geschaad zou worden. Dat wil jij en willen zeer zeker ook de anderen van de Liga niet.

Daarom verzoek ik je heel erg dringend er voor te willen zorgen dat de rekening, die nog open staat bij de Liga ten spoedigste aan mijn vrouw wordt betaald, maar dat dat dan ook inderdaad gebeurt. Die *fl* 300.- zijn als garantiepost gerust op de Liga te verantwoorden en is dat nu eenmaal zoo overeengekomen. Zóó moordend is verder dat bedrag niet, te meer waar er nog altijd kans en zelfs de zekerheid is dat het binnenkort terug komt. Maar voor alles heeft de Liga ook haar finantieele reputatie

en ook onze reputatie bij de bedrijfsmenschen hoog te houden. Dat ben je roerend met me eens.

Bovendien jullie zouden *Streik* zoo veel hooger berekenen, dan hij kostte n.l. met *fl* 75.- per programma. Daar is dan toch een overschot van, zoodat dat toch voor afbetaling kan worden gebruikt?

Ik weet, het is niet prettig voor je om over geldzaken te hooren en ik zelf vind het vreeselijk vervelend om er een pessimistischen idealist over te moeten schrijven, doch doe me daarom een plezier en maak die zaak nu gauw in orde. Dan is mijn rekening met de Liga weer schoon en houden we ook daarin moed. Zoo veel heb ik nog niet aan de Liga verdiend, dan dat we er op kunnen wachten. Ik weet dat ik op je rekenen mag en daarom bij voorbaat mijn besten dank er voor. Wees maar blij, dat ik niet in Amsterdam ben, want dan had ik het geld al gehad!

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 18 februari 1928

aant.

aant.

Parijs 18 Februari 1928.

B.M.

Van Joris kreeg ik gisteren avond een telegram, luidende: Invitation impossible Germaine repayera-t-elle ou clergyman disponible pour 3 Mars? en heden morgen ontving ik een brief van mijn vrouw, waarin ze mij mededeelde, dat jullie allemaal *Invitation* een vreeselijke sof vonden en niet op het programma wilden brengen.

Hoe de verwisseling ontstaan is, schreef ik bij voorbaat reeds aan mijn vrouw, die het wel zal hebben meegedeeld en legde ik ook Woensdagavond nog uit in een brief aan Joris. Alles was een geval van force majeur en door te laat opgeven van Amsterdam. Voor alles neem ik echter geheel en al de volle verantwoordelijkheid op me en was Franken niet zoo idioot actief en opofferend en hadden we niet zoo veel medewerking van Germaine Dulac gehad, dan was er heelemaal niets van terecht gekomen.

Jullie houding en opvatting kan ik me echter absoluut niet verklaren en zullen jullie dat zelf ook niet kunnen doen. Vooreerst vind ik het ellendig dat jullie zoo zonder meer Franken meer dan moordend desavoueeren (mij zelf houd ik er geheel en al buiten, daar ik me in een ongenaakbare vesting kan opsluiten, van waaruit kokend lood en zelfs veel moderner projectielen kunnen worden afgezonden), doch ik vind het ontzettend hatelijk van alle afstemmers in Amsterdam om zoo tegen Franken, zonder wie de Liga al lang kapot zou zijn geweest zoo te doen. Als ik in zijn plaats in Parijs had gezeten hadden jullie er al lang anders van gelust en begrijp

ik nog niet, hoe hij zich van Amsterdam uit steeds zoo gewillig en trouw door mij heeft laten leiden.

De Liga is open voor alle experimenten! Sinds wanneer hebben jullie dan nu het recht, om een erkende avantgarde-film, die met groote moeite verkregen wordt, dan maar ineens zonder meer af te stemmen en G.v.d. nog terug te willen sturen, als je er maar den kans voor krijgt? Zoo zouden jullie nog erger zijn als de luizigste bioscoop-exploitant! 't Mag niets, of bijna niets kosten en als er dan nog wat komt, dan moet het nog naar den zin en in de lijn zijn van een opper-censuur-raad. Neen, mijne heeren, duizendmaal neen, dat zal niet gaan! Jullie hebben je vertrouwen in Franken gesteld en die weet meer van films af en voelt ze beter aan dan alle in Amsterdam te samen, dus dat vertrouwen mag niet zoomaar ineens en dan nog op zoo'n brute manier worden opgezegd! Nu zullen jullie tegenjammeren 'ons publiek'! Godbetert, dat publiek komt om experimenten te zien en niet om een lekkeren bioscoopmiddag te hebben en iets te zien, dat ze in ieder opzicht lekker stemt. Daarom vind ik het nu nog fijner dat ze tot nu toe *De Moeder* nog niet hebben mogen belikken à raison van 65 cent per stuk.

Invitation au voyage is een experiment. Heel iets anders dan Cavalcanti of Man Ray of Ruttmann. 't Is een heel andere richting, doch ook een goede en heeft zeer zeker qualiteiten. Is zeer zeker als experiment meer dan belangrijk genoeg om op een Liga-programma te mogen staan, zelfs al zou Eggeling er niet bij zijn. Nota bene Dulac is de voortzetster van de richting Louis Delluc. Musique intérieur. La poésie par les images. Ik weet niet hoe jullie de film hebben aangekeken, maar ik vermoed, dat men te veel experimenten nu beschouwen wil à la Man Ray en Ruttmann. Inhoudsloos. De film heeft hier in Frankrijk veel succes gehad en heeft zelfs in gewone theaters gedraaid, waar het publiek er met zeer veel belangstelling kennis van heeft genomen.

De film mag in geen geval terug worden gezonden. Vooreerst kan dat niet in verband met douane enz., maar verder zou de Liga zich dan bij alle avantgarde in Frankrijk geheel onmogelijk maken om maar weer niet te spreken in welke houding Franken er door zou komen te staan.

De film komt op een der eerstvolgende Liga-programma's en zal ik Germaine Dulac er dan zelf bij laten komen om de film in te leiden. Draaide ze op het oogenblik niet, dan was ze nu al meegekomen. Anders zal Franken het doen en mag de heftigste tegenstander er van dien middag een debat er met hem over aangaan. Dan zullen we eens zien wie gelijk heeft en of die film niet te verdedigen is.

Vergeet verder niet dat de avantgarde-films hier heusch niet voor het oprapen liggen en schreef ik je al eerder over het hyper-critische enz. van de Hollandsche Liga. Als nu erkende experimenten al niet meer aanvaard worden, waar moeten we dan heen? Dan begin ik een privé Liga, doch zal ze er heel wat meer voor laten betalen!

En de 3.50 franc per meter, die de Liga betaalt is heusch zoo daverend niet dan dat welke zakenman ook er maar eenigszins lekker op zou kunnen worden. 2.- franc per meter is bovendien al zuiver materiaalkosten.

Laten we dus maar zeggen, dat het 'ketsen' een vergissing is geweest na *Streik*, na welke film je gerust alles had kunnen brengen. Vergeet dat ook niet!

Ik hoor er nog wel nader over en we spreken er zeer zeker in Holland nog over, maar houd dit punt vast: de film moet en zal in Holland blijven voor eer en voortbestaan der Liga en komt op een der programm's. N'en déplaise wie ook.

Heusch, je krijgt op alles zoo'n anderen kijk als je hier een tijd tusschen de menschen zit en kunt dan die zware en gewichtige be- en veroordeelingen in Holland haast niet meer tillen. En dat is maar goed ook, want anders was er ook nog veel minder avant-garde dan er nu reeds is.

Zoo is het dus afgesproken en zoo blijft het. Niemand zal er spijt van hebben. Beste groeten aan allen t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 18 februari 1928

aant.

Parijs 18 Februari 1928

Beste Menno,

Hierbij gaan twee min of meer 'officieele' brieven aan je, maar ik wil je toch nog even afzonderlijk antwoorden op je vriendelijken brief van 15 dezer.

Allereerst dank voor het verraderlijke opschrift. Dat ik wat naar *het Handelsblad* stuurde, deed ik uit 'zakenbelang' inderdaad, doch ook weer in belang der Liga, daar ik ook al in verband met de Handelsbladfilm vanzelf interesse voor dat blad moet toonen, hetgeen de geheele Liga ten goede zal komen en ook al weer tegenover *De Telegraaf.* Verder was hetgeen ik schreef zóó zeldzaam inferieur, dat ik Bob opgedragen heb het terug te vragen en ben ik maar blij dat de Graaff's vaardige hand er in heeft ingegrepen. Eer ik weer wat behoorlijks op papier krijg, mag ik me wel weer eens danig oefenen, want mijn schrijfmachine is alleen nog maar geschikt voor zakenbrieven. Helaas! Ik ben blij dat jij de bewerking van mijn gezeur voor *Filmliga* hebt overgenomen, want nu ben ik ten minste gerustgesteld dat mijn gezeur toonbaar geworden is.

Wat verder copie voor *Filmliga* betreft: ik heb hier bergen aanteekeningen verzameld, waar je verstomd van zult staan als ik weer terug ben, doch wacht ik met er nader iets aan te doen tot ik weer in Amsterdam ben. Dan zullen er heel merkwaardige dingen aan het licht kunnen komen!

Voor het volgende nummer stuur ik je nog wel wat Fransche gegevens en zal het ook aan Franken vragen. Er is hier meer dan genoeg te krijgen steeds, mits het maar even zakelijk wordt georganiseerd. Hebben jullie het artikel van Germaine Dulac nog gebruikt?

Jammer dat Franken zijn cheque niet krijgen kon; hij weet zelf niets er van en daarom had ik hem er zoo graag namens de Liga mee verrast en in plaats daarvan kreeg hij nu een Germaine Dulac-kous op z'n kop. Als 't mij gebeurd was, dan... ja dan...! Zorg er echter werkelijk voor, dat hij de cheque gauw krijgt, want ik beschouw dat zelfs als een soort eerezaak van de Liga tegenover hem. De films worden betaald, dus is het niet meer dan billijk dat jullie het zoo hoog geroemde Bureau International du Film er niet bij vergeten!

Ik had al lang terug willen zijn, doch dank zij de Liga kan ik niet omdat ik hier op het oogenblik zonder geld zit. Zoo zie je wat idealisme iemand berokkenen kan! 't Is droef maar 't is de waarheid.

Verder tot spoedig, over tien minuten gaat de post.

Hartelijke groeten aan alle bekenden en speciaal voor jou.

t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 21 februari 1928

aant.

Parijs 21 Februari 1928
15 Rue Delambre

Beste Menno,

Vanmorgen heb ik je brief van 20 dezer gekregen en heb hier ook den brief dien je aan Franken schreef. Zelf ken ik je voldoende, dat ik weet, dat als ik per schrijfmachine uit mijn slof schiet, je dit niet opvat als persoonlijke onaangenaamheden aan je adres, doch dat ik dat alleen doe in het belang van de goede zaak en dat het dan een heilige overtuiging en wil tot slagen is, die dan overkookt. Daarom maak ik me ook niet bang, dat jij kabinetskwesties zult stellen, integendeel, we brengen de zaak tot een goed einde en meer dan ooit zal je in alles op me kunnen rekenen. Maar een hart luchten is wel eens goed en een schreeuw, of noem het voor mijn part een ‘snauw’ klinkt ook wel eens even goed! Verder zijn we het roerend eens in ieder opzicht en is niets me liever dan met jullie allen samen te werken! Gemeenschapskunst - gemeenschapsideaal!

Toen *Invitation* bij de K.L.M. was heb ik over de verwisseling onmiddellijk een expresbrief geschreven aan Joris, waarin ik alles uitlegde. Die brief moet nog vóór de film aangekomen zijn, zoodat jullie van alles op de hoogte waren en was het natuurlijk niet mogelijk, dit allemaal in een telegram mede te deelen, tenzij de Liga de kosten van lange perstelegrammen zou kunnen dragen. Dat Joris dien dag niet in Amsterdam was, is mijn schuld niet en daardoor namen jullie blijkbaar te laat kennis van dien brief. 't Was nog wel op zulk mooi papier, met een blote juffrouw er boven.

Uit mijn brief aan Joris, een lateren, zal je nu ook wel hebben gezien dat *Invitation* en *Clergyman* in twee verschillende handen zitten.

Wat betreft een eventueel accoord hebben we eigenlijk al roerend dezelfde gedachten gehad. Denk maar eens aan mijn voorstel om Germaine te laten komen bij *Invitation* en *Clergyman* op 3 Maart te geven. Met beide films op 3 Maart lijkt me een beetje zwaar, te meer waar Germaine bijv. voor voorstelling 10 zelf nog wel ander materiaal gratis meebrengt. En verder is er dan nog wel het volgende compromis met haar te treffen. Dat we haar *Invitation* terug geven en zij dan de copieprijs, 2 francs per meter, terugbetaalt, zoodat programma 10 met Germaine er bij niet duur

wordt. Bovendien heeft Franken daarvoor een plan uitgewerkt met de Alliance Francaise, die veel van de kosten zal kunnen dragen. Dat bespreken we wel.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

5 maart 1928

aant.

5 Maart 1928

B.M.

Hierbij ingesloten mijn afrekeningsstaat tot op heden, waarop alleen nog wat 'portie' mankeeren, die ik later wel bij elkaar zoek.

Zeer zal je me verplichten met een cheque voor het totaalbedrag, zoodat ik ook orde op mijn zaken kan stellen, aangezien ik hoe eerder hoe liever, weer naar Parijs ga, aangezien daar veel geld in films op me te wachten ligt.

Maar we moeten eerst nog spreken over de 'I.T.F.' en het bureau. Dat is van het hoogste belang en sedert gisteren heb ik knalplannen.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

6 maart 1928

aant.

6 Maart 1928

B.M.

Zooals je weet kost *Brasier ardent* voor Amsterdam, den Haag en Rotterdam per plaats *fl* 50.- Nu is de film ook noodig voor Haarlem en Delft en heb ik daarvoor zoo juist den prijs afgemaakt op *fl* 35.- per plaats.

Ik meld je dit even in verband met het uitschrijven der 'facturen' en kunnen we op deze wijze dus nog een behoorlijk bedrag afboeken op Germaine's *Invitation.*

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster

aan
Menno ter Braak (Eibergen)

10 maart 1928

aant.

10 Maart 1928

B.M.

Van Maandag a.s. af is mijn adres weer te Parijs, vandaar dat ik nu in de droeve noodzakelijkheid verkeer heden avond en morgen mijn lessenaar ‘leeg te schrijven’.

Ten einde alles in orde te houden, hierbij dus nog even een repetitie van verschillende data; reeds vertoond en nog te vertoonen;

9 Maart	Delft.	Nr.8	
10 Maart	Haarlem.	5.	
10 Maart	Rotterdam.	8.	
13 Maart	Groningen.	6.	
17 Maart	den Haag.	8.	met ‘Handelsbladfilm’.
24 Maart	Haarlem.	8.	

Ziedaar dus een reeks van belangrijke inkomsten. *Emak Bakia* is in Haarlem heden befloten en vermoordde de heele *Gras*-stemming. Ik was er heden avond even.

Na je remise van *fl* 150.- staat mijn rekening aldus:

	Saldo	113.38
7/3 Vracht films den Haag		1.30
Brasier ardent Haarlem en Delft		70.-
		———
Totaal:		184.68

welk bedrag ik heel erg hard noodig heb. Ik reken dus op zware cheques.

Als er nieuws is, laat ik wel weer weten en sprak met Joris af dat ik uit Parijs een opzet voor het bureau zal sturen.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Als er aanvragen komen voor speciale voorstellingen, laat het me dan weten en wees niet *te goedkoop.* Circulaire was goed!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster

aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 18 maart 1928

aant.

Parijs 18 Maart 1928.

B.M.

Van mijn vrouw hoorde ik, dat je weer in Amsterdam zit zoodat ik me nu weer heel officieel tot den Liga-generaal-secretaris wenden kan.

Mijn brieven aan Henny Scholte en Joris Ivens zal je intusschen wel hebben gelezen en anders vraag je ze maar en bent dan zoodoende à la page.

Ik zit hier heelemaal alleen want Franken is in Lochem blijven hangen, zoodat meer zorgen en minder aanspraak dan ooit me bevechten kunnen. Maar heel 't leven is één vechten.

Doe me een groot plezier en stuur ten spoedigste een cheque aan mijn vrouw voor heel het bedrag, dat ik nog van de Liga krijg want anders verhongert ze, dank zij louche semietische manoevres. Dit is geen griezelbakje, doch tragische waarheid. Ik reken op je.

Ik heb jullie alleen in den steek gelaten met den *Coquille* en je daarvoor in de plaats een film gestuurd, die je nu nog mooier vindt dan *Fait divers*, maar doe het mij nu ook niet. Want jij weet nog niet wat de verantwoording voor een ‘huishouden’ beteekent. Als ik persmateriaal heb, zal ik het sturen. Op het oogenblik is er niets en was er ook nog niets te vinden.

Wat er was hoorde Scholte en Joris.

Verder dit: Man Ray is bijna klaar met zijn tweede film: *L'étoile de mer.* Poème de Robert Desnos, par Man Ray. Ik heb zeer interessante foto's van hem er van gekregen. Ook nog foto's van *Emak Bakia* eventueel op de I.T.F. en het materiaal er van vinden we dan verder in Holland. Boordjes, geometrische figuren enz. zijn in A'dam ook te krijgen. Ik zal zien het gedicht van Robert Desnos morgen te krijgen dan kan het in *Filmliga.*

Ik ga ook nog een film zien met den sympathieken titel van *Cabaret épileptique.* Dat is ook Liga.

Laat me gauw eens iets hooren hoe de zaken in Holland loopen.

Met hartelijke groeten en tot ziens t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 22 maart 1928

aant.

Parijs 22 Maart 1928.

B.M.

Besten dank voor je brief van 19 dezer. Je bent een prachtkerel om al zoo gauw geld aan mijn vrouw te sturen!

Over I.T.F. hoor ik graag zoo gauw mogelijk iets. Je begrijpt dat ik er belangstellend naar ben en ook in verband met dingen, die ik hier dan eventueel zou kunnen doen.

Foto's van Man Ray's *Etoile de mer* stuurde ik heden aan mijn vrouw, die ze aan jou doorgeeft. Een is er bij van de opname à douze écrans, twaalf verschillende dingen op één beeld, die alle draaien. Het poëem kon ik nog niet te pakken krijgen doch zal het Man Ray vanmiddag vragen.

Ook zond ik foto's van de projections murales in de Studio 28, daar moet bij vermeld worden bij publiceeren:

Projections murales. Brevet Jean Mauclaire.

Réalisées par Jean Mauclaire au Studio Lorelle.

Dan heb ik verder vastgelegd *L'art amovile sur l'écran* van den Russischen schilder Wladimir Polissadow. Daar breng ik het materiaal voor mee want het is glaswerk.

De projections murales breng ik trouwens ook in Holland, maar niet op de muren doch gewoon op het doek. Dat gaat ook met een wijziging aan het apparaat om de gewenschte deformatie te krijgen.

Mijn bureauproject schreef ik kort en bondig aan Bob. Vraag haar er maar over. $7500.- voor de film *La passion de Jeanne d'Arc* van Carl Th. Dreyer. Dan is de Liga er ook commercieel ineens, want het is een film van de waarde van *De Moeder.* Schrik er niet van, maar laten jullie ook eens zien dat je wat kunt! Stuur me maar een rijken kerel naar Parijs en kom zelf mee!

Hierbij een knipseltje uit *Het Vaderland.* Wat een pestjochie is die Willink toch! Hij wil maar goede vriendjes blijven met de bioscoopboeren!

Verder nieuws vraag je maar aan mijn vrouw: 30 Maart gaat Mol's Kristallenfilm in de Studio 28 *op triple* écran! Wat zeg je daarvan? Een Hollandsche triomf! Arrangement tripartite de Jean Mauclaire et Ed. Pelster. Het programma daarna loopt de *Handelsbladfilm* er.

Zaterdagmiddag is er in Studio 28 voorstelling in besloten kring van *De Moeder*, *La coquille et le clergyman* en van de *Handelsbladfilm*, met inleiding.

En ten slotte: ik heb het razend druk. Wat de Wind betreft, zooals ik Joris ook reeds schreef: hou daarvoor voeling met mijn vrouw.

Met hartelijke groeten tt.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 28 maart 1928

aant.

Parijs 28 Maart 1928.

B.M.

Ik hoor wel niets van jullie, doch wil toch zelf nog even iets laten hooren.

Vanmorgen kreeg ik van mijn vrouw de mededeeling, dat jullie me niets hadden laten hooren omdat jullie in de veronderstelling waren, dat Franken me alles over de verhouding Liga-I.T.F. zou mededeelen. Die vertelde me echter zoo juist, dat jullie ook hem er niets over gezegd hadden en hem alleen hadden verzocht te vragen naar den opzet voor het Liga-bureau. Er schijnt dus een defectje in de 'organisaasie' te zijn.

Zoodoende zit ik dus nog altijd rustig op Liga-non-actief, maar zal jou er heusch geen boozen brief over schrijven, want als Scholte na zijn bezoek aan Couvee me even een paar regeltjes getikt had om de situatie te melden was alles heel anders geweest. Nu weet ik nog altijd niets en Franken ook niet en de Parijsche I.T.F. vertegenwoordigers ook niet en ik laat rustig en zeker de boel hier spaak loopen. Dat heeft ook zijn nut en is zelfs in het belang der Liga. Maar, je voelt wel, dat ik geen enkel houvast heb op het oogenblik.

Ik weet, dat ik jullie voor een moordende taak heb gesteld met die *Jeanne d'Arc*-film en Franken heeft het me zelf als een van mijn organisatorische fouten verweten. Ik ben daarom ook niet kwaad dat jullie om me gelachen hebben omdat ik schreef, dat hij beter was dan *De Moeder* en gezegd hebben: 'nu ja, dat is Pelster weer'. Maar Pelster is nog lang niet gek.

Gisteren heb ik een heele collectie foto's naar Bob laten toevliegen; als je ze ziet zal je het roerend met me eens zijn en stil worden van de heerlijke sfeer, die van die film uitgaat. 't Is meer dan een openbaring en weer een geheel nieuwe richting in de cinematografie. Enthousiast ben ik nooit en gek nog veel minder. Maar ik zit op slot van rekening voor het zure zakelijke eindje!

Zondag ben ik weer terug, doch heb uiterlijk Vrijdagochtend bericht van je natuurlijk dat de zaak in orde is!

Denk er om, dat die foto's *onder geen enkele voorwaarde* mogen worden gepubliceerd!

Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Parijs, 4 april 1928

aant.

aant.

4 April 1928.

Beste Menno,

't Is 7 uur in den prillen ochtend en de Parijsche trein staat te vertrekken, doch even wil ik je nog een paar punten laten weten.

Gisteren was ik met Joris bij Couvee. Dat komt alles prima in orde, zoowel wat betreft de stand als de voorstellingen. Al wordt de tentoonstelling een sof dan zullen

wij er toch een goed figuur maken. Triple écran komt er niet en kan er niet komen, er is geen ruimte voor. Dus daardoor vervallen wel een hoop van mijn plannen, oa. dat ik Abel Gance niet mee kan brengen. Van den anderen kant zijn er nog genoeg andere dingen.

Scholte wil voor het volgende Liganummer een hoofdartikel maken over de uitlatingen van den Bioscoop Bond. Houdt maar een beetje voeling met hem. Hij zou je schrijven, doch zal het in werkelijkheid wel weer niet doen.

Joris vertelde me, dat je gepolst was om zitting te nemen in de Centrale Filmkeuring. Mijn ernstige raad is: als je er eenigszins kans voor krijgt, neem het aan en onmiddellijk. In je eigen belang en in dat der Liga. Prive kan ik je nog heel veel meer van die keuring vertellingen omdat ik er diverse kennissen in heb. Wat zeg je er van dat de *Miss Cavell*-film in herkeuring verboden is. Dat is weer een kwade noot voor *De Moeder.* En voor Wilton is het een strop van *fl* 24.000.- Enfin, dat zijn de zorgen aan mijn kant.

Met Joris besprak ik ook het geval Suikerman en kreeg ik van hem gisteren avond den aan jou opgezonden brief toegestuurd. Ik ben er niets over te spreken en ben het er heelemaal niet mee eens, dat je een dergelijk wezen zoo maar ineens een Ligavolmacht gegeven hebt. Trek die onmiddellijk in, dat is veel beter. Zeker bij de Russen doet hij ons meer kwaad dan goed en met dergelijk genre helpertjes is de Liga niet gebaat. Dat komt er van als ik in Parijs zit. Waarschijnlijk schrijf ik Zöhrer er persoonlijk wel over. Ook Suikerman zal ik wel schrijven, doch jullie doen die dingen met de beste bedoelingen, zonder te weten wat er aan vast kan zitten. Pas op, hoor! Alles is niet zoo onschuldig als jullie wel denken. En zoo zou ik opbouwen in Parijs en een suikerbeest tegelijk in Berlin verknoeien.

Verder stelde Joris voor om de persknipsels in het vervolg aan mijn adres te laten sturen, ter bespoediging van eventueel technische zaken, die er in voorkomen. Ik ben het er roerend mee eens en had dat al heel veel langer willen voorstellen, doch weerhield mijn bescheidenheid me. Jij krijgt ze dan onmiddellijk den dag later van me door. Dit is zuiver in het belang der Liga en niet uit leeslust.

Uiterlijk Zaterdag a.s. ben ik terug en ga dan twee dagen uitblazen, waartoe, ik zie het nu al, toch geen kans zal zijn. Want er ‘staan heel groote dingen te gebeuren’.

Houd je goed en tot ziens. Hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 9 april 1928

aant.

9 April 1928.

B.M.

Ik ben juist terug uit Parijs en had een half uur geleden met Scholte (de eenige, die te bereiken was) een onderhoud over verschillende Liga-kwesties en ook over I.T.F.

Hij zal je schrijven Donderdag a.s. hier te zijn, zoodat we dan alles kunnen bespreken wat natuurlijk veel eenvoudiger is.

Volledigheidshalve hierbij echter nog het volgende:

Brief I.T.F. kreeg ik gisteren van Joris toegezonden. Die brief werd al geschreven vóór ik mijn onderhoud met Couvee had.

Hoofdartikel Bioscoopbond schrijf jij; ik zal je er nog wel meer gegevens voor geven. Scholte bromde wel, doch heeft er verder niets tegen in te brengen. Bovendien moet hij een tentamen plegen.

Over 'Suikerman' ben ik het nog heelemaal niet met je eens en als jij het niet was zou ik er woedend over zijn. Bijna zou ik spijt hebben, dat mijn brief er over aan jou niet sterker was, doch ik wilde je gemoedsrust weer niet verstoren. Vergeet niet, dat jij nog beschikt over een 'heilige onschuld', die bij mij al lang verdwenen is, waardoor ik veel zaken vlugger en beter doorzie. We praten er wel over, maar met Suikerman is de Liga zwaar op den verkeerden weg en kan zelfs in ernstig gevaar komen. Die bijloopertjes hebben we niet noodig. Heb jij zoo graag vlooien? Tweede brief van hem kreeg ik nog niet van Joris. Ik bel hem er morgen wel over op.

Persknipsels komt wel in orde. 'Delibereeren' doe ik principieel niet. Tijd is geld, ook voor Liga.

Filmlevering kan goed worden voor het volgend jaar. Maar dan moet eerst het bureau er zijn!

We praten wel over alles en schieten dan veel gauwer op!

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 24 april 1928

aant.

aant.

24 April 1928.

B.M.

Hierbij ingesloten een kaart van van Eesteren uit den Haag. Jij kunt dat beter behandelen dan ik omdat ik niet weet wat je den Haag voor dat programma wilt laten betalen. Ik heb van Eesteren indertijd geschreven dat Mol met inbegrip van zijn films op *fl* 25.- zou komen. Reken jij nu maar uit wat de films zonder Mol zouden moeten kosten voor den Haag. Waarbij dan ook nog een deel komt van de *fl* 140.- van *Crainquebille* voor de drie hoofdplaatsen.

Mol heeft me laatst ook nog gevraagd hoeveel en of hij nog geld kreeg voor de vertooning van zijn *Kristallenfilm* in de Liga. Joris moet hem er iets voor hebben toegezegd, doch weet ik van die zaak niets af omdat ik toen in Parijs was. Neem ook dat dus even onderhanden.

Verder heb je Joris een brief over de I.T.F. van 20 April opgestuurd ter behandeling. Over die boeken en films heb ik al ruzie gehad in den Haag omdat het er een bende is en Willink er rustig op los begint te liegen. In verband daarmee zou ik graag de copie hebben van den brief van 19 Maart, dien jij aan de I.T.F. hebt gezonden.

Ik had gehoopt op nog heel veel Russische films voor de Liga doch dank zij de sof van de I.T.F. hebben de Russen alle zendingen naar Holland afgetelegrafeerd. Ze willen er geen cent kosten meer maken en gevoelen zich zwaar bedonderd. Toch krijg ik nog wel wat en ga morgen of overmorgen eens zien in den Haag wat er nog is. In ieder geval heb ik een schitterende selectie uit een Ukraïnische film. Ik ben maar blij, dat ik die uit Parijs heb laten komen, doch ben alleen bang dat Willink die verdonkeremaant. Ik denk er ook hard over om de andere Parijsche films ineens naar mij te laten komen en zal er morgen eens met een expediteur over spreken om de invoerrechten voor de arme Liga zoo veel mogelijk te beperken.

Franken is in Amsterdam en blijft in Holland tot na Delft.

Zöhrer was gisteren en vandaag bij me thuis tot groote verbijstering van de Hoop en de Wind. Alles loopt er uitstekend mee doch zelf is hij op het oogenblik ook nog gehandicapt door zijn contract met de Wind, doch zeker voor het volgende seizoen komt dat ten gunste der Liga in orde. Hij zou vanavond nog hier komen vóór hij weg ging, doch de Duitsche trein is al weg en de ‘voorburg’, die hij mee zou nemen staat nog hier. Dus misschien is hij toch nog blijven hangen en zal ik maar afwachten.

Ik voel me vanavond zoo onzakelijk dat ik geen zin heb om mijn onkostennota voor jou over te tikken en zal dat morgen wel doen. Bedenk echter dat ik ook *fl* 140.- noodig heb voor *Crainquebille* en dat ik zelf straatarm ben, daar ik zelfs uit Parijs al het geld nog niet heb van mijn *Kristallenfilm* en Franken er ook al een deel van noodig had om een behoorlijke kofferuitzet te koopen om op imposante wijze in Holland terug te keeren.

't Wordt hoog tijd dat *De Moeder* gaat loopen! Dat zal nog wel niet zoo gauw zijn, doch wellicht weet ik vóór 5 Mei of het verbod wordt opgeheven of niet. 5 Mei is de datum waarop *De Moeder* verleden jaar door de burgemeesters verboden werd. Met Zöhrer heb ik er nog lang over gesproken en komt de film niet vrij dan wordt voor mij de situatie toch gunstig en daardoor ook voor de Liga. Doch als de film vrij komt is het voor ons allemaal ook niet kwaad, en zeker niet voor mij.

Over het volgende Liga-programma hoop ik je Donderdag of Vrijdag a.s. iets naders mede te deelen en zal zien dat het zoo goed mogelijk wordt. Daar moet ik echter eerst nog voor naar den Haag.

Als er verder nieuws is hoor je het wel weer.

Hartelijke groeten en tot ziens. t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Tiel)

8 mei 1928

aant.

8 Mei, 1928

Beste Menno,

Hierbij ingesloten mijn tot op heden bijgewerkte rekening, waarop ik ook de verschillende Mol-posten heb opgenomen, omdat ik niet zeker weet, of je zelf al iets aan Mol hebt betaald, of dat b.v. ook den Haag Mol direct zou hebben betaald.

Ik neem echter aan, dat dit niet gebeurd is en heb ze daarom op deze rekening opgenomen, zoodat de postjes niet meer blijven sleuren, zooals ook het geval is geweest met de vergoeding aan Mol voor de vertooning van zijn Kristalfilm in de Liga, wat Joris indertijd met hem af maakte en toen verder maar op zijn beloop liet.

Zeer zal je me verplichten, indien ik het bedrag ten spoedigste van je zou mogen ontvangen.

Wat betreft het programma voor Zaterdag a.s., hierover is op dit oogenblik nog geen enkel definitief nieuws, aangezien de films nog niet uit Parijs zijn aangekomen, en wij er ook nog geen bericht over krijgen. Franken heeft echter gisteren weer erover getelegrafeerd, zoodat we nu wel ieder oogenblik antwoord kunnen hebben. Zoodra er iets nieuws over is, hoor je het.

Van Willink en voorstelling I.T.F. hoor ik niets en weet werkelijk niet goed, wat er op het oogenblik mee aan te vangen.

Met hartelijke groeten

t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 31 mei 1928

aant.

Amsterdam, 31 Mei 1928.

Beste Menno,

Hartelijk dank voor je brief van 26 dezer uit Berlijn en hoop ik, dat je er met zeer gunstige resultaten van zult zijn teruggekeerd.

Mijn poot is nog steeds zwaar in gips, is absoluut onbruikbaar en blijft dit volgens den dokter nog wel tot 1 Augustus a.s., hetgeen dus wel een aangenaam vooruitzicht is.

In dit verband is het werkelijk gelukkig, dat *De Moeder* is goedgekeurd anders was ik inderdaad reeds bezig om zwaar te verhongeren, daar ik nu practisch tot niets in staat ben. Voorloopig kost *de Moeder* mij echter nog altijd geld en wordt het wel October of November eer ik er de eerste practische resultaten van zal ondervinden.

Vandaar dat ik het inderdaad zeer tragisch vind dat je mij nog geen cheque voor mijn Ligarekening kon zenden daar ik, zeer zeker nu de zon schijnt, iedere cent pijnlijk goed gebruiken kan.

Wat Mol betreft, hij zond mij namens jou een rekening van *f* 80.- met het verzoek deze aan hem te willen betalen, zoodat ook die nu aan mij om geld te jammeren zit.

Reorganisatie en bureauplannen bespreken wij afdoend als je weer in Amsterdam ben en zal het mij bijzonder aangenaam zijn, indien ik je na Maandag a.s. zoo gauw mogelijk weer eens zou kunnen zien.

Met [D16 MM] gaat ik zeer goed en zitten er al affiches van in Amsterdam aangeplakt.

Franken is op het oogenblik met Jorris en Jef Last in Katwijk een tragedie aan het filmen.

Je ziet dus, hoe er hier gewerkt wordt.

Met beste groeten en tot spoedig,

t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 3 augustus 1928

aant.

3 Augustus 1928

B.M.

Schrik niet van de bijlage van dezen brief. Dit is mijn 'engültige' afrekening, waar alles op voorkomt van hetgeen nog open staat uit het afgelopen Liga-jaar. Hierdoor vervallen dus vorige rekeningen en zal voor jou het overzicht dus ook wel duidelijk zijn.

Met het geld dat Ivens, of liever gezegd de firma Capi, op mijn rekening voorschoot (*fl* 96.-) krijg ik dus nog *fl* 266.15.

Heilig ben ik overtuigd, dat het wel niets zal uit kunnen halen als ik je vraag me dit bedrag te sturen, maar toch moet je eens ernstig zien of je niet door een of ander middel mij bij voorkeur het geheele bedrag, hetzij anders minstens een deel er van zoudt kunnen zenden.

Was het niet inderdaad broodnoodig dan zou ik je er niet om vragen maar door prive verwikkelingen, die ik liever niet op papier wil zetten en die je toch altijd nog tijdig genoeg zult hooren is voor mij op het oogenblik geld inderdaad 'broodnoodig'. Waarom loopt *De Moeder* ook niet eerder? Wie geeft me er voorschot op? Dan kan ik jou met rust laten.

Franken werkt de bureau-circulaire verder uit en hoor ik daar morgen nader over van hem.

Ander nieuws is er momenteel niet, mijn poot wordt gelukkig weer eenigzins bruikbaar anders was ik helemaal 'nergens'.

Verder het beste en hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 21 augustus 1928

aant.

21 Augustus 1928.

B.M.

Hierbij nog mijn besten dank voor je sympathiek schrijven van 9 dezer.

Liga-finantien en Capi-verband zal ik je wel uitleggen als je weer hier bent. Maar stel het maar niet te lang uit anders ben ik voor de Liga verloren en laat me opeten door de commercieele film. Wat honger al niet doen kan!

Enfin, denk maar net als ik bij alles ‘er gebeurt niets in de wereld of het heeft een goed doel’ en ‘every cloud has a silver lining’!

Gek is het anders, dat ik steeds meer tot de overtuiging begin te komen, dat hoe meer je op geld te wachten zit, je eigenlijk des te aangenamer leeft. Vandaar de uitvinding ‘heilige armoede’.

Houd je goed en ik hoop je spoedig weer eens te spreken. Maar denk er om dat zaken-aanbiedingen me verleidelijk toelachen en men me van den anderen kant aanspoort om de beenen te nemen naar Parijs of nog verder!

Hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 30 september 1928

aant.

den Haag 30 September 1928.

Beste Menno,

Wegens verkoop van mezelf aan de ‘commercieele film’ zit ik vanaf heden op bovenstaand adres. Ik zal echter nog veel, en zeer zeker 's avonds, in Amsterdam blijven komen.

Indien eenigzins mogelijk zie je me morgenavond aan den trein van 7.10 naar Amsterdam.

De kaart betreffende *Fait divers* kreeg ik nog juist voor mijn vertrek en gaf deze aan Joris. Proefdraaien is echter niet meer mogelijk daar de films door de keuring rechtstreeks naar Zaandam verzonden zijn.

Met beste groeten en tot spoedig t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 3 oktober 1928

aant.

aant.

Den Haag 3 October 1928.

Beste Menno,

Besten dank voor doorzending brief uit Alkmaar dien ik heden in behandeling neem.

Hierbij ingesloten een artikel, dat Eugen Deslaw me heden toezond over zijn film *Les nuits electriques.* Mannus en ik hebben er van gezien, wat er van klaar was. Onder ons gezegd wordt het geleuter, maar het artikel is misschien wel aardig voor *Filmliga.* Later kunnen we er altijd nog op terug komen en het is goed tegenover Deslaw omdat deze veel bij de Ukraïne heeft in te brengen.

Van Mannus hoorde ik het volgende:

Zoo juist kom ik van Dr. Allendy. (Dit is de man, die mij indertijd over *La coquille et le clergyman* heeft geschreven). De docteur is allercharmantst, maar hij heeft over *de Coquille* niets te zeggen. De moeder van Ronjeat (dat is het jonge kwalletje, dat die film gefinancierd heeft en indertijd zijn woord brak toen ik met Mannus in Parijs bij hem was) is een goede kennis der Allendy's. Hij was anders volkomen overtuigd van ons goed recht en zou Ronjeat, die op het oogenblik in Zwitserland is, dadelijk schrijven. Ik hoop, dat het op tijd komt. Het is een ellendig gemier met die film en ik zal blij zijn als die goed en wel in Holland is. Mocht het met *de Coquille* nu toch mislukken, dan zal ik probeeren *La souriante Mme Beudet* te krijgen.

Die zaak zullen we nog maar even laten loopen en wacht ik nadere berichten af van Mannus. Als *de Coquille* niet komt en Germaine heeft niet ander genoeg materiaal, stel ik voor er bij te zetten, die film van de ontwikkeling der cinematographie, die je op de I.T.F. zag. Die is zeer goed voor een eerste voorstelling.

Verder moet Germaine Dulac, 46 Rue du Général Foy, ten spoedigste een officieele uitnodiging hebben op Ligapapier ten einde op 13 October a.s. hier te zijn. Refereer aan haar besprekingen met Franken. Ik kan dat niet doen, zoo iets behoort officieel van den secretaris uit te gaan. Stuur er een copie van aan Franken.

Zorg verder dat Franken ten spoedigste meerdere nummers van *Filmliga* krijgt en minstens 50 van die circulaires. Die zijn goud waard voor ons in Parijs.

Verder reken ook ik er op heel gauw minstens 50 van die circulaires te krijgen. Ze kunnen via mij voor de Liga veel nut brengen.

Verder hierbij de invitatie, die Corso en de Wind uitzonden voor *Het gele paspoort* en die me zoo van stijl en opzet lijkt, dat er wel iets over te zeggen zal vallen in Journaal. Als een film werkelijk goed en artistiek is, waarvoor dan ‘etterbuilen’? Zoo dwingt men een film wel den Schundkant op.

Als er verder nieuws is hoor je het wel en zie je me spoedig wel weer in Amsterdam. Ik ben met daverende Amerikaansche plannen bezig, maar dat is nog diep geheim.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 7 oktober 1928

aant.

aant.

den Haag 7 October 1928.

Beste Menno,

Opdat je niet te veel zult schrikken van ingesloten brief hierbij het volgende.

Gisteren heb ik met de aanwezige menschen afgesproken, dat ik verschillende punten nog eens zwart op wit zou zetten. Dat heb ik nu in dezen brief gedaan. Een en ander zal verder wel voldoende duidelijk zijn.

Ik meen wel, dat ik gisteren de zenuwstemming bezworen heb. Zenuwen neem ik nooit kwalijk: ze zijn alleen lastig voor de menschen zelf. Doch als er principieele en beroepszeurders en krenters zijn, zooals in vertrouwen gezegd Boeken, dan zou ik veel zin hebben om op een gegeven oogenblik te zeggen ‘doe 't zelf maar’, dan ga ik wat tennissen en ter gelegenertijd kan je van mij ook wel eens een Ligafilmpje betrekken. Dan koop ik er weer eens een voor m'n eigen plezier, net zooals ik indertijd met *Rien que les heures* heb gedaan, toen niemand nog aan een Liga dacht. Ik zal het niet gauw zeggen, maar laat men verzekerd zijn, dat ik er toe in staat ben.

Verder zal Zaterdag alles wel weer vlot verloopen en gaan we dan na afloop rustig een borrel drinken.

Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Laat vooral Joris den brief lezen. Van Zaandam ontving ik nog geen cent, wel van Amsterdam.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 10 oktober 1928

aant.

den Haag 10 October 1928.

Beste Menno,

Zoo juist krijg ik een telegram van Franken, waarin hij meedeelt, dat *La Coquille et le Clergyman*, vanmiddag per K.L.M. is afgezonden en kan deze dus morgenavond worden proefgedraaid.

Alle ongerustheid is dus nu de wereld uit en heb ik verleden Zaterdag in American toch maar weer lekker gelijk gehad. Alleen ben ik bang, dat ze nu te veel op me gaan vertrouwen.

Morgenochtend wordt door City Theater ook afgezonden de film over de ontwikkeling der cinematographie. Officieele titel er van is: *L'Histoire du Cinema par le Cinema*, door Raoul Grimoin Sanson en Louis Forest.

Het programma wordt dus Zaterdag aldus:

1. *L'histoire du cinéma.*
2. Germaine Dulac met haar conference en fragmenten.
   Pauze
3. *Coquille et le clergyman*, die zij desnoods nog even speciaal kan inleiden.

Als ik eenigszins kan ben ik morgenavond ook in Amsterdam, anders kom ik Vrijdag om 10.13 in Amsterdam aan met Germaine Dulac. Denk er vooral om, dat jullie absoluut niet knippen in de *Coquille*, want Germaine heeft hem nog persoonlijk speciaal gewijzigd. Ze vraagt me om er ultra-moderne muziek bij te geven: Satie-Ravel-Strawinski. Dat is dus wel iets voor Lichtveld. En denk er om dat Germaine een verduveld goede muziekkenster is!

Van Zaandam heb ik nog geen cent ontvangen. Dat is *fl.* 50.- en blijkens vandaag ontvangen mededeelingen kosten me de films aan keuring meer dan *fl.* 80.- Een reuzezaak, vindt je niet?

Beste groeten, ook aan de bekenden en tot morgen of overmorgen.

t.t.

Ed. Pelster

[onleesbaar] beslist de Fransche consul te Amsterdam voor Zaterdag. Die knul beslist en 't is goed tegenover hem en Germaine. Ook *Telegraaf* moet haar interviewen. Zoo noodig wil ik daar wel voor zorgen maar telegrafeer me dat dan nog. 't Is reclame voor de Liga!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 23 oktober 1928

aant.

aant.

sein omgaand opinie mathias pascal=pelster

Pelster, sillestraat 11
Haag
Unaniem rot stop heden av vergaderen Scholte

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 23 oktober 1928

aant.

aant.

den Haag 23 October 1928.

Beste Menno,
Voor de goede orde bericht ik je hierbij de ontvangst van je beide postcheques, resp. ten bedrage van *fl.*266.15, waardoor mijn rekening van 12 Juli 1928 schoon is en ten bedrage van *fl* 140.-, waardoor met het reeds ontvangen voorschot ad *fl* 350.- de onderstaande programma's zijn betaald:

11 October	Utrecht.
13 October	Amsterdam.
16 October	Hilversum.
19 October	Delft.
20 October	Rotterdam.
27 October	Arnhem.
30 October	Leiden.

Zoodoende is mijn heele rekening dus schoon en als het zoo in de toekomst kan blijven doorgaan, gaat alles vlot en gemakkelijk.
Zaandam heb ik weer om geld geschreven. Zoodra ik het ontvang doe ik jou de *fl* 10.- voor de ‘muziek’ toekomen plus Wacht maar af.
Met Alkmaar ben ik bezig voor een propagandavoorstelling. Zoodra ik er wat definitiefs over weet hoor je het wel.
Met beste groeten t.t.
Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 18 november 1928

aant.

den Haag 18 November 1928.

Beste Menno,

Je zoudt me een heel groot plezier doen met heel spoedige opgave van de ‘mijnwerkersliedjes’. Ik ben er werkelijk dringend om verlegen want de film moet af.

Jordaan meent deze week in *de Groene* verbetering te constateeren bij Fred Niblo, omdat de *Grootste Vijand* geen happy end had. Maar... hij wist niet, dat we het hier in den Haag al hadden afgeknipt...! 't Is er, en wat mooi ook!

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 1 december 1928

aant.

den Haag 1 December 1928

B.M.

Hierbij stuur ik je copie van een brief aan Joris, die je vooral wat betreft de Haagsche *fl.*75.- wel zal interesseeren.

Scholte heeft gemakkelijk praten want hem gaat het geld niets aan. Van Eesteren en ik hebben echter onmiddellijk geprotesteerd en er op gewezen dat het een eerezaak van den Haag tegenover de Nederl. Liga is.

Wat ik persoonlijk nog krijg is het volgende:

Voorstelling Nijmegen van Arnhem	*fl.*45,-
½ keuring van Arnhem	23,-
½ keuring Nederl Liga, die bij een keuring vereischende voorstelling terug komen.	23,-
1ste programma den Haag	70,-
2e programma den Haag	70,-
	———
	*fl.*231,-

Op die wijze ben ik dan weer schoon tot den Haag het derde programma ‘Bed en Sofa’ draait op 3 januari 1929 zeer waarschijnlijk.

9 April geeft Kunst aan het Volk in Delft een voorstelling. Wil jij daar bij zijn? Het geeft *fl* 10,- plus reiskosten. Enschede geeft op 21 Januari 1929 een voorstelling (Volksuniversiteit) daar hoor ik nog nader over.

Wanneer ga je naar Parijs? Ik spreek je graag nog voor je vertrek.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Betaald *f*140,- 2 voorst. Haag

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 4 december 1928

aant.

den Haag 4 December 1928.

B.M.

Als je er kans toe zoudt zien me vóór je vertrek naar Parijs het in mijn brief van 1 dezer vermelde bedrag geheel of gedeeltelijk te doen toekomen, zou ik je wel zeer dankbaar zijn.

Want als ik op Arnhem wachten moet, dan... ja dan...!

Tot nu toe heb ik er weer de strop aan.

En denk er om, dat ik graag naar Parijs wil en dat kost ook geld.

Ankersmit gaat er morgen heen, zoodat je die in ieder geval in Hotel des Ecoles treft.

Gebeurt er niets beroerds dan kom ik vrijdag per Pullman. Ik heb de Parijsche lucht hard noodig.

Hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 12 december 1928

aant.

den Haag 12 December 1928.

B.M.

Vrijdag a.s. is 's avonds om half acht in Rotterdam de opening van het ‘Luxor Palast’, waar voor de eerste maal *De Brug* van Joris voor het publiek gaat.

Ik heb een invitatie voor twee personen. Heb je zin om mee te gaan? Ga dan met den trein van 5.45 uit Amsterdam en stap in den Haag uit. Ik zal dan op het perron zijn en gaan we dan met den trein van 6.45 door naar Hofplein, zoodat we dan vlak bij het theater aankomen. Wat er verder vertoond wordt, weet ik nog niet. In ieder geval kan je gemakkelijk 's avonds nog naar Amsterdam terug.

Ik hoor dan wel je verdere Parijsche ervaringen. Van Ankersmit kreeg ik al vluchtig bericht over de Amerikaansche films, die niet mee schijnen te vallen.

Verder beveel ik Arnhem in je goede zorgen voor mij aan, te meer waar nu tegen het einde van het jaar alle mogelijke rekeningen los schijnen te komen.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Den Haag, 16 december 1928

aant.

aant.

den Haag 16 December 1928.

B.M.

Besten dank voor je brief van 14 dezer. Jammer, dat je 's avonds niet mee kon gaan, doch van den anderen kant heb je niet veel gemist.

De Brug is vriendelijk ontvangen met een applausje aan het eind. Hetgeen al veel zegt voor het Rotterdamsche publiek, dat practisch nooit applaudiseert. Tot zijn recht komt de film echter niet. Het is geen film voor een groote zaal met menschen. Zeker niet als die film vertoond wordt zonder eenige inleidenden titel of toelichting. Dan weet zeer zeker het gewone publiek niet waar het om gaat. Zelfs op mij persoonlijk maakte de film lang zoo'n goeden indruk niet als indertijd in Amsterdam of in Delft. Dat zijn en dat zullen blijven films voor een speciale omgeving.

Gisteren was ik in Amsterdam en belde Scholte op betreffende Arnhem. Deze vertelde me dat de zaak nu in orde was, n.l. dat Arnhem hem had geschreven, dat ze nog *fl.* 30.50 zouden sturen, waardoor dan de drie eerste programma's plus de noodlottige voorstelling in Nijmegen zouden betaald zijn. Voor het vierde programma zullen we dan wel weer verder zien en zullen ze tegen dien tijd wel weer betalen.

Daarom zal je me zeer verplichten indien ik thans de *fl.* 91.- tegemoet mag zien, die dan weer onmiddellijk naar schreeuwende schuldeischers verhuizen.

Jammer vind ik het, dat ik je niet meer persoonlijk heb kunnen spreken over de Amerikaansche avant-gardefilms. Graag had ik er mondeling wat meer over gehoord dan het rapport van Ankersmit en Franken is nog steeds niet in Amsterdam komen opdagen. Misschien zie ik hem morgen wel. Wat zou je er van denken als jij over die films een artikel in *Het Handelsblad* schreef? Mij lijkt dat niet kwaad, ook voor

het Handelsblad niet en je behoeft er nog niet nadrukkelijk bij te zeggen, waar je ze gezien hebt. Mocht het je interesseeren dan wil ik het zelfs graag in het Engelsch vertalen voor *Close up*, waar hoognoodig eens een artikel van een der Hollandsche Ligamenschen in moet komen. Dat zal onze internationaliteit ten zeerste bevorderen. Ook daarover had ik je graag gesproken, te meer waar je toch weer tamelijk veel tijd hebt. Zooals je weet heb ik de *fl.* 15.- voorgeschoten voor de voorstelling in de douane en waar dat zeer zeker tot Ligakosten te rekenen is, verwacht ik die gaarne bij de Arnhemsche buit.

Betreffende René Clair kreeg ik gisteren van Ankersmit nader bericht. *Tour Eiffel* is goed voor de Liga. Wat *Chapeau de paille* betreft ben ik bang, dat men dat in Holland werkelijk te veel gewone speelfilm en niet voldoende avantgarde zal vinden. Bovendien komt daar de zakelijke kant bij en geloof ik nooit, dat die film zoo gemakkelijk bij Albatros los zal zijn te krijgen. Misschien wel eenige fragmenten er uit, die ik zou prefereeren boven een complete film. *Voyage imaginaire* ken ik, die heb ik indertijd zelf al niet meer voor de Liga aangedurfd omdat ook die al vreeselijk verouderd is en over het algemeen zeer infantiel. Moet er gekozen worden tusschen *Voyage* en *Fantome*, dan zou ik deze laatste nog prefereeren. Clair kent het Hollandsche Ligapubliek niet en ik begin het maar al te goed te kennen. Ik zal wel zien, wat er nog te doen is.

Verder is Joris in Parijs bezig over Pudowkin en hoor ik daar ook heel gauw nader over. Dat is nog belangrijker dan Clair. Zoodra ik er iets van weet, hoor je het ook.

Met *Etoile de mer* zal ik rekening houden, doch is dat geen film om op programma 4 te brengen. Komt Clair dan zou het een te vreemde en te volle combinatie worden.

Over *Dokument van Shanghai* had ik juist deze week een bespreking met een Javaanschen regisseur, die hem zag in Berlijn. Ik schreef er Joris reeds over en schrijf hem er nu nog eens over. Die twee films samen zouden een heel goed programma kunnen vormen.

Ik ben nieuwsgierig wat Eindhoven zal opleveren. Morgen is hier de tweede voorstelling in den Haag. Hebben ze je al betaald?

Verder nieuws is er momenteel niet. Zoodra ik iets weet, stuur ik het je door.

Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Den Haag, 18 december 1928

18 December 1928.

B.M.

De tweede Liga-voorstelling is hier gisteren avond geweest en is inderdaad zeer goed geslaagd.

Zoowel *Visages d'enfants* (die veel beter is met de 2 acten er uit) als *Folie des vaillants* en vooral *Faits divers* hebben zeer veel succes gehad. We hebben de menschen nu al zoo ver dat ze applaudisseeren en evntueel ook fluiten.

De derde voorstelling *Bed en Sofa* is op 7 Januari 1929 en is tegen de vierde voorstelling den Haag dan gelijk met Amsterdam. Misschien dat Clair als hij komt, dan ook in den Haag zal kunnen 'optreden'.

Er komen hier nog nieuwe leden bij, hetgeen een goed teeken is.

Stuur me s.v.p. de *fl.*70.- voor derde prgramma den Haag. Gemakshalve laat ik hieronder nog een overzicht der rekening volgen:

Voorstelling Nijmegen van Arnhem	*fl*45.-
Keuring Arnhem	46.-
3e programma den Haag	70.-
Onkosten Parijs avantgardefilms	15.-
	———
	F1 176.-

(eenhonderd zes en zeventig gulden)

welk bedrag ik gaarne ten spoedigste wacht.

Haagsche penningmeester deelde me mede, dat hij je vier programma's vooruit heeft betaald en de helft van de *fl.* 75.- Denk er om dat je de rest ook binnen krijgt. De contributies loopen hier voor den Haag behoorlijk goed binnen.

Over Clair heb ik op het oogenblik nog geen nader bericht doch verwacht het ieder oogenblik.

Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Den Haag, 20 december 1928

aant.

20 December 1928.

Zoo juist krijg ik van Joris het volgende telegram uit Berlijn:

Möglichkeit pudowkin kommen amsterdam anfang januar brief folgt.

Dat lijkt me niet kwaad al zal ik eerst nog even den brief afwachten.

Betreffende Rene Clair vernam ik nog niets naders doch kan dit nog wel in den namiddag komen.

Wanneer ben je weer in Amsterdam of in de buurt van den Haag? Graag zou ik je binnenkort eens spreken over nieuwe plannen waar ik hier mee bezig ben met Mirande, een leeraar aan de H.B.S. en nog drie andere H.B.S. leeraaren om in Januari voor de hoogere klassen van de H.B.S. een filmcursus te geven in drie avonden. Daar ben jij ook bij noodig. En zeer groot is de mogelijkheid, dat dat door zal werken, niet

alleen over meerdere H.B.S. en Gymnasia in den Haag, maar ook verder door het land. Het kan een soort 'jeugd-liga' worden, die nog heel veel mogelijkheden inhoudt.

Verder hierbij het zure verslag van Willink over de tweede voorstelling in den Haag en een critiek op *Erts*, die je ook wel interesseeren zal.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Den Haag, 20 december 1928

aant.

den Haag 20 December 1928.

B.M.

Ingesloten brief had ik juist klaar toen ik je brief van 19 dezer ontving.

Dank voor je cheque. Betaling vierde programma komt wel in orde. Inderdaad loopen de betalingen prima, zooals trouwens de heele Liga volgens mijn opinie zeer behoorlijk loopt.

Er zou wellicht over *fl*15.- douane te praten zijn, maar ik denk, dat ik dan toch wel gelijk zou krijgen. Met Gould ben ik over die films bezig; ik hoop, dat het iets wordt maar gemakkelijk zal het niet zijn. Indertijd wilde hij *De Brug* voor Amerika hebben en zou er dan voor Holland in ruil voor geven *Manhatta.* Zooals je nu zelf beoordeelen kunt, zou dat wel een goede ruil geweest zijn.

Filmliga mag gerust de primeur hebben van je Amerikaansche avantgarde artikel. Dan kan het nog altijd in 'Close up'.

Over Rene Clair en Pudowkin hoor je dus nog wel nader. Komt Pudowkin dan zetten we Clair eventueel op programma 5 of 6. Clair heeft meer tijd vrij dan Pudowkin. Komt deze laatste dan moet hij wat fragmenten meebrengen en zetten we er verder bij een stuk uit *De Moeder* en uit *De laatste dagen van Sint Petersburg.*

Etoile de mer en Volksverband komen er ook nog wel. Verder heb ik hier van Mauclaire *Tolstoi intime* en *Lumiere et ombre* van Sandy. Er is dus voorloopig nog geen gebrek aan materiaal.

Maar het avantgarde theater wordt nog altijd vergeten! Belangstelling is er genoeg. Denk aan de Haagsche H.B.S.sen en aan Mees met zijn *fl.*10.000.-! Zoo zijn er nog meer en als de Liga nog meer bekend was, wat nog altijd noodig is, zou er nog veel meer belangstelling zijn!

Hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan

Menno ter Braak (Eibergen)

Den Haag, 27 december 1928

aant.

27 December 1928.
Tweede brief.

B.M.

Zoo juist zie ik uit mijn copieen, dat ik je nog niets naders over het Clairprogramma heb laten weten en weet natuurlijk ook niet of je ondertusschen nog iets van Ankersmit of Joris er over hoorde.

Clair komt dus definitief op 19 Januari 1929. Hij brengt mee: LA TOUR EIFFEL.

Fragmenten van *Chapeau de paille.* Dit heeft Ankersmit heel handig bij Albatros gedaan weten te krijgen en vind ik het daarom weer echt Jordaan, dat die al weer spijtig opmerkte 'waarom niet de heele Chapeau de paille'. Laat hij toch niet vergeten, dat het een zuiver 'commercieele' film is, die heelemaal in 'commercieele' handen zit. Ik sta werkelijk verstomd over de coulance van Kamonka van Albatros en zal dan ook zien of er naar aanleiding van Clair's optreden nog niet wat met die film hier te doen is. Dat zal helemaal afhangen van de pers.

Verder kunnen we dan nog op het programma zetten (geheel of gedeeltelijk) *Fantôme du Moulin Rouge* en *Entr'acte.* Ook vraag ik nog aan Clair of hij een stuk mee wil brengen uit *Le voyage imaginaire* (de Musée Grévin-scene, die zeer goed is).

In ieder geval wordt het zoo wel een goed programma en heb ik ook al geschreven dat Clair niet al te lang mag spreken, wat hij eerst wel van plan was.

Nu is alles weer bij. t.t.

Ed Pelster

P.S. Toch niet. Ik maakte zoojuist in orde, dat op 5 Januari a.s. onder leiding van Dr. van Ophuijzen uit den Haag de *Coquille* 's avonds om half negen te Leiden wordt vertoond in de collegezaal van Prof. Jelgersma voor de Ned. Ver. voor Psychoanalyse en voor de Leidsche Ver. voor Psychopathologie en Psychoanalyse. We gaan vooruit! Kom je dan ook? Ik ga er in ieder geval heen.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
Ed. Pelster (Den Haag)

Rotterdam, 1 oktober 1929

aant.

Rotterdam, 1 Oct. 1929

Zeer geachte Heer Pelster

Door dezen heb ik de eer, U schriftelijk namens het D.B. der Nederlandsche Filmliga te bevestigen ons onderhoud van 30 Sept. j.l., waarbij werd vastgelegd, dat de afdeeling Amsterdam der Liga voornoemd voornemens is, in het seizoen 1929/30 hare voorstellingen te geven in een onder Uw leiding te stichten en te administreeren THEATER, voor welke voorstellingen door deze afdeeling *f.*8.00 per lid kan worden afgedragen aan de directie van dat theater. Daar het ledenaantal der afdeeling in het komende seizoen reeds thans meer dan 400 bedraagt, zal dit bedrag dus minimaal beloopen de somma van *f.*3200.00.

Inmiddels, met de meeste hoogachting
voor het D.B. der Nederlandsche Filmliga

Secretaris-Penningmeester

Doorslag: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 25 oktober 1929

aant.

aant.

JE KUNT PUBLICEEREN = PELSTER

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 14 januari 1930

aant.

14 Januari 1930.

B.M.

Scholte stelde me gisteren het volgende Liga-programma voor voor 24 dezer:
CIRQUE HOLLANDAIS.
STEENHOUWERIJ van Jan Hin.
HOOGSTRAAT van von Barsy.
ALS DE HALMEN BUIGEN van van Cantstein.
ZUIDERZEE van Joris Ivens.

De verschillende films ben ik aan het najagen. Hin zal wel gaan. *Hoogstraat* heb ik aangevraagd. *Halmen* behoort aan de City, maar we hebben er nog geen copie van en prijs wordt de groote kwestie en het humeur van Wilton. *Zuiderzee* heeft Joris niet de volle beschikking over daar de Directie der Zuiderzeewerken rechten heeft op die film, doch is Dr Ivens bezig met hen te onderhandelen.

Zoodra ik er meer van weet bericht ik je. Dit in afspraak met Scholte.

de Wind zit vreeselijk in de war met Eisenstein. Die heele organisatie valt hem niets mee. In den Haag heeft hij nog geen zaal. In Amsterdam alleen de A.M.V.J. onder bepaling dat ze de zaal onmiddellijk mogen laten ontruimen als film of lezing van Eisenstein de directie niet bevalt. Ik zie hem nog in 'De Uitkijk' terecht komen, waarvoor ik reeds maatregelen nam.

Ik houd je verder wel op de hoogte. *Atlantic* is een fenomenaal succes in Rotterdam.

Verder wacht ik deze week nog oplossing van mijn 3 kwesties uit mijn brief van 12 dezer. En eveneens het nog resteerende bedrag voor de 4 eerste programma's en de achtergebleven *fl.* 70,- van Eindhoven. De eerste drie programma's kostten me al aanmerkelijk meer dan ze opbrachten, afgezien nog van de *Chien* zoodat je niet moet vragen hoe ik er voor zit. Denk ook om Hilversum.

Met hart. groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 26 maart 1930

aant.

aant.

26 Maart 1930.

B.M.

In aansluiting op mijn brief van gisterenavond nog het volgende.

Allereerst dank voor je brief van 23 dezer met cheque ad *fl* 350.- Zoo loopt de zaak regelmatig.

Alleen maak ik me nog altijd ongerust over *Chien Andalou* en de oude *fl* 70.- van Eindhoven.

Zooals de zaken gaan wil ik er dit jaar toch in ieder geval met een schoone rekening uitkomen. Dat wil zeggen, dat er geen posten meer open blijven staan, want verder kosten de Liga-programma's toch geld, zoowel aan mij als aan 'De Uitkijk'. Maar dat zijn zorgen voor het volgende jaar.

Uitkijk loopt goed. Er is nu zwaar en afdoende verbeterd, maar er moet toch nog een heele hoop gebeuren. Je hebt er geen idee van, wat er aan zoo'n zaakje en aan het Ligafilmbureau te doen is, als je het werkelijk goed wilt doen. Ik ben nu op den loer naar een net knaapje met intellect en beschaving en mogelijk ook muziekkennis, dat dan in het bureau kan worden opgeleid.

Over Kopenhagen hoor ik nog wel.

Van Dekeukelaire heb ik *Impatience* niet laten draaien en heb de voorstelling nog eenigzins kunnen redden door *The Pilgrim*, die ik veiligheidshalve ook had meegenomen.

Met dit door het Hoofdbestuur uitgezochte programma, waarvan men wist of tenminste zeer zeker had kunnen weten, zoo goed als Franken en ik het wisten dat

het slecht was, pleegt het Hoofdbestuur bewuste moord op de Liga en de afdelingen. En voor je fatsoen moet je zoo'n man nog een hoop geld geven voor zijn rotfilms op den koop toe!

Hierbij diverse recensies van Willink, waaruit veel kennis en vooral sympathie voor de Liga spreekt. Je zou me een groot plezier doen als je hem eens volledig zoudt willen sloopen en in zijn hemd zoudt willen zetten, maar op zoo'n manier dat hij er niet meer op terug kan komen. Voor de Haagsche Lia heeft hij twee groote bewuste flaters op zijn geweten. Dat hij indertijd bij de voorstelling van *De straat* niet kwam en er een enthousiast artikel over schreef, terwijl de film op de voorstelling hartelijk werd uitgefloten. En ten tweede dat hij toen wij de proloog van Napoleon draaiden er ook niet was en in zijn kritiek meende, dat *Autour de Napoleon* [onleesbaar]. Wil je nog meer gegevens hebben dan verzamelen we ze hier wel voor je. Maar als je hem aanvalt moet het doodelijk zijn en zorg ik wel dat het bij zijn hoofdredactie terecht komt. Vergeet ook de 'Maarschalkstaf' niet. Ik zou dat ding zoo graag eens zien.

Op het oogenblik maakt Willink teekenfilmpjes en zit daarvoor op Orion met Franken in één kamer. Gezellig. Maar dat mag je niet weten, want dan merkt hij direct dat dat van insiders komt!

Ik zie je waarschijnlijk dezer dagen nog wel in Rotterdam.

Met hart. groeten t.t.

Ed. Pelster

Van Turkshib is geen sprake! De Wind stelt krankzinnige condities en wil speciaal niet voor Amsterdam wegens het artikel van Scholte. Scholte wilde met hem gaan praten maar de Wind wil hem niet te woord staan en alleen confereeren met het hoofdbestuur zonder dat Scholte er bij is. Voor 'De Uitkijk' vraagt hij bijv. *fl* 1500.- voor Turkshib en wilde hem er wel gratis proefdraaien voor de pers. Maandagochtend loopt de film voor de pers in Cinema de Munt Amsterdam. De Wind moet vermoord worden. Help je mee?

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 30 maart 1930

aant.

30 Maart 1930.

B.M.

In antwoord op je brief van 27 dezer.

Voor Kopenhagen heb je dus op 24 April noodig:

DE BRUG.
REGEN.
ZUIDERZEE.
HANDELSBLADFILM.
JARDIN DU LUXEMBOURG.

Wat metrage betreft is dit te doen en is het inderdaad een ‘rijk’ programma.

Voor de films zal geen huur worden berekend. Onkosten komen natuurlijk voor de Vereeniging in Kopenhagen. Wel zou ik dan willen dat men in Kopenhagen als tegenprestatie de verplichting op zich neemt later deze films, hetzij in het te stichten theater, hetzij in een of meer bijzondere voorstellingen, wel tegen een zekere vergoeding te vertoonen. Daar zullen ze zelf ook het redelijke van inzien.

Tegen dien datum zal ik dus zorgen, dat de films voor je beschikbaar zijn en zal ik verder maatregelen laten nemen voor in- en uitvoer. Zoo noodig hoor je daar nog wel een of ander over. In ieder geval is het goed als je me omgaande bericht voor welke vereeniging, met namen en adressen enz. de films bestemd zijn. Dat voor het gereed maken der diplomatieke papieren.

Hierbij nog diverse knipsels waar je misschien nog wel wat aan hebt. Er is heel veel waars bij en ook in interessante tegenstelling met Willink.

Verdere finantieele regelingen wacht ik af en maak dezer dagen nog wel eens een juiste staat op. Nu is het te mooi weer en ik heb te veel ander werk.

De Wind zit ons hoe langer hoe meer dwars. *Petersburg* wilde Eindhoven hebben. Ik had deze film al eens voor Jordaan voor Eindhoven, maar nu vraagt de Wind er een prijs voor, die alles onmogelijk maakt. Er moet een eind aan komen.

Met hartl. groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 4 april 1930

aant.

4 April 1930.

B.M.

Hiermede bericht ik je nog de goede ontvangst van je cheque ad *fl.* 70.- van 30 Maart voor Eindhoven.

Films naar Kopenhagen zullen worden verzorgd volgens je brief van 31 Maart l.l.

Ik sprak er gisterenavond nog met Joris over, die zorgen zal dat er een copie van *Zuiderzee* naar toe gaat, aangezien in dienzelfden tijd *Zuiderzee* in ‘De Uitkijk’ ook moet loopen.

Van avond belde van Mourik Broekman uit Delft me op met de mededeeling, dat hij van jou bericht had ontvangen dat hij voor Vrijdag l.l. dezer op *Turksib* zou kunnen rekenen. En zoo juist telefoneert ook Franken me uit Amsterdam dat hij een gelijksoortig telefoontje heeft gehad van Braat uit Arnhem. Een en ander lijkt me wel eenigzins te optmistisch.

Met ons drieen hebben we gisterenavond de Russische kwestie aangeboord en hopen er verder het beste van. Maar zoo gemakkelijk als jullie je het blijkbaar voorstelt zal de zaak wel niet verloopen. Zelfs een hoofdbestuur schijnt nog niet zorgen en moeiten van een technische leiding altijd voldoende te kunnen aanvoelen.

We zullen er aan doen wat we kunnen, maar een contract ‘kraken’ is nog niet zoo eenvoudig. Te meer omdat daar bedragen en nog heel, wat andere dingen mee zijn gemoeid.

Zoodra ik er meer van weet hoor je het wel.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 6 april 1930

aant.

6 April 1930.

B.M.

Aanstaande week gaat de circulaire van het Bureau voor Ligafilms in zee, terwijl ik Dinsdag a.s. een conferentie heb met Mej. Van Dugteren.

Nu zou ik er nog een tweede circulaire bij willen insluiten of kort er na willen versturen, waarin het volgende:

Ben jij bereid in verschillende plaatsen het volgende jaar een reeks lezingen te houden over filmkunst met begeleiding van films natuurlijk?

Dan zou ik je willen vragen een heel kort dingetje op te stellen, waarin je zet de bijv. hoogstens 5 en minstens 3 titels van je lezingen, met wat ‘onderkopjes’. Dat maakt de menschen lekker en doet hen er toe besluiten. Tegelijk kan je dan natuurlijk ook de films er bij vermelden, die je er bij zoudt willen draaien. Liefst natuurlijk zoo veel mogelijk eigen films om zoo min mogelijk last met anderen te hebben.

Ik geloof wel dat dat erg in zal slaan en is het werdzijds een zeer goede propaganda. Nu is het de tijd er voor en het is zoo veel waard om voor een seizoen al een situatie te kunnen overzien.

Zoo zou ik ook Joris willen nemen met een reeks *Zuiderzee* en nog wat lezingen en zal Franken er ook voor zien te krijgen. Dan kunnen we de geheele linie veroveren.

Van de Russen hoorde ik nog niets anders. Joris heeft dat op zich genomen. Maar 't zal wel in orde komen. Voor ‘De Uitkijk’ interesseert het me ook bijzonder.

Brassier ardent doet 't uitstekend met *Indiscrétions*. De zaak loopt tegenwoordig gesmeerd. Maar nu moeten den Haag en Rotterdam er aan gaan gelooven.

Met beste groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 8 april 1930

aant.

8 April 1930.

B.M.

Besten dank voor je brief van 7 dezer. Ik zend hem door naar ‘De Uitkijk’, waar van alles notitie wordt genomen. Copie van *Zuiderzeewerken* krijg je van Moskou uit naar Kopenhagen. Daar zorgt Juffrouw van Dongen voor en besprak ik gisteren de zaak nog met haar.

De groote moeilijkheid, ook vooral voor ‘De Uitkijk’, is dat er practisch geen goede copie van *Zuiderzee* ter beschikking is. Zoodoende kunnen we deze film met Paschen ook niet in ‘De Uitkijk’ inzetten en ook niet in den Haag of Rotterdam, waar ook interessenten er voor zijn.

Ik vind het jammer en vind het vooral van Dr Ivens heel vreemd, die wel heel graag erg veel geld uit die film zou willen sleepen, desnoods liever van Tuschinski dan van ‘De Uitkijk’ en ten koste van ‘De Uitkijk’, dat hij dan ten minste niet zorgt dat er vlug een copie van beschikbaar is. Nu verwatert de heele actualiteit er van en komt met overal voor met de film van Mullens.

Pelgrim is voor Rotterdamsch Lyceum genoteerd op 15 April a.s. Dat was toch wel je bedoeling. *fl* 10.- is in orde.

Dietsche Leergang is door Franken behandeld van Amsterdam uit. Dat loopt dus ook wel. Ik liet hem zoo juist je brief lezen en hij zeide naar aanleiding hiervan tenminste niets bijzonders.

Turksib baart nog zeer ernstige zorgen. Want dat gaat niet zoo eenvoudig. In ieder geval heeft de Wind er zakelijke rechten op en die kunnen zelfs zijn Sowjet-collega's in Berlijn zoo maar niet schenden. Dat dat ook het geval is bleek me uit een lang telefoongesprek van gisterenavond met Joris in Eindhoven, die ik over de zaak eenige zeer positieve zakelijke vragen heb gesteld. Als de Liga iets doet, moet het toch minstens ‘fatsoenlijk’ gedaan worden. En het begon heel veel op een schwindeltje te lijken. We zullen wel zien.

Over de Richter-films hoorde ik nog niets naders en wil ze zelf ook graag hebben.

Je muziekopmerking gaf ik aan Franken door. Zelf hoorde ik het programma nog niet; heb te weinig tijd.

Brief Antwerpen behandelt Franken.

Met hart. groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 21 april 1930

aant.

21 April 1930.

B.M.

Zaterdagmiddag in ‘De Uitkijk’ kreeg ik van Jufrouw van Dongen bericht dat *Jardin de Luxembourg* en *Stad* zoo goed als zeker niet tijdig in Kopenhagen kunnen zijn.

Joris heeft n.l. uit Rusland alleen *Zuiderzee* zoo vlug mogelijk terug laten sturen omdat hij die zelf noodig had en heeft de andere films er maar rustig laten liggen, die nu als *vrachtgoed* blijken te zijn afgezonden en dus nog wel een tot twee maanden onderweg zullen zijn.

Ik vind het buitengewoon sympathiek van Joris en kan me zijn verantwoordelijkheidsgevoel niet goed verklaren. Om hem een plezier te doen geef ik een copie mee, die hier betaald is en geld kan opbrengen. Al dien tijd blijft de film met hem weg en had ik dan toch minstens verwacht, dat hij zorgen zou dat ze tegelijk met hem zou terugkomen. 't Is al weer een leer voor later.

Capi heeft een copie van *Zuiderzee* en *De Brug* naar Kopenhagen gezonden.

Wat je van ‘De Uitkijk’ moest krijgen is ook per K.L.M. naar je toe.

Vanmorgen heb ik met Franken in Parijs getelefoneerd om te zien van uit Parijs nog een copie van *Luxembourg* naar Kopenhagen te werken. Hij zou zien wat hij er aan kon doen en zou jou heden nog trachten te vinden. Of hem dat gelukt is, weet ik niet.

In ieder geval wilde ik je dit even schrijven opdat je weet wat je in Kopenhagen verwachten kunt en niet tevergeefs naar films zit uit te zien. Voor Franken vind ik het jammer, daar het nu op slot van rekening een uitsluitend Ivens-programma wordt. Enfin, we zullen maar zeggen een volgende maal beter.

Altijd is er last als je niet zelf de copieen onder je hebt.

Van *Tuksib* hoorde ik niets naders. Morgen waarschijnlijk. *Gold rush* doet het zeer goed in ‘De Uitkijk’.

Verder veel succes en tot ziens. Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 4 mei 1930

aant.

4 Mei 1930.

B.M.

Bij ons onderhoud op Vrijdag l.l. vergat ik je de mededeeling van Scholte door te geven dat er Donderdag a.s., 8 Mei, 's middags om half drie redactievergadering van *Filmliga* is bij Clausen.

Mochten mijn ‘kwesties’ ondertusschen nog niet in orde zijn, dan kan je die daar wellicht gelijktijdig nog eens bespreken. Ik kon gisterenmiddag door spreken de film-ellende helaas niet in Amsterdam zijn.

Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 3 juni 1930

aant.

3 Juni 1930.

B.M.

Voor de goede orde bevestig ik je hierbij nog even het volgende:

1. Per 23 Mei kreeg ik een cheque van je, groot *fl.* 280.- voor Leiden, programma 5 tot en met 8. Deze heeft dus geheel en al betaald.
2. Per 27 Mei kreeg ik een cheque van je, groot *fl.*160.- voor Delft programma 5 en 6. Volgt daar nu uit dat ze 7 en 8, resp. *Generallinie* en *Chinees* met aanhang niet meer zullen vertoonen? Dat zou wel jammer zijn, want bij het vastleggen van beide films heb ik ook op Delft gerekend, zoodat mij dat dus weer *fl.* 140.- achteruit zou zetten. Laat me er nog eens iets over hooren.
   Verder meen ik dat je me voor Delft *fl* 20.- te veel hebt gezonden. Mocht dat zoo zijn dan geef ik je die dezer dagen wel terug. Ik ben ook ten volle bereid om ze te houden.
3. Per heden kreeg ik een cheque van je groot *fl* 160.- voor 2 programma's van Eindhoven, waarop ik je *fl* 20.- terugbetaalde.

Hoeveel Eindhoven en eventueel andere menschen nog betalen moeten zal ik dezer dagen nagaan en je dan nader berichten.

Dan komt de *Chien Andalou* aan de beurt. En liefst heel gauw, want mijn geld zit aan alle kanten vast!

Bon heeft dezer dagen de weer in elkaar gezette *Voici Paris* aan ‘De Uitkijk’ afgeleverd. Nu moet ik het ding echter nog even controleeren en bericht je dan nader. Als hij het werkelijk weer in elkaar heeft gekregen, vind ik hem een wondermensch!

Verder tot morgenavond. De film, waar ik vanmiddag den naam niet van kon vinden is *So ist das Leben.* Zeg het maar aan Graadt v.R.

Met hartelijke groeten t.t.

Ed. Pelster

Er komt van den winter ontzettend veel werk met voorstellingen!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 15 juni 1930

aant.

15 Juni 1930.

B.M.

Hierbij ingesloten een brief van Ankersmit, dien ik je pour acquit de conscience doorzend. Kijk maar eens wat je er mee doet. Kan je hem niets sturen, dan schrijf je hem er wel iets over.

Na mijn brief van 3 Juni hoorde ik niets meer van je. Ik had wel toegezegd den avond er op in Corso Rotterdam te komen, doch had ik te veel te doen.

Laat me eens weten wat ik nog van Liga-afdeelingen te goed heb. Dan kan ik het met mijn gegevens vergelijken.

De Liga gaat nu weer slapen, dus wordt het toch hoog tijd om af te rekenen.

Door punt 2 uit mijn brief van 3.6. heb ik toch al weer strop.

Bovendien heb ik het geld, ook van *Chien Andalou* hard noodig.

'Uitkijk' gaat nog goed, ondanks het warme weer, maar je voelt wel dat deze nu ook bijzonder zorgzaam moet worden geleid en dat, al gaat het dan goed, er toch nog altijd minstens 30% minder recette is met enorme films dan in den goeden exploitatietijd. Terwijl de kosten met een premiere van Nederland en met *Zuiderzee* natuurlijk enorm veel hooger zijn.

Ik reken er op gauw wat van je te hooren en hoop je binnenkort weer eens te zien.

Als ik me niet vergis zal 28 Juni een Liga-jaarvergadering zijn. Daar zal ik dan mijn vacantie ook wel voor moeten omzetten, dus mag die wel dubbel interessant voor me zijn.

Met hart. groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 22 juni 1930

aant.

22 Juni 1930.

B.M.

Gisterenavond bij mijn thuiskomst uit het 'zonnige zuiden' vond ik je brief van 18 dezer, waarvoor mijn besten dank.

Zeer onvoorziene omstandigheden voorbehouden ben ik op 5 Juli op de Liga-vergadering. Er moet dan inderdaad het noodige besproken worden. Voor dien tijd zien we elkaar nog wel eens in Rotterdam of mocht je neiging hebben eens een avond naar Scheveningen te komen, meld het me dan maar. Je bent steeds van harte welkom. Als je een zwemliefhebber was (wat ik niet weet), kan je ook overdag komen

en regel ik er dan mijn werk naar. Deze week heb al al een film verhuurd in zee en een onderhoud met den filmkeurder gehad. Dat gaat uitstekend!

Je afrekeningsstaat zal ik met diverse stukken nagaan en je in den loop der volgende week laten weten of de zaak met mijn gegevens stemt. Voor de vergadering zal ik ook nog de noodige documenten gereed maken.

Over brief Soerabaia schrijf ik je hierbij afzonderlijk en bespreek mijn mededeelingen vanavond ook nog met Franken, die je er dan nog nader over bericht. Ik heb al, voorgesteld om er heen te gaan, maar Mannus vindt dat dat hem beter ligt. Misschien zou hij bang zijn voor mijn privé-zielsrust in Soerabaia. Enfin, we zien wel.

Met hart. groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Ed. Pelster
aan
Menno ter Braak (Roterdam)

Den Haag, 22 juni 1930

aant.

aant.

22 Juni 1930.

BRIEF ‘DEPPE’ SOERABA dato 18 Mei 1930

In ieder geval moet het in Indie in ‘besloten kring’ gaan, daar men anders last krijgt met de keuring.

Zelfs dan zal het practisch nog wel niet mogelijk zijn alle films te vertoonen, daar men in Indie absoluut geen films mag invoeren alvorens ze gekeurd zijn. Wordt in Indie een film afgekeurd dan wordt deze onmiddellijk naar het land van herkomst teruggezonden zonder dat de geadresseerde kans krijgt ze in handen te krijgen. Keuring schijnt echter het laatste jaar vlotter te zijn, doch is toch nog ongelooflijk streng en loopt langs heel andere normen dan in Holland of andere landen van Europa.

Twee voorstellingen per maand zou niet slecht zijn. Ze zouden dan reeksen moeten geven in den geest als de Liga het hier deed.

Het zou niet niet kwaad zijn als de nieuwe Vereeniging deel uitmaakte van den Soerabaiaschen Kunstkring. Finantieel zou men er echter niets aan hebben, daar de Kunstkring zelf bijna niets voor films kan betalen. Terwijl men er daar een heel anderen en vooral niet zoo geavanceerden kijkmop heeft als bij ons. Het soort menschen, dat zich in Indie er voor interesseert is over het algemeen heel wat minder ‘intellectueel’ dan bij ons.

Ik heb hier bijv. nog de notities, die ik van de mededeelingen van Verboom, toen hij in Holland was en ik hem verschillende films liet zien, maakte. De meeste films gingen te ver voor zijn menschen daar. Misschien durven de nieuwe menschen meer aan.

Voordeel van den Kunstkring is dat daardoor de films ook naar andere plaatsen zouden kunnen komen.

Dat ze apparaat en zaal gebruiken van Kunstkring is heel goed en practisch.

Zelf voelen ze al gescheiden te moeten blijven van den Kunstkring, maar de vraag is of de Kunstkring zelf dat wel leuk zal vinden en in dien geest zal willen medewerken, omdat het dan natuurlijk een soort concurrent er voor wordt.

Wat betreft hun hoop buiten de keuring te vallen: zie boven. Al zou het ook een werkelijk besloten vereeniging zijn dan nog geloof ik niet, dat ze films zonder keuring, of zelfs afgekeurde in hun land kunnen krijgen. Ook al om het gevaar dat ze dan natuurlijk naar andere vereenigingen enz. kunnen worden gesmokkeld. Vandaar dat men die Tandjong Priok keuring indertijd heeft uitgevonden, die gewoon een val is voor alle films.

50 leden is wel bijzonder weinig en bij voorbaat zeggen ze al dat ze weinig of in het geheel geen contributie zullen betalen. Weten die paar menschen, die dan de kosten wel willen bestrijden wat films, keuring, verzending enz. zullen kosten. Plus de telegrammen, die er noodzakelijk over moeten worden gewisseld. Zonder telegrammen of telefoon zijn dergelijke zaken met Indie niet te doen. Dat hebben we aan den lijve ondervonden met sprekende films voor Indie.

Wij zijn eventueel gaarne bereid om films te bezorgen voor Indie. Dat kunnen echter niet de Hollandsche copieen zijn, daar deze dan hier te lang weg zouden zijn en we daardoor hier op verschillende wijzen vast zouden loopen. Allereerst zouden ze dus al vallen in de kosten der copieen, die toch altijd minstens 20 tot 25 cent per meter bedragen. Waarbij dan nog opvoeringsrechten komen. 2½ maand een film missen wil in het seizoen in Holland heel wat zeggen, te meer waar die 2½ maand minstens 3½ zoo niet 4 maanden wordt in de praktijk!

Kosten zijn onmogelijk op te geven omdat die voor verschillende films te veel uiteenloopen. Dat zou alleen mogelijk zijn voor met name aangegeven films.

RUSSISCHE FILMS moeten over de Wind loopen, dus behoef ik je verder eigenlijk niets meer te vertellen. SINFONIE EINER GROSSTADT is reeds meer dan 2 jaar geleden door Verboom van den Kunstkring in Indie gekocht. Ze schijnen er dus niet al te goed georienteerd te zijn. VORMITTAGSSPUK zou eventueel mogelijk zijn, maar is een kleine film. SCHATTEN & WACHSFIGURENKABINETT het zal zeer te bezien staan of daar nog copieen en rechten van te krijgen zijn. COQUILLE, ETOILE DE MER & REGEN is mogelijk.

Verboom is er al in Indie mee bezig geweest om zoo iets te doen, maar in de praktijk is er niet veel van terecht gekomen. In Indie duw je met alles wat je wilt doen steeds tegen een muur van stopverf. De mentaliteit is er zoo geheel anders. Franken zal het wel ontkennen, maar dat is een eeuwige enthousiast, die nog nooit tropenkoller heeft gehad!

Ziehier mijn opinie en gegevens, die ik je graag mondeling nog verder wil toelichten. Mannus zal er het zijne ook nog wel bij doen.

Met hart. groeten t.t.

Ed. Pelster

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Internationaal Persbureau Amsterdam

Internationaal Persbureau Amsterdam
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 29 september 1927

aant.

29 September 1927

WelEd. Heer,

Hiermede bevestigen wij het telefonisch onderhoud, dat wij dezer dagen met eenigen Uwer bestuursleden mochten hebben en waarbij besloten werd, dat wij U tegen vergoeding van *FL.*50 per jaar persuitknipsels zullen zenden uit alle Nederlandsche dagbladen betreffende films en wat er verder voor Uw orgaan van belang is.

Beleefd verzoeken wij ter bevestiging Uwerzijds bijgaand formulier ons te willen terugzenden.

U bij voorbaat dankend,
Hoogachtend,
Int. Persbureau, Amsterdam
[onleesbare handtekening]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Persbureau ‘De Residentie’

Persbureau ‘De Residentie’
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 11 oktober 1927

aant.

's-Gravenhage, 11 October 1927

Weled. Heer,

In beleefd antwoord op Uw schrijven dd. 6 October jl. hebben wij de eer U mede te deelen, dat wij U bereids het bedoelde knipsel uit *De Telegraaf* toezonden.

Met betrekking tot het knipsel uit *Het Volk* moeten wij U melden, dat alle Haagsche abonné's van dit blad de Haagsche editie ontvangen. Het is ons tot op heden niet mogen gelukken desnoods één ex. van de A'damsche editie te ontvangen. Wij zullen echter trachten het door U bedoelde artikel alsnog voor U bij te bestellen.

Voor de overige opmerkingen uit Uw schrijven zeggen wij U beleefd dank en wij geven U de verzekering, dat daarmede rekening zal worden gehouden.

Inmiddels verblijven wij met de meeste hoogachting,
[handtekening onleesbaar]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - F. Philips

F. Philips
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

Amsterdam 27/9

Hooggeachte Heer,
Hierbij heb ik het genoegen op te geven als lid: de Heeren
H. Philips
Oudwijkerlaan 2, Utrecht
en J. Philips
Jacob Obrechtstraat 4 Amsterdam

Hoogachtend
F. Philips [onleesbaar]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H. Philips

H. Philips
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 28 september 1927

aant.

aant.

Woensdag 28 September

M.H.
Op mijn verzoek zond U mij een convocatie voor de eerste matinée. Door onachtzaamheid mijnerzijds heb ik U moeite bezorgd, terwijl ik toch liever geen lid zal worden. Ik heb n.l. achteraf gehoord dat hier in Utrecht ook een afdeeling van de filmliga is die, denk ik, dezelfde films zal vertoonen. Het spaart me nu niet alleen tijd en kosten nu ik de voorstellingen hier in Utrecht kan bijwonen, maar bovendien hoop ik door mijn steun hier te geven er toe bij te dragen dat het experiment slaagt, terwijl ik er niet aan twijfel dat in Amsterdam het aantal leden wel heel groot zal

zijn. Ik verzoek U dus vriendelijk mijn naam weer van de lijst te nemen, daar ik tot mijn spijt niet gefortuneerd genoeg ben om in beide plaatsen lid te zijn.
Met dank voor de genomen moeite
hoogachtend
H. Philips

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - N.V. Drukkerij Plantijn

N.V. Drukkerij Plantijn
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 15 september 1927

aant.

Amsterdam, 15 September 1927

WelEd.Heer,
Onze heer Mendes da Costa heeft deze week getracht U te bezoeken om onze drukkerij onder Uw aandacht te brengen voor het nieuwe tijdschrift *De Explicateur*. Aangezien wij ons steeds in 't bijzonder hebben toegelegd op goed en smaakvol uitgevoerde drukwerken, ook periodieken, zouden wij U gaarne willen toonen, wat wij U kunnen aanbieden, waartoe vorengenoemde één dezer dagen nogmaals zoo vrij zal zijn zich aan te melden.
Met de meeste hoogachting,
N.V. Drukkerij Plantijn
Uw dw. J. de Vries directeur

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H.C. Ploegman

H.C. Ploegman
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 25 oktober 1928

aant.

Amsterdam W. 25 October 1928

Zeer geachte Heer ter Braak,

Daar ik in het tijdschrift van de Filmliga heb gelezen dat in de vacature van 2en secretaris zal worden voorzien, ben ik zoo vrij mij als enthousiast lid voor deze functie aan te bieden. Als aanbeveling moge dienen dat ik als beroep de functie bekleed van assistent-secretaris van een groote maatschappij hier ter stede.

Nadere inlichtingen zal ik U desgewenscht gaarne verstrekken, zoo mogelijk mondeling. Ik ben ter beschikking elken avond, behalve 's Dinsdags, Zaterdagmidddag en Zondag.

Indien het Bestuur reeds andere plannen mocht hebben, verzoek ik U mijn aanbieding als niet gedaan te beschouwen.

Ik verblijf met de meeste hoogachting
Uw dw.
H.C. Ploegman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Herbert Polak

Herbert Polak
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 20 mei 1928

aant.

aant.

20 Mei 1928

Mijne Heeren

Aangenaam is het mij, U het verschijnen van mijn ‘Jaarkroniek van Kunstdans en Film’ in het Meinummer van het maandblad NEDERLAND aan te kondigen, in welke kroniek ruim 1½ pagina aan de Filmliga is gewijd.

Ingesloten doe ik U toekomen een uitknipsel uit den drukproef, vanzelfsprekend ongecorrigeerd en op gewoon papier gedrukt, maar voldoende om van den inhoud kennis te kunnen nemen.

Gaarne de goede ontvangst van een en ander vernemend,
Hoogachtend,
Herbert Polak

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.H. Polenaar

J.H. Polenaar
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 21 december 1928

aant.

21 December 1928

Geachte Heer Ten Braak,

Na mijn laatste ervaring als voorzitter van de arbitrage-commissie in een geschil in de Nederl. Sport Bond, heb ik een duren eed gezworen dat ik mij daarvoor niet meer zou laten vinden. Indien echter de stukken niet van al te omvangrijken aard zijn en inderdaad in een aan een filmvoorstelling geknoopt uurtje de zaak kan worden afgedaan, dan zal ik met dit principe handelen zooals gebruikelijk. Ik waarschuw echter bij voorbaat dat als het mij meer tijd gaat kosten, ik voor den verloren tijd zal moeten declareeren.

Hoogachtend,
J.H. Polenaar

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.W. Poort

J.W. Poort
aan
Menno ter Braak

Groningen, 1 februari 1928

aant.

Groningen 1 Februari 1927

Zeer geachte Heer Ter Braak,

Als voorzitter van de Groningsche Filmliga wilde ik gaarne a.s. Zaterdag de Amsterdamsche Matinee meemaken, waar, gelijk ik per telefoon van Mevrouw Pelster vernam, de film *Streik* gedraaid zal worden.

Ik moet er een aparte reis voor maken en zou dus gaarne even van U de bevestiging hooren dat het mogelijk a.s. Zaterdagmiddag is. En kunt U mij een toegangsbewijs verschaffen?

In de hoop U te mogen ontmoeten,
Gaarne Uw
Herman Poort

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.W. Poort
aan
Menno ter Braak

Groningen, 9 februari 1928

aant.

aant.

Groningen 9 Febr. 1928

Zeer geachte Heer Ter Braak,

Gisterenavond hebben we hier een algemeene ledenvergadering gehad van de filmliga in Groningen en er is besloten de contributie-gelden over het tweede halfjaar te innen, met dit geld onze schuld aan de Nederl. liga af te doen en voor het resteerende althans nog één programma te geven. Dit zal dan echter (we moeten eerst de duiten binnen hebben) niet eerder dan in Maart kunnen geschieden, zoodat wij noch 14 Febr. *Streik* kunnen geven, noch 21 Febr. *Gras* en *Emak Bakia.* We wachten dus graag het 7e programma af.

De heer Halbo C. Kool had bedankt als secretaris, en in zijne plaats werd gekozen den heer J. Gorter, Heereweg 17a, Groningen. Hij zal verder alle correspondentie met U doen, en onze penningmeester, Mr. Weyl, schrijft U vandaag over onze finantieele aangelegenheden.

Inmiddels gaarne met beste groeten,
Uw
Herman Poort

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.W. Poort
aan
Menno ter Braak

Groningen, 20 februari 1928

aant.

Groningen 20 febr. 1928

Zeer geachte Heer,

Als secretaris zal ik vragen onze leden tot de Alg. Vergadering te convoceeren,- en als het eenigszins kan (U kent mijn finantien) zullen wij een afgevaardigde van het bestuur zenden.

Mijn nieuwe secretaris is de heer *J. Gorter, Heereweg. Groningen.* (Het nummer ben ik vergeten, maar u kunt het minstens even nazien in mijn vorigen brief, waar ik U het precies schreef). Onze volgende avond zal pas midden Maart plaats hebben. *Streik* is dan waarschijnlijk niet meer beschikbaar, -, maar ik zal er met mijn mede bestuursleden over praten.

Met de meeste hoogachting,
Uw dw
Herman Poort

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.S.Th. Poutsma

J.S.Th. Poutsma
aan
Menno ter Braak

Baarn, 15 oktober 1928

aant.

aant.

Baarn, 15 Oktober 1928

Hooggeachte secretaris,

Ofschoon in Baarn wonende en dus lid zijnde van de afdeling Gooi is het mij toch gemakkeliker de voorstellingen in Amsterdam bij te wonen dan die in Hilversum, omdat ik bijna geregeld iedere Zaterdag toch in Amsterdam moet zijn voor allerlei zaken, en er, buiten de Filmliga, niets is, dat mij naar Hilversum roept. Zou het daarom mogelijk zijn, dat ik overgeschreven werd van de Afdeling Gooi naar de afdeling Amsterdam? U zou mij daardoor zeer verplichten.

Ingeval het nu mogelik blijkt, zou ik U willen vragen: moet ik mijn bewijs van lidmaatschap Gooi aan U verzenden voor (of nadat) ik overgeschreven ben? En mag ik de verschuldigde *f*1.40 aan stedelike belasting (die ik hier niet heb behoeven te betalen) aan de penningmeester verzenden op 1 Nov. a.s., hem daarbij de moeite en mij de kosten besparende het per post te moeten innen? Ik zal er dan voor zorgen, dat hij dit bedrag op een der eerste dagen van Nov. door middel van een postwissel zal kunnen innen. (Welk is zijn adres?)

Mag ik tenslotte de aandacht van het bestuur nog vestigen op de volgende films, waarvan ik het in overweging nemen, geloof ik, kan aanraden? Een enkele heb ik misschien reeds, 't zij mondeling, 't zij schriftelijk, bij de enquête, genoemd.

1[onleesbaar] (Lubitsch-Pola Negri; een van de eerste grote films van deze regisseur). 2. *Wachsenfigurenkabinett.* 3. *Caligari.* 4. *Orlacs Hände* (een oudere film van Wiene, naar ik meen uit 1924 of '25 (en hier voor zover ik weet nooit vertoond), met Veidt in de rol van Orlac, en de geschiedenis behandelende van eens groot pianist Orlac, die door een ongeval zijn handen verliest; een chirurg ziet kans hem van twee nieuwe handen te ‘voorzien’, die echter toebehoort hebben aan een rasboef en moordenaar; het resultaat is, dat Orlac de onbedwingbare moord-neigingen van zijn nieuwe handen onmogelik kan bedwingen, hoe hij er ook tegen vecht. Hoe het afloopt durf ik niet meer te zeggen. 5. *Arlaune.* Regie: Henrik Galeen. Hoofdrollen: Wegener en Brigitte Helm. De film dateert nog uit dit jaar en werd onlangs afgekeurd door de bioskoopkommissie. De regisseur is dezelfde als die van *Der Student von Prag.* (Wist U, dat 8 of 10 zo niet meer jaren geleden laatstgenoemde film voor de eerste maal werd gemaakt, met Wegener als de student?) 6. *Die Strasse.* 7. *Hedda Gabler.* (Asta Nielsen als Hedda. De naam van de regisseur weet ik niet). 8. *Schatten.* Hollandsche titel: Hallucinaties. Kortner in de hoofdrol. Een film volkomen zonder tekst, zelfs wat betreft het aanduiden van het begin van een nieuwe akte. Men bereikte dit laatste door één of meerdere opgestoken vingers, die slechts een wit vlak tot achtergrond hadden te ‘verfilmen’. Fritz (of Arthur?) Robison was de regisseur. Ruth [Weyker] vervulde de vrouwelijke hoofdrol. Jordaan schreef indertijd (*Groene*, Augustus '24) een zeer waarderende kritiek. Hij zeide o.a.: ‘De kunstenaar, die zijn krachten aan het decor wijdde, bereikte, over het geheel genomen schitterende resultaten in het

streng expressionistische genre... De proefneming (is) zeer belangrijk en (opent) nieuwe perspectieven voor de cinematografie... Het belangrijkste in deze film is de toepassing van 't zwart-wit. 't Is inderdaad verrassend wat hier met prachtige grijzen en gedurfde zwarten is bereikt.'

De titel van J.'s artikel was 'Het Experiment.'

Met beleefde groeten

J.S.Th. Poutsma

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A.P. Prins

A.P. Prins
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 6 december 1928

aant.

aant.

Donderdag 6 Dec 28

Waarde ter Br.

Als je me de laatste nrs v/d Film Liga stuurt, dan zend ik ze met aanbevelend schrijven naar Moskou. Dan krijg jullie gemakkelijker gegevens voor jullie blad en andere faciliteiten die te pas kunnen komen.

Saluut

je

Prins

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A.F.E. Raaff

A.F.E. Raaff
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

28 September 1927

[onleesbaar]!

Hierbij geef ik mij op als lid van de Filmliga en verzoek U om opzending van een convocatiekaart voor Cavalcanti.

Hoogachtend

A.F.E. Raaff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - M.R. Radermacher Schorer

M.R. Radermacher Schorer
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 1928

aant.

aant.

Waarde Heer ter Braak.

Hierbij terug briefkaart v. onze afd. ontvangen daarmee een en ander spoedig aan mijn adres [onleesbaar] ontving briefk en circe van Hennie Scholte maar zond de stukken terug omdat ik zijn adres niet hier heb. Met vriendel gr.

Radermacher Schorer

In gr. Haast!

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

M.R. Radermacher Schorer
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Utrecht, 18 oktober 1928

aant.

Utrecht, 18 October 1928

Zeer geachte Heer ter Braak,

Naar aanleiding van Uw schrijven dd 16 October j.l, bericht ik U, dat wij U één dezer dagen zullen gireeren 4 × F 82.50 = F 330.- plus F 25.- voor prospectuskosten.

Bij het innen van onze contributie's 1928/1929 hebben zeer veel leden bedankt. Onze afdeeling kreeg ook wel nieuwe leden, maar zij staat er toch veel minder goed voor dan verleden jaar.

Dank zij ons kassaldo van verleden jaar, zullen wij er misschien kunnen komen met 8 voorstellingen, en de grootste zuinigheid! Wij zouden echter gaarne zien, dat de prijs der avond à F 82.50 voor de laatste 4 voorstellingen lager werd gesteld. Kan dit niet, nu nieuwe afdeelingen in Arnhem en Leiden worden opgericht?

Onze eerste voorstelling is tamelijk bevredigend verloopen. Jammer was het natuurlijk, dat wij een en ander zoo haastig moesten in elkaar zetten. Op onze

vergadering van 15 September j.l. te Amsterdam waren de data vastgesteld en wij ontvingen geen bericht, dat hierin verandering was gebracht!

Wij schrijven aan den Heer Pelster over onze 2e voorstelling. Dit is immers Uwe bedoeling?

Gaarne vernamen wij tijdig den datum van deze 2de voorstelling en zoo mogelijk het programma. Onze leden vragen ons de programma's vóór de voorstellingen bekend te maken.

Het was ons niet mogelijk te Amsterdam te komen voor eene vergadering. Ir. van Ravesteyn was ongesteld en ik zelf kon niet uit Utrecht weg.

Met vriendelijke groeten
Uw dv.
Radermacher Schorer

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
M.R. Radermacher Schorer

14 november 1930

aant.

14 Nov. 1930

Zeer geachte Heer Radermacher Schorer

Is U het geweest, die vanmorgen hier door mijn zuster werd afgewezen? Ik hoop dan, dat zulks in de meest aangename termen is geschied, want ik kon er werkelijk niets aan doen, dat ik mij op het moment zelve half bezeept en ontoonbaar in mijn slaapkamer bevond, terwijl ik bovendien om kwart over één weer op de school moest zijn. Ik verstond eerst Uw naam verkeerd, liet U 'afpoeieren', heb toen nog geprobeerd U door mijn zuster te laten aanhouden, maar Uw auto reed al weg. U ziet aan mijn vele woorden, ik voel mij ongastvrij en onvriendelijk, maar het was een samenloop van omstandigheden.

Intusschen kan ik van deze gelegenheid gebruik maken, om U eenige bijzonderheden omtrent de Liga te schrijven. Zooals U weet, is 'Menschen am Sonntag' aangekocht; U hebt zeker al overlegd met het Bureau over den datum in Utrecht? Tot onzen spijt is Dovjenko ons door de Fim-Film ontfutseld, zoodat daardoor ook belangrijke vertraging ontstond.

Van Ravesteyn schreef mij over 'Turksib'. Het is onmogelijk, die film voor de heele Liga te huren, daar hij voor Amsterdam en Rotterdam, ik meen ook den Haag, niet in aanmerking kan komen; hij heeft daar te kort geleden in de bioscoop gedraaid. Tracht U dus met de Wind tot een afzonderlijke overeenkomst voor Utrecht te komen.

Ik kan U verder sub rosa meedeelen, dat er belangrijke onderhandelingen met het concern Tuschinski gaande zijn, waarover nog geen publieke onthullingen kunnen worden gedaan, maar die o.a. oorzaak zijn, dat de commissie voor de programmakeuze in de afdeelingen nog niet vergaderd heeft. De heer Tuschinski is n.l. sedert hij door de N.R.Ct. is geslagen, plotseling buitengewoon vriendelijk, zoodat wij op een modus

aansturen, waarbij hij (ook voor het land buiten A' en R'dam) onze technische zorgen kan verlichten. U zult daarover binnekort meer hooren.
Wilt U hiervan ook v.R. in kennis stellen? Bij voorbaat dank.
M.v.gr., Uw dv.
Menno ter Braak

Origineel: Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

Menno ter Braak
aan
M.R. Radermacher Schorer

30 april 1931

aant.

30 April 1931

Zeer geachte Heer Schorer
Voor Uw vriendelijke invitatie zeg ik U hartelijk dank.
Ik zal gaarne aan de uitnoodiging gevolg geven.
m.vr.gr.
Menno ter Braak

Origineel: Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

M.R. Radermacher Schorer
aan
Menno ter Braak

16 juni 1935

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

16 Juni 1935

Zeer geachte heer Ter Braak,
Gisterenavond belde Jan Engelman mij op en verzocht mij, naar aanleiding van een telefonisch gesprek met U, U onze plannen, in verband met hetgeen te Leiden is voorgevallen, uiteen te zetten. Omdat wij wisten dat ook bij U het plan bestond een actie te beginnen spraken wij af, dan Jan Engelman een protest zou opstellen. Bedoeld protest zou door mij met een begeleidend schrijven gezonden worden o.a.

aan de navolgende personen met verzoek of zij bereid waren met ons hunne namen hieronder te plaatsen.

Hendrik Andriessen	Utrecht
J.F. Ankersmit	Amsterdam
Dr. P.C. Boutens	den Haag
Jan Eloy Brom	Nederrijn
Dr. van Anrooy	den Haag
Prof van Blom	Leiden
Prof Bolkestein	Utrecht.
Dr. P. Bierens de Haan	Driebergen-Rijsenburg
Dr. M. ter Braak	den Haag
Mr. J.C. Bloem	Kijkduin
Prof A.M. Brouwer	den Haag
J. Blaauboer	Amsterdam
Eduard v. Beynum	Amsterdam
Dirk Coster	Delft
Frans Coenen	Amsterdam ?
Prof Duivendak	Leiden ?
Dr. ten Doesschate	Utrecht
Lodewijk van Deyssel	Haarlem
Jan Engelman	Utrecht
Mr. P.N. van Eyk	Londen.
Frans Erens	Houthem.
Dr. P. Endt	Amsterdam
Dr. P. Endt	Amsterdam
Dr. T. Goedewaagen	Utrecht
J. Greshoff	Brussel
Chr. de Graaff	Amsterdam
Dr. C.C. van der Graft	Utrecht.
Mr. Roel Houwink	Zeist.
Prof D.C.J. van Holk	Leiden.
Dr. van der Hoeven	Utrecht
Prof Josephus Jitta	Amsterdam
Prof B. Kernkamp	Utrecht
W. Keuls	Amsterdam

W. Keuls	Amsterdam
P. Minderaa	Zeist
Prof P.H. van Moerkerken	Haarlem
D.H. Moller	Tilburg
Mr. van der Meulen	Utrecht
Mvr van der Meulen	Utrecht
Ch. Nypels (De Tijd)	Amsterdam
Mr. M. Nijhoff	Biggekerke
Ed. du Perron	Parijs
Prof D. Pompe	Utrecht
Willem Pijper	Wassenaar
Wouter Paap	Utrecht
Dr. P.H. Ritter Jr.	Utrecht
Prof Dr. Rumke	Utrecht
Prof Dr. Roels	Utrecht
Henriette Roland Holst	Buissche Heide Zundert
R.N. Roland Holst	B.H. Zundert
A. Roland Holst	Bergen
[Jr] B. van Ravesteyn	Utrecht
G. Rietveld	Utrecht
Mevr. Schröder-Schräder	Utrecht
Arthur van Schendel	?
Mr. Dr. Nico van Suchtelen	A'dam
Mr. Dr. M.R. Radermacher Schorer	Utrecht
A.A.M. Stols	Maastricht
Prof Dr. Alb Verwey	Noordwijk
Prof de Vooys	Utrecht
Charley Toorop	Bergen
Mevr. van Wageningen	den Haag
Mr. van Wageningen	den Haag
A.C. Willink	A'dam
Prof Dr. B. Telders	Leiden
Victor E. van Vriesland	N.R. Crt.

e.a.

Het lag in mijn bedoeling een gefrankeerde briefkaart voor antwoord aan mijn adres mede in te sluiten.

Mocht uit de antwoorden blijken, dat er een voldoend aantal genegen was dit protest mede te ondertekenen, dan zouden wij het stuk aan de pers zenden, met verzoek het in de dagbladen op de nemen.

Snel handelen scheen ons gewenscht. Wij wilden trachten niet alleen de medewerking te [ ] krijgen van de naaste vrienden van Marsman en een groep letterkundigen, maar ook een [ ] van verschillende personen uit geheel andere milieu's, hetgeen U uit de hierboven genoemde namen zal blijken. (Naar onze meening slaagden wij er nog niet volkomen in, maar de lijst was ook voor aanvulling vatbaar!) Persoonlijk overwoog ik de wenschelijkheid, bij het protest een [verzoek] aan de lezers te richten, gelden bij een van ons te [ ] om aan M. later te kunnen overhandigen, nu hem een bedrag van F 1000.- geheel ten onrechte is ontgaan. (gelden die hij in zijn tegenwoordige omstandigheden uitstekend kan gebruiken!) Dit voornemen werkte ik echter niet uit, omdat ik vreesde dat het succes gering zou zijn. (ik meen dat Uw meening een andere is?)

Ik blijf bereid tot alle medewerking. (zoo noodig: mijn gironummer 18328 Utrecht) Voor overleg kunt U mij tel. bereiken n° 15860 – Kantoor – liefst tusschen 11 en 12 Uur smorgens. Aangezien het ons voor alles wenschelijk toeschijnt, dat de actie van uit een Centraal punt wordt georganiseerd, laten wij gaarne de leiding aan U over. Bovendien is mijn tijd in de komende dagen zéér bezet.

Met vriendsch groeten
gaarne
Uw dw
M.R. Radermacher Schorer

M.R. Radermacher Schorer
Wilhelminapark 12 Utrecht

Origineel: Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

Menno ter Braak
aan
M.R. Radermacher Schorer

18 juni 1935

aant.

18 Juni '35

Zeer geachte Heer Schorer

Hierbij de lijst retour. Ik ontving zelf bewijzen van instemming met het plan van:
Joh. *Winkler*, red. De Arbeiderspers,
Hekelveld 17, *Amsterdam C.*
en Ritter, die ook op Uw lijst voorkomt.

Wilt U den heer Winkler dus ook een ontwerp oproep zenden?

Ik zou gaarne verder nog aan de lijst willen toevoegen mijn collega *G.H. 's Gravesande*, Scheveningsche Laan *110, Kijkduin*, die mij op het idee van deze actie bracht.

Wilt U in den oproep vooral ook zetten, dat op nader te bepalen datum aan den heer Marsman het bedrag in een bijzondere bijeenkomst zal worden aangeboden? Dit moet m.i. de openlijke verloochening zijn van de Mij.v.L.

M.v.gr. en hoogachting
Menno ter Braak

Origineel: Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

Briefwisseling Menno ter Braak - Henk Radiër

Henk Radiër
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 7 september 1927

aant.

aant.

Amst. 7/9 '27

WelEd. Heer,
Gaarne zou ik mij voor een jaar als lid van de film-liga opgeven.
Gaarne hoor ik van U data van opvoeringen, prijs, stukken etc.
Hoogachtend
Henk Radiër

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Sybold van Ravesteyn

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

17 november 1927

aant.

aant.

Ter Braak den Texstraat 31 bis Amsterdam

Overwegen derde voorstelling niet 24 november maar een
december zijn films vrij = Ravesteyn.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 28 november 1927

aant.

aant.

Utrecht 28 Nov 1927

Waarde ter Braak

Nadat ik Zaterdag in R'dam (helaas kon ik 19 Nov. niet in A'dam komen) progr. Nr 3 zag, heb ik de dagelijksche bestuursleden voorgesteld dit programma *niet* te geven, waarmee zij instemden.

Wij hebben de bioscoop afgezegd, onze leden gedéconvoceerd en de films aan Pelster teruggezonden. De landelijke afdeeling Utrecht belooft nimmer meer zoo wispelturig kieskeurig te zijn, maar er zal voortaan ook geen reden voor zijn. Slechte abstracte kunst is net even ongenietbaar als slecht impressionisme.

Krijgen wij spoedig goede abstracte films; zijn er geen van Eggeling te krijgen?

Vriendschappelijke groeten

tàt

van Ravesteyn.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 2 december 1927

aant.

aant.

2 Dec

Geachte Heer ter Braak

Op 28 Nov. heeft onze penningmeester Jhr Raderm.Schorer van zijn rekening op Uw gironummer de *f.*145 laten overschrijven. Op 30 Nov. afgestempeld heeft hij het bewijs van de post dat op Uw rekening overgeschreven was, daarvoor het bewijs ontvangen.

Wij hebben dus onze plicht gedaan. Ook Uw nummer, 131747 is juist opgegeven. Zooals ik reeds met den Heer Ivens besprak, zouden wij gaarne op Donderdag 15 Dec. het 4e programma geven.

Onze penningmeester komt morgen niet op de vergadering; ook ik ben verhinderd; wel zal Rietveld komen. Hij woont J.S. Bachstraat.

Hoogachtend
van Ravesteyn.

In haast.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 6 december 1927

aant.

Utr. 6 Dec 1927

Waarde ter Braak
Schriftelijk wil ik gaarne even bevestigen, wat ik op 30 Nov. met Ivens afsprak, n.l. dat wij in Utrecht op *15 Dec.* a.s. het 4e filmliga programma zullen vertoonen. Bijna zeker kom ik a.s. Zaterdagmiddag in A'dam op de 4e uitv. van filmliga A'dam.
Vriendschappelijke groeten
tàt
Van Ravesteyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

9 januari 1928

aant.

Amice
Is er 14 Januari nog filmliga A'dam met *de Moeder*. Daar wij 19 Januari onze voorstelling zouden geven moet ik [eind] dezen week de bioscoop huren en zou daarom, zoo mogelijk, graag vóór a.s. Vrijdag even op de hoogte worden gebracht.
Vriendsch. groeten tàt
S. van Ravesteyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

13 januari 1928

aant.

aant.

Amice,

Bijna zeker kan ik morgen niet op de Filmliga A'dam komen; misschien wil je zoo vriendelijk zijn mij even te schrijven wat jelui op de volgende voorstelling geven want zooals je reeds veronderstelde, probeeren wij zeker meer dan 6 voorstellingen te geven. Aan Pelster vroeg ik voor onze uitvoering op Donderdag een klein 3e filmpje; twee films voor een avondvoorstelling is onafhankelijk van hun lengte wat kaal. Aan je boek heb ik bijna nog niets gedaan maar weest gerust; deze aantrekkelijke opgaaf zal zeker vóór 1 Februari gereed komen; over een week krijg ik wat meer tijd. Jelui briefpapier imponeerde mij zeer!

Hartelijke groeten

Tàt

S. van Ravesteyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 18 januari 1928

aant.

aant.

Utrecht 18 Januari 1928

Amice

Wij zullen *Jazz* betalen en Schorer, die ziek is, zal het geld dezer dagen zenden. Laat mij alleen dit zeggen, dat ik dezer dagen toevallig gelezen heb de kritiek van de A'damsche vertooning waarin *Jazz* gegeven werd, in *het Handelsblad.*

Mag ik je dringend verzoeken nog mede te deelen wat er Zaterdag na afloop der voorstelling besproken is, dus wanneer jelui de 6e vertooning geven; is dit 28 Januari met *de Moed*er. Als er andere films worden gedraaid meld mij dan even welke, met een korte karakteristiek; wij draaien dan 2 Februari eventueel.

Er komt een tentoonstelling in Stedelijk M. van schilder, beeldhouwkunst en architectuur, waaraan ik ook meedoe en met Rietveld voor de voorbereiding zorg en bovendien 5 Februari een lezing houd; ik heb het dus de eerste veertien dagen zoo razend druk, dat ik pas nà 5 Februari aan *Cinema Militans* kan beginnen; ik zeg je dit liever eerlijk; ik moet al die dingen - ook de filmliga - buiten mijn ambtelijke leven doen en de tentoonstelling neemt al mijn tijd tot dan in beslag.

Maar na 5 Februari begin ik er direct aan; kun je mij het illustratie materiaal van Langen uit München niet even aangeven: bladzijde zooveel van Moholy.

Gaarne p.o. je bericht

Na hartelijke groeten

tàt

S. van Ravesteyn.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

25 januari 1928

aant.

aant.

Woensdagavond

Amice
Tot dusver hoorde ik niets of *Streik* in Holland is gebracht en op 2 Februari dus in Utrecht kan draaien. Ik wilde dit morgen, Donderdagavond gaarne aan het publiek mededeelen, wil hebben dan immers *Gras* enz. Voor de propaganda in onze afdeeling is het beter dat ik het kan zeggen als het toch komt. Zie het mij morgen nog even te berichten.
Hartelijke groeten
tàt
S. van Ravesteyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 18 maart 1928

aant.

aant.

Amice
Volgens afspraak bevestig ik nog even het verzoek of je, indien Utrecht op Donderdag 29 Maart de Russ. film kan krijgen dit vóór of uiterlijk 22 Maart wil schrijven aan: Radermacher Schorer, Wilhelminapark 12 Utrecht. Omdat ik er dan niet ben zorgt hij voor bioscoophuur en convocaties.
Bij voorbaat dank.
tàt
S. van Ravesteyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Sybold van Ravesteyn
aan
Menno ter Braak

Utrecht, 18 oktober 1928

aant.

aant.

Utrecht 18 Oct 1928

Amice

Even kom ik protesteeren tegen de uitdrukking in je brief: ‘jammer dat de Hr. van Ravesteyn niet te voren overleg gepleegd heeft’. Dit is mij toch wel wat kras. Op de vergadering in Americain is door jelui gezegd dat A'dam de eerste voorstelling op 6 Oct zou geven en wij hebben toen dadelijk gezegd dat wij dan 11 Oct zouden beginnen; zoowel Schorer als ik hebben dat, onafhankelijk van elkaar opgeschreven; wij zij zeiden toen de zaal vast te zullen bespreken. Nimmer ontvingen wij eenig tegenbericht van jelui. Toen ik dan ook Donderdagmorgen 11 october de convocatie van A'dam kreeg, schrok ik ontzettend; door een gelukkig toeval en de behulpzaamheid dan Ivens is het toch nog in orde gekomen want wij hadden al geconvoceerd en het zou onmogelijk zijn geweest om de menschen terug te sturen.

De schuld ligt uitsluitend in deze bij jelui; dat is natuurlijk niets erg maar nu jelui mij die in de schoenen wilt schuiven, protesteer ik bij dezen en raad je aan deze schuld, in een volgend geval, doodgewoon te aanvaarden. De vorige week was ik ziek en Schorer en Rietveld konden niet naar A'dam.

Wanneer is nu de 2de voorstelling en wat geeft men.

Hartelijke groeten

Van Ravesteyn

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Hans Richter

Hans Richter
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Berlin-Grunewald, 6 maart 1928

aant.

Berlin, den 6.3.28.

Ich bitte höflichst mit umgehende Zurücksendung meiner Portraitphoto und meiner Notiz. Ich wünsche unter keine Umständen, dass von mir etwas in Ihrer Zeitschrift erscheint, da ich auf eine weitere Zusammenarbeit mit der Filmliga keinen Wert lege.

hochachtungsvoll,

w.g. Hans Richter

Afschrift: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Hans Richter

aan
Menno ter Braak (secretariaat der Filmliga) (Amsterdam)

Berlin-Grunewald, 8 maart 1928

aant.

Berlin, den 8.3.28

Wir bitten höflichst, den Honorarbetrag für den Eggeling-Film *Symphonie diagonale*, sowie die originalkopie nach Ablauf der Vorführung an die Verwalterin des Eggelingschen Nachlasses: Erna Niemeyer, Berlin W 62, Wormserstrasse 6a, einzusenden. Die kopie der beiden Filme von Hans Richter sowie den Honorarbetrag bitten wir an seine Adresse Berlin-Grunewald, Trabenerstrasse 25, zu schicken.
Hochachtungsvoll.

Afschrift: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - E. Riemersma

E. Riemersma
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 30 september 1927

aant.

Amsterdam 30 Sept '27

Mijnheer,
Aangezien ik reeds eenigen tijd geleden voor mijn lidmaatschap van de Film Liga bedankt heb, berust het waarschijnlijk op een misverstand dat mij een convocatie werd gezonden voor de eerste matinée.
U ontvangt ingesloten het toegangsbewijs terug en verzoek ik U vriendelijk, mij, indien dit nog niet geschied is, van de ledenlijst te willen schrappen.
Hoogachtend,
[Ella] Riemersma

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - G.W.O. Riep

G.W.O. Riep
aan
Menno ter Braak

Lugano, 19 september 1928

aant.

aant.

19 Sept 1928

WelEdelGeb Heer,

Tot mijn spijt heb ik de Heer Scholte evenmin kunnen spreken, daar deze ziek te bed lag. Dit speet mij te meer, daar ik de volgende dag op reis ging en graag nog eenige zaken besproken had. Wij hebben verhooging der prijzen per avond tot *f* 82.50 goedgekeurd, in de hoop, dat wel nog 15 leden te winnen zullen zijn. Gaarne vernam ik van U, of de andere nieuw gestichte afdeelingen levensvatbaar blijken en ons quotum in geen geval nog meer verhoogd wordt; verder indien de andere afdeelingen niet levensvatbaar zijn en de prijs nog hooger wordt, zoodat ook Hilversum niet bestaan kan, of de oprichters een deel van hun onkosten, die vrij hoog zijn, vergoed kunnen krijgen.

De Heer van Wessem schreef me, dat U nog nadere mededeelingen omtrent adres en contributie voor de nieuwe circulaire hadt. Het secretariaat van Filmliga Gooi is gevestigd Laardeweg 34, Hilversum; contributie bedraagt *f*7.- voor acht voorstellingen en voor elk volgend lid van éénzelfde gezin *f*4.-

Tenslotte zou ik U willen verzoeken de 500 circulaires en eenige nummers van *Filmliga* (deze laatste voor 22 Sept., de dag van de oprichtingsvergadering) te willen zenden aan den Heer Valkhoff, Eikenlaan 38, Hilversum, daar ik zelf voor eenige weken in 't buitenland verblijf. Vast adres kan ik niet opgeven, daar dit elke paar dagen wisselt.

Hoogachtend
G.W.O. Riep.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

G.W.O. Riep
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Hilversum, 3 oktober 1928

aant.

Hilversum, 3 Oct. 1928

WelEdelGeb. Heer,

Namens het bestuur der Gooische afdeeling Filmliga verzoek ik U aan de comiteleden de toegangskaarten voor Amsterdam toe te zenden. Adressen en namen zijn:

Constant van Wessem, Dalweg 15, Hilversum
M. Valkhoff, Eikenlaan 38, Hilversum
Mej. O. Muhlenfeld, Laren (N.H.)
Dr. E. [Diaeonide], Bussum
A. Mastenbroek, Comeniuslaan 6, Bussum
Ir. S de Lange, Hilversum

Deze Heer had ook voor zijn verloofde (naam mij onbekend) een lidmaatschaps- of introductiekaart, indien mogelijk.
W. Lopes Cardozo, Nassaulaan 21, Hilversum
G.W.O. Riep Laarderweg 34, Hilversum
Mijn postgironummer is 119653, telefoon 273

Hoogachtend
G.W.O. Riep

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

G.W.O. Riep
aan
Menno ter Braak

4 oktober 1928

aant.

4-10-28

WelEd Heer,

Na 't schrijven van het eerste epistel sprak ik nog de Heeren Mastenbroek en C. van Wessem. De eerste toonde mij Uw brief van 28-9-28. Van verschillende personen ontving ik reeds bericht dat zij in Amsterdam lid wenschten te blijven. Voor Uw mededeelingen omtrent Arnhem mijn dank.

De bestuur oordeelde wenschelijk niet reeds den eersten avond een causerie van Germaine Dulac te hebben. Ondertusschen heeft de Heer van Wessem reeds ons eerste programma met U besproken, zoodat dit geregeld is.

De circulaires ontving ik gisterenavond. De verspreiding daarvan heb ik geregeld met den Heer Mastenbroek.

De Heer van Wessem deelde mij mede, dat de circulaires duurder zijn dan oorspronkelijk was geraamd. Het is de tweede keer dat een post hooger is dan oorspronkelijk was opgegeven, zoodat wij wederom de begrooting moeten herzien, daar het bedrag te groot is om dit op onkosten te boeken. Dit is werkelijk zeer onaangenaam en het aantal leden is niet tot in 't oneindige te rekken, terwijl ik ook van de bereidwilligheid van eenige leden om telkens nieuwe te werven, geen misbruik mag maken. Het bestuur hoopt dus dringend, dat dit de laatste verhooging is, die ons wordt opgelegd.

Tenslotte deelde de Heer van Wessem mij mede, dat het plan bestond, om voor elke voorstelling apart aan de comiteeleden kaarten uit te reiken. Dit is wel zeer bezwaarlijk; velen zullen op de dag zelf beslissen, of zij naar een Amsterdamsche voorsteling wenschen te gaan of niet; en dan zouden zij eerst aan de kassa moeten wachten. Probeert U eens, of U deze zaak niet anders kunt regelen.

Hoogachtend
G.W.O. Riep

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

G.W.O. Riep
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Hilversum, 18 oktober 1928

aant.

Hilversum, 18 Oct. 1928

Weledelgeb.Heer,
In antwoord op Uw brief deel ik U mede, dat ik door U genoemd bedrag ten spoedigste op Uw giro zal overschrijven.
Gisteren sprak ik iemand van de auteursrechten, die mij voorstelde een contract aan te gaan. Alvorens hiertoe over te gaan wilde ik eerst informeeren, of de Ned. Filmliga al zulk een contract gesloten heeft of dat dit aan de onderafdeelingen overgelaten wordt.
Over volgende avonden zal ik met den Heer Pelster correspondeeren.
In afwachting van Uw berichten.
Hoogachtend
G.W.O. Riep.
1e secr. penn.
Filmliga Gooi

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Fritz Rosenfeld

Fritz Rosenfeld
aan
Menno ter Braak

Wenen, 7 november 1927

aant.

7.Nov.1927

Sehr geehrter Herr!
Für Ihren lieben Brief vom 31. Okt. meinen innigsten Dank. Ich habe Ihnen eigens einen Artikel über ‘Kino in Wien’ geschrieben, den ich Ihnen anbei sende. Auch ein, deutsch schon [onleesbaar] Aufsatz über ‘Oesterreichischen Film’ liegt bei. Ferner habe ich einige meiner früheren Arbeiten über Film und Kinowesen, die in meiner Filmrubrik in der *Arbeiterzeitung* erschienen, herausgesucht. Sie werden manches fuer Ihre Zeitschrift verwenden können, andres wird Sie fuer Ihre Arbeit interessieren und ev. fuer Ihr Archiv von Wert sein. Ich bitte über die Arbeiten frei zu verfügen; Die können Sie abdrucken, wenn Sie Ihnen brauchbar erscheinen; ev. nur einige

Partien aus den Artikeln. Ein Aufsatz ‘Das Bildnis’ will Sie auf diesen sehr wenig bekannten in Wien gedrehten Film Jacques Feyders aufmerksam machen.

Ueber Ihre Liga schrieb ich Sonntags in der *Arbeiterzeitung*. Ich lege Ihnen diesen Artikel in zwei Exemplaren bei. Es steht Ihnen natuerlich frei, diesen Bericht zu zitieren wann und wie Sie wollen.

Wenn Sie etwas von mir abdrucken, bitte ich Sie, mir mehrer Exemplare der betreffenden Nummer zu senden. Auch sonst würde ich Ihre Zeitschrift gern regelmässig erhalten; ich bin auch gern bereit, Ihnen jeweils meine Filmrubrik der *Arbeiterzeitung* zuzusenden.

Eine avant garde Produktion gibt es in Oesterreich nicht. Ihre Aussichten wären auch beim ‘Geist’ der österreichischen Filmindustrie sehr schlechte. Doch beabsichtigt ein junger französischer Regisseur eine Novelle von mir, die sehr filmgeeignet ist, in Frankreich zu verfilmen. Diese Novelle liegt auch in Amerika. Wenn die Sache in Frankreich spruchreif wird und der Regisseur ans Drehen geht, wäre ich ihnen natuerlich fuer eine Unterstützung sehr dankbar, da es ja nicht leicht ist, die Grundlagen fuer die Erzeugung eines solchen Films zu beschaffen. Zudem ist es eine Meeressache, die fast ganz auf einem Schiff spielt. Doch davon ein andermal mehr.

Ich sehe Ihren weiteren Mitteilungen gern entgegen
Und bin mit beste Grüssen
Ihr
Fritz Rosenfeld

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Fritz Rosenfeld
aan
Menno ter Braak

Wenen, 21 januari 1928

aant.

Wien, am 21.I.1928.

Sehr geehrter Herr!

Ich erhielt vor einigen Tagen die Nummer 5 der *Film-Lig*a, in der ich meinen Aufsatz ‘Kino in Wien’ fand. Darf ich Sie höflichst bitten, mir wie das vorigemal beim Abdruck des ‘Tempo’ auch diesmal *fünf Belegnummern* des Artikels zustellen zu lassen, da ich den Aufsatz vielleicht auch noch in einigen deutschen Zeitschriften oder Zeitungen erscheinen lassen will?

Ich danke Ihnen hierfuer im Voraus bestens
und bin mit ergebenen Grüssen
Ihr
Fritz Rosenfeld

Redakteur der *Arbeiter-Zeitung*, Wien.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Fritz Rosenfeld
aan
Menno ter Braak

Wenen, 7 april 1928

aant.

Wien, am 7.IV.1928.

Sehr geehrter Herr ter Braak!

Ich finde in der *Filmliga,* Nummer neun, einen Aufsatz über Dr. Robert Wienes 'Raskolnikow'-Film. Da Herr Dr. Wiene einer der ganz wenigen geistig regsamen und bedeutenden Filmregisseurs ist, die es in Deutschland gibt, werden ihn diese Aufführungen sicher interessieren. Ich bitte Sie sehr, ihm ein Exemplar der Filmliga Nr. 9 zugehen zu lassen. Ich kenne ihn persönlich sehr gut und werde ihm in einem Brief Ihre Sendung ankündigen, so dass Sie ihm das Heft nur als Drucksache zusenden können. Die Adresse Dr. Robert Wienes ist Berlin -Charlottenburg, Dahlmanstrasse 8.

Ferner wäre ich Ihnen sehr verbunden, wenn Sie mir Ihr Buch, das in der *Filmliga* angekündigt ist, nach Erscheinen als Rezensionsexemplar zugehen liessen. Ich würde über das Buch in einem oder zwei deutschen Blättern schreiben.

Ich bin mit besten Grüssen
Ihr
Rosenfeld

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Fritz Rosenfeld
aan
Menno ter Braak

[na 7 april 1928]

aant.

aant.

Lieber Herr Menno ter Braak!

Ich nehme anlässlich meiner Berliner Aufenthalts [Rücksprache] mit Herrn Regisseur Dr. Robert Wiene, und erfahre von ihm, das er die Hefte der *Filmliga* mit Ankündigung und Kritiks des Stücks ein 'Raskolnikow', das Sie aufführten, nicht bekam. Da Herr Dr. Robert Wiene sich hierfür sehr interessiert, *bitte ich Sie umständigst, ihm diese Hefte zuzusenden.* Seine Adresse ist: *Regisseur Dr. Robert Wiene, Berlin* - Charlottenburg, Dahlmannstrasse 8. Ich selbst reise morgen nach [Hamburg] [onleesbaar]; irgendwelche Mitteilungen an mich bitte ich sie an meine Wiener adresse zu richten.

Ich bin mit besten grüssen
Ihr
Fritz Rosenfeld

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Fritz Rosenfeld
aan
Menno ter Braak

Wenen, 18 januari 1932

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

aant.

Win, am 18.I. '32

Sehr geehrter Herr Dr Menno ter Braak!

Zu meiner grossen Freude erhielt ich heute wieder ein Heft der *Filmliga*; ich habe das Blatt nun laengere Zeit vermisst. Es wäre mir sehr recht, wenn Sie es mir wieder regelmaessig zugehen liessen, ich will gern in der *Arbeiterzeitung* in meiner Filmrubrik eine Notiz darueber bringen.

Ich wuerde Ihnen auch gern wieder einige meiner Artikel zum Abdruck ueberlassen. Ich sende Inhnen heute einiges, wie ich es gerade bei der Hand habe, und moechte Ihnen laufend als Drucksache die eventuell geeigneten Artikel zugehen lassen. Sie koennen darueber frei verfügen und muessen mir, was Sie nicht verwenden koennen, auch nicht zurückschicken.

Wenn Sie den einen oder andren Aufsatz ausdrücklich fuer Ihr Blatt geschrieben haben wollen, so bitte ich jeweils um eine Verständigung. Es laufen in Wien jetzt sehr viele Filme in Urauffuehrung, früher als in Berlin oder in Paris.

Nun habe ich noch eine bitte. Vor einem Jahr erschien von mir ein *Roman aus der Filmindustrie*, *Die goldene galeere*, der wohl auch die Leser der *Filmliga* interessieren wuerde. Er ist auch ins Holländische uebersetzt worden und in *Het Volk*, Amsterdam, als Feuilleton erschienen. Wäre es Ihnen möglich, auf grund dieser bereits vorhandenen Uebersetzung, eine *Buchausgabe* des Romans in Holland zu ermoeglichen? Vielleicht bei dem Verlag, der die *Filmliga* herausbringt? Weiters erschien vor einigen Wochen von mir ein *Kinderbuch*, das auch in Holland interessieren dürfte. Koennten Sie mir einen hollaendischen Verlag nennen, der sich dafuer einsetzen wuerde? Ich belästige Sie mit diesen Fragen, weil ich in Holland niemanden kenne, der mir da einen Rat und die noetigen Adressen geben koennte. Wenn Sie den Filmroman in der *Filmliga* besprechen wollen, fordern Sie bitte beim Verlag: E. Laubsche Verlagsbuchhandlung, Berlin W 30, Gleditschstrasse 6, ein Rezensionsexemplar an!

Mit herzlichem Dank und besten Grüssen

Ihr Fritz Rosenfeld

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - D.J. Sannes

D.J. Sannes
aan
Menno ter Braak

Eindhoven, 28 oktober 1928

aant.

aant.

28/10 1928

Beste Menno,

Zooals je waarschijnlijk weet, heeft Dick hier de vorige Donderdagavond (voor de Philipsvereeniging) een lezing gehouden over moderne filmkunst, die bijzonder is aangeslagen. Naar aanleiding hiervan is het plan, dat hier eenige tijd geleden heeft bestaan, om een afdeeling der Filmliga op te richten, toen opgevat door een aantal enthousiastelingen, en ik geloof zeker, dat het deze keer kans van slagen heeft.

Naar ik hoor heeft de Heer Brandel hier eenige tijd geleden een correspondentie hierover met je gehad, waarbij je hem enkele gegevens hebt verstrekt. Ik zou echter gaarne nog wat meer willen weten. Op de eerste plaats de *statuten* der Filmliga. Verder: wordt een afdeeling hier eventueel een afzonderlijke vereeniging, of een onderafdeeling der centrale vereeniging? Welke programma's zouden wij kunnen krijgen? Hoeveel rekenen jullie daarvoor? Het spreekt vanzelf, dat een jonge afdeeling als wij nog weinig zouden kunnen betalen; doch aan de andere kant zouden wij vooralsnog reeds verrukt zijn met [ouden] films, die voor de andere afdeelingen reeds afgewerkt zijn, en die wij dus misschien wel goedkooper zouden kunnen krijgen. Verder: welke afdeelingen bestaan er reeds, en welke contributies worden daar gevraagd? Hoeveel leden hebben wij minimaal noodig: 1o: volgens de statuten, 2o: om de zaak rendabel te maken?

Wij verwachten hier wel eenigszins moeilijkheden met de gemeente (R.K.!). Zijn soortgelijke moeilijkheden reeds in andere afdeelingen ondervonden, en hoe zijn die daar, en eventueel hier, het doeltreffendst op te lossen? Zou je ons verder in het kort een rentabiliteitsrekening voor de gehele zaak hier kunnen verschaffen?

Je zoudt mij zéér verplichten door nog deze inlichtingen gauw te verschaffen: wij willen namelijk het ijzer smeden, zoolang het heet is, d.w.z. de indruk van de lezing van Dick versch is.

Met beste groeten, ook van mijn vrouw
je
Hans Sannes
Pauwlaan 16

P.S. Hoe worden in de kleine afdeelingen, die geen ‘schijn’ kunnen betalen, de muziek-questies opgelost?

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

D.J. Sannes

aan
Menno ter Braak

Eindhoven, 1 november 1928

aant.

1/11 1928

Beste Menno,

Hartelijk dank voor je uitvoerige brief over de Filmliga. Wij doen ons best om een zoo groot mogelijke afdeeling te formeeren, doch de financiën zullen wel het grootste bezwaar blijken te zijn.

Eén van de menschen, die zich er hier ook voorspannen, de Heer Vervooren (ook een Philipsman, chef der Statistiekafdeeling), is toevallig Zaterdag in A'dam en wou je over deze geldzaken nog wel even opzoeken. Hij zal je te dien einde 's middags even opbellen.

Ikzelf sta op het punt om naar Praag te gaan voor een dag of vijf. Vanmiddag om 2 uur opgekomen, om half zeven vanavond op den trein. Het leven van een Philipsman is vol vreemde verrassingen...!

Met beste groeten,
in haast
tt
J. Sannes.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H. Santermeister

H. Santermeister
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Baarn, 11 oktober 1927

aant.

aant.

Baarn, 11-10-27.

Mijnheer!

Gaarne had ik van U inlichtingen over de ‘Filmliga’ en een proefnummer van *de Explikateur* het orgaan van de Vereeniging.

Ook wou ik weten hoeveel het lidmaatschap der Vereeniging en het abonnement van het orgaan kost.

In Afwachting
Hoogachtend
Mej. H. Santermeister

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Tine Schipper

Tine Schipper
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 25 september 1927

aant.

Amsterdam, 25 September '27

Weledele Heer,
Hiermede verzoek ik U beleefd mij als lid der ‘Filmliga’ te willen noteeren. De hieraan verbonden kosten gelieve U mij op te geven, waarna het bedrag U per omgaande wordt geremitteerd. Tevens zou ik gaarne van U vernemen, of leden introducé's kunnen meenemen tegen vergoeding.
Hoogachtend,
Tine Schipper.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Tine Schipper
Aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 29 september 1927.

aant.

Amsterdam, 29 September '27

Weledele Heer,
Hiermede verzoek ik U als lid der Filmliga nog te willen noteeren
den Heer R.F.H. Goedhart
p.a. Schipper 2e Jan v/d Heydenstraat 33.
Het bedrag wordt U een dezer dagen toegezonden. Kan genoemde Heer, ofschoon het reeds Donderdag is, nog een bewijs voor Zaterdag a.s. krijgen. Ik hoop van ja.

Hoogachtend
Tine Schipper.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - N.C. Schmidt

N.C. Schmidt
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 14 september 1927

aant.

aant.

14/9 '27

M.H.
Gaarne proefnummer van *De Explicateur* met opgave abonnementsprijs.
Hoogachtend,
N.C. Schmidt

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.C. Schreuder

J.C. Schreuder
aan
Menno ter Braak

[Amsterdam, 30 september 1927]

aant.

aant.

Weled. Heer,
Eenige maanden geleden gaf ik mij op als lid der Filmliga, doch sindsdien vernam ik niets meer. Wellicht is mijn brief in het ongereede geraakt. Mag ik mijn opgaaf nog even herhalen?
Hoogachtend
J.C. Schreuder

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.C. Schreuder
aan
Menno ter Braak

[23 oktober 1927]

aant.

aant.

Mijne Heeren,

Zelf ben ik reeds lid. Ik verzoek U ook mijn vrouw: M.C. Schreuder-Sipkes als lid te noteeren.
Hoogachtend,
J.C. Schreuder.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Schuil

J. Schuil
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 5 september 1927

aant.

Amsterdam, 5 September 1927

Zeer geachte Heer,
In afwijking van mijn oorspronkelijke opgave zou ik U alsnog willen verzoeken, de contributie voor onderstaande leden in *twee* termijnen te willen doen innen.
Hopend, U daarmede geen moeilijkheden te veroorzaken, verblijf ik,
Hoogachtend,
J. Schuil.

Mej. S. van Rooy, Jozef Israëlskade 130 II.
Hr. J. Schuil, Jozef Israëlskade 130 II.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Wim Schuhmacher

Wim Schuhmacher
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 13 oktober 1928

aant.

Amsterdam 13 October 1928

Amice,
't Is me niet mogelijk om dat ontwerp voor een omslag van 't tijdschrift de Filmliga te maken. Mijn tijd is te beperkt op 't moment dat ik daar een goed ding van kan

maken; zoek een ander in de Liga zelf zijn leden genoeg die het misschien zeer graag doen.

Met groet
Wim Schuhmacher

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - S. Silka

S. Silka
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 31 december 1927

aant.

Paris, den 31.12.27.

Sehr geehrter Herr Chefredakteur!

Anbei sende ich Ihnen einen kleinen Artikel für die Filmliga unter Berufung auf meinen Freund *Fritz Rosenfeld*, der meint, der Artikel würde Ihre Leser interessieren.

Falls Sie ihn nicht brauchen können, bitte ich um Rücksendung des Manuskriptes.

Mit vorzüglicher Hochachting,
S. Silka,
Filmkritiker und -techniker.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

S. Silka
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 7 januari 1928

aant.

Paris, den 7.1.28

Sehr geehrter Herr Chefredacteur!

Für Ihre freundliche Zeilen vom 4ds. danke ich bestens. Wir Revolutionaere des Films, und auch sonst wie, müssen mit Aufopferung den Kampf führen und ich werde wohl der Filmliga keine Beleidigung antun, wenn ich *vermute*, dass sie nicht über dieselben Geldmittel verfügt, wie diejenigen, die sie bekämpft! Aber doch wäre es ihr vielleicht möglich einen *kleinen Betrag* für meine Artikel zu zahlen, da ich, obwohl Filmtechniker, wegen der flauen Produktion nur von Artikeln leben muss.

Ich schicke Ihnen anbei einen zweiten, soeben fertiggestellten Artikel über ‘Reflektorische Farbenspiele von Ludwig Hirschfeld-Mack’ denn ich glaube, dass er Sie ganz besonders interessieren wird. Er ist zwar französisch verfasst, aber ich

habe den Eindruck, dass die Filmliga auch ganz gerne einmal etwas auf französisch drucken würde. Sonst kann ich ihn ins deutsche übersetzen, obwohl das eine langweilige Arbeit ist.

Mit vorzüglicher Hochachtung
S. Silka
Filmkritiker bei der 'Humanité'

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

S. Silka
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Parijs, 16 januari 1932

aant.

aant.

Paris, den 16.1. 32

Haben Sie Dank für die drei ersten Nummern der prachtvollen neugeborenen *Filmliga* II, die Sie mir geschickt haben. Ich gratuliere für die erfolgreiche Mühe die diese Neugeburt in einer so glänzenden Form darstellt. Ich lasse gleich Ihre Zeitschrift von meinem Filmatelier abonnieren. So brauchen Sie nicht die Hefte auch an mich persönlich zu schicken. Doch möchten Sie sich weiter meine Privatadresse merken. In der *Filmliga* I habe ich wenig mitgearbeitet. Ich bin aber sehr gern bereit, Ihnen Artikel zu schicken. Deutsch oder französisch. Ich glaube, das für die überwiegende Mehrheit Ihrer Leser die Deutsche Sprache geläufiger ist als die französische? Nun aber zu den Themata: ich habe mich leider seit ein paar Jahren in der reinen Technik spezialisiert (bin technischer [Beirat] bei verschiedenen Filmfirmen und Konstruktur von Tonaufnahmeapparaten u.dgl.). Das lässt mir wenig Zeit zur Kunstkritik. Dafür sind mir Problemen der Montage, der Decorfrage, der Vertonung, der Kameraeinstellung geläufig, abgesehen von den rein Technisches wie Akustik, Tonaufnahmeoptik, Fotochemie, etc... Ich würde auch [onleesbaar] zu erfahren, ob etwas darunter für Sie passt und was Sie ins besondere wünschen.

Zum Schluss wäre ich Ihnen sehr dankbar, wenn Sie mir zufällig folgende Auskunft geben könnten: vor ein paar Wochen war zu mir ein junger Holländer, Hans Wolf, *assistent von J. Ivens beim [onleesbaar]-Film*, gekommen. Er suchte [onleesbaar] Arbeit beim Film in Paris. Er hat keine gefunden und ist gerade im Augenblick weggefahren - d.i. jetzt - wo ich ihm als Assistent für eine laufende Sketch-Produktion nehmen könnte. In seinem Hotel hat er keine Adresse hintergelasssen und gesagt dass er nach Belgien (oder nach Hause?) fährt. Sollten Sie in Holland eine [onleesbaar]adresse erfahren können, so *glaube* ich, dass ich ihm in ein paar Wochen anstellen könnte. Da ich sonst glaube dass er die *Filmliga* zu sehen bekommt, so möchten Sie vielleicht in die nächste Nummer, recht denklich folgenden [onleesbaar] geben: *Herr Hans Wolf* (ehm. Assistent von Joris Ivens) wird gebeten baldigst seine jetztige Adresse Herrn S. Silka, 23 rue Hermel, Paris XVIIIe mitzuteilen.

Mit besten Dank ins voraus, verbleibe ich
Ihr

S. Silka

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H.J. Smeding

H.J. Smeding
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 10 november [1928]

aant.

A'dam 10 Nov.

Zeer geachte Heer ter Braak

Zou het misschien ook mogelijk zijn dat de voor muzikale ooren zeer hinderlijke infantiele ‘muziek’, welke de filmliga matinée's dit jaar weer schijnt te moeten bederven, vervangen wordt door iets anders (of niets)? Er zijn met mij vele anderen welke zich hierover ergeren: een ergernis die wel geheel buiten het probleem ‘modern’ of ‘niet-modern’ staat, daar dit zielige gewriemel niet meer dan de noten met muziek gemeen heeft. Nu weet ik wel, dat men van improviseeren niet veel verwachten kan, maar men hoeft toch niet geïrriteerd te worden en een opera-potpourri ware nog altijd beter dan dit. Ik ben me bewust dat het niet hoffelijk is een belangelooze medewerking te critiseeren; hierom heb ik het dan ook het vorige jaar geduldig aangehoord.

Hoogachtend
H.J. Smeding

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

H.J. Smeding
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 16 november [1928]

aant.

aant.

A'dam 16 Nov.

Zeer geachte Heer

Het negatieve deel van mijn kritiek was inderdaad gemakkelijker dan het positieve, dat U nu vraagt. Evenals alle te impulsieve reacties (die gewoonlijk destructief zijn) zou ook deze misschien wel uitgebleven zijn als hij niet heet-van-de-plaat verzonden was en de volgende morgen meer schuim gebleken was dan een goed-gerezen koek!

Evenwel, de kritiek blijft, ik vond de muziek en die van verleden jaar infantiel (de *Coquille* heb ik helaas niet gezien). Wanneer een neerdaling van een berg door een

chromatische passage wordt uitgedrukt, dan maakt dit de indruk of iemand een voordracht volgt door de woorden met zijn lippen na te prevelen in plaats van door zijn oogen en zijn mimiek een intelligent begrijpen uit te drukken. En de motieven zijn gewoonlijk erg vervelend en fantasieloos.

Het resultaat van mijn overdenking was echter dat er eigenlijk geen oplossing is: de muziek hoorde tegelijk met de film geschapen te worden of althans in samenwerking hier mee. Practisch zal wel uitgesloten zijn wat de eenige oplossing is: 2 of 3x voordraaien voor een goed componist, die daarbij motieven creëert en deze dan improviseerend aan elkaar verbindt. Maar één keer voordraaien zal toch wel kunnen, waarbij dan een pianist aanteekeningen maakt voor een keuze uit *bestaande* muziek, liefst van één componist en deze dan later door overgangen aan elkaar verbindt. (m.a.w. wat ze a/d Nieuwendijk ook doen, maar dan met meer begrip).

Dit is een surrogaat-oplossing, maar op den duur zullen de cineasten zich moeten verbinden met de musici en de filmen afleveren met hun bijbehoorende muzikale complement, als een aequitalente creatie.

Ik geef toe dat mijn opmerkingen poover zijn, maar een antwoord op Uw brief meende ik in elk geval toch even te moeten geven.

Hoogachtend
H.J. Smeding

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - D.F. Smit Jr.

D.F. Smit Jr.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 3 oktober 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 3 October '27

WelEd. Heer.

Naar aanleiding van mijn bezoek aan de eerste matinee der Afdeeling A'dam j.l. Zaterdag in het Centraal Bureau, heb ik mij aan het bureau aldaar, aan een Uwer heeren mondeling als lid opgegeven, hetgeen ik hiermede bevestig. Ik verzocht bedoelde heer nog op het inschrijvingsbiljet te willen vermelden, dat ik de contributie in termijnen wenschte te voldoen.

Bijgaand doe ik U thans toekomen de Somma van *fl.*4.80 zijnde de eerste helft van de jaarcontributie + 20% Belasting, terwijl ik U beleefd verzoek, mij nog even te willen laten weten bij toezending van het diploma wanneer de tweede termijn vervalt, die ik U dan t.z.t. zal doen toekomen.

Hoogachtend,
D.F. Smit Jr.
Frederik Hendrik Plantsoen No. 96 I
Amsterdam West

Ik verzoek U nog beleefd er vooral voor te willen zorgen, dat alle desbetreffende stukken geadresseerd worden aan:
D.F. Smit *Junior*,
zulks teneinde eventueele verwisseling met mijn familieleden te voorkomen!
a.v.
F.S.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Sociëteit de Vereeniging

Sociëteit de Vereeniging
aan
Menno ter Braak

Eindhoven, 20 oktober 1927

aant.

Eindhoven, 20 October '27

Zeer Geachte Heer,
Ik bevestig in dank Uw schrijven dd. 12 dezer, en heb van Uwe mededeelingen goede nota genomen.
In antwoord daarop deel ik U mede dat wij niet over een theater, echter wel over een voor het doel zeer geschikte vereenigingszaal beschikken met plaats voor ca. 150 tot 200 personen. De technische leiding berust bij den Heer Prinssen, speciale projectie-technicus der Philips Gloeilampenfabrieken en ook in de bioscoopwereld een goede bekende.
Alvorens tot verspreiding van een manifest over te gaan verzoek ik U beleefd mij nog omtrent het volgende te willen inlichten.
I Is de Ned.Filmliga in principe bereid de films in kwestie af te staan aan de filmafdeeling der Nieuwe Societeit?
II Hoe groot is het aantal films en welke namen zijn reeds bekend.
III Hoe wordt de begeleidingskwestie geregeld. Wordt bij de films muziek of aanwijzing hiervoor verstrekt.
IV Hebben de onderafdeelingen in de diverse plaatsen rechtsvorm of is een gesloten club reeds voldoende om censuur te passeeren. Hoe is de houding tegenover de diverse gemeentebesturen met oog op moeilijkheden.
U zoudt mij zeer verplichten mij omtrent bovenstaand wel te willen inlichten en mij tevens enkele modellen der reeds uitgegeven manifesten af te willen staan. Kunt U mij tevens enkele namen van geïnteresseerde personen opnoemen?
U bij voorbaat dankend voor Uwe welwillende inlichtingen teeken ik inmiddels,
Hoogachtend,
Namens het Bestuur der Societeit
[Brandel]

Voorzitter der Ontsp. Commissie

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.A. Spaan

J.A. Spaan
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 24 oktober 1927

aant.

aant.

Amsterdam 24 Oct. 27

WelEd. Heer,
Beleefd verzoek ik u mijn vrouw en mij voor te dragen voor het lidmaatschap van ‘De Liga’.
Hoogachtend
Spaan

z.o.z. voor adres
J.A. Spaan
W.C. Spaan van Wageningen.
P.C. Hooftstraat 32
Amsterdam

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W.L.J. Spoor

W.L.J. Spoor
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

aant.

A'dam 28 Sept '27

Mijne Heeren,
Aangezien ik veel belangstel in de ontwikkeling der bioscopen en er eventueel gaarne toe wil medewerken, verzoek ik U beleefd nadere bijzonderheden omtrent de kortelings opgerichte ‘Filmliga’.
Uwe berichten gaarne tegemoet ziende verblijf ik

Hoogachtend
W.L.J. Spoor

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - W.J.H. Stam

W.J.H. Stam
aan
Menno ter Braak

Tiel, 14 maart 1928

aant.

14 Maart 1928

Aan het Secretariaat Filmliga te Amsterdam,
Mij interesseerende voor het werk van de Filmliga, zou ik gaarne daarvan lid worden en wel van de hier het meest in de nabijheid liggende afdeeling; het geen wel Utrecht zal zijn.
Beleefd verzoek ik U mij te willen inlichten tot waar ik mij kan wenden om lid dier afdeeling te worden.
Hoogachtend,
Stam

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Simon B. Stokvis

Simon B. Stokvis
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 20 september 1927

aant.

aant.

A'dam 20/9/27

Zeer geachte Heer,
Voor het geval, dat de berichtkaart, welke ik U op 1 Aug. l.l. zond, meldende mijn op dien datum ingetreden adresverandering van Amstellaan 7 II naar Sarphatipark 8 I, U niet heeft bereikt, - uit mededeelingen in de pers over een vergadering waartoe ik een uitnoodiging had verwacht, maak ik dit op, - veroorloof ik mij bij dezen U wederom op mijn nieuw adres attent te maken.

Met hoogachting,
Uw dw. Dnr.
Simon B. Stokvis

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Simon B. Stokvis
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 22 september 1927

aant.

22 Sept '27

Zeer geachte Heer ter Braak,
Ik ben niet erg fortuinlijk in het opgeven mijner adres-verandering: zooals U door de hierbij ingesloten enveloppe zal blijken is mijn adres *niet* Sarphati*straat* 8 (I wish it was), maar slechts Sarphatie*park* 8 I.
Dank voor Uwe indeeling in verband met het filmblad. Ik zal er graag aan medewerken. En ook zou ik U graag eens spreken over een opstel over 'Film en Moraal', dat ik ervoor zou willen schrijven.
Komt U nooit op het Lees Museum?
Intusschen, met de meeste hoogachting,
Uw dw. dnr.
Simon B. Stokvis

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Frans den Tex

Frans den Tex
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 14 juni 1930

aant.

aant.

14 Juni '30

WelEdgeb Heer
Tegenover iedereen die 't maar hooren wil, laat ik me altijd enthousiast uit over de filmliga en het theater de Uitkijk. Hierdoor kreeg ik den naam van een groot film-kenner te zijn, wat ik helaas niet ben, en een verzoek om een lezing over de moderne filmkunst te houden, wat ik helaas niet kan.

Ik stuur u nu dit verzoek toe, in de hoop dat u zelf of iemand anders uit de filmwereld! die lezing zal willen houden. Het lijkt mij van 't grootste belang, dat jonge menschen eens hooren waarom ¾ van de films waar ze hun rijke avonden aan spendeeren rottig zijn en wat er alzoo gezocht en bereikt wordt bij de betrekkelijk kleine groep van verstandige & gevoelige cinéasten. Gaarne hoor ik even van u, of u een oplossing voor die A.M.V.J.-lezing weet. Het zal u allicht bekend zijn, dat de algemeene strekking van de A.M.V.J. is, de jonge menschen wakker te maken, ze te ontwikkelen, ze grooter levensinhoud te geven dan hun kleine muffe kringetje verschaffen zou,- en niet in de eerste plaats moraalprediking. Dit met het oog op de mogelijke vraag: hoe zijn die lezingen? Die lezingen zijn bij uitstek ‘technisch’ dus.

In de hoop dat u mijn verzoek niet onbescheiden zult vinden.

Hoogachtend

F. den Tex

[Handgeschreven toevoeging van Willem Bon:]

Deze brief werd mij toegestuurd. Ben zelf geen redenaar (alles behalve!) en zend hem dus aan jou door. W Bon

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - H.U. Thoden van Velzen

H.U. Thoden van Velzen
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, [1927]

aant.

Zeer geachte Heer,

Hiermede heb ik het genoegen mij op te geven als lid van de ‘Film Liga’ Amsterdam.

Hoogachtend

Thoden van Velzen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C. Toorop

C. Toorop
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

aant.

28-9-'27

Geachte Heer ter Braak,
Wilt U aan Heer en Mevrouw Dr. Rimathé, Amstel 69 Stad een kaart sturen voor de Liga. Zij willen lid worden beiden. Dus op hun naam, daar ze Zaterdag graag entree hadden.
Hoogachtend en U groetend
C. Toorop

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Désirée Unkel

Désirée Unkel
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Den Haag, 15 augustus 1928

aant.

aant.

Den Haag 15 Augustus 1928

Geachte Mijnheer.
Hierdoor verzoek ik U beleefd mij inlichtingen te doen toekomen omtrent uw organisatie en lidmaatschap. Ik ben 14 jaar oud. Ik ga in September naar 3de Mulo. Ik voel zeer veel voor kunst en heb ook al vaak voor liefdadige doeleinden in de Koningklijke Schouwburg plastisch gedanst. Ik zou nu graag van U willen hooren of ik bij voorstellingen dit en het komend jaar een één of ander rolletje mag vervullen. Zou ik mij in den Haag aan iemand kunnen voorstellen die met de keuring voor de geschiktheid der film belast is? Ik schrijf deze brief met toestemming van mijn ouders.
Bij voorbaat dankzeggend.
Hoogachtend
Désirée Unkel

Mijn adres is: Sleedoornstraat 13 Den Haag

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Johan Valkhoff

Joh. Valkhoff
aan

Menno ter Braak (Amsterdam)

Amersfoort, 27 januari 1928

aant.

27 Januari 1928

Zeer geachte Heer,

Dank voor Uw advies, het door U voorgestelde programma: *Miracles*, *Kipho*, *Faits Divers* en Ruttmann kunnen wij hier Vrijdag 17 Februari laten loopen, zijn de films dan vrij? Is het misschien mogelijk dit nog curiositeitshalve met een oud filmpje van een 25 jaar geleden aan te vullen? Kosten van zaalhuur, projectie en muziek zijn vrij hoog, zoodat het ons aangenaam zal zijn, als de filmhuur ongeveer op het door U genoemde bedrag van *f.*60,- kan blijven.

Kunnen wij de films tijdig ontvangen, uiterlijk Donderdag 16 Febr., zoodat wij nog kunnen proefdraaien, en wilt U ons nog berichten, welke muziek bij dit programma kan. Ook ontvangen wij gaarne spoedig een opgave voor het drukken van de programma's, die wij steeds bij wijze van convocatie aan onze leden zenden.

Het lijkt ons een aardig experiment onze leden zonder verdere inleiding voor deze films te zetten, zoodat wij van Uw zeer gewaardeerd aanbod tot het houden van een inleiding, geen gebruik zullen maken.

Gaarne Uwe verdere berichten tegemoet ziende:
Joh. Valkhoff
Penningm. Amersf. Kunstkring.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joh. Valkhoff
aan
Menno ter Braak

Amersfoort, 9 februari 1928

aant.

9 Februari 1928

Zeer geachte Heer,

Het juiste bedrag van de door ons voor de filmavond op 17 Februari gevraagde films mochten wij nog niet van U vernemen, wilt U ons dit nog even doen opgeven. Goede projectie garandeeren wij (de films loopen in Bioscoop Amicitia, die steeds de U.F.A. programma's heeft) en eveneens staan wij borg voor eventueele schade hier aan de films aangebracht. Een vertegenwoordiger der technische leiding zal hier niet noodig zijn. Over afzending films heb ik nog aan den heer Pelster geschreven.

Uw gewaardeerd aanbod tot het houden van een korte inleiding heb ik gisteren in een Bestuursvergadering ter sprake gebracht, met het gevolg dat mijn medeleden ook wel overtuigd zijn, dat een introductie voor vele leden wenschelijk is, en wij U dus gaarne Vrijdag 17 dezer daartoe hier zien. Mocht het U gunstig uitkomen, hier

te komen eten, dan zal onze secretaris, de heer J. Nieweg, Utrechtscheweg 177, U gaarne dien middag bij zich zien.
Met de meeste hoogachting,
namens het bestuur v/d.Amersf. Kunstkring:
Joh. Valkhoff

De voorstelling vangt om 8 uur aan.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Joh. Valkhoff
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amersfoort, 14 februari 1928

aant.

14 Februari 1928

Zeer geachte heer ter Braak,
Voor de begeleiding van de films zullen wij het moeten stellen met twee beroepsmusici (piano en viool). Ze komen Donderdag bij het proefdraaien, mocht U hierover nog aanwijzingen willen geven, dan verneem ik gaarne van U.
Ik hoop vooral, dat de films tijdig (dus Woensdag) hier zijn, den heer Pelster heb ik hierover geschreven, maar nog geen antwoord ontvangen. Den heer Nieweg heb ik Uw komst gemeld, U zult nog wel van hem hooren.
Met de meeste hoogachting:
Joh. Valkhoff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

H. Valkhoff
aan
Menno ter Braak

Hilversum, 11 november 1928

aant.

aant.

aant.

Hilversum, 11 Nov. '28

Waarde ter Braak,
De heer van Wessem vertelt me dat op de bespreking van de afdelingen met het hoofdbestuur van Zaterdagmiddag, door dit laatste is aangevoerd, dat ik, ondergetekende, op de vorige bespreking, namens de Filml. Gooi, mijn sanktie zou hebben gegeven aan Dulac's *La Folie des Vaillants* en ook dito aan Feyders *Visages d'enfants.*

Hoewel mijn geheugen over 't algemeen vrij goed is, herinner ik me niet, zo iets noch mondeling noch schriftelijk te hebben gedaan. Het enige kontact dat ik, sinds de 1e voorst. met het Hoofdbest. had, genoot ik in de vorm van de Heer Scholte, die ik Donderdag op een promotie trof; we spraken toen over *Bed en Sofa* en Russiese films. - hem gelieve eens na te gaan, bij wie de geheugenfout ligt; Ik hoop dat hij niet wijst op tekenen van geestelijk verval bij eén onzer!

Verder is nog nooit ons bestuur in zijn volle glorie in *Filmliga* afgedrukt. Daar 't toch wettig gekozen is en de afdeling zich nederig in de hiërarchie der Ned. Filmliga heeft geplaatst, zagen wij toch wel gaarne dat de hoge eer ons te beurt viel in *Filmliga* te worden afgedrukt. De leden ervan zijn: C. van Wessem, voorzitter. H. Valkhoff, vice-voorzitter. G.W.O. Riep, 1e secretaris-penningmeester, A. Mastenbroek, 2e secretaris, Ir. I. De Lange, technisch-adviseur, Mej. O. Muhlenfeld, Dr. I. Diaconide, W. Lopes Cardozo.

Inmiddels met vriendelijke groeten
H. Valkhoff

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.J. Vanderlinde

J.J. Vanderlinde
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 7 november 1927

aant.

aant.

Maandag 7 Nov '27.

WelEdelgeboren Heer

Hiermede verzoek ik U, daar ik voor langere tijd uit de stad ben en dus persoonlijk niet het bedrag van *f*8 voor de Filmliga kan voldoen, hierover te willen disponeeren bij Poldner - Westeinde 5 [bov] na Donderdag a.s.

Bij voorbaat U voor de te nemen moeite dankend
Hoogachtend
J.J. Vanderlinde

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Vel

J. Vel
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 7 oktober 1927

aant.

aant.

Geachte Heer
Gelieve mij te noteeren als lid van de filmliga Amsterdam.
Hoogachtend
J. Vel

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Verboom

J. Verboom
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 9 oktober 1928

aant.

den Haag, 9 October 1928

Hooggeachte Heer ter Braak,

Naar ik meen, kondigde het Bestuur onzer Filmcentrale reeds met een enkel woord mijn aanstaande bezoek bij U aan. Nu moet ik Donderdag en Vrijdag a.s. voor verschillende besprekingen te Amsterdam zijn: ik zou het op prijs stellen, indien ik dan ook U zou kunnen ontmoeten en met U en mogelijke andere bestuursleden van de Filmliga over verschillende zaken van gedachten zou kunnen wisselen. Ons Bestuur zou zeer gaarne zien, dat dit *eerste* onderhoud zou zijn zuiver een ontmoeting tusschen de besturen van twee organisaties, die elkaar althans in den geest zeer na staan, en dat daarbij dan niet aanwezig zouden zijn Uwe technische adviseurs - met wie ik uiteraard later nog vele interessante besprekingen hoop te hebben, en bij wie ik U dan ook zou willen verzoeken mij wel te willen introduceeren.

Het is mij uiteraard niet bekend, welken tijd een dergelijke bespreking U het best zou schikken: misschien zoudt U daarom zoo vriendelijk willen zijn, mij met een enkel woordje aan het adres van mijn boekhandelaar te Amsterdam (*Boekhandel Edelman, Barendregt, da Costaplein 14. Amsterdam*) te melden, wanneer mijn bezoek U en Uwe eventueele medebestuursleden het beste gelegen komt; ik zal dan zorgen op tijd bij U te zijn. Waar ik in Amsterdam betrekkelijk veel menschen zal hebben op te zoeken (mede in verband met mijn eigenlijken werkkring te Soerabaia) zou ik persoonlijk het liefst zien, dat onze bespreking in den loop van den Vrijdag plaats had: ik moet echter dien Vrijdag betrekkelijk vroeg te 's-Gravenhage terug zijn, zoodat die dag U misschien weer minder goed schikt.

In afwachting Uwer nadere berichten verblijf ik
Hoogachtend
Uw dw.
Verboom

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A. Verheyen Jr.

A. Verheyen Jr.
aan
Menno ter Braak

Laren, [1928]

Mijnheer,
Als lid van de Amsterdamsche Filmliga besprak ik met een Arnhemsche vriend den opzet en de uitvoering in 1927/1928 van de Amsterdamsche programma's en mocht bij hem zoo veel belangstelling wekken, dat hij eventueel bereid is te trachten in Arnhem te komen tot oprichting van een afdeeling der Liga.
Mochten U van andere zijde niet reeds dergelijke voorstellen zijn gedaan, dan zal ik gaarne vernemen waar en wanneer het U gelegen komt een bespreking met de persoon in kwestie te hebben. Het is de heer G. Roosink, Nieuwe Plein 46, Arnhem.
Van deze gelegenheid maak ik tevens gebruik U van mijn adresverandering in kennis te stellen.
Van Sportstraat 21 huis Amsterdam Z.
Naar Laren, N.H. 't Paadje 2.
Inmiddels verblijf ik
Hoogachtend,
A. Verheyen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A. Verschuyfe Jr.

A. Verschuyfe Jr.
aan
Menno ter Braak

Hilversum, 5 november 1927

aant.

aant.

5 Nov. '27

Ondergeteekende geeft zich hierbij op als lid van de Film Liga Amsterdam,
A. Verschuyfe Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - A. Visser

A. Visser
aan
Menno ter Braak

Leiden, 8 mei 1928

aant.

aant.

Leiden 8 Mei 1928

Zeer Geachte Heer
Als lid van de Haagsche Afdeeling van de Film-liga, kom ik U om eenige inlichtingen vragen.
Het is mij gebleken, dat in het Leidsch Studenten Corps belangstelling voor het werk van de Film-liga bestaat. Velen zouden het op prijs stellen, wanneer zij in Leiden de voorstellingen van de Liga zouden kunnen bijwonen.
Gaarne vernam ik derhalve van U, wat de voorwaarden zijn voor het oprichten van een zelfstandige Corpsvereeniging, gelijk in Delft, of van een onderafdeeling als in den Haag.
U bij voorbaat dankend, teeken ik met de meeste hoogachting
A Visser

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

A. Visser
aan
Menno ter Braak

Leiden, 5 september 1928

aant.

Leiden 5 Sept 1928

Zeer geachte Heer.
Nu dagelijks weer studenten hier in Leiden terugkomen en dus weldra het oogenblik zal aangebroken zijn waarop de plannen tot oprichten v e Leidsche afdeeling van de Filmliga in daden kunnen worden omgezet, neem ik de vrijheid mij nog maals tot U te wenden.
Ter bespoediging heb ik aan een der belangstellenden voor de Filmliga, den Heer Faber, die thans in Amsterdam woont, gevraagd of hij met U persoonlijk de plannen zou willen bespreken.

Ik sluit deze briefkaart in bij een brief aan den Heer Faber, die hieronder misschien nog iets schrijven wil.
Met de meeste hoogachting
A. Visser

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - M. Visser

M. Visser
aan
Menno ter Braak (Rotterdam)

Den Haag, 14 januari 1930

aant.

aant.

Geachte Heer Ter Braak
Vandaag werd mij verzekerd, dat de filmliga iets af zou weten van de komst van Eisenstein. Is U daar iets naders van bekend? Zoo ja, zoudt U het mij dan zoo spoedig mogelijk willen laten weten?
U bij voorbaat dankend voor Uw antwoord
Hoogachtend
M. Visser

Origineel: Particuliere collectie

M. Visser
aan
Menno ter Braak

Den Haag, 7 februari 1930

aant.

7-2-'30

Zeer geachte Heer ter Braak
Ook de Haagsche Filmliga zou graag van het bezoek van Hans Richter willen profiteeren, en het Richter-programma willen geven zooals dat in Amsterdam zal geschieden, met voordracht.
Bent U al voldoende van het bezoek van den Heer Richter op de hoogte, dat U ons de datum op kunt geven van zijn voordracht in A'dam, en wilt U dan, in overleg met ons (daar wij voor een zaal moeten zorgen) met hem de datum van zijn bezoek aan Den Haag bespreken, of wilt U ons zijn adres geven, zoodat wij direct met Richter kunnen onderhandelen.
Wel zou ik graag van U hooren, wat hij voor een voordracht rekent.

Voor het bezoek van de Keukeleire zou ik U hetzelfde willen vragen. Ook hem willen wij graag hier hooren spreken.

Zoudt U mij zeer spoedig antwoord kunnen sturen?

U bij voorbaat dankend

Met de meeste Hoogachting

M. Visser

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Volksuniversiteit Amsterdam

Volksuniversiteit Amsterdam
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 6 juni 1928

aant.

6 Juni 1928

Zeer geachte Heer,

Is het mogelijk eenige films van de Filmliga ter vertooning te krijgen in begin October? En kan ik het programma reeds nu uitzoeken? Ons maandblaadje, wat in September pas uitkomt moet n.l. met het oog op de vacantie al vóór 15 Juni gereed zijn. Zoudt U mij eens willen adviseeren, wat U geschikt vindt voor ons? Ik heb verscheidene voorstellingen bijgewoond maar niet allemaal en weet ook niet wat vrij is in dien tijd. Een lid van Uw bestuur stelde zich beschikbaar om de films toe te lichten, wij willen daar ook gaarne gebruik van maken.

Vindt U het beter de zaak even te bespreken, dan wilt U misschien even opbellen om een tijd te bepalen.

Hoogachtend

[de Boer]

Secretaresse

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Volksverband für Filmkunst

Volksverband für Filmkunst
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Berlijn, 26 maart 1928

aant.

aant.

Berlin SW 48, den 26.3.28

Seht geehrter Herr ter Braak,

Wir gestatten uns hiermit, Ihnen von der Gründung unseres Verbandes Nachricht zu geben.

Wir hoffen, in freundschaftlichen Beziehungen zu Ihrer Liga treten zu können, und schlagen Ihnen zunächst einen Austausch der beiderseitigen Zeitschriften vor. Wir sind gerne bereit, ein Tauschinserat zu bringen.

An der Spitze unseres Verbandes steht der grosse deutsche Dichter Heinrich Mann mit zahlreichen anderen Persönlichkeiten, die in dem beiliegenden Flugblatt angeführt sind. Unser erstes Hervortreten geschah in Verbindung mit der Uraufführung des Films *Das Ende von St. Petersburg.* Vom Herbst ab werden wir ein eigenes Uraufführungstheater in Berlin führen uns auch selbst Filme produzieren. Ausserdem werden wir an verschiedenen Punkten der Stadt und in zahlreichen Städten ausserhalb Berlins regelmässig Filmvorführungen veranstalten.

Was unsere allgemeine Einstellung betrifft, so bemerken wir, dass wir entschieden fortschrittlich und antireaktionär, dabei aber parteipolitisch neutral sind.

Mit gleicher Post senden wir Ihnen unsere Zeitschrift *Film und Volk* in 3 Exemplaren. Die nächste Nummer erscheint am 1. April und geht Ihnen dann sofort zu.

Es würde uns interessieren, ob Sie identisch mit der ‘Holländischen Film-Universität’ (Holfu) sind, über der wir gerne näheres erfahren möchten, ebenso wie über Ihre eigene Arbeit.

Wir hoffen, bald von Ihnen zu horen, und begrüssen Sie inzwischen

Mit Vorzüglicher Hochachtung

Volksverband für Filmkunst E.V.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Volksverband für Filmkunst
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Berlijn, 3 april 1928

aant.

Berlin SW 48, den 3.4.28

Seht geehrter Herr ter Braak,

besten dank für Ihre sehr freundlichen Zeilen vom 28.d.M. Die bisherigen Nummern Ihrer Zeitschrift haben wir gleichfalls mit bestem Dank erhalten und mit grosser freude von dem Artikel von Herrn Koster Kenntnis genommen. Gestern besuchte uns Herr Suikermann, der sich als Ihr Vertreter legitimierte. Wir haben ihm gesagt, dass wir zu jeder Art von Zusammenarbeit mit Ihnen sehr bereit sind. Wir hoffen, recht bald praktische Vorschläge hierfür von Ihnen oder von ihm zu erhalten.

Mit den besten Empfehlungen

Volksverband für Filmkunst E.V.
[onleesbare handtekening]

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Greet Voogd

Greet Voogd
aan
Menno ter Braak

8 december 1927

aant.

aant.

Mijnheer ter Braak,

Hoewel ik weet dat introductie op de matinées van de Filmliga niet is toegestaan, verzoek ik u een uitzondering te maken voor Dom Ansgar Hin, oblaat van de Benedictijnen te Schootenhof bij Antwerpen, die de mogelijkheid van Antwerpensche liga overweegt en tijdens zijn bezoek aan Holland zich gaarne wat beter op de hoogte bracht van de constellatie in de filmwereld en het dus zeer op prijs zal stellen een Ligamiddag bij te wonen. Omdat het gene privé belangstelling geldt, maar een verkenning uit liefde voor de film als kunst en de mogelijkheid van haar groei hoop ik toestemming te verkrijgen.

Met hoogachting
Greet Voogd

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J.D. Voskuil

J.D. Voskuil
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 4 oktober 1927

aant.

Haarlem 4 Oct 1927

WelEd. Heer!

Met dezelfde post verzend ik naar Uw adres een viertal exemplaren der O.H.C., waarin U mijn artikeltje over de Cavalcanti films zult vinden.

Ik mocht dit, door gebrek aan ruimte, van de redactie jammer genoeg niet uitgebreider maken, doch ik hoop, dat de verslaggever, die inmiddels U of den heer Scholte bezocht heeft, dit verzuim zal inhalen.

Van de vier couranten, zijn er drie voor het bestuur der Ned.Filmliga, terwijl ik de vierde gaarne aan den heer Cavalcanti zag doorgezonden.

De foto's welke de heer Pelster mij zond, waren voor reproduceering absoluut ongeschikt, zoodat alleen het portret van de Cavalcanti gebruikt kon worden.

Ook voor de 'Katholieke Illustratie' heb ik duidelijker en karakteristieker afbeeldingen noodig en ik hoop, dat de heer Pelster mij zoo spoedig mogelijk eenige doet toekomen.

In het *Haarlem's Dagblad* verscheen vandaag eveneens een aardig artikel over de Cavalcanti films en over het doel van de liga.

Door een en ander trachten wij het Haarlemsche publiek wakker te schudden.

Aan de voorbereidingen voor het oprichten van een afdeeling zijn wij reeds bezig en wanneer dit vasteren vorm gekregen heeft ontvangt U hiervan bericht.

Met beleefde groeten
Hoogachtend
J.D. Voskuil.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.D. Voskuil
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 8 oktober 1927

aant.

Haarlem 8 Oct. 1927

Zeer geachte Heer ter Braak!

Vermoedelijk zal Maandagavond het voorloopig bestuur van de 'Ned. Filmliga' afdeeling 'Haarlem' gevormd worden.

Als bestuursleden zullen hoogstwaarchijnlijk toetreden de heeren: Dr G. Nolst Trenité, Pfersich, Althoff, Mol, Pointle en Voskuil. Misschien nog enkele anderen, maar dat wordt dan nog nader bepaald.

Wanneer het bestuur definitief gekozen is, ontvangt U van den secretaris bericht.

Van den heer Pelster vernam ik, dat het algemeen bestuur een lijst met raadgevingen heeft samengesteld voor op te richten afdeelingen.

Gaarne zou ik deze lijst, evenals de statuten, van U ter inzage ontvangen.

Wij hebben dan voor onze onderlinge bespreking tenminste een basis.

Ik zou dan gaarne Maandagochtend een en ander in mijn bezit hebben.

Zoudt U daarvoor willen zorg dragen?

Tegelijkertijd zend ik U twee nummers van het Haarlem's Dagblad, waarin de bespreking over de Cavalcanti films is opgenomen.

Met beleefde groeten en U bij voorbaat dankend voor Uwe moeite
Hoogachtend
J.D. Voskuil

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.D. Voskuil
aan
Menno ter Braak

Haarlem, 12 december 1927

aant.

aant.

Haarlem Dec '27

Zeer Geachte Heer ter Braak!

Gaarne zou ik nog even van U vernemen of de muziek bij de films welke ik Zaterdag te Amsterdam zag, speciaal voor deze films gecomponeerd was of er door den heer Brands Buys bij gefantaseerd werd.

Ik moet hiervan mededeeling doen in onze a.s. vergadering en vergat het, tot mijn spijt te vragen.

Met vr. gr.

J.D. Voskuil

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J.D. Voskuil
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Haarlem, 13 januari 1928

aant.

aant.

Haarlem Jan 1928

Waarde Heer ter Braak!

Tijdens de laatste vergadering te Amsterdam werd nog gesproken over een in Twente op te richten afdeeling der liga. Men kon toen, naar ik meen, niemand vinden, die zich daarvoor beschikbaar wilde stellen. Nu wil mijn vriend Carl Dinaux (oud Haarlemmer) pogingen doen om in Enschede een afdeeling der liga op te richten. De heer Dinaux is leeraar aan de H.B.S. te Enschede en tevens tooneelrecensent aan een der meest gelezen dagbladen in Twente. Hij is jong, vooruitstrevend, practisch en buitengewoon enthousiast voor de liga, zoodat ik hem U in alle opzichten kan aanbevelen. Ik zond hem gisteren Uw adres, een brief met raadgevingen en het eerste nummer van de liga. Wellicht wilt U Dinaux, met de Statuten en de oprichtingsbrief, ook de overige reeds verschenen nummers van ons orgaan doen toekomen. Hoewel ik anders niet gaarne familie toestanden uitpluis, zal U de mededeeling, dat Dinaux de zwager is van architect Oud te Rotterdam in dit geval wel interesseeren. Ik heb Dinaux o.a. aangeraden bij het begin reeds te zorgen voor een financieelen grondslag. Wellicht wilt U hem dit ook nog eens op het hart drukken. Wij hadden dit in Haarlem ook moeten doen, want nu zitten we met de gebakken peren!

Onze pianist, de componist Hans de Bock zal voor de film *Gras* een speciale compositie maken. Zou hij deze film, deze week nog in Amsterdam kunnen zien proefdraaien? Onze secretaris zal vandaag ook aan den heer Pelster dit verzoek per telefoon doen. Wij zullen probeeren met de film *Gras* nieuwe leden te vangen waarom wij dan ook zoo goed mogelijk voor den dag willen komen.

Voor het maken en instudeeren der compositie is natuurlijk tijd noodig en daarom zouden wij het op prijs stellen, wanneer dit zoo spoedig mogelijk geschieden kan.

Jan D. Voskuil

P.S. Krijgen wij ook in het vervolg weder een uitnoodiging voor proefdraaien?

Het adres van den Heer Dinaux: C.J.E. Dinaux, 't Sander Enschede.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - S. de Vries

S. de Vries
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

27 Sept. '27.

Weledelen heer,

Tot mijn spijt verzuimde ik indertijd mij op te geven als lid van de filmliga. Ik weet niet of zulks alsnog kan geschieden. Is dat wel het geval, dan verzoek ik u mij als zoodanig te boeken en mij omtrent contributie e.d. wel te willen inlichten.

Hoogachtend,

Uw dv.

S. de Vries.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - C.H. Weyl

C.H. Weyl
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Groningen, 1 februari 1928

aant.

1 Februari 1928

Geachte Heer Ter Braak,

In antwoord op Uw schrijven d.d. 25 Januari j.l. heb ik de eer U mede te deelen, dat wij op 6 of 7 Februari e.k. in elk geval *niet* zullen draaien. De Film Liga Groningen staat voor zoodanige moeilijkheden, dat het bestuur meent op deze wijze niet te kunnen voortgaan en de verantwoordelijkheid *zonder meer* niet langer te kunnen dragen. Wij zullen daarom ten spoedigste eene algemeene ledenvergadering houden en in handen van die vergadering de beslissing leggen of, en zoo ja hoe, de Film Liga Groningen zal kunnen bestaan blijven. Blijkt het voortbestaan mogelijk dan zullen wij weldra nader met U in overleg treden ter vaststelling van de data onzer drie volgende avonden. Weldra zullen U ook mededeelingen bereiken over de delging van onze schuld aan de Nederlandsche Filmliga.

Met de meeste hoogachting,
Voor het bestuur der F.L. Groningen:
C.H. Weyl
waarn.secretaris.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

C.H. Weyl
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Groningen, 11 februari 1928

aant.

11 Februari 1928

Geachte Heer Ter Braak,

De betaling van de schuld der Film Liga Groningen aan de Nederlandsche Film Liga is thans verzekerd, al moet ik tot mijn spijt nogmaals, zij het voor 't laatst en voor korten tijd, uitstel vragen. Volgens besluit der gehouden ledenvergadering, d.d. 8 dezer, zullen door mij de contributie's over het tweede halfjaar verschuldigd dadelijk worden geïnd, waarna uit de binnenkomende gelden allereerst bedoelde schuld moet worden voldaan. Het is dus thans nog een kwestie van weinige weken, na verloop waarvan ik U het totaal verschuldigde bedrag kan overmaken.

De verdere besluiten dier vergadering zullen door onzen nieuwen secretaris, den Heer I. Gorter, ter kennis van Uw bestuur worden gebracht.

Volgens mededeeling van den Heer Herman Poort, die 4 dezer een onderhoud met U gehad heeft, bedraagt onze schuld op dit oogenblik *f* 155.-. Ik ontving nog geen opgave van het verschuldigde aan film-huur van onzen derden avond, maar veronderstel dat voormeld bedrag aldus is samengesteld:

film-huur eerste avond	*f* 60.-
film-huur tweede avond	*f* 70.-
film-huur derde avond	*f* 60.-
oprichtingskosten	*f* 15.-

———

	f 205.-
af: per giro betaald	*f* 50-
	———
blijft verschuldigd	*f* 155.-.

Wilt U mij even bevestigen of deze rekening aldus juist is?
Met de meeste hoogachting,
de penningmeester der F.L. Groningen:
Weyl

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Erich Wichman

Erich Wichman
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 18 november 1927

aant.

aant.

Amice,
de Heeren:
H. de Boer, O.Z. Voorburgwal 57 en P.J. Somer, Prinsengracht 485
verzochten mij, hen op te geven voor de Film-Liga. Zou je je best willen doen, dat zij morgen, tegen betaling van hun contributie natuurlijk, reeds de voorstelling kunnen bijwonen?
Met beste groet
Erich Wichman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Wiegel Jr.

J. Wiegel Jr.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 15 september 1927

aant.

aant.

Amsterdam, 15/9 '27.

WelEdele Heer,
Hierdoor verzoek ik U mij p.o. eenige inlichtingen te willen geven omtrent doel en lidmaatschap Uwer vereeniging. Kan ik lid worden van de N.F.L. of moet ik mij opgeven bij de Amst. Filmliga? En hoe kan ik mij opgeven als abonné op het orgaan?
Gaarne Uw antwoord tegemoetziend,
Hoogachtend
J. Wiegel Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J. Wiegel Jr.
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 19 september 1927

aant.

aant.

Amsterdam 19/9 1927

WelEdelgeb. Heeren
Naar aanleiding van Uw schrijven d.d. 18 dezer verzoek ik U beleefd mij als lid der Liga te willen noteeren en over de contributie te disponeeren aan achterstaand adres.
Hoogachtend
J. Wiegel Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

J. Wiegel Jr.
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 28 september 1927

aant.

Amsterdam 28/9 1927.

WelEdelgeb. Heeren,
Ik gaf mij eenige dagen geleden als lid der Film Liga op en ontving van U uitnoodiging eerste matinee alsmede mededeelingen betreffende introductie en contributie. Naar aanleiding hiervan verzoek ik U voor de tweede matinee te willen disponeeren over de eerste termijn der contributie.
Tegelijk met mijn aanmelding als lid abonneerde ik mij op het orgaan. Is dit juist of is het abonnement in het lidmaatschap inbegrepen?
Wilt U als Lid van de Film Liga Amsterdam nog noteeren:

Mej. A.H. van Moorsel
IJselstraat 23 I
Amsterdam Zuid,
aan wier adres U op dezelfde wijze over contributie gelieve te beschikken.

Hoogachtend
J. Wiegel Jr.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

tot hier

Briefwisseling Menno ter Braak - FIM Film

FIM Film
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 1 oktober 1927

aant.

1 Oct. '27.

Weled. Heer,
Hierbij heb ik de eer er U op attent te maken, dat U zich voor Russische films tot mij dient te wenden, daar ik het alleenvertooningsrecht bezit voor Nederland en Kolonien van de Sowkino.
Hopende met U in nadere relatie te komen,
Hoogachtend
de Wind
Dir.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
FIM Film (Amsterdam)

25 januari 1928

aant.

25 Jan. 1928

Weledelgeb.Heer
Naar aanleiding van Uwe bespreking met onzen technischen leider, den Heer Joris Ivens, op 25 dezer, berichten wij U, dat wij de film *Streik* van Eisenstein op nader bij contract te bepalen voorwaarden zullen koopen.

voor het Hoofdbestuur der Ned.Filmliga
secretaris-penningmeester

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Menno ter Braak
aan
FIM Film (Amsterdam)

25 januari 1928

aant.

25 jan. 1928

Weledgeb.Heer

Naar aanleiding van Uwe bespreking op 25 dezer met onzen technischen leider, den Heer Joris Ivens, deelen wij U mede, dat het Hoofdbestuur der Nederlandsche Filmliga na overleg met de technische leiding den maximaalprijs voor de film *Streik* van Eisenstein op *f.*250 (derhalve *f.*50 meer als aanvankelijk door U en den Heer Pelster bepaald) kan bepalen. Wij verbinden ons daarbij ter inleiding te laten meedeelen, dat Uwe overige films niet een zoo rigoureus revolutionnaire strekking hebben. Verder stellen wij ons garant voor beschadiging aan de copij toegebracht tijdens de vertooning onder auspicien der Nederlandsche Filmliga.

Als gemachtigde van het Ligabestuur zal mevr. B. Pelster-Cupido Uwe bevestiging van deze overeenkomst, die desgewenscht nader contractueel kan worden bekrachtigd, gaarne komen vernemen, hedenavond 25 Jan. tusschen 9 en 9½ uur in café 'Lucullus'. Wij verzoeken U tevens beleefd verdere practische details met haar te willen afwikkelen.

met verschuldigde hoogachting
voor het Hoofdbestuur der Ned.Filmliga
secr.-penningm.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

FIM Film
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Amsterdam, 30 maart 1928

aant.

30.3.28.

Mijne Heeren,

Wij deelen door deze mede, dat wij accoord gaan met Uw schrijven van heden betreffende filmhuur van onze film *Moskou.*

Hoogachtend
N.V. FIM-FILM.

de Dir.
de Wind

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - P.G. van Wijk

P.G. van Wijk
aan
Menno ter Braak

Geldermalsen, 2 september 1927

aant.

Geldermalsen, den 2 September 1927

Weled.Geb.Heer.

Naar aanleiding van het bericht in het *Algemeen Handelsblad* van eenige maanden geleden, betr. de oprichting van de Film-Liga te Amsterdam, deel ik U mede, dat ik bij mij aan huis reeds gedurende een paar jaren, in het winterseizoen, voor een kleine groep ontwikkelde menschen, geregeld films vertoon, welke ik van verschillende verhuurkantoren betrek tegen zeer billijke prijzen.

De inhoud van deze films is echter over het algemeen niet veel bijzonders en is dit de reden, dat ik mij de vrijheid veroorloof mij tot U te wenden, met het beleefde verzoek, mij te willen mededeelen, of de opgerichte Film-Liga, zich wellicht tevens tot taak heeft gesteld, om ook menschen buiten Amsterdam *van werkelijk goede films* te laten profiteeren, m.a.w. of Uwe instelling bereid is, dergelijke films, gedurende één dag per week, tegen billijke vergoeding, in huur af te staan.

Te Uwer narichting diene, dat de projectie geschiedt op een Hahn-Goerz apparaat, ingericht voor spoelen tot 600 meter en dat voor een volkomen deskundige behandeling der films, door mij persoonlijk wordt ingestaan.

Informaties kunt U, desgewenscht, inwinnen bij den heer Ivens Jr., Kalverstr: 115, Amsterdam en bij de Nationale Bankvereeniging te Geldermalsen.

Gaarne Uw antwoord tegemoet ziende en U, bij voorbaat, dank zeggend voor de te nemen moeite, teeken ik

Met de meeste hoogachting
Uw dw.
P.G. van Wijk

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

P.G. van Wijk
aan
Menno ter Braak

Geldermalsen, 9 september 1927

aant.

Geldermalsen, den 9 September 1927.

Weled.Geb.Heer.
Hiermede bericht ik U, onder beleefde dankzegging, de goede ontvangst van Uw schrijven, d.d. 4 dezer, van welks inhoud ik, met belangstelling, heb kennis genomen.
Ingevolge Uw advies, heb ik mij gewend tot den heer Eduard Pelster te Amsterdam en hoop ik daarvan een gunstig antwoord te mogen ontvangen.
Inmiddels teeken ik, met de meeste hoogachting
Uw dw.
P. van Wijk.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - B. Wijsman

B. Wijsman
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 27 september 1927

aant.

Amsterdam, 27 September 1927

Zeer geachte Heer
Hoewel zeer laat, ontvangt U hierbij mijn opgave voor het lidmaatschap der Film Liga Amsterdam. Als 't eenigszins mogelijk is, zou ik gaarne de voorstelling van Zaterdag a.s. bijwonen. In de hoop dat U mij daartoe in de gelegenheid zult stellen, dank ik U bij voorbaat ten zeerste voor Uw medewerking.
Met de meeste hoogachting
B. Wijsman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

B. Wijsman
aan
Menno ter Braak

Amsterdam, 18 oktober 1927

aant.

Amsterdam, 18 October '27

Geachte Heer,
Heden heeft men bij mij willen disponeeren over de 1ste termijn contributie. Deze was door mij echter reeds voldaan op 11 dezer, per giro. Daar mij het juiste bedrag

onbekend was, zond ik slechts de somma van *f.*4,50. Het resteerende bedrag vindt U hierbij ingesloten. Gaarne zou ik dan alsnog van U het lidmaatschapsbewijs ontvangen.
Met de meeste hoogachting
B. Wijsman

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - Johan Winkler

Johan Winkler
aan
Menno ter Braak

[1927]

aant.

Geachte heer ter Braak
Is u deze aankondiging van de geboorte der Liga bekend?
vr. gr.
Winkler

Bijlage:
Wiener Arbeiter Zeitung

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - B. van Witsen

B. van Witsen
aan
Menno ter Braak (Eibergen)

Amsterdam, 1 november 1927

aant.

aant.

A'dam 1 November 1927

Mijnheer,
Beleefd verzoek ik U mij eenige inlichtingen te willen verschaffen omtrent het doel Uwer vereeniging.
Hopende dat U mij verzoek zult inwilligen verblijf ik
Hoogachtend,
B. van Witsen

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - P.J. Witteman

P.J. Witteman
aan
Menno ter Braak

26 september 1927

aant.

aant.

26.9.27

Mijne Heeren,
Hierbij verzoek ik U mij te willen noteeren als abonné, en mij een toegangskaart voor as Zaterdag te willen doen bekomen.
Hoogachtend,
P.J. Witteman.

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland

Briefwisseling Menno ter Braak - J. Zanders

J. Zanders
aan
Menno ter Braak (Amsterdam)

Venlo, 24 november 1928

aant.

24 Nov. '28

WelEd. Zeergel. Heer,
Hierbij ben ik zoo vrij, mij met het volgende tot U, als secretaris der Filmliga, te wenden.
Van dhr. A Sassen, schrijver van een artikel in *de Morgen* over de Filmliga, vernamen we Uw adres.
Wij zouden gaarne vernemen, hoe de filmliga practisch werkt ter bereiking van haar doel. Zoo, of zij b.v. films uitgeeft, ev. conditie's etc; ik bedoel, alles, wat in verband met onze vereeniging van belang kan zijn.
Vertrouwende, eenige nadere inlichtingen van U te mogen ontvangen, U tevens bij voorbaat dankend,
Hoogachtend
J. Zanders
Secretaris

Origineel: Amsterdam, EYE Film Instituut Nederland